

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-55-11

Druk nr 1526 cz. I

Warszawa, 3 lipca 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o cudzoziemcach z projektami aktów wykonawczych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o cudzoziemcach¹⁾²⁾

-
- ¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia:
- 1) dyrektywy Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydaleniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 149 z 02.06.2001, str. 34, z późn. zm.),
 - 2) dyrektywy 2001/51/WE z dnia 28 czerwca 2001 r. uzupełniającej postanowienia art. 26 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. (Dz. Urz. WE L 187 z 10.07.2001, str. 45, z późn. zm.),
 - 3) dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz. Urz. UE L 251 z 03.10.2003, str. 12, z późn. zm.),
 - 4) dyrektywy Rady 2003/110/UE z dnia 25 listopada 2003 r. w sprawie pomocy w przypadkach tranzytu do celów deportacji drogą powietrzną (Dz. Urz. UE L 321 z 06.12.2003, str. 26, z późn. zm.),
 - 5) dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich, będących rezydentami długoterminowymi (Dz. Urz. UE L 016 z 23.01.2004, str. 44, z późn. zm.),
 - 6) dyrektywy Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi władzami (Dz. Urz. WE L 261, z 06.08.2004),
 - 7) dyrektywy Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz. Urz. UE L 375 z 23.12.2004, str. 12),
 - 8) dyrektywy Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 03.11.2005, str. 15),
 - 9) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 16.12.2008, str. 98),
 - 10) dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17),
 - 11) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidującej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, str. 24),
 - 12) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlu ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującej decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz. Urz. WE L 101 z 15.04.2011, str. 1),
 - 13) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/51/UE z dnia 11 maja 2011 r. zmieniającej Rady 2003/109/WE w celu rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową (tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 132 z 19.05.2011, str. 1),
 - 14) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. Urz. UE L 343 z 23.12.2011, str. 1).
- ²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców, ustawę z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawę z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks

DZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, tryb postępowania oraz organy właściwe w tych sprawach.

Art. 2. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby dokumentów potwierdzających pełnienie przez nie funkcji uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, z wyjątkiem art. 23, art. 32, art. 58, art. 60–63, art. 66 ust. 4 i 5, art. 67–74, art. 78 ust. 1, art. 79 ust. 1 i 2, art. 80, art. 90–92 oraz art. 96 i 97;
- 2) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członków ich rodzin, którzy do nich dołączają lub z nimi przebywają.

postępowania karnego, ustawę z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych, ustawę z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego, ustawę z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, ustawę z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, ustawę z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych, ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawę z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) cudzoziemiec – każdego, kto nie posiada obywatelstwa polskiego;
- 2) dokument podróży – dokument uznany przez Rzeczpospolitą Polską, uprawniający do przekroczenia granicy, wydany cudzoziemcowi przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym;
- 3) doświadczenie zawodowe – doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej w danym zawodzie;
- 4) kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia studiów wyższych – kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia z wynikiem pozytywnym, poświadczonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem wydanym przez właściwy organ programu studiów wyższych, czyli cyklu zajęć prowadzonych przez instytucję edukacyjną uznaną za instytucję szkolnictwa wyższego przez państwo, w którym ma ona siedzibę, pod warunkiem że czas trwania studiów niezbędny do ich uzyskania wynosi co najmniej 3 lata;
- 5) mały ruch graniczny – wjazd cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których stosuje się rozporządzenie (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE L 405 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), i ich pobyt na tym terytorium;
- 6) naukowiec – cudzoziemca posiadającego co najmniej tytuł zawodowy odpowiadający w Rzeczypospolitej Polskiej tytułowi zawodowemu magistra lub równorzędnemu, umożliwiającą co najmniej dostęp do studiów doktoranckich;
- 7) państwa obszaru Schengen – państwa, które w pełni stosują dorobek Schengen;
- 8) powrót – powrót cudzoziemca do jego kraju pochodzenia, państwa tranzytu lub innego państwa trzeciego, do którego zdecydował się powrócić i przez które został przyjęty;
- 9) przewoźnik – osobę fizyczną lub prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej zajmującą się zarobkowo przewozem osób drogą powietrzną, morską lub lądową;
- 10) strefa tranzytowa lotniska międzynarodowego – teren lotniska międzynarodowego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozciągający się między pokładem

statku powietrznego a stanowiskiem kontroli granicznej, obejmujący także płytę oraz pomieszczenia lotniska;

- 11) szkolenie zawodowe – zorganizowany proces dydaktyczny mający na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności, kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia;
- 12) wiza – wizę w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.) oraz wizę krajową, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.), wydaną przez organ polski lub organ, którego właściwość w tej sprawie wynika z postanowień umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską, lub organ innego państwa obszaru Schengen;
- 13) wykonywanie pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji – wykonywanie pracy przez cudzoziemca posiadającego kompetencje potwierdzone wyższymi kwalifikacjami zawodowymi, który, niezależnie od zachodzącego między stronami stosunku prawnego, wykonuje pracę na rzecz lub pod kierownictwem innej osoby za wynagrodzeniem;
- 14) wyższe kwalifikacje zawodowe – kwalifikacje uzyskane w wyniku ukończenia studiów wyższych albo co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe na poziomie porównywalnym z poziomem kwalifikacji uzyskanych w wyniku ukończenia studiów wyższych, niezbędne do wykonywania pracy określonej w umowie lub w ofercie pracy stanowiącej ofertę zawarcia umowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.³⁾).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741 i Nr 117, poz. 751, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133,

Art. 4. W sprawach uregulowanych w ustawie, należących do właściwości wojewody, w których wojewoda jest organem właściwym do rozpatrzenia odwołania lub w których organem wyższego stopnia jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, nie stosuje się przepisu art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 5. 1. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie należących do właściwości konsułów stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823, z późn. zm.⁵⁾), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. W zakresie nieuregulowanym przepisami działu IV do wydawania, cofania lub unieważniania wiz krajowych lub przedłużenia okresu ich ważności lub okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej objętego tymi wizami stosuje się przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy), zwanego dalej „Wspólnotowym Kodeksem Wizowym” .

Art. 6. 1. Organ wydający decyzję lub postanowienie w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów ustawy może odstąpić od ich uzasadnienia w części dotyczącej uzasadnienia faktycznego, jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Nie można odstąpić od sporządzenia uzasadnienia w części dotyczącej stwierdzenia przesłanki polskiego pochodzenia cudzoziemca.

Art. 7. 1. Organ:

- 1) prowadzący postępowanie w sprawach o:
 - a) wydanie cudzoziemcowi wizy,
 - b) przedłużenie okresu ważności wydanej wizy lub okresu pobytu objętego tą wizą,

poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662 i Nr 131, poz. 1075, z 2010 r. Nr 40, poz. 222 i Nr 155, poz. 1037 oraz z 2011 r. Nr 80, poz. 432, Nr 85, poz. 458 i Nr 230, poz. 1370.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 230 oraz z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 92, poz. 529, Nr 163, poz. 981 i Nr 185, poz. 1092.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, z 2007 r. Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, z 2010 r. Nr 81, poz. 531 i Nr 167, poz. 1131 oraz z 2012 r. poz. 161.

- c) udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zwanego dalej „zezwoleniem na pobyt rezydenta długoterminowego UE”,
 - d) zobowiązanie cudzoziemca do powrotu,
- 2) podejmujący czynności kontrolne wobec cudzoziemca
- poucza cudzoziemca pisemnie w języku dla niego zrozumiałym o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach.

2. W przypadku postępowania w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu, w pouczeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się także informację o możliwości:

- 1) wystąpienia z roszczeniem przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy cudzoziemcowi oraz wyegzekwowania orzeczenia wydanego przeciwko takiemu podmiotowi, w związku z zaległym wynagrodzeniem, również w przypadku wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na okres trwania postępowania karnego toczącego się przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy, w którym cudzoziemiec występuje w charakterze pokrzywdzonego:
 - a) w wyniku przestępstwa powierzenia wykonywania pracy w warunkach szczególnego wykorzystania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769),
 - b) małoletniego przebywającego bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, któremu powierzono wykonywanie pracy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 i 675), zwane dalej „wykonywaniem pracy”;
- 3) podjęcia innych działań przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy cudzoziemcowi, w szczególności zawiadomienia właściwych organów.

Art. 8. 1. Wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie sporządza się w języku polskim.

2. Dokumenty sporządzone w języku obcym służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy składa się wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.

3. Wniosek o wydanie wizey przez konsula oraz dokumenty sporządzone w języku obcym służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy przed konsulem składa się w języku wskazanym przez konsula.

4. W protokołach przesłuchania cudzoziemców, w sprawach uregulowanych w ustawie, podaje się imię i nazwisko tłumacza.

Art. 9. 1. W sprawach uregulowanych w ustawie pisma doręcza się osobom fizycznym pod wskazanym przez nie adresem albo w każdym miejscu, w którym się adresata zastanie.

2. Cudzoziemcom pozbawionym wolności pisma doręcza się za pośrednictwem administracji zakładu, w którym przebywają.

3. W razie wyjazdu za granicę w rozumieniu art. 1–3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 67, z 2010 r. Nr 164, poz. 1108 oraz z 2011 r. Nr 50, poz. 255 i Nr 217, poz. 1280), zwaną dalej „granicą”, stosuje się przepisy art. 40 § 4 i 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Art. 10. W toku postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy nie stosuje się art. 73 § 1 i 1a, art. 79 § 2 oraz art. 81 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, jeżeli cudzoziemiec będący stroną postępowania przebywa za granicą i nie ustanowił pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 11. 1. W toku postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy funkcjonariusze Straży Granicznej mogą:

- 1) przeprowadzać wywiad środowiskowy lub
- 2) ustalać miejsce pobytu małżonka lub innego członka rodziny cudzoziemca, a także osoby, z którą cudzoziemca łączą więzi o charakterze rodzinnym.

2. Wywiad środowiskowy obejmuje zebranie informacji dotyczących:

- 1) danych cudzoziemca, wobec którego prowadzone jest postępowanie, o którym mowa w ust. 1;
- 2) miejsca pobytu cudzoziemca;
- 3) członków rodziny cudzoziemca oraz osób, z którymi zamieszkuje on we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 4) wykonywania przez cudzoziemca pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej;
- 5) podjęcia lub kontynuowania przez cudzoziemca nauki lub szkolenia zawodowego;

- 6) sytuacji materialnej i warunków bytowych cudzoziemca;
- 7) podejmowania przez cudzoziemca działań mogących mieć wpływ na ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego albo stanowiących zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa;
- 8) okoliczności, których istnienie mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie w postępowaniu prowadzonym wobec cudzoziemca.

3. Jeżeli w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, nie potwierdzono informacji podanych przez cudzoziemca lub zgromadzone informacje okazały się sprzeczne albo nasuwają wątpliwości odnośnie do ich prawdziwości, funkcjonariusze Straży Granicznej mogą dokonać sprawdzenia lokalu, który cudzoziemiec wskazał jako miejsce swego pobytu. Do sprawdzenia lokalu nie stosuje się przepisu art. 79 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Funkcjonariusz Straży Granicznej dokonujący sprawdzenia lokalu, o którym mowa w ust. 3, ma prawo:

- 1) wejścia do lokalu,
- 2) żądania okazania rzeczy i przedmiotów należących do cudzoziemca i zamieszkującego z nim członka rodziny,
- 3) żądania udzielenia wyjaśnień

– w celu potwierdzenia pobytu cudzoziemca w sprawdzanym lokalu.

5. Podczas przeprowadzania czynności, o których mowa w ust. 4, powinien być obecny cudzoziemiec lub osoba trzecia, jeżeli lokal znajduje się w jej posiadaniu, albo inny dorosły domownik. Czynności te są podejmowane i przeprowadzane w godzinach od 6.00 do 22.00.

6. Czynności, o których mowa w ust. 4, funkcjonariusze Straży Granicznej przeprowadzają za zgodą cudzoziemca lub osoby trzeciej, jeżeli lokal znajduje się w jej posiadaniu, albo innego dorosłego domownika. Czynności te wymagają późniejszego udokumentowania.

7. W przypadku gdy cudzoziemiec nie wyrazi zgody na dokonanie sprawdzenia lokalu albo utrudnia lub uniemożliwia przeprowadzenie czynności, o których mowa w ust. 4, uznaje się, że informacje o faktycznym miejscu pobytu cudzoziemca nie zostały potwierdzone.

8. Jeżeli dokonanie sprawdzenia lokalu nie jest możliwe z przyczyn niezależnych od cudzoziemca, funkcjonariusze Straży Granicznej informują o tym fakcie organ prowadzący postępowanie oraz przekazują temu organowi informacje zgromadzone w toku czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób przeprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej wywiadu środowiskowego;
- 2) miejsce i czas przeprowadzania wywiadu, o którym mowa w pkt 1;
- 3) formę sprawozdania z wywiadu, o którym mowa w pkt 1.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność takiej organizacji przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, aby możliwe było zebranie informacji niezbędnych do postępowań prowadzonych na podstawie ustawy oraz poszanowanie sfery prywatności cudzoziemca.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokonania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 3;
- 2) dokumenty upoważniające do dokonania sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 3, oraz sposób dokumentowania tego sprawdzenia.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni cel sprawdzenia lokalu, o którym mowa w art. 11 ust. 4, oraz poszanowanie sfery prywatności osób, których sprawdzenie dotyczy.

Art. 13. W rejestrach i ewidencji prowadzonych na podstawie ustawy mogą być przetwarzane następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) imię (imiona) i nazwiska poprzednie;
- 3) nazwisko rodowe;
- 4) płeć;
- 5) imię ojca;
- 6) imię i nazwisko rodowe matki;
- 7) data urodzenia, a w razie braku dokumentu potwierdzającego datę urodzenia – prawdopodobny rok urodzenia;
- 8) miejsce i państwo urodzenia;
- 9) rysopis:
 - a) wzrost w centymetrach,
 - b) kolor oczu,
 - c) znaki szczególne;

- 10) odciski linii papilarnych;
- 11) obywatelstwo;
- 12) narodowość;
- 13) stan cywilny;
- 14) wykształcenie;
- 15) zawód wykonywany;
- 16) krajowy numer identyfikacyjny;
- 17) numer dokumentu podróży;
- 18) oznaczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy;
- 19) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 20) numer telefonu;
- 21) adres e-mail;
- 22) informacje o karalności, o prowadzonych przeciwko cudzoziemcowi postępowaniach karnych i postępowaniach w sprawach o wykroczenia oraz o wydanych w stosunku do niego orzeczeniach w postępowaniu sądowym lub administracyjnym;
- 23) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) – jeżeli został cudzoziemcowi nadany;
- 24) wizerunek twarzy;
- 25) informacja o zamieszkiwaniu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez okres co najmniej 18 miesięcy na podstawie wydanego przez to państwo dokumentu pobytowego z adnotacją „Niebieska Karta UE”;
- 26) oznaczenie zapraszającego.

Art. 14. Odciski linii papilarnych pobiera się od cudzoziemca za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

Art. 15. 1. Aktualne fotografie cudzoziemca, dołączane do wniosków o udzielenie mu zezwoleń pobytowych, wniosków o wydanie wizy krajowej lub wniosków o wydanie dokumentów wydawanych cudzoziemcom, powinny odzwierciedlać, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy cudzoziemca, przedstawiający ją bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami.

2. Cudzoziemiec z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą go w okularach z ciemnymi szklami. W takim przypadku do wniosku dołącza się również dokumenty potwierdzające niepełnosprawność,

a w przypadku braku możliwości ich przedstawienia – oświadczenie cudzoziemca o niepełnosprawności.

3. Cudzoziemiec noszący nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą go w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny. W takim przypadku do wniosku dołącza się oświadczenie cudzoziemca o przynależności do wspólnoty wyznaniowej.

4. W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć fotografię przedstawiającą cudzoziemca z zamkniętymi oczami, innym niż naturalny wyrazem twarzy lub z otwartymi ustami.

DZIAŁ II

SZEF URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Art. 16. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej „Szefem Urzędu”, jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach:

- 1) wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego;
- 2) nadawania statusu uchodźcy, w rozumieniu art. 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680), zwanego dalej „statusem uchodźcy”;
- 3) udzielania ochrony uzupełniającej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „ochroną uzupełniającą”;
- 4) udzielania zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;
- 5) udzielania cudzoziemcom azylu, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej „azylem”;
- 6) udzielania ochrony czasowej, w rozumieniu art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „ochroną czasową”.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad Szefem Urzędu.

Art. 17. 1. Prezes Rady Ministrów powołuje Szefa Urzędu, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

2. Prezes Rady Ministrów odwołuje Szefa Urzędu, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych powołuje zastępców Szefa Urzędu, na wniosek Szefa Urzędu, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych odwołuje zastępców Szefa Urzędu, na wniosek Szefa Urzędu.

Art. 18. Stanowisko Szefa Urzędu może zajmować osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) posiada kompetencje kierownicze;
- 6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
- 7) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Szefa Urzędu.

Art. 19. 1. Informację o naborze na stanowisko Szefa Urzędu upublicznia się w ogłoszeniu umieszczonym w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2. Ogłoszenie zawiera:

- 1) nazwę i adres Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

4. Nabór na stanowisko Szefa Urzędu przeprowadza zespół powołany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów.

5. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

6. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

7. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 6, są obowiązani zachować w tajemnicy informacje dotyczące osób ubiegających się o stanowisko, uzyskane w trakcie naboru.

8. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

9. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
- 2) skład zespołu;
- 3) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 4) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 5) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 6) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata.

10. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

11. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) nazwę i adres Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 3) imiona i nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego albo informację o niewyłonieniu kandydata.

12. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

Art. 20. 1. Zespół przeprowadzający nabór na stanowiska, o których mowa w art. 17 ust. 3, powołuje Szef Urzędu.

2. Do sposobu przeprowadzania naboru na stanowiska, o których mowa w art. 17 ust. 3, stosuje się przepisy art. 18 i art. 19.

Art. 21. 1. Szef Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwanego dalej „Urzędem”, będącego urzędem administracji rządowej.

2. W Urzędzie, oprócz pracowników w nim zatrudnionych, obowiązki mogą pełnić funkcjonariusze:

- 1) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu – na podstawie art. 56 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.⁶⁾);
- 2) Biura Ochrony Rządu – na podstawie art. 31 ust. 2–4 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.⁷⁾);
- 3) Państwowej Straży Pożarnej – na podstawie art. 28a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68, z późn. zm.⁸⁾);
- 4) Policji – na podstawie art. 36 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.⁹⁾);
- 5) Straży Granicznej – na podstawie art. 41 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.¹⁰⁾);
- 6) funkcjonariusze i żołnierze Służby Wywiadu Wojskowego – na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 84, poz. 455, Nr 117, poz. 677 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627 i 908 oraz z 2013 r. poz. 628 i 675.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2008 r. Nr 66, poz. 402, z 2009 r. Nr 22, poz. 120 i Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 117, poz. 677, z 2012 r. poz. 664 oraz z 2013 r. poz. 444, 628 i 675.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97, z 2010 r. Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228, Nr 238, poz. 1578 i Nr 239, poz. 1589, z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 171, poz. 1016 i Nr 207, poz. 1230, z 2012 r. poz. 664 oraz z 2013 r. poz. 675.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 628 i 675.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 769 i 951 oraz z 2013 r. poz. 628 i 675.

Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709, z późn. zm.¹¹⁾) oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 710, z późn. zm.¹²⁾).

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze zarządzenia, nadaje Urzędowi statut, określający organizację Urzędu, mając na uwadze zakres zadań Szefa Urzędu oraz potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu.

Art. 22. 1. Do zadań Szefa Urzędu należy:

- 1) wydawanie decyzji i postanowień w I instancji oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji i zażaleń na postanowienia wydane w I instancji przez inne organy w sprawach uregulowanych:
 - a) w niniejszej ustawie,
 - b) w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) w ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.¹³⁾);
- 2) organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie spraw należących do kompetencji Szefa Urzędu;
- 3) przekazywanie właściwym organom innych państw obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, informacji dotyczących podstawy prawnej i faktycznej wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen do celów określonych w art. 25 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 85, poz. 571, z 2009 r. Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 53, poz. 273 i Nr 84, poz. 455, z 2012 r. poz. 707 oraz z 2013 r. poz. 628.

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 957, z 2010 r. Nr 113, poz. 745, Nr 182, poz. 1228, Nr 230, poz. 1510 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 117, poz. 677 oraz z 2013 r. poz. 675.

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818, z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, z 2010 r. Nr 81, poz. 531 oraz z 2011 r. Nr 92, poz. 532.

znoszenia kontroli na wspólnych granicach, zwanej dalej „Konwencją Wykonawczą Schengen”;

- 4) kontrola wykonywana przez wojewodów zadań określonych w ustawach wymienionych w pkt 1;
- 5) przekazywanie właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej, na ich wnioski, informacji o pobycie czasowym cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 145, jeżeli zamierza on na terytorium tych państw kontynuować lub uzupełnić studia podjęte na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do przekazywania organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o:
 - a) udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej,
 - b) odmowie udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy lub cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy:
 - cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, lub
 - członkowi rodziny tego cudzoziemca,
 - c) udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, gdy posiada on takie zezwolenie, udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej;
- 7) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającego przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającego postanowienia Konwencji z Schengen, zwane dalej „rozporządzeniem nr 1931/2006”, oraz przekazywanie właściwym organom państw stosujących to rozporządzenie oraz Komisji Europejskiej informacji przechowywanych w rejestrze przypadków nadużycia zasad małego ruchu granicznego oraz sankcji za nadużycie tych zasad, o którym mowa w art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 1931/2006;
- 8) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego w sprawach:

- a) udzielania informacji o długości pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, gdy informacje te są niezbędne do uzyskania przez niego statusu rezydenta długoterminowego UE w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej,
- b) uzyskiwania informacji o długości pobytu cudzoziemca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1–7, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1030/2002”, z adnotacją „Niebieska Karta UE”, gdy informacje te są niezbędne do obliczania długości pobytu uprawniającego do uzyskania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
- c) udzielania informacji innym państwom członkowskim Unii Europejskiej o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi posiadającemu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”,
- d) uzyskiwanie informacji od innych państw członkowskich Unii Europejskiej o udzieleniu lub odmowie udzielenia cudzoziemcowi, który posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”,
- e) udzielania Komisji Europejskiej informacji w zakresie danych statystycznych dotyczących liczby obywateli państw trzecich, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji lub którym cofnięto to zezwolenie, oraz liczby członków rodziny takich obywateli, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną;

- 9) przekazywanie do organów wizowych w Rzeczypospolitej Polskiej informacji i dokumentów, o których mowa w art. 16 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 767/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 60, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 767/2008”;
- 10) pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do:
 - a) występowania na wniosek wojewody do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o udzielenie informacji, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w tym państwie członkowskim,
 - b) przekazywania właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej, na ich wniosek, informacji, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) przekazywania właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o udzieleniu cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej lub przejściu odpowiedzialności za ochronę międzynarodową, w przypadku gdy cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 11) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

2. Szef Urzędu jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawach uregulowanych w ustawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

DZIAŁ III

PRZEKRACZANIE GRANICY

Rozdział 1

Część ogólna

Art. 23. Cudzoziemiec, który przekracza granicę, jest obowiązany posiadać:

- 1) ważny dokument podróży;
- 2) ważną wizę lub inny ważny dokument uprawniający go do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium, jeżeli są wymagane;
- 3) zezwolenie na wjazd do innego państwa lub zezwolenie na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane w przypadku przejazdu tranzytem.

Art. 24. 1. Cudzoziemcy będący członkami załóg statków morskich przyplływających do polskich portów morskich, przekraczający granicę w celu zejścia na ląd i pobytu w granicach miasta portowego, są zwolnieni z obowiązku posiadania wiz w trakcie pobytu statku w porcie.

2. Cudzoziemcy, o których mowa w art. 4 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. Urz. WE L 81 z 21.03.2001, str. 1, z późn. zm.), są zwolnieni z obowiązku posiadania wiz, gdy ich całkowity pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza trzech miesięcy.

Art. 25. 1. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany:

- 1) uzasadnić cel i warunki planowanego pobytu;
- 2) posiadać oraz okazać na żądanie:
 - a) dokument potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.¹⁴⁾) lub posiadanie podróznego ubezpieczenia medycznego o minimalnej kwocie ubezpieczenia w wysokości 30 000 euro, ważnego przez okres planowanego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pokrywającego wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na tym terytorium w związku z koniecznością podróży powrotnej z powodów medycznych, potrzebą pilnej pomocy medycznej, nagłym leczeniem szpitalnym lub ze śmiercią, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku – w przypadku wjazdu na podstawie wizy krajowej,

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 123, 476, 1016, 1342 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 154.

- b) środki finansowe wystarczające na pokrycie kosztów planowanego pobytu oraz podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania lub na tranzyt do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo dokument potwierdzający możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem,
- c) zezwolenie na wjazd do innego państwa lub zezwolenie na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane w przypadku przejazdu tranzytem.

2. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy w celu wykonywania pracy, który nie podlega jeszcze ubezpieczeniu zdrowotnemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jest obowiązany posiadać i okazać podróżne ubezpieczenie medyczne o minimalnej kwocie ubezpieczenia w wysokości 30 000 euro, ważne do dnia uzyskania przez niego ubezpieczenia zdrowotnego, pokrywające wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na tym terytorium w związku z koniecznością podróży powrotnej z powodów medycznych, potrzebą pilnej pomocy medycznej, nagłym leczeniem szpitalnym lub ze śmiercią, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku.

3. Obowiązek okazania środków finansowych lub dokumentów potwierdzających możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem nie dotyczy cudzoziemców przekraczających granicę:

- 1) na podstawie:
 - a) umów międzynarodowych, które przewidują zwolnienie cudzoziemca z obowiązku posiadania tych środków albo obowiązek pokrycia kosztów jego pobytu przez polskie organy państwowe lub instytucje publiczne, lub
 - b) wizy w celu repatriacji, lub
 - c) wizy w celu wykonywania pracy, lub
 - d) wizy w celu korzystania z ochrony czasowej, lub
 - e) wizy w celu udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu, lub
 - f) karty pobytu, lub
 - g) wizy w celu korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka lub
- 2) w związku z niesieniem pomocy charytatywnej, lub
- 3) w związku z uczestnictwem w akcji ratunkowej.

4. Wymóg dotyczący posiadania ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a lub ust. 2, można uznać za spełniony, w przypadku gdy cudzoziemiec posiada odpowiednie ubezpieczenie w związku ze swoją sytuacją zawodową.

5. Kontroli dokumentów potwierdzających cel i warunki planowanego pobytu, środków finansowych lub dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 4, dokonuje funkcjonariusz Straży Granicznej podczas przekraczania przez cudzoziemca granicy.

Art. 26. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość wymaganych od cudzoziemca wjeżdżającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów:
 - a) utrzymania cudzoziemca w trakcie jego pobytu na tym terytorium,
 - b) podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
 - c) tranzytu przez to terytorium do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 2) dokumenty, które mogą potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem;
- 3) dokumenty, które mogą potwierdzić cel i czas trwania planowanego pobytu, jeżeli ze względu na cel lub czas trwania planowanego pobytu następuje zróżnicowanie wysokości środków.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni zróżnicowanie wysokości środków finansowych w zależności od celu lub długości planowanego pobytu w taki sposób, aby zapewniona została możliwość pokrycia przez cudzoziemca kosztów zakwaterowania, wyżywienia oraz kosztów tranzytu lub podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania, a także uwzględni rodzaj dokumentów mogących potwierdzić posiadanie przez cudzoziemca środków finansowych w wymaganej wysokości.

Art. 27. Do przekraczania granicy przez cudzoziemców pochodzących z państw trzecich, będących uczniami szkół, którzy uczestniczą w wycieczkach szkolnych z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz do pobytu tych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy decyzji Rady 94/795/WSiSW z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie wspólnych działań przyjętych przez Radę na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. b Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ułatwień podróży dla uczniów

pochodzących z państw trzecich przebywających w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. WE L 327 z 19.12.1994, str. 1).

Art. 28. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy:

- 1) nie posiada ważnych dokumentów, o których mowa w art. 23, lub
- 2) nie posiada dokumentu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a albo art. 25 ust. 2, lub
- 3) wykorzystał dopuszczalny okres pobytu na terytorium państw obszaru Schengen wynoszący 90 dni w okresie 180 dni liczonych od dnia pierwszego wjazdu, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 4) nie przedstawił dokumentów wystarczających do potwierdzenia celu i warunków planowanego pobytu, lub
- 5) nie posiada wystarczających środków finansowych w wysokości uzależnionej od czasu trwania i celu planowanego pobytu lub środków finansowych na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania lub na tranzyt przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem, lub
- 6) posiada podrobiony lub przerobiony dokument podróży, wizę lub inny dokument uprawniający go do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, lub
- 7) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 8) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
- 9) jego wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, lub
- 10) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub stosunki międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który:

- 1) posiada wizę Schengen, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
- 2) podczas kontroli granicznej złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy, lub
- 3) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 182 ust. 1.

3. Przepisów ust. 1 pkt 2–6 i pkt 8–10 nie stosuje się do cudzoziemca, który przejeżdża przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tranzytem w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 4 lit. a rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „kodeksem granicznym Schengen”.

4. Przepisów ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do cudzoziemca, który wjeżdża na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 3 miesięcy.

5. Przepisów ust. 1 pkt 3–5 nie stosuje się do cudzoziemców będących członkami załóg statków morskich przypluwających do polskiego portu morskiego, przekraczających granicę w celu zejścia na ląd i pobytu w granicach miasta portowego w trakcie pobytu statku w porcie.

6. Wyłączonej podstawy do odmowy wjazdu cudzoziemcowi nie mogą stanowić okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- 1) pkt 3 – w przypadku cudzoziemca, który posiada wizę krajową lub wizę Schengen upoważniającą tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium;
- 2) pkt 8 – w przypadku cudzoziemca, który posiada wizę krajową, kartę pobytu lub wizę Schengen upoważniającą tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.

Art. 29. 1. Do przekraczania granicy przez członka rodziny obywatela polskiego, który powraca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po okresie zamieszkiwania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, gdzie był pracownikiem lub pracował na własny rachunek, stosuje się przepisy art. 9 ust. 2 i 3, art. 11, art. 11a oraz art. 12–14 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

2. Członkami rodziny obywatela polskiego w rozumieniu przepisu ust. 1 są osoby, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 30. Do przekraczania przez cudzoziemca granicy w zakresie uregulowanym przepisami kodeksu granicznego Schengen nie stosuje się przepisów art. 23, art. 25, art. 33 ust. 5 i 6, art. 34 i art. 35.

Art. 31. 1. Cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, można – w szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na jego stan zdrowia – nie przekazywać do państwa trzeciego. Cudzoziemcowi temu w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia zapewnia się opiekę medyczną.

2. Koszty zapewnienia opieki medycznej, o której mowa w ust. 1, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 32. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 4 lit. c kodeksu granicznego Schengen, komendant placówki Straży Granicznej, po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Straży Granicznej, może zezwolić cudzoziemcowi na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres pobytu nie dłuższy niż 15 dni.

2. Jeżeli zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, zostało udzielone cudzoziemcowi, którego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, Komendant Główny Straży Granicznej informuje o udzieleniu tego zezwolenia właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu danych do tego systemu.

3. W sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 33. 1. Decyzję o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje cudzoziemcowi komendant placówki Straży Granicznej.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. Komendant placówki Straży Granicznej odnotowuje wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, w dokumencie podróży cudzoziemca.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób odnotowywania w dokumencie podróży cudzoziemca wydania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, czy i na jakiej podstawie oraz w jakim dniu i przez kogo decyzja ta została wydana.

Art. 34. 1. Postępowanie prowadzone przez organy Straży Granicznej przed wydaniem cudzoziemcowi decyzji, o której mowa w art. 33 ust. 1, ogranicza się do:

- 1) przesłuchania cudzoziemca;
- 2) kontroli dokumentów posiadanych przez cudzoziemca;
- 3) przesłuchania wskazanych przez cudzoziemca osób towarzyszących mu w podróży;
- 4) dokonania sprawdzeń w dostępnych rejestrach, ewidencjach i wykazach w sprawach cudzoziemców;
- 5) uzyskania niezbędnych informacji od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej, innych jednostek gospodarczych i organizacji społecznych lub osób fizycznych.

2. Czynności podejmowane w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, mogą być ograniczone jedynie do kontroli posiadanych przez cudzoziemca dokumentów, jeżeli jest to uzasadnione warunkami organizacyjnymi i technicznymi wykonywania tych czynności lub jeżeli okoliczności niespełnienia przez cudzoziemca warunków niezbędnych do przekroczenia granicy nie budzą wątpliwości.

Art. 35. 1. Cudzoziemiec, który został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po przekroczeniu granicy wbrew przepisom, może być niezwłocznie doprowadzony do granicy.

2. Organ, który zatrzymał cudzoziemca w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom, pobiera od niego odciski linii papilarnych, chyba że cudzoziemiec został niezwłocznie doprowadzony do granicy.

3. Organ, który pobrał odciski linii papilarnych, przekazuje Komendantowi Głównemu Policji obraz linii papilarnych, dane osobowe cudzoziemca oraz informacje, które umieszcza się w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4.

Art. 36. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz chorób zakaźnych mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, których rozpoznanie lub podejrzenie wystąpienia może stanowić podstawę odmowy wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) kryteria pozwalające podejrzewać wystąpienie chorób mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, o których mowa w pkt 1.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw zdrowia uwzględni tylko choroby epidemiczne określone przez Światową Organizację Zdrowia oraz inne choroby wysoce zakaźne i szczególnie niebezpieczne, które podlegają zwalczaniu u obywateli polskich na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570, z późn. zm.¹⁵⁾), a także konieczność zapewnienia humanitarnego traktowania cudzoziemców i zapobieżenia zagrożeniu dla zdrowia publicznego w obszarze przejścia granicznego i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego

Art. 37. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego można udzielić cudzoziemcowi, który spełnia warunki określone w art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006.

Art. 38. Udzielenia zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego odmawia się cudzoziemcowi, jeżeli nie spełnia warunków określonych w art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006.

Art. 39. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego cofa się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) zostało udzielone z naruszeniem art. 9 rozporządzenia nr 1931/2006 lub
- 2) cudzoziemiec przestał spełniać warunki do jego udzielenia.

Art. 40. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego unieważnia się, gdy cudzoziemiec, który wjechał na jego podstawie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 76, poz. 641, z 2010 r. Nr 107, poz. 679 i Nr 257, poz. 1753 oraz z 2012 r. poz. 892.

- 1) przebywa na tym terytorium po upływie okresu pobytu, do którego był uprawniony na podstawie zezwolenia, lub
- 2) przebywa poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem mógł przebywać – jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 304 ust. 1, gdy decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wydaje się.

Art. 41. 1. Cudzoziemcowi przekraczającemu granicę w ramach małego ruchu granicznego odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) nie posiada ważnego zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego lub
- 2) wykorzystał dopuszczalny okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach małego ruchu granicznego, określony w umowie o małym ruchu granicznym, lub
- 3) posiada podrobione lub przerobione zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, lub
- 4) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 5) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
- 6) jego wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie zdrowia publicznego, lub
- 7) jego wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie obronności, bezpieczeństwa państwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub stosunków międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

2. Cudzoziemcowi przekraczającemu granicę w ramach małego ruchu granicznego odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w drodze decyzji.

3. Do odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach małego ruchu granicznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 33 ust. 1–3 i art. 34.

Art. 42. 1. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego udziela, odmawia jego udzielenia lub cofa je konsul właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca w drodze decyzji.

2. Od decyzji o odmowie lub cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula.

3. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o odmowie lub cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 43. 1. Zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego unieważnia się w drodze decyzji.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który w wyniku kontroli legalności pobytu cudzoziemca stwierdził okoliczności uzasadniające unieważnienie zezwolenia.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do wojewody właściwego ze względu na siedzibę organu, który wydał decyzję.

Art. 44. 1. Zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego udziela się na wniosek cudzoziemca, złożony na formularzu.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego przedstawia konsulowi ważny dokument podróży oraz składa:

- 1) wypełniony formularz wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia, zawierający:
 - a) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13,
 - b) następujące dane dotyczące dokumentu podróży:
 - seria i numer dokumentu,
 - data wydania dokumentu i data upływu jego ważności,
 - nazwa organu wydającego dokument,
 - c) miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca,
 - d) wskazanie powodów częstego przekraczania przez cudzoziemca granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - e) następujące dane osoby albo firmy lub instytucji w polskiej strefie przygranicznej, które będą odwiedzane przez cudzoziemca w trakcie jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - imię i nazwisko osoby albo nazwa firmy lub instytucji,
 - adres,

- numer telefonu i faksu,
 - f) informację o wcześniej uzyskanych przez cudzoziemca zezwoleniach na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - g) datę oraz okoliczności unieważnienia lub cofnięcia wcześniej posiadanego przez cudzoziemca zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego – w przypadku gdy takie unieważnienie lub cofnięcie nastąpiło;
- 2) aktualną fotografię;
 - 3) dokumenty potwierdzające posiadanie miejsca stałego zamieszkania w strefie przygranicznej;
 - 4) dokumenty potwierdzające powody częstego przekraczania granicy.

3. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie mu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego pobiera się odciski linii papilarnych.

4. Jeżeli cudzoziemiec nie złożył odcisków linii papilarnych w celu udzielenia mu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, choć był do tego obowiązany, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia.

Art. 45. 1. W zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego umieszcza się:

- 1) informacje, o których mowa w art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 1931/2006;
- 2) wskazanie płci posiadacza;
- 3) serię i numer zezwolenia.

2. W zezwoleniu, o którym mowa w ust. 1, umieszcza się zabezpieczenia techniczne przewidziane rozporządzeniem Rady (WE) nr 1030/2002.

3. W zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego można także zawrzeć informacje, o których mowa w art. 15 ust. 4 lit. a rozporządzenia nr 1931/2006.

Art. 46. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku, o którym mowa w pkt 1,
- 3) szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosku, o którym mowa w pkt 1,
- 4) wzór zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,

- 5) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - 6) sposób utrwalania danych umieszczanych w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego i przekazywania ich do spersonalizowania zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego
- mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawności prowadzonego postępowania oraz możliwości kontroli przekraczania granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 47. 1. Komendant placówki Straży Granicznej zatrzymuje zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, jeżeli podczas kontroli granicznej stwierdzi, że zostało ono cofnięte lub unieważnione, i wydaje cudzoziemcowi zaświadczenie o zatrzymaniu zezwolenia.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania po zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego podczas kontroli granicznej oraz wzór zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni liczbę niezbędnych egzemplarzy zaświadczenia o zatrzymaniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz formę przekazania zaświadczenia właściwemu organowi, a także konieczność umieszczenia we wzorze zaświadczenia informacji o okoliczności stanowiącej podstawę zatrzymania zezwolenia.

Art. 48. Szef Urzędu przekazuje właściwym organom państw stosujących rozporządzenie nr 1931/2006 następujące informacje o:

- 1) decyzjach o unieważnieniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
- 2) grzywnach nałożonych na cudzoziemca za przebywanie:
 - a) poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego mógł przebywać, lub
 - b) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
- 3) decyzjach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanych z przyczyn, o których mowa w art. 303 ust. 1 pkt 11 lub 12.

Rozdział 3

Zaproszenia

Art. 49. 1. Cudzoziemiec może przedstawić zaproszenie jako dokument potwierdzający posiadanie środków finansowych wystarczających na pokrycie kosztów związanych z planowanym pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia oraz na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd.

2. Zapraszającym może być:

- 1) obywatel polski zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obywatel innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub członek jego rodziny, zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na tym terytorium, lub
- 2) cudzoziemiec przebywający bezpośrednio przed wystawieniem zaproszenia legalnie i nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadający zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 3) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do ustalenia, że pobyt cudzoziemca, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest nieprzerwany, stosuje się przepis art. 196 ust. 6.

Art. 50. 1. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń odmawia się albo unieważnia się ten wpis, jeżeli:

- 1) zapraszający nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2, lub
- 2) obowiązuje wpis danych zapraszanego cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 3) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) zapraszający nie wykazał, że może pokryć koszty, o których mowa w art. 53 pkt 2, lub

- 5) warunki mieszkaniowe zapraszającego wskazują, że nie będzie on w stanie wykonać zobowiązań przyjętych na siebie w zaproszeniu, jeżeli jako miejsce zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca został wskazany lokal mieszkalny zapraszającego, a zapraszający nie wykazał, że może zapewnić cudzoziemcowi zakwaterowanie w innym miejscu, lub
- 6) zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z uprzednio wystawionego zaproszenia, lub
- 7) w postępowaniu w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń zapraszający:
 - a) złożył wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentyczny lub takiego dokumentu używał jako autentycznego;
- 8) okoliczności sprawy wskazują, że cel wjazdu zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego pobytu na tym terytorium będzie inny niż deklarowany przez zapraszającego.

2. Przepis ust. 1 pkt 6 stosuje się, jeżeli zapraszający wystąpił z wnioskiem o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń przed upływem trzech lat od niewykonania zobowiązań wynikających z uprzednio wystawionego zaproszenia.

Art. 51. 1. Wpisane do ewidencji zaproszeń zaproszenie jest ważne we wskazanym w nim okresie, na jaki zapraszający zaprosił cudzoziemca, nie dłuższym niż jeden rok.

2. Zaproszenie wpisuje się do ewidencji zaproszeń na wniosek zapraszającego, złożony na formularzu, zawierającym:

- 1) dane i informacje, o których mowa w art. 54 pkt 1, 2 i 4–8;
- 2) informację o:
 - a) liczbie cudzoziemców zaproszonych w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń,
 - b) możliwościach majątkowych zapraszającego,
 - c) warunkach zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca;
- 3) zobowiązanie zapraszającego do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym kosztów zakwaterowania, wyżywienia i ewentualnego leczenia, pokrycia kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;

- 4) poprzednie nazwiska zapraszanego cudzoziemca;
- 5) imię ojca zapraszanego cudzoziemca;
- 6) informacje wymagane na podstawie art. 37 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008.

3. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego.

Art. 52. 1. Wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń odmawia albo unieważnia ten wpis wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego, w drodze decyzji.

2. Wojewoda wydaje decyzję o unieważnieniu wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń z urzędu albo na wniosek zapraszającego, złożony co najmniej 7 dni przed wydaniem wizy.

3. Zaproszenie traci ważność w dniu, w którym decyzja, o której mowa w ust. 2, stała się ostateczna.

Art. 53. Zapraszający ubiegający się o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń składa:

- 1) wypełniony formularz wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 2) dokumenty potwierdzające możliwość pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, pokrycia kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 3) dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, jeżeli jako miejsce zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca został wskazany lokal mieszkalny zapraszającego, albo dokument potwierdzający możliwość zapewnienia cudzoziemcowi zakwaterowania w innym miejscu.

Art. 54. W zaproszeniu umieszcza się:

- 1) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, numer telefonu, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości zapraszającego, a w przypadku gdy zapraszającym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej – firmę albo nazwę, numer REGON, adres siedziby i numer telefonu kontaktowego;

- 2) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, płeć, obywatelstwo, adres zamieszkania, serię i numer dokumentu podróży zapraszanego cudzoziemca oraz stopień pokrewieństwa z zapraszającym;
- 3) informację o zobowiązaniu się zapraszającego do pokrycia kosztów, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 3;
- 4) adres miejsca zakwaterowania zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) określenie okresu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca, wyrażone datami;
- 6) określenie celu pobytu zapraszanego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) nazwę organu, który wpisał zaproszenie do ewidencji zaproszeń;
- 8) datę i numer wpisu zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 9) okres ważności zaproszenia;
- 10) informację, czy zapraszający zapewnia cudzoziemcowi zakwaterowanie w swoim lokalu mieszkalnym.

Art. 55. Odbioru zaproszenia może dokonać pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania jego odbioru.

Art. 56. W przypadku gdy zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z wystawionego zaproszenia, Skarb Państwa lub inne podmioty mogą dochodzić od zapraszającego, w postępowaniu przed sądem, zwrotu poniesionych kosztów, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 3, wynikających z wykonywania przez te podmioty ich ustawowych obowiązków.

Art. 57. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory:
 - a) zaproszenia,
 - b) formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 2) wysokość środków, które powinien posiadać zapraszający na pokrycie kosztów, o których mowa w art. 53 pkt 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność:

- 1) zapewnienia czytelności i kompletności wzorowi zaproszenia;

- 2) wskazania we wzorze formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń danych w zakresie niezbędnym do wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń;
- 3) określenia takiej wysokości środków finansowych, które powinien posiadać zapraszający, aby zapewnić pokrycie niezbędnych kosztów związanych z pobytem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd i weźmie pod uwagę możliwość zróżnicowania tej wysokości w zależności od miejsca zakwaterowania cudzoziemca, długości jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, więzi rodzinnych łączących zapraszającego z zapraszonym oraz możliwości majątkowych zapraszającego.

DZIAŁ IV

WIZY

Rozdział 1

Wydawanie wiz

Art. 58. Cudzoziemcowi można wydać wizę, o której mowa w art. 2 pkt 2–5 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, zwaną dalej „wizą Schengen”, lub wizę, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej Schengen, wydaną przez organ polski, zwaną dalej „wizą krajową”.

Art. 59. 1. Wiza krajowa uprawnia do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ciągłego pobytu na nim lub do kilku pobytów na tym terytorium następujących po sobie, trwających łącznie dłużej niż 90 dni w okresie ważności wizy.

2. Okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej ustala się w granicach określonych w ust. 1 odpowiednio do celu pobytu wskazanego przez cudzoziemca.

3. Okres ważności wizy krajowej rozpoczyna się nie później niż 3 miesiące od dnia jej wydania i nie przekracza jednego roku.

Art. 60. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową wydaje się w celu:

- 1) turystycznym;
- 2) odwiedzin u rodziny lub przyjaciół;

- 3) udziału w imprezach sportowych;
- 4) prowadzenia działalności gospodarczej;
- 5) wykonywania pracy przez cudzoziemca, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy, na podstawie oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy, zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy;
- 6) wykonywania pracy na podstawie dokumentu innego niż określony w pkt 5;
- 7) prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach;
- 8) wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego lub organizacji międzynarodowej;
- 9) odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo studiów trzeciego stopnia;
- 10) szkolenia zawodowego;
- 11) kształcenia się lub szkolenia w innej formie niż określona w pkt 9 lub 10;
- 12) dydaktycznym;
- 13) prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 14) tranzytu;
- 15) tranzytu lotniczego;
- 16) leczenia;
- 17) dołączenia do obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub przebywania z nim;
- 18) udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej;
- 19) przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta;
- 20) korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka;
- 21) repatriacji;
- 22) korzystania z ochrony czasowej;
- 23) przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe;

- 24) realizacji zezwolenia na pobyt czasowy w celu łączenia rodzin;
- 25) innym niż określone w pkt 1–24.

2. Wiza, o której mowa w ust. 1:

- 1) pkt 8 – może być wydana w szczególności jako wiza dyplomatyczna lub służbowa;
- 2) pkt 14 lub 15 – może być wydana tylko jako wiza Schengen;
- 3) pkt 19–22 – może być wydana tylko jako wiza krajowa.

Art. 61. Członkom misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych minister właściwy do spraw zagranicznych wydaje dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji, a członkom ich rodzin pozostającym z nimi we wspólnocie domowej dokumenty określające ich status.

Art. 62. Dokumenty, o których mowa w art. 61, uprawniają do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.

Art. 63. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także dokumenty potwierdzające status członków ich rodzin, uprawniające do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium,
- 2) wzory dokumentów, o których mowa w pkt 1,
- 3) oznaczenie wiz Schengen lub wiz krajowych wydawanych osobom, o których mowa w pkt 1

– uwzględniając obowiązujące w tym zakresie umowy lub powszechnie ustalone zwyczaje międzynarodowe.

Art. 64. 1. Wiza, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, może być wydana cudzoziemcowi, który przedstawi zezwolenie na pracę, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 43a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi wykonywania pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane.

2. Wizę, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w zezwoleniu lub oświadczeniu. Okres ten nie może być dłuższy niż przewidziany dla danego typu wizy.

3. W przypadku wizy, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5, okres pobytu, na który wydaje się wizę, nie może być dłuższy niż 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy liczonym od dnia pierwszego wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 65. 1. Wydania wizy krajowej odmawia się cudzoziemcowi, gdy zachodzi co najmniej jedna z poniższych przesłanek:

- 1) obowiązuje wpis jego danych do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 2) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
- 3) nie posiada on wystarczających środków finansowych na czas trwania planowanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo na tranzyt do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, lub możliwości uzyskania takich środków zgodnie z prawem, lub
- 4) nie posiada on ubezpieczenia zdrowotnego lub medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a, lub ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 2, lub
- 5) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) dokument podróży cudzoziemca nie spełnia kryteriów określonych w art. 77 ust. 5, z wyłączeniem przypadku, gdy kryterium, o którym mowa w art. 77 ust. 5 pkt 1, zostało pominięte ze względu na słuszny interes cudzoziemca, lub
- 7) w postępowaniu w sprawie wydania wizy krajowej:
 - a) złożył on wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje, lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentycznego lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 8) nie uzasadnił celu lub warunków planowanego pobytu, lub
- 9) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego zamiaru opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy.

2. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, wizę krajową można wydać tylko w razie istnienia poważnych przyczyn uzasadniających jej wydanie, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

Art. 66. 1. Wizę krajową wydaje albo odmawia jej wydania konsul.

2. Wizę Schengen wydaje na granicy lub odmawia jej wydania komendant placówki Straży Granicznej.

3. Wizę krajową wydaje się na wniosek cudzoziemca, składany przez niego na formularzu.

4. Wizę krajową wydaje członkowi misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub innej osobie zrównanej z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin, lub odmawia im jej wydania:

- 1) minister właściwy do spraw zagranicznych albo
- 2) konsul.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych wydaje wizę krajową, o której mowa w ust. 4, na podstawie noty ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej, a konsul – dodatkowo na podstawie wniosku o wydanie wizy.

6. Wizę krajową, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, wydaje lub odmawia jej wydania konsul właściwy ze względu na państwo stałego zamieszkania cudzoziemca, a w przypadku cudzoziemca przebywającego legalnie na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej – konsul, którego siedziba znajduje się w danym państwie, o ile cudzoziemiec uzasadnił złożenie wniosku poza państwem stałego zamieszkania.

Art. 67. 1. Jeżeli wydanie wizy Schengen wymaga zasięgnięcia opinii centralnego organu innego państwa obszaru Schengen zgodnie z art. 22 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy Schengen występuje za pośrednictwem Szefa Urzędu o wyrażenie opinii do właściwego organu tego państwa.

2. Szef Urzędu, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie, informuje konsula, czy centralny organ innego państwa obszaru Schengen sprzeciwił się wydaniu wizy

Schengen. Jeżeli centralny organ innego państwa obszaru Schengen nie sprzeciwił się wydaniu wizy Schengen, Szef Urzędu nie udziela informacji.

Art. 68. 1. Jeżeli wydanie wizy Schengen przez organ innego państwa obszaru Schengen wymaga zasięgnięcia opinii polskiego centralnego organu zgodnie z art. 22 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, Szef Urzędu, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie, informuje centralny organ innego państwa obszaru Schengen, czy sprzeciwia się wydaniu wizy Schengen.

2. Przed przekazaniem informacji, o której mowa w ust. 1, Szef Urzędu, w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy do sprzeciwienia się wydaniu wizy Schengen ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsultuje się z:

- 1) Komendantem Głównym Straży Granicznej;
- 2) Komendantem Głównym Policji;
- 3) Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 4) Szefem Agencji Wywiadu;
- 5) ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

3. Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu i minister właściwy do spraw zagranicznych przekazują Szefowi Urzędu informacje niezbędne do ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, w terminie 5 dni od dnia otrzymania wniosku w tej sprawie. Nieprzekazanie informacji w tym terminie uważa się za zgodę tych organów na wydanie wizy.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się także w przypadku gdy o wyrażenie zgody na wydanie wizy Schengen o ograniczonej ważności terytorialnej ważnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wystąpi organ innego państwa obszaru Schengen, zgodnie z art. 25 ust. 2 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego.

Art. 69. 1. Konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy Schengen zwraca się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi wizy Schengen, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, gdy:

- 1) wniosek o wydanie wize Schengen złożył obywatel państwa trzeciego, w stosunku do którego istnieje wymóg zasięgnięcia opinii polskich organów przy rozpatrywaniu tego wniosku lub
- 2) taka konieczność wynika z dwustronnych umów międzynarodowych o reprezentacji wizowej, zawartych przez Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami obszaru Schengen na podstawie art. 8 ust. 4 lit. c Wspólnotowego Kodeksu Wizowego.

2. Szef Urzędu przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku konsula w tej sprawie.

3. Przed przekazaniem informacji, o której mowa w ust. 1, Szef Urzędu konsultuje się z:

- 1) Komendantem Głównym Straży Granicznej;
- 2) Komendantem Głównym Policji;
- 3) Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 4) Szefem Agencji Wywiadu;
- 5) ministrem właściwym do spraw zagranicznych;
- 6) innym organem niż wymienione w pkt 1–4, w razie potrzeby.

4. Do konsultacji, o których mowa w ust. 3, stosuje się przepis art. 68 ust. 3.

5. W innych przypadkach niż określone w ust. 1 konsul może zwrócić się do Szefa Urzędu o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi:

- 1) wize Schengen – o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, albo
- 2) wize krajowej – o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 lub 8.

Art. 70. 1. Na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, ministra właściwego do spraw zagranicznych lub innego organu, o którym mowa w art. 69 ust. 3 pkt 6, złożony przed upływem 5-dniowego terminu wyznaczonego na przekazanie przez te organy Szefowi Urzędu informacji, czy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę wydania cudzoziemcowi wize Schengen, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a tiret ii lub vi Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, albo wize krajowej, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 5 lub 8, Szef Urzędu może przedłużyć ten termin o 20 dni.

2. W przypadku uwzględnienia przez Szefa Urzędu wniosku o przedłużenie terminu, o którym mowa w ust. 1, lub konieczności przeprowadzenia przez niego dodatkowego

postępowania wyjaśniającego 10-dniowy termin wyznaczony Szefowi Urzędu na przekazanie informacji konsulowi ulega przedłużeniu, nie dłużej jednak niż do 30 dni.

3. O przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 2, Szef Urzędu powiadamia konsula.

Art. 71. 1. Wymiana informacji na podstawie art. 67–70 odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Wymiana informacji na podstawie art. 67–70 może odbywać się także w formie pisemnej w przypadku:

- 1) braku możliwości wymiany informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej z powodu nadzwyczajnych okoliczności lub
- 2) wymiany informacji z organem, o którym mowa w art. 69 ust. 3 pkt 6.

Art. 72. 1. Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o wydanie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i zachodzą poważne przyczyny uzasadniające wydanie tej wizy, o których mowa w art. 65 ust. 2, konsul rozpatrujący wniosek o wydanie wizy krajowej, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, zasięga opinii innego państwa obszaru Schengen, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, konsul informuje, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, właściwy organ innego państwa obszaru Schengen o wydaniu wizy krajowej.

Art. 73. 1. Organem właściwym do informowania organów innych państw obszaru Schengen o wydaniu wizy Schengen jest:

- 1) minister właściwy do spraw zagranicznych – w przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego – w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych przez konsula;
- 2) Komendant Główny Straży Granicznej – w przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego – w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych na granicy;
- 3) minister właściwy do spraw zagranicznych – w przypadkach, o których mowa w art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego – w odniesieniu do wiz Schengen wydawanych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

2. W przypadku gdy w odniesieniu do wiz krajowych zaistnieją okoliczności, o których mowa w art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, konsul lub minister właściwy do spraw zagranicznych informuje Szefa Urzędu o wydaniu wizy krajowej.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych, konsul lub Komendant Główny Straży Granicznej przekazuje informacje o wydaniu wizy Schengen za pośrednictwem Szefa Urzędu.

4. Szef Urzędu udostępnia informacje, o których mowa w ust. 1 i 2:

- 1) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej;
- 2) Komendantowi Głównemu Policji;
- 3) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 4) Szefowi Agencji Wywiadu;
- 5) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

Art. 74. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 25 ust. 4 i art. 31 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, organem właściwym do gromadzenia informacji o wizach Schengen wydanych przez właściwe organy innych państw obszaru Schengen jest Szef Urzędu.

2. Szef Urzędu udostępnia informacje, o których mowa w ust. 1, Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, Komendantowi Głównemu Policji, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu i ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

Art. 75. 1. Wydanie lub odmowa wydania wizy krajowej następuje w drodze decyzji.

2. Decyzję o odmowie wydania wizy krajowej wydaje się na formularzu.

3. Decyzja o wydaniu wizy krajowej jest ostateczna.

Art. 76. 1. Od decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej przez:

- 1) konsula – przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
- 2) komendanta placówki Straży Granicznej – przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o odmowie wydania wizy Schengen lub wizy krajowej.

3. Konsul rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie 7 dni.

Art. 77. 1. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej składa osobiście:

- 1) wypełniony formularz wniosku o wydanie tej wizej, zawierający:
 - a) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13,
 - b) informację o obywatelstwie cudzoziemca w chwili urodzenia,
 - c) następujące dane dotyczące posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży:
 - rodzaj,
 - seria i numer,
 - data wydania i data upływu ważności,
 - nazwa organu wydającego,
 - d) adres poczty elektronicznej cudzoziemca,
 - e) nazwisko, imię, adres oraz obywatelstwo osoby sprawującej władzę rodzicielską nad cudzoziemcem lub opiekuna prawnego cudzoziemca – w przypadku osoby nieletniej,
 - f) nazwę i adres szkoły lub uczelni – w przypadku cudzoziemców będących uczniami lub studentami,
 - g) numer telefonu podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy,
 - h) posiadany przez cudzoziemca krajowy numer identyfikacyjny,
 - i) informację o wydanych cudzoziemcowi w okresie ostatnich 5 lat wizach Schengen lub wizach krajowych,
 - j) wskazanie i uzasadnienie celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - k) wskazanie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego następuje pierwszy wjazd cudzoziemca na terytorium Unii Europejskiej,
 - l) informację o stałym zamieszkiwaniu cudzoziemca na terytorium innego państwa niż państwo, którego jest obywatelem, oraz o dokumencie uprawniającym go do pobytu na tym terytorium,
 - m) liczbę wjazdów cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których uprawniać ma wiza krajowa,
 - n) wskazanie planowanego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - o) informację o pobraniu odcisków linii papilarnych od cudzoziemca w toku poprzedniego postępowania w sprawie wydania mu wizej,
 - p) dane kontaktowe zapraszającego albo tymczasowy adres cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- r) planowaną datę wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wyjazdu z tego terytorium,
 - s) informację dotyczącą pokrycia kosztów podróży cudzoziemca i jego utrzymania,
 - t) następujące dane lub informacje dotyczące obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, będącego członkiem rodziny cudzoziemca:
 - imię (imiona) i nazwisko,
 - data urodzenia,
 - numer dokumentu podróży lub dowodu tożsamości,
 - informacja o obywatelstwie,
 - informacja o stopniu pokrewieństwa z cudzoziemcem;
- 2) aktualną fotografię;
- 3) dokumenty potwierdzające:
- a) cel i warunki planowanego pobytu,
 - b) posiadanie wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania przez cały okres planowanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podróż powrotną do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo na tranzyt do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, albo możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem,
 - c) posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub podróжного ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a,
 - d) wiarygodność deklaracji cudzoziemca o zamiarze opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy,
 - e) inne okoliczności podane we wniosku.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 lub 6, który nie podlega jeszcze ubezpieczeniu zdrowotnemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składa dokument potwierdzający posiadanie podróжного ubezpieczenia medycznego, o którym mowa w art. 25 ust. 2.

3. Do wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. c lub ust. 2, stosuje się przepis art. 25 ust. 4.

4. Konsul, dokonując oceny, czy cudzoziemiec spełnia wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. c lub ust. 2, ustala, czy ubezpieczenie zapewnia podmiotom udzielającym świadczeń zdrowotnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rzeczywistą możliwość zaspokajania roszczeń wobec ubezpieczyciela.

5. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy krajowej przedstawia do wglądu dokument podróży, który spełnia łącznie następujące kryteria:

- 1) jego okres ważności upłynie nie wcześniej niż 3 miesiące po upływie okresu ważności wizy, o którą się ubiega;
- 2) zawiera przynajmniej dwie wolne strony;
- 3) został wydany w ciągu ostatnich 10 lat.

6. W pilnych przypadkach uzasadnionych słusznym interesem cudzoziemca kryterium, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, może być pominięte.

7. W szczególnych przypadkach uzasadnionych osobistą sytuacją cudzoziemca konsul może odstąpić od wymogu osobistego złożenia wniosku.

8. Przyjęcie wniosku o wydanie wizy krajowej odnotowuje się w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 78. 1. Wizę krajową umieszcza się w formie naklejki wizowej w dokumencie podróży, a w szczególnych przypadkach, uzasadnionych interesem cudzoziemca – na osobnym blankiecie wizowym.

2. Na blankiecie wizowym umieszcza się dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, oraz jego aktualną fotografię.

Art. 79. 1. Jeżeli w naklejce wizowej wizy krajowej został wykryty błąd przed jej umieszczeniem w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym, naklejkę unieważnia się.

2. Jeżeli błąd został wykryty po umieszczeniu naklejki wizowej wizy krajowej w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym, minister właściwy do spraw zagranicznych, konsul lub komendant placówki Straży Granicznej unieważnia naklejkę wizową wizy krajowej, a w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym umieszcza nową naklejkę.

3. Jeżeli dokument podróży należący do cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej został wymieniony, wojewoda

właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na jego wniosek, umieszcza w dokumencie wymienionym nową naklejkę wizową wizej krajowej.

4. Jeżeli komendant placówki Straży Granicznej wykrył błąd w naklejce wizowej wizej Schengen unieważnia tę naklejkę i umieszcza w dokumencie podróży lub na blankiecie wizowym nową naklejkę.

Art. 80. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) oznaczenie celów wydania wizej Schengen lub wizej krajowych, z wyłączeniem tranzytowej wizej lotniskowej, o której mowa w art. 2 pkt 5 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, wizej Schengen wydawanej w celu tranzytu oraz wizej wydawanych członkom misji dyplomatycznych lub urzędów konsularnych państw obcych lub innym osobom zrównanym z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych oraz członkom ich rodzin;
- 2) wzór blankietu wizowego, o którym mowa w art. 78 ust. 1;
- 3) wzory formularzy wniosków o wydanie wizej krajowej i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanej do wniosku;
- 4) sposób odnotowywania przyjęcia wniosku o wydanie wizej krajowej;
- 5) sposób przekazywania Szefowi Urzędu przez:
 - a) konsula – danych wymienionych we wniosku o wydanie wizej,
 - b) konsula, Komendanta Głównego Straży Granicznej i ministra właściwego do spraw zagranicznych – informacji o wydaniu wizej Schengen;
- 6) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o odmowie wydania wizej krajowej;
- 7) sposób umieszczania naklejki wizowej wizej krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;
- 8) sposób unieważniania naklejki wizowej wizej krajowej w przypadku, o którym mowa w art. 79 ust. 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) typy wizej, o których mowa w art. 58, i cele wydania wizej określone w art. 60;
- 2) konieczność zapewnienia czytelności blankietowi wizowemu, o którym mowa w art. 78 ust. 1;

- 3) konieczność zapewnienia kontroli odnotowywania przyjęcia wniosku o wydanie wizy krajowej;
- 4) konieczność zapewnienia sprawnego i bezpiecznego przekazywania informacji oraz danych, o których mowa w ust. 1 pkt 5;
- 5) konieczność zapewnienia kontroli czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8.

Art. 81. 1. Do wydawania wiz członkowi rodziny obywatela polskiego, który powraca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po okresie zamieszkiwania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, gdzie był pracownikiem lub pracował na własny rachunek, stosuje się przepisy art. 10 i art. 11a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

2. Członkami rodziny obywatela polskiego w rozumieniu przepisu ust. 1 są osoby, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Rozdział 2

Przedłużanie wiz

Art. 82. 1. Przedłużenie okresu ważności wydanej wizy lub okresu pobytu objętego tą wizą cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „przedłużeniem wizy”, może nastąpić, w przypadku wizy krajowej, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) przemawia za tym ważny interes zawodowy lub osobisty cudzoziemca albo ze względów humanitarnych nie może opuścić tego terytorium przed upływem terminu ważności wizy krajowej lub przed końcem objętego tą wizą dozwolonego okresu pobytu;
- 2) zdarzenia, które są przyczyną ubiegania się o przedłużenie wizy krajowej, wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca i nie były możliwe do przewidzenia w dniu składania wniosku o wydanie wizy krajowej;
- 3) okoliczności sprawy nie wskazują, że cel pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany;

4) nie zachodzą okoliczności, z powodu których odmawia się wydania wizy krajowej.

2. Jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o przedłużenie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, wiza może być przedłużona tylko z poważnych przyczyn, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

Art. 83. 1. Wojewoda rozpatrujący wniosek o przedłużenie wizy krajowej zasięga opinii innego państwa obszaru Schengen, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, jeżeli dane cudzoziemca ubiegającego się o przedłużenie wizy krajowej znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i zachodzą poważne przyczyny uzasadniające przedłużenie tej wizy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda informuje za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji właściwy organ innego państwa obszaru Schengen o przedłużeniu wizy krajowej.

Art. 84. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową przedłuża lub odmawia jej przedłużenia wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca w drodze decyzji.

2. Wizę krajową można przedłużyć jednokrotnie, przy czym okres pobytu na podstawie przedłużonej wizy krajowej nie może przekraczać okresu pobytu przewidzianego dla wizy krajowej.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do cudzoziemca przebywającego w szpitalu, którego stan zdrowia uniemożliwia opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 3, przedłuża się okres ważności wydanej wizy krajowej lub okres pobytu objęty tą wizą do dnia, w którym stan jego zdrowia pozwoli na opuszczenie przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 i 4, wojewoda może powołać biegłego lekarza w celu wydania opinii, czy stan zdrowia cudzoziemca uniemożliwia opuszczenie przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 85. 1. Cudzoziemiec, który zamierza przedłużyć okres swojego pobytu na podstawie wizy Schengen lub wizy krajowej, składa nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wypełniony formularz wniosku o przedłużenie wizy.

2. Formularz, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) następujące dane dotyczące posiadanego przez cudzoziemca dokumentu podróży:
 - a) seria i numer,
 - b) data wydania i data upływu ważności,
 - c) nazwa organu wydającego,
 - d) liczba osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 3) informację o wydanych cudzoziemcowi wizach Schengen lub wizach krajowych;
- 4) uzasadnienie wniosku o przedłużenie wizy;
- 5) informację o podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie ostatnich 5 lat;
- 6) informację o środkach finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca;
- 7) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
- 8) informację o zatrudnieniu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej stosuje się przepisy art. 77 ust. 1 pkt 2 i 3, ust. 2 i 4, z tym że do wymogów, o których mowa w art. 77 ust. 1 pkt 3 lit. c lub ust. 2, stosuje się przepis art. 25 ust. 4.

4. Cudzoziemiec ubiegający się o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej przedstawia do wglądu dokument podróży, do którego stosuje się przepisy art. 77 ust. 5 i 6.

Art. 86. Jeżeli cudzoziemiec złożył wniosek o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej po terminie, o którym mowa w art. 85 ust. 1, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie przedłużenia tej wizy.

Art. 87. 1. Jeżeli termin na złożenie wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

- 1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku;
- 2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie przedłużenia wizy Schengen lub wizy krajowej stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie przedłużenia wizy na wniosek strony.

Art. 88. 1. Przedłużoną wizę krajową umieszcza się w dokumencie podróży w formie naklejki wizowej.

2. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych interesem cudzoziemca, przedłużoną wizę krajową umieszcza się na osobnym blankiecie wizowym.

Art. 89. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory formularzy wniosków o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanej do wniosku;
- 2) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej;
- 3) sposób umieszczania naklejki wizowej przedłużonej wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) konieczność zapewnienia przeprowadzenia kontroli prawidłowego złożenia wniosku o przedłużenie wizy Schengen lub wizy krajowej;
- 2) konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji polityki wizowej i zwalczania nielegalnej imigracji.

Rozdział 3

Cofanie i unieważnianie wiz

Art. 90. 1. Wizę krajową cofa się z urzędu, jeżeli okoliczności uzasadniające odmowę wydania wizy krajowej, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 1 i 3–9, powstały po jej wydaniu, albo na wniosek jej posiadacza.

2. Jeżeli inne państwo obszaru Schengen zasięga opinii na podstawie art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, organ właściwy do cofnięcia wizy ustala, czy istnieją przesłanki do cofnięcia wizy krajowej, a gdy ich nie ma, informuje o tym za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji właściwy organ tego państwa.

Art. 91. Wizę krajową unieważnia się, jeżeli w chwili jej wydania zachodziły okoliczności uzasadniające odmowę jej wydania.

Art. 92. 1. Wizę Schengen lub wizę krajową cofa lub unieważnia, w drodze decyzji:

- 1) konsul;

- 2) komendant oddziału Straży Granicznej;
- 3) komendant placówki Straży Granicznej.

2. Wizę Schengen lub wizę krajową wydawaną członkowi misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub innej osobie zrównanej z nimi pod względem przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, a także członkom ich rodzin, cofa lub unieważnia minister właściwy do spraw zagranicznych, kierując notę do ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej.

Art. 93. 1. Od decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizen Schengen lub wizen krajowej wydanej przez:

- 1) konsula – przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ;
- 2) komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej – przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizen Schengen lub wizen krajowej.

3. Konsul rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie 7 dni.

Art. 94. 1. Decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizen Schengen lub wizen krajowej można nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

2. Decyzję o cofnięciu lub unieważnieniu wizen krajowej wydaje się na formularzu.

3. Wydanie decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizen Schengen lub wizen krajowej odnotowuje się w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym.

Art. 95. Organ, który unieważnił lub cofnął wizę krajową w celu wykonywania pracy, informuje o tym starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Art. 96. 1. Organ, który unieważnił lub cofnął wizę Schengen wydaną przez inne państwo obszaru Schengen, zgodnie z art. 34 ust. 1–3 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, informuje o tym właściwy organ państwa, które wydało wizę.

2. Organem właściwym do gromadzenia informacji o wizach Schengen wydanych przez polskie organy, unieważnionych lub cofniętych przez organy innych państw obszaru Schengen, zgodnie z art. 34 ust. 1–3 Wspólnotowego Kodeksu Wizowego, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 97. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób odnotowywania przez konsula, ministra właściwego do spraw zagranicznych, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej wydania decyzji o unieważnieniu lub cofnięciu wizy Schengen lub wizy krajowej w dokumencie podróży lub na osobnym blankiecie wizowym;
- 2) wzór formularza, na którym wydaje się decyzję o unieważnieniu lub cofnięciu wizy krajowej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni prawidłową realizację polityki wizowej i zwalczanie nielegalnej imigracji oraz zapewni możliwość kontroli czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

DZIAŁ V

ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY

Rozdział 1

Część ogólna

Art. 98. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi udziela się albo – w przypadkach, o których mowa w art. 161, art. 182 i art. 188 – można udzielić na jego wniosek, jeżeli spełnia wymogi określone ze względu na deklarowany cel pobytu, a okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, uzasadniają jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się na okres niezbędny do realizacji celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 3 lata.

Art. 99. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, gdy:

- 1) udzielono mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na to terytorium, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
- 3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, udzielonego w przypadkach, o których mowa w art. 182 ust. 1, lub

- 4) udzielono mu zgody na pobyt tolerowany, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, azylu, ochrony uzupełniającej lub ochrony czasowej lub nadano mu status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 5) ubiega się o nadanie statusu uchodźcy lub o udzielenie azylu, lub
- 6) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
- 7) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
- 8) został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
- 9) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 300 ust. 6, lub
- 10) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 11) przy składaniu wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu, choć był do tego obowiązany.

2. Przepisu ust. 1 pkt 10 nie stosuje się w przypadku wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną.

Art. 100. 1. Udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy odmawia się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) nie spełnia on wymogów udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu lub okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, nie uzasadniają jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące lub
- 2) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niepożądany, lub
- 3) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
- 4) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 5) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy:
 - a) złożył on wniosek zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do niego dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub

- b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentyczny lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 6) zalega z uiszczeniem podatków lub opłat, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 7) nie zwrócił kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które zostały pokryte z budżetu państwa, lub
- 8) podlegając obowiązkowi leczenia na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, cudzoziemiec nie wyraża zgody na to leczenie, lub
- 9) złożył wniosek podczas nielegalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium wbrew przepisom.

2. Cudzoziemcowi można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 113, jeżeli wniosek o udzielenie kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy złożył przed upływem roku od upływu okresu ważności poprzedniego zezwolenia.

Art. 101. Zezwolenie na pobyt czasowy cofa się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) ustał cel pobytu, który był powodem udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, lub
- 2) przestał on spełniać wymogi udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu, lub
- 3) wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4–8, lub
- 4) opuścił on terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 10 miesięcy.

Art. 102. Zezwolenie na pobyt czasowy wygasa z mocy prawa z dniem uzyskania przez cudzoziemca kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub obywatelstwa polskiego.

Art. 103. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi lub cofnięcia mu zezwolenia na pobyt czasowy, przy wykonywaniu czynności mających na celu ustalenie okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 5, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 104. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela, odmawia jego udzielenia albo cofa je wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca w drodze decyzji.

2. W przypadku gdy cudzoziemiec opuścił na okres przekraczający 10 miesięcy terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wojewoda, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy, cofa to zezwolenie w drodze decyzji.

Art. 105. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy nie został złożony przez cudzoziemca osobiście, wojewoda wzywa go do osobistego stawiennictwa w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

3. W przypadku cudzoziemca będącego:

- 1) osobą małoletnią – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jedno z rodziców lub jeden z ustanowionych przez sąd opiekunów, z pisemną zgodą drugiego z rodziców lub ustanowionego przez sąd opiekuna;
- 2) osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa opiekun ustanowiony przez sąd;
- 3) osobą małoletnią bez opieki – wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa kurator.

4. Przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi będącemu osobą małoletnią, która ukończyła 6. rok życia, jest wymagana jego obecność.

Art. 106. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemiec składa na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) następujące dane dotyczące dokumentu podróży:
 - a) seria i numer,
 - b) data wydania i data upływu ważności,
 - c) nazwa organu wydającego,
 - d) liczba osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 3) następujące informacje dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi i pracodawcy użytkownika w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia

9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. Nr 166, poz. 1608, z późn. zm.¹⁶⁾), zwanego dalej „pracodawcą użytkownikiem”:

- a) nazwa lub imię i nazwisko,
 - b) adres siedziby lub miejsce zamieszkania,
 - c) podstawa prawna działalności, nazwa rejestru i numer wpisu w rejestrze, a w przypadku osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej – nazwa dokumentu tożsamości, seria i numer,
 - d) numer NIP,
 - e) numer PESEL,
 - f) numer REGON;
- 4) następujące dane osoby upoważnionej do kontaktu w sprawie wniosku przez podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi:
- a) imię i nazwisko oraz stanowisko,
 - b) numer telefonu,
 - c) numer faksu,
 - d) adres poczty elektronicznej;
- 5) informacje na temat pracy, która ma być powierzona cudzoziemcowi:
- a) stanowisko lub rodzaj pracy,
 - b) miejsce wykonywania pracy,
 - c) podstawa prawna wykonywania pracy,
 - d) wymiar czasu pracy,
 - e) wysokość wynagrodzenia,
 - f) zakres podstawowych obowiązków na stanowisku pracy,
 - g) wymogi dotyczące posiadania wyższych kwalifikacji zawodowych;
- 6) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz informacje o płci, obywatelstwie i miejscu zamieszkania członków rodziny cudzoziemca zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa, a także informację o ubieganiu się przez nich o zezwolenie na pobyt czasowy oraz o tym, czy pozostają na utrzymaniu cudzoziemca;
- 7) informację o poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

¹⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 956, z 2007 r. Nr 89, poz. 589 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33 i Nr 221, poz. 1737.

- 8) informację o podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie ostatnich 5 lat;
- 9) informację o zamieszkiwaniu przez cudzoziemca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej przez okres co najmniej 18 miesięcy na podstawie wydanego przez to państwo dokumentu pobytowego z adnotacją „Niebieska Karta UE”;
- 10) informację o środkach finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca;
- 11) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
- 12) informację o deklarowanym celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 13) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub jego tymczasowym aresztowaniu;
- 14) informację o zobowiązaniach cudzoziemca wynikających z orzeczeń sądowych, postanowień i decyzji administracyjnych, w tym o zobowiązaniach alimentacyjnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub poza tym terytorium;
- 15) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, cudzoziemiec uzasadnia ten wniosek, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do niego:

- 1) aktualną fotografię;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

4. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy pobiera się odciski linii papilarnych.

Art. 107. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy;

- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosku;
- 3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy;
- 4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu i sposób ich umieszczania w tej karcie.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 108. 1. Jeżeli termin na złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

- 1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy;
- 2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na wniosek strony.

Art. 109. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy wojewoda zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów, z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium mogą stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Komendanci, o których mowa w ust. 1, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub konsul przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 21-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę.

4. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 2 lub 3, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który w dniu złożenia wniosku nie ukończył 16. roku życia.

Art. 110. 1. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić tylko w razie istnienia poważnych przyczyn uzasadniających jego udzielenie, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda:

- 1) rozpatrując wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zasięga opinii państwa obszaru Schengen, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji;
- 2) informuje właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy.

Art. 111. 1. W przypadku gdy inne państwo obszaru Schengen zasięga opinii na podstawie art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, wojewoda ustala, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, wojewoda informuje właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, czy istnieją przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy.

Art. 112. 1. Wojewoda lub Szef Urzędu informuje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o odmowie udzielenia lub o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, organ Straży Granicznej ustala, czy zachodzą przesłanki do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 113. Cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, zawiadamia wojewodę, który udzielił tego zezwolenia, w terminie 7 dni, o ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia.

Rozdział 2

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

Art. 114. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 2) cudzoziemiec ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
- 3) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy;
- 4) wysokość wynagrodzenia, która jest określona w posiadanej przez cudzoziemca umowie z podmiotem powierzającym wykonywanie pracy, będącej podstawą wykonywania pracy, zawartej w formie pisemnej, nie jest niższa niż wynagrodzenia pracowników wykonujących w tym samym wymiarze czasu pracy pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku.

2. Wysokość miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, powinna być wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 i 509), w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

3. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się, gdy:

- 1) zawód, który cudzoziemiec wykonuje w ramach powierzonej pracy, lub rodzaj pracy, która jest mu powierzona, znajduje się w wykazie, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1

ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
lub

- 2) cudzoziemiec bezpośrednio przed złożeniem wniosku posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę u tego samego pracodawcy na tym samym stanowisku, lub
- 3) cudzoziemiec spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 4) cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

4. Przepisu ust.1 pkt 4 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

Art. 115. Uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 116. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99 ust. 1, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, gdy cudzoziemiec:

- 1) jest pracownikiem delegowanym do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na określony czas przez pracodawcę mającego siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – przez cały okres delegowania lub
- 2) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zobowiązań określonych w umowach międzynarodowych, dotyczących ułatwienia wjazdu i czasowego pobytu niektórych kategorii osób fizycznych zajmujących się wymianą handlową lub inwestycjami, lub
- 3) prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 117. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100, udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę cudzoziemcowi odmawia się, gdy:

- 1) podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi:
 - a) został prawomocnie ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, i w ciągu dwóch lat od ukarania został ponownie ukarany za podobne wykroczenie lub

- b) został prawomocnie ukarany za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
 - c) jest osobą fizyczną skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹⁷⁾), lub
 - d) jest osobą fizyczną skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 270–275 Kodeksu karnego, popełnione w związku z postępowaniem w sprawie wydania zezwolenia na pracę albo jest podmiotem zarządzanym lub kontrolowanym przez taką osobę, lub
 - e) został prawomocnie ukarany za wykroczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769), lub
 - f) jest osobą fizyczną skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 8 lub 9 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemiec:
- a) nie spełnia wymagań kwalifikacyjnych i innych warunków w przypadku zamiaru powierzenia mu wykonywania pracy w zawodzie regulowanym, w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394), lub

¹⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602, z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431 oraz z 2012 r. poz. 611.

- b) został skazany za przestępstwo, o którym mowa w art. 270–275 Kodeksu karnego, popełnione w związku z postępowaniem w sprawie wydania zezwolenia na pracę lub udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 118. 1. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, poza okresem ważności tego zezwolenia, wskazuje się:

- 1) podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy, a w przypadku gdy cudzoziemiec będzie pracownikiem tymczasowym – także pracodawcę użytkownika;
- 2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma wykonywać pracę;
- 3) najniższe wynagrodzenie, które może otrzymywać cudzoziemiec na danym stanowisku;
- 4) wymiar czasu pracy;
- 5) rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

2. W przypadku gdy w decyzji wskazuje się kilka podmiotów powierzających cudzoziemcowi wykonywanie pracy, warunki wykonywania pracy, o których mowa w ust. 1, określa się odrębnie dla każdego podmiotu.

Art. 119. Zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub przejęcie pracodawcy lub jego części przez innego pracodawcę nie wymagają zmiany lub wydania nowego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 120. 1. Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę może być w każdym czasie, na wniosek cudzoziemca, zmienione przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec zamierza wykonywać pracę u innego pracodawcy użytkownika lub na innych warunkach niż określone w art. 118 ust. 1 pkt 2–5.

2. Wojewoda może odmówić zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, jeżeli:

- 1) cudzoziemiec nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 1 lub 2, lub
- 2) podmiot, który powierza pracę cudzoziemcowi, nie spełnia warunków, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 3 lub 4.

3. Wojewoda odmawia zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, jeżeli okres ważności zmienianego zezwolenia przekroczy 3 lata.

Art. 121. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę powiadamia pisemnie wojewodę właściwego ze względu na miejsce swojego aktualnego pobytu, w ciągu 7 dni, o utracie pracy u któregośkolwiek z podmiotów powierzających pracę wymienionych w zezwoleniu.

Art. 122. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, wojewoda cofa zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, jeżeli stanowisko określone w zezwoleniu uległo zmianie lub wysokość wynagrodzenia została obniżona, a zezwolenie to nie zostało zmienione.

Art. 123. 1. Przepisu art. 101 pkt 1 i 2 nie stosuje się w okresie 30 dni, liczonych od dnia utraty pracy na rzecz podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, wymienionego w zezwoleniu:

- 1) jeżeli cudzoziemiec wykaże, że dopełnił obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 121, lub
- 2) jeżeli powiadomienie, o którym mowa w art. 121, nie zostało doręczone wojewodzie z powodów niezależnych od cudzoziemca.

2. Do utraty pracy u wszystkich podmiotów powierzających wykonywanie pracy wymienionych w zezwoleniu przepis ust. 1 ma zastosowanie nie więcej niż jeden raz w trakcie ważności zezwolenia.

Art. 124. Wojewoda zawiadamia starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę cudzoziemcowi, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Art. 125. 1. Do ustalenia, czy podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy, stosuje się przepisy art. 88c ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. O udzielenie informacji, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, występuje podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy.

3. Informację, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, cudzoziemiec dołącza do wniosku o udzielenie lub zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

Art. 126. 1. Jeżeli wykonywanie pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na pełnieniu przez cudzoziemca funkcji w zarządzie osoby prawnej podlegającej wpisowi do rejestru przedsiębiorców, której udziałów lub akcji cudzoziemiec nie posiada, zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, jeżeli spełnia on warunki określone w art. 114 ust. 1 pkt 1 i 2, a podmiot, którym zarządza lub będzie zarządzał, spełnia wymogi, o których mowa w art. 143 ust. 1 pkt 3.

2. Do zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 115, art. 117 i art. 118 ust. 1 pkt 1 i 2.

Rozdział 3

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji

Art. 127. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec:
 - a) na okres przynajmniej jednego roku zawarł umowę o pracę, umowę o pracę nakładczą, umowę cywilnoprawną, na podstawie której wykonuje pracę, świadczy usługi lub pozostaje w stosunku służbowym,
 - b) spełnia wymagania kwalifikacyjne i inne warunki w przypadku zamiaru wykonywania pracy w zawodzie regulowanym w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
 - c) posiada wyższe kwalifikacje zawodowe,
 - d) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) posiada zgodę właściwego organu na zajmowanie określonego stanowiska, wykonywanie zawodu lub prowadzenie innej działalności, gdy obowiązek jej uzyskania przed zawarciem umowy wynika z odrębnych przepisów;
- 2) podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie tej pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy;
- 3) roczne wynagrodzenie brutto wynikające z miesięcznego lub rocznego wynagrodzenia wskazane w umowie nie będzie niższe niż minimalne wynagrodzenie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 139.

Art. 128. Zezwolenia, o którym mowa w art. 127, udziela się na okres dłuższy o 3 miesiące od okresu wykonywania pracy, nie dłuższy jednak niż 3 lata.

Art. 129. Przepisu art. 127 pkt 2 nie stosuje się, gdy:

- 1) zawód, który cudzoziemiec wykonuje w ramach powierzonej pracy, lub rodzaj pracy, która jest mu powierzona, znajduje się w wykazie zawodów i rodzajów pracy, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 2) cudzoziemiec, bezpośrednio przed złożeniem wniosku, posiadał zezwolenie na pracę lub zezwolenie na pobyt i pracę, lub zezwolenie, o którym mowa w art. 127, u tego samego podmiotu powierzającego mu wykonywanie pracy na tym samym stanowisku, lub
- 3) cudzoziemiec był już legalnie zatrudniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres 2 lat na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, lub
- 4) cudzoziemiec spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
- 5) cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

Art. 130. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nie zwalnia od spełnienia określonych odrębnymi przepisami wymogów dotyczących wykonywania zawodów regulowanych lub działalności.

Art. 131. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, gdy cudzoziemiec:

- 1) ubiega się o zezwolenie, o którym mowa w art. 152, lub posiada takie zezwolenie lub
- 2) jest pracownikiem przedsiębiorstwa prowadzącego działalność gospodarczą w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej i jest czasowo oddelegowany przez pracodawcę w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zobowiązań określonych w umowie międzynarodowej, dotyczącej ułatwienia wjazdu i czasowego pobytu niektórych kategorii osób fizycznych zajmujących się wymianą handlową lub inwestycjami, lub
- 4) posiada zezwolenie, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 lit. a.

Art. 132. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 127, cudzoziemcowi odmawia się, gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 117 pkt 1 lit. a lub b.

Art. 133. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, zezwolenie, o którym mowa w art. 127, cudzoziemcowi cofa się, gdy:

- 1) nie przestrzega on ograniczenia w dostępie do rynku pracy określonego w art. 135 ust. 2 lub
- 2) okres, w którym nie był on zatrudniony, przekracza 3 miesiące albo wystąpił co najmniej raz w okresie ważności tego zezwolenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- 1) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy nie przekroczył 3 miesięcy w okresie ważności zezwolenia, o którym mowa w art. 127;
- 2) okres pozostawania cudzoziemca bez pracy wystąpił nie więcej niż jeden raz w okresie ważności zezwolenia;
- 3) cudzoziemiec wykaże, że dopełnił obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 134 ust. 1, lub że powiadomienie nie zostało doręczone wojewodzie z powodów niezależnych od cudzoziemca.

Art. 134. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 127, w ciągu 7 dni powiadamia pisemnie o utracie pracy wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca.

2. Jeżeli w okresie pierwszych 2 lat od dnia, w którym cudzoziemcowi udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 127, zmieniły się określone w zezwoleniu warunki pracy, o których mowa w art. 137 pkt 4, cudzoziemiec w ciągu 7 dni powiadamia o tej zmianie także organ, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli po upływie 2 lat od dnia, w którym cudzoziemcowi udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nastąpiła zmiana stanowiska, wynagrodzenia na niższe lub zmiana określonych w zezwoleniu warunków pracy, o których mowa w art. 137 pkt 4, cudzoziemiec w ciągu 7 dni powiadamia o tej zmianie organ, o którym mowa w ust. 1.

Art. 135. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 127, może być w każdym czasie, na wniosek cudzoziemca, zmienione przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec zamierza rozpocząć wykonywanie

pracy u innego podmiotu niż określony w zezwoleniu, zamierza zmienić stanowisko lub będzie otrzymywać niższe wynagrodzenie niż określone w zezwoleniu.

2. W okresie pierwszych 2 lat od dnia, w którym cudzoziemcowi udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 127:

- 1) cudzoziemiec nie może rozpocząć wykonywania pracy u innego podmiotu niż określony w zezwoleniu,
- 2) cudzoziemiec nie może zmienić stanowiska, na jakim jest zatrudniony,
- 3) cudzoziemcowi nie można wypłacać wynagrodzenia niższego niż określone w zezwoleniu

– bez zmiany tego zezwolenia.

3. Zmiana zezwolenia, o którym mowa w art. 127, nie jest wymagana w przypadku zmiany nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy, a także w przypadku przejęcia zakładu pracy lub jego części przez inny podmiot.

4. Zmiany zezwolenia, o którym mowa w art. 127, wojewoda odmawia, gdy:

- 1) okres, w którym cudzoziemiec pozostaje bez pracy:
 - a) przekracza 3 miesiące liczone od dnia utraty pracy do dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o zmianę zezwolenia ze względu na zmianę podmiotu powierzającego mu wykonywanie pracy lub
 - b) wystąpił więcej niż jeden raz w trakcie ważności zezwolenia, lub
- 2) cudzoziemiec nie powiadomił wojewody o utracie pracy w terminie wskazanym w art. 134 ust. 1, lub
- 3) cudzoziemiec przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 127 pkt 1, lub
- 4) podmiot, który będzie powierzał pracę cudzoziemcowi, nie spełnia warunków, o których mowa w art. 127 pkt 2 lub 3, lub
- 5) okres ważności zmienionego zezwolenia przekroczy 3 lata.

Art. 136. 1. Do ustalenia, czy podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy, stosuje się przepisy art. 88c ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. O udzielenie informacji, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, występuje podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy.

3. Informację, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, cudzoziemiec dołącza do wniosku o udzielenie lub zmianę zezwolenia, o którym mowa w art. 127.

Art. 137. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, określa się okres ważności tego zezwolenia i wskazuje się:

- 1) podmiot, u którego cudzoziemiec ma wykonywać pracę;
- 2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma być zatrudniony;
- 3) wynagrodzenie;
- 4) minimalny wymiar czasu pracy i rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

Art. 138. Wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu odpis decyzji o:

- 1) udzieleniu, odmowie udzielenia i cofnięciu zezwolenia, o którym mowa w art. 127, cudzoziemcowi, który zamieszkiwał przez okres 18 miesięcy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”;
- 2) udzieleniu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiadaczowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127.

Art. 139. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość minimalnego wynagrodzenia wymaganego do udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 127, w taki sposób, aby wysokość minimalnego wynagrodzenia nie była niższa niż równowartość 150% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym obliczanego na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłaszanego w danym roku na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.¹⁸⁾).

Art. 140. Jeżeli termin na złożenie wniosku o zezwolenie, o którym mowa w art. 127, został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie, pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203, z 2012 r. poz. 118, 251, 637, 664 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 240.

się za legalną od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja o udzieleniu zezwolenia, o którym mowa w art. 127, stanie się ostateczna.

Rozdział 4

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca delegowanego przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 141. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca delegowanego przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) posiada zezwolenie na pracę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia mu pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane;
- 2) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 4) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

2. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepis art. 114 ust. 2.

Art. 142. Przepisu art. 100 ust. 1 pkt 9 nie stosuje się do cudzoziemca czasowo oddelegowanego w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, uprawnionemu do przebywania i zatrudnienia na terytorium tego państwa.

Rozdział 5

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania działalności gospodarczej

Art. 143. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie działalności gospodarczej na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium oraz spełnione są następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
 - c) zgodę właściwego organu na zajmowanie określonego stanowiska lub wykonywanie zawodu, gdy obowiązek jej uzyskania wynika z przepisów odrębnych;
- 2) cudzoziemiec ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania;
- 3) podmiot, który prowadzi działalność gospodarczą:
 - a) w roku podatkowym poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemca osiągnął dochód nie niższy niż 12-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie w trzecim kwartale roku poprzedzającego złożenie wniosku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 255) lub zatrudnia na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej roku poprzedzającego złożenie wniosku co najmniej dwóch pracowników, będących obywatelami polskimi lub cudzoziemcami, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub

- b) wykaże, że posiada środki pozwalające na spełnienie w przyszłości warunków określonych w lit. a lub prowadzi działania pozwalające na spełnienie w przyszłości tych warunków, w szczególności przyczyniające się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia miejsc pracy.

2. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się do utworzonej przez cudzoziemca spółki komandytowej, komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej albo do spółki, do której cudzoziemiec przystąpił lub której udziały lub akcje objął lub nabył.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej udziela się cudzoziemcowi, którego celem pobytu jest wykonywanie pracy poprzez pełnienie funkcji w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, którą utworzył lub której udziały lub akcje objął lub nabył, o ile cudzoziemiec spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, a spółka spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

4. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, stosuje się przepisy art. 114 ust. 2.

5. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, obywatelowi Republiki Tureckiej, w związku z prowadzeniem lub zamiarem prowadzenia przez niego działalności gospodarczej na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium, stosuje się przepis art. 41 ust. 1 Protokołu dodatkowego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją (Dz. Urz. WE L 293 z 29.12.1972, str. 4, z późn. zm.).

Art. 144. Do odmowy udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 143 ust. 3, stosuje się przepisy art. 117.

Rozdział 6

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach

Art. 145. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo studiach trzeciego stopnia udziela się cudzoziemcowi, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja stacjonarnych studiów wyższych lub

stacjonarnych studiów doktoranckich, zwanych dalej „studiami”, włącznie z odbyciem kursu przygotowawczego do podjęcia nauki na tych studiach w języku polskim, także wtedy, gdy studia te stanowią kontynuację lub uzupełnienie studiów podjętych przez cudzoziemca na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) cudzoziemiec przedłoży:
 - a) zaświadczenie jednostki prowadzącej studia o przyjęciu na studia lub o kontynuacji studiów,
 - b) dowód uiszczenia opłaty, jeżeli podejmuje lub kontynuuje studia odpłatne;
- 2) cudzoziemiec posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz studiów.

Art. 146. 1. Zezwolenia, o którym mowa w art. 145, udziela się na okres 15 miesięcy.

2. Jeżeli okoliczność będąca podstawą ubiegania się o zezwolenie, o którym mowa w art. 145, uzasadnia pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy niż jeden rok, zezwolenia udziela się na czas trwania roku akademickiego lub studiów, przedłużony o 3 miesiące.

3. W przypadku gdy cudzoziemiec kontynuuje kształcenie na kolejnym roku studiów, kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 145, udziela się na okres do ukończenia studiów, nie dłuższy niż 2 lata.

Art. 147. 1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia jednostki prowadzącej studia o przyjęciu cudzoziemca na studia lub o kontynuowaniu przez niego studiów, zawierającego w szczególności imię i nazwisko cudzoziemca, datę i miejsce jego urodzenia, obywatelstwo, krajowy numer identyfikacyjny, nazwę i adres jednostki prowadzącej studia, termin rozpoczęcia nauki oraz okres nauki, na jaki cudzoziemiec został zakwalifikowany.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego uwzględni rodzaje i kierunki studiów lub specjalności zawodowe oraz poziom kształcenia.

Art. 148. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 145, cudzoziemcowi odmawia się, gdy:

- 1) posiada zezwolenie na pobyt czasowy w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub szkolenia zawodowego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 lit. b, lub
- 2) wykonuje pracę lub prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że ubiega się o udzielenie mu kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 145.

Art. 149. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1, cudzoziemcowi można odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 145, gdy nie zaliczył semestru lub roku studiów w określonym terminie.

2. Poza przypadkami, o których mowa w art. 101, cudzoziemcowi można cofnąć kolejne zezwolenie, o którym mowa w art. 145, gdy nie zaliczył semestru lub roku studiów w określonym terminie.

Art. 150. 1. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 145, powinno być prowadzone z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia nauki przewidzianego programem studiów oraz w sposób ułatwiający przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuowania studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uczestniczą w programach Unii Europejskiej wzmacniających mobilność do Unii Europejskiej jako obszaru docelowego lub w obrębie Unii Europejskiej.

2. O udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 145, wojewoda zawiadamia rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, wskazanej przez cudzoziemca we wniosku o udzielenie mu tego zezwolenia.

3. Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 145, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów, a także o niezaliczeniu semestru lub roku studiów w określonym terminie.

Art. 151. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec podejmujący lub kontynuujący studia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na

pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;

- 2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni konieczność określenia takiej minimalnej wysokości środków finansowych, o których mowa w ust. 1, aby były one wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu bez konieczności korzystania z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rozdział 7

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych

Art. 152. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych udziela się cudzoziemcowi będącemu naukowcem, gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych na podstawie umowy o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego, zawartej z jednostką naukową, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.¹⁹⁾), zatwierdzoną w tym celu przez ministra właściwego do spraw nauki na podstawie decyzji, oraz gdy cudzoziemiec przedstawi:

- 1) umowę o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawartą z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pisemne oświadczenie jednostki naukowej, w którym zobowiązuje się ona do poniesienia kosztów pobytu naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, pokrytych ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy, jeżeli podstawą do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

¹⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092 oraz z 2013 r. poz. 675.

- 3) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych udziela się także cudzoziemcowi, który posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady nr 1030/2002, opatrzony adnotacją „naukowiec”, wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli umowa o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego, zawarta z właściwą jednostką naukową tego państwa przewiduje przeprowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych także na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 2, zamiast umowy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przedstawia umowę o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawartą z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

4. Decyzję w sprawie zatwierdzenia jednostki naukowej wydaje się na wniosek tej jednostki na okres 5 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach na okres krótszy.

5. Do przedłużenia zatwierdzenia jednostki naukowej stosuje się przepisy ust. 4.

6. Minister właściwy do spraw nauki może wydać decyzję o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia albo o cofnięciu zatwierdzenia jednostki naukowej w przypadku gdy:

- 1) jednostka naukowa zaprzestała prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 2) jednostka naukowa nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 153 ust. 4 i art. 157;
- 3) umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego została zawarta wskutek poświadczenia nieprawdy.

7. Jednostka naukowa, której odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia lub której cofnięto zezwolenie ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 2 i 3, nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji o odmowie przedłużenia jego okresu lub cofnięciu zatwierdzenia.

8. Aktualna lista zatwierdzonych jednostek naukowych jest ogłaszana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw nauki.

Art. 153. 1. Jednostka naukowa zawiera z naukowcem umowę o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego, gdy:

- 1) projekt ten został zatwierdzony przez właściwe organy jednostki naukowej;
- 2) naukowiec posiada na czas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów pobytu i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd,
 - b) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozpatrując zatwierdzenie projektu badawczego, uwzględniają:

- 1) cel i czas trwania badań naukowych lub prac rozwojowych oraz środki finansowe niezbędne do ich przeprowadzenia;
- 2) dokumenty potwierdzające kwalifikacje naukowca istotne ze względu na prowadzone badania naukowe lub prace rozwojowe.

3. Umowę o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego zawiera się jako umowę o pracę, umowę o dzieło lub umowę zlecenia obejmującą w szczególności:

- 1) zobowiązanie:
 - a) naukowca do uczestniczenia w realizacji projektu badawczego,
 - b) jednostki naukowej do stworzenia naukowcowi warunków do realizacji jego zobowiązania;
- 2) określenie wynagrodzenia naukowca oraz warunków jego pracy.

4. Jednostka naukowa wydaje naukowcowi pisemne oświadczenie, w którym zobowiązuje się do poniesienia kosztów pobytu naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, pokrytych ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy, jeżeli przesłanką wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego wygasa, w przypadku gdy cudzoziemcowi odmówi się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy.

Art. 154. Jeżeli okoliczność będąca podstawą ubiegania się o zezwolenie uzasadnia zamieszkiwanie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres krótszy niż 3 lata, zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych udziela się na okres realizacji projektu badawczego lub na okres prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 155. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych odmawia się w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9.

Art. 156. Poza przypadkami, o których mowa w art. 99, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, gdy cudzoziemiec:

- 1) zamierza prowadzić, w ramach studiów doktoranckich, badania naukowe i prace rozwojowe w rozumieniu art. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki lub
- 2) jest oddelegowany przez jednostkę naukową z siedzibą na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej do jednostki naukowej z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 157. 1. Jednostka naukowa informuje niezwłocznie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy lub przed którym toczy się postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi takiego zezwolenia, o zdarzeniach mogących stanowić przeszkodę w wykonaniu umowy o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego.

2. Jednostka naukowa sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw nauki pisemne potwierdzenie wykonania wszystkich badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach projektu badawczego, którego dotyczyła umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego, w terminie 2 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy.

Art. 158. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badania naukowe lub prace rozwojowe na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa

pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;

- 2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni konieczność określenia takiej minimalnej wysokości środków finansowych, o których mowa w ust. 1, aby były one wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu bez konieczności korzystania z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rozdział 8

Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców

Art. 159. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej albo
- 2) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca pozostającego w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się kolejnego zezwolenia w przypadku:

- 1) rozvodu lub separacji cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, gdy przemawia za tym jego ważny interes, albo
- 2) owdowienia cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo
- 3) śmierci wstępnego pierwszego stopnia małoletniego dziecka, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, gdy przemawia za tym ważny interes tego dziecka.

3. Zezwolenia na pobyt czasowy w przypadkach, o których mowa w ust. 2, udziela się jednorazowo na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Art. 160. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną udziela się cudzoziemcowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały,
 - b) na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - c) w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy,
 - d) w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej,
 - e) przez okres co najmniej 2 lat, na podstawie kolejnych zezwoleń na pobyt czasowy, w tym bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny – na podstawie zezwolenia udzielonego mu na okres pobytu nie krótszy niż jeden rok,
 - f) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu prowadzenia badań naukowych na podstawie umowy o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego, zawartej z jednostką naukową, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki,
 - g) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu prowadzenia badań naukowych, gdy cudzoziemiec ten posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady nr 1030/2002, opatrzony adnotacją „naukowiec”, wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego, zawarta z właściwą jednostką naukową tego państwa, przewiduje przeprowadzenie badań naukowych także na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - h) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
- 2) posiada:
 - a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 3) ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

2. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się do zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną udzielanego członkowi rodziny cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy lub któremu udzielono ochrony uzupełniającej, gdy wniosek o udzielenie mu tego zezwolenia został złożony przed upływem 6 miesięcy od dnia uzyskania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej.

3. Za członka rodziny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uważa się:

- 1) osobę pozostającą z cudzoziemcem w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim;
- 2) małoletnie dziecko cudzoziemca i osoby pozostającej z nim w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim, w tym także dziecko przysposobione;
- 3) małoletnie dziecko cudzoziemca, w tym także dziecko przysposobione, pozostające na jego utrzymaniu, nad którym cudzoziemiec sprawuje faktycznie władzę rodzicielską;
- 4) małoletnie dziecko osoby, o której mowa w pkt 1, w tym także dziecko przysposobione, pozostające na jej utrzymaniu, nad którym sprawuje ona faktycznie władzę rodzicielską.

4. Za członka rodziny małoletniego cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki uważa się także jego wstępnego w linii prostej.

Art. 161. Zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić:

- 1) cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – ze względu na:
 - a) istniejące stałe więzi między cudzoziemcem a tym obywatelem, lub
 - b) zależność finansową od tego obywatela lub pozostawanie w gospodarstwie domowym tego obywatela w kraju, z którego przybył cudzoziemiec, lub
 - c) poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki nad tym cudzoziemcem – jeżeli cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 160 ust. 1 pkt 2;
- 2) małoletniemu dziecku cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli dziecko to

urodziło się w okresie ważności tej wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy, a cudzoziemiec spełnia wymogi, o których mowa w art. 160 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 162. 1. Kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy udziela się cudzoziemcowi, który spełnia wymogi, o których mowa w art. 160 ust. 1 pkt 2 i 3, i który:

- 1) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) jednej z przesłanek, o których mowa w art. 160 ust. 1 pkt 1 lit. a–g, i przebywa na tym terytorium,
 - b) zezwolenia, o którym mowa w art. 160 ust. 1 pkt 1 lit. h, i przebywa na tym terytorium lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej – od co najmniej 5 lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną;
- 2) jest pełnoletnim dzieckiem cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) jednej z przesłanek, o których mowa w art. 160 ust. 1 pkt 1 lit. a–g, i przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) zezwolenia, o którym mowa w art. 160 ust. 1 pkt 1 lit. h, i przebywa na tym terytorium lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej – od co najmniej 5 lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną.

2. Cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną, udziela się kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy, gdy przemawia za tym jego ważny interes, w przypadku:

- 1) rozvodu, separacji lub owdowienia tego cudzoziemca, jeżeli pozostawał w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie jednej z przesłanek, o których mowa w art. 160 ust. 1 pkt 1, lub
- 2) śmierci jego rodzica, będącego cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie jednej z przesłanek, o których mowa w art. 160 ust. 1 pkt 1, lub
- 3) śmierci jego dziecka, w sytuacji, o której mowa w art. 160 ust. 4.

3. Do 5-letniego okresu pobytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. b, zalicza się okresy, o których mowa w art. 213 ust. 1 pkt 1.

Art. 163. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 ust. 1, cudzoziemcowi udziela się na okres:

- 1) do dnia, w którym upływa termin ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego cudzoziemcowi, do którego członek rodziny przybył lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) 3 lat – w przypadku gdy cudzoziemcowi, do którego członek rodziny przybył lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udzielono zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub w przypadku gdy posiada on status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 161 pkt 2, udziela się na okres do dnia, w którym upływa termin ważności wizy krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy udzielonych przedstawicielowi ustawowemu dziecka.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 162 ust. 2, zezwolenia na pobyt czasowy udziela się jednorazowo na okres do 3 lat.

Art. 164. 1. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny cudzoziemca posiada dochód, o którym mowa w art. 160 ust. 1 pkt 2 lit. b, stosuje się przepis art. 114 ust. 2.

2. Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu uważa się za spełniony również wówczas, gdy koszty utrzymania cudzoziemca będzie pokrywał członek rodziny obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 165. Zezwolenia, o którym mowa w art. 160 ust. 1, cudzoziemcowi odmawia się w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9.

Art. 166. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1–5, cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy:

- 1) dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku cudzoziemca pozostającego w związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) w celu połączenia z rodziną – w przypadku cudzoziemca pozostającego w związku małżeńskim z cudzoziemcem, o którym mowa w art. 160 ust. 1 pkt 1

– gdy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy.

2. Do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną nie stosuje się przepisu art. 100 ust. 1 pkt 8, w przypadku gdy cudzoziemiec ubiega się o kolejne zezwolenie.

3. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 2 lub art. 161 pkt 2, nie można odmówić udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli wyłączną przyczyną byłby nielegalny pobyt tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 167. W przypadkach, o których mowa w art. 101 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4, lub gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, 4 lub 5, cudzoziemcowi cofa się:

- 1) zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udzielone cudzoziemcowi pozostającemu w związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) zezwolenie w celu połączenia z rodziną udzielone cudzoziemcowi pozostającemu w związku małżeńskim z cudzoziemcem, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 168. W postępowaniu w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 160 ust. 1, uwzględnia się:

- 1) interes małoletniego dziecka;
- 2) charakter i trwałość więzi rodzinnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) istnienie więzi rodzinnych, kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

Art. 169. Cudzoziemcowi udziela się zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną na wniosek cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do którego członek jego rodziny przybył lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 170. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lub art. 160 ust. 3 pkt 1, organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy.

2. W szczególności ustala się, czy okoliczności sprawy wskazują na to, że:

- 1) jedno z małżonków przyjęło korzyść majątkową w zamian za wyrażenie zgody na zawarcie małżeństwa, o ile nie wynikało to ze zwyczaju ugruntowanego w danym państwie lub danej grupie społecznej;
- 2) małżonkowie nie wypełniają prawnych obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa;
- 3) małżonkowie nie zamieszkują wspólnie lub nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego;
- 4) małżonkowie nie spotkali się przed zawarciem małżeństwa;
- 5) małżonkowie nie mówią językiem zrozumiałym dla obojga;
- 6) małżonkowie nie są zgodni co do dotyczących ich danych osobowych i innych istotnych okoliczności ich dotyczących;
- 7) jedno z małżonków lub oboje małżonkowie w przeszłości zawierali już pozorne małżeństwa.

3. W celu dokonania ustaleń, o których mowa w ust. 1 i 2, organ prowadzący postępowanie może zwrócić się z wnioskiem do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, o przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 11 ust. 1.

4. Przy dokonywaniu ustaleń, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz przeprowadzaniu czynności, o których mowa w art. 11 ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 9

Pobyt cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 171. Cudzoziemcowi, w stosunku do którego istnieje domniemanie, że jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego, wydaje się zaświadczenie potwierdzające to domniemanie.

Art. 172. 1. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny przez okres ważności wydanego mu zaświadczenia, o którym mowa w art. 171.

2. Pobyt cudzoziemca, o którym mowa w art. 171, przestaje się uważać za legalny z chwilą odnotowania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7, informacji, że cudzoziemiec aktywnie, dobrowolnie

i z własnej inicjatywy ponownie nawiązał kontakt z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

3. Informację, o której mowa w ust. 2, przekazuje organ, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 171.

Art. 173. 1. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 171, wydaje cudzoziemcowi organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 171, jest ważne przez okres 3 miesięcy od dnia jego wydania, a w przypadku małoletniego cudzoziemca – przez okres 4 miesięcy od dnia jego wydania.

Art. 174. Organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, poucza cudzoziemca na piśmie w języku dla niego zrozumiałym o przepisach zawartych w art. 172 i art. 173.

Art. 175. Organ, który wydał cudzoziemcowi zaświadczenie, o którym mowa w art. 171, powiadamia o tym fakcie ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 176. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w art. 171, uwzględniając cel, w jakim zaświadczenie jest wydawane, oraz dane potwierdzające tożsamość cudzoziemca.

Art. 177. Zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi udziela się cudzoziemcowi, jeżeli łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) podjął współpracę z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego;
- 3) zerwał kontakty z osobami podejrzanymi o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego.

Art. 178. Zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi udziela się na okres co najmniej 6 miesięcy.

Art. 179. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 2 i 4–6 oraz art. 100 ust. 1 pkt 2, 3 i 6–9.

Art. 180. Organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi zapewnia cudzoziemcowi, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, możliwość korzystania z pomocy tłumacza.

Art. 181. Zezwolenie na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi cofa się cudzoziemcowi:

- 1) w przypadkach, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 2, w szczególności gdy cudzoziemiec zaprzestał współpracy z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego lub jeżeli postępowanie to zostało zakończone, lub
- 2) gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 lub 5.

Rozdział 10

Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu

Art. 182. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej można udzielić cudzoziemcowi, który przebywa na tym terytorium, jeżeli:

- 1) jest obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub
- 2) obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga jego wyjątkowa sytuacja osobista, lub
- 3) obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, można udzielić na okres niezbędny do realizacji celu, ze względu na który zezwolenie zostało udzielone, nie dłuższy jednak niż 6 miesięcy.

3. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, można udzielić także, gdy okoliczności ubiegania się o to zezwolenie nie uzasadniają pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

Art. 183. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 182 ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 2, 3 i 6–8.

Art. 184. 1. Wojewoda, rozpatrując wniosek cudzoziemca o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w art. 182 ust. 1, zwraca się o przekazanie informacji, czy wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, z wnioskiem do:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej;
- 2) komendanta wojewódzkiego Policji;
- 3) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Wojewoda, w razie potrzeby, może zwrócić się o przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1, także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów.

3. Komendanci, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub konsul przekazują wojewodzie informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku o jej przekazanie.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 3, może być przedłużony do 30 dni roboczych, o czym komendanci, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 – także konsul informują wojewodę.

5. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3 lub 4, wymóg uzyskania informacji, o której mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony.

6. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się do cudzoziemca, który nie ukończył 16. roku życia.

Art. 185. Udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 182 ust. 1, odmawia się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 1 i 3–5.

Art. 186. Zezwolenie, o którym mowa w art. 182 ust. 1, cofa się cudzoziemcowi, gdy ustał cel pobytu, ze względu na który zezwolenie zostało udzielone, lub gdy wystąpiła przynajmniej jedna z okoliczności, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 3–5.

Rozdział 11

Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności

Art. 187. 1. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności udziela się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) zamierza jako członek rodziny zamieszkiwać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z pracownikiem migrującym, o którym mowa w pkt 19 części I i art. 19 części II Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67, z 2010 r. Nr 76, poz. 491 oraz z 2011 r. Nr 168, poz. 1007), lub z prowadzącym na tym terytorium działalność gospodarczą na własny rachunek cudzoziemcem, o którym mowa w art. 19 ust. 10 części II Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r., lub
- 2) jest urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletnim dzieckiem cudzoziemca, przebywającym na tym terytorium bez opieki, lub
- 3) posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, oraz:
 - a) zamierza wykonywać pracę lub prowadzić działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na tym terytorium lub
 - b) zamierza podjąć lub kontynuować na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej studia lub szkolenie zawodowe, lub
 - c) wykaże, że zachodzą inne okoliczności uzasadniające jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) jest członkiem rodziny cudzoziemca, o którym mowa w pkt 3, z którym przebywał na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i towarzyszy mu lub chce się z nim połączyć, lub
- 5) posiada uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r. (Dz. Urz. WE L 217 z 29.12.1964, str. 3685).

2. Do członka rodziny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się załącznik do Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. w zakresie dotyczącym jej art. 19 ust. 6.

3. Do członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy art. 160 ust. 3.

Art. 188. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności można udzielić cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) zamierza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podjąć lub kontynuować:
 - a) naukę lub
 - b) szkolenie zawodowe, lub
- 2) jest absolwentem polskiej uczelni oraz poszukuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy, lub
- 3) jest duchownym, członkiem zakonu lub osobą pełniącą funkcję religijną w kościołach i związkach wyznaniowych, których status jest uregulowany umową międzynarodową, przepisami obowiązującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawa lub które działają na podstawie wpisu do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych, i jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest związany z pełnioną funkcją lub przygotowaniem do jej pełnienia, lub
- 4) jest pokrzywdzonym, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2, lub
- 5) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w pkt 4, do czasu otrzymania zaległego wynagrodzenia od podmiotu powierzającego wykonywanie pracy albo podmiotu, o którym mowa w art. 6 lub art. 7 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca, lub
- 6) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niezbędny z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.²⁰⁾), a cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wbrew przepisom, lub
- 7) jego wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej naruszałby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z 2000 r. Nr 2, poz. 11 oraz z 2013 r. poz. 677), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi

²⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. Nr 147, poz. 962, z 2001 r. Nr 23, poz. 266, z 2003 r. Nr 42, poz. 364 oraz z 2010 r. Nr 90, poz. 587.

psychofizycznemu, a cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wbrew przepisom, lub

- 8) wykazał, że zachodzą okoliczności inne niż określone w pkt 1–7, rozdziałach 2–10 i art. 187 ust. 1, uzasadniające jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 189. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi udziela się, jeżeli posiada:

- 1) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4, niezależnie od wymogów określonych w ust. 1, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi udziela się, jeżeli ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 188, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności można udzielić, jeżeli cudzoziemiec, o którym mowa w art. 188:

- 1) pkt 1–3, 5 lub 8, posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pkt 1 lit. b, pkt 2, 3, 5 lub 8, posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 3) pkt 1 lit. a, posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów nauki, utrzymania i powrotu;
- 4) pkt 1–3, 5 lub 8, ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

4. Do ustalenia, czy cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia, o którym mowa w art. 187 ust. 1 lub art. 188, posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, stosuje się przepisy art. 114 ust. 2.

5. Wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu uważa się za spełniony również wówczas, gdy koszty utrzymania cudzoziemca będzie pokrywał członek rodziny obowiązany do jego utrzymania, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 190. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 5, stosuje się przepis art. 13 decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r.

2. W postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 4, stosuje się przepisy art. 170.

Art. 191. Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności cudzoziemcowi udziela się na okres:

- 1) ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego cudzoziemcowi, któremu cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności towarzyszy lub z którym zamierza się połączyć – w przypadku, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 4;
- 2) nauki lub szkolenia zawodowego, nie na dłużej jednak niż na okres jednego roku – w przypadku, o którym mowa w art. 188 pkt 1;
- 3) jednego roku – w przypadku, o którym mowa w art. 188 pkt 2.

Art. 192. 1. Do odmowy udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności nie stosuje się przepisów:

- 1) art. 100 ust. 1 pkt 9 w przypadku, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 2 lub art. 188 pkt 4;
- 2) art. 100 ust. 1 pkt 8 w przypadku, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4, jeżeli cudzoziemiec ubiega się o udzielenie mu kolejnego zezwolenia;
- 3) art. 100 ust. 1 pkt 6 i 7 w przypadku, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4;
- 4) art. 100 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz 6–9 w przypadkach, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 5 lub art. 188 pkt 6 lub 7.

2. Cudzoziemcowi, który osiągnął pełnoletniość w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy ze

względu na inne okoliczności w ciągu jednego roku od dnia, w którym osiągnął pełnoletniość, nie można odmówić udzielenia tego zezwolenia, gdy przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca, a wyłączną podstawą odmowy byłby jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 193. 1. Zezwolenia udzielonego ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4, nie cofa się cudzoziemcowi, gdy podlegając obowiązkowi leczenia na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nie wyraża zgody na to leczenie.

2. Zezwolenie udzielone ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 5 lub art. 188 pkt 6 lub 7, cofa się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 101 pkt 1 lub 4, lub art. 100 ust. 1 pkt 4 lub 5.

Art. 194. Wojewoda informuje Szefa Urzędu o:

- 1) udzieleniu cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3, zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, o cofnięciu mu takiego zezwolenia, lub o odmowie udzielenia kolejnego takiego zezwolenia;
- 2) cofnięciu cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 4, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego ze względu na inne okoliczności lub o odmowie udzielenia mu kolejnego takiego zezwolenia.

Art. 195. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalną wysokość środków finansowych, jakie będzie musiał posiadać cudzoziemiec, który zamierza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podjąć lub kontynuować naukę, na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 2) dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 1, zgodnie z prawem.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni konieczność określenia takiej minimalnej wysokości środków finansowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, aby były one wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu bez konieczności korzystania z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

DZIAŁ VI

ZEZWOLENIE NA POBYT STAŁY I ZEZWOLENIE NA POBYT REZYDENTA DŁUGOTERMINOWEGO UE

Rozdział 1

Zezwolenie na pobyt stały

Art. 196. 1. Zezwolenia na pobyt stały udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony na jego wniosek, jeżeli:

- 1) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, urodzonym po udzieleniu temu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) jest dzieckiem obywatela polskiego, pozostającym pod jego władzą rodzicielską, lub
- 3) jest osobą o polskim pochodzeniu i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe, lub
- 4) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem polskim przez co najmniej 3 lata poprzedzające dzień, w którym złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały, i bezpośrednio przed złożeniem tego wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 3 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z obywatelem polskim lub w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, lub
- 5) jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego i:
 - a) przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przez okres nie krótszy niż 2 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi,
 - b) współpracował z organami ścigania w postępowaniu karnym w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego,
 - c) ma uzasadnione obawy przed powrotem do państwa pochodzenia, potwierdzone przez prokuratora prowadzącego postępowanie w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego, lub

- 6) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 5 lat na podstawie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, lub
- 7) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 352 pkt 1 lub 3, lub
- 8) udzielono mu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej azylu.

2. Warunkiem udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały ze względu na przesłanki, o których mowa w ust. 1, jest znajomość języka polskiego, potwierdzona jednym z następujących dokumentów:

- 1) urzędowe poświadczenie znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224 i Nr 84, poz. 455);
- 2) świadectwo ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej szkoły podstawowej z wykładowym językiem polskim;
- 3) świadectwo ukończenia za granicą szkoły z wykładowym językiem polskim.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do cudzoziemca:

- 1) małoletniego, urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) poniżej 16. roku życia;
- 3) któremu udzielono w Rzeczypospolitej Polskiej azylu;
- 4) będącego ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 5.

4. Do ustalenia polskiego pochodzenia osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy art. 5 ust. 1–3 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z późn. zm.²¹⁾).

5. Do okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lub 7, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej, wlicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium w toku postępowania

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 249, poz. 1828, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416 i Nr 216, poz. 1367.

w sprawie nadania statusu uchodźcy, nawet jeżeli przebywał w tym okresie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

6. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiący podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały, uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w okresach stanowiących podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały, chyba że przerwa była spowodowana:

- 1) wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) towarzyszeniem cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 1, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub
- 3) szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przerwa ta trwała nie dłużej niż 6 miesięcy.

Art. 197. 1. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały, gdy cudzoziemiec:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) wbrew przepisom lub
 - b) na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - c) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 182 ust. 1, lub
 - d) na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 2) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
- 3) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
- 4) został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji w tej sprawie, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
- 5) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 300 ust. 6, lub
- 6) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub

7) nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu, choć był do tego obowiązany.

2. Przepisów ust. 1 pkt 1–5 nie stosuje się do cudzoziemca, któremu udzielono azylu w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 lit. a nie stosuje się do urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletniego dziecka cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, oraz do dziecka obywatela polskiego, które pozostaje pod władzą rodzicielską tego obywatela.

Art. 198. 1. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały odmawia się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) nie spełnia on wymogów, o których mowa w art. 196 ust. 1 lub 2, lub
- 2) obowiązuje wpis jego danych do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 3) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
- 4) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 5) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 6) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest zawarcie przez niego związku małżeńskiego z obywatelem polskim, a związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy, lub
- 7) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia:
 - a) złożył on wniosek o udzielenie zezwolenia zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do wniosku dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentyczny lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 8) zalega z uiszczeniem podatków lub opłat, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał on przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 9) nie zwrócił kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które zostały pokryte z budżetu państwa.

2. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 196 ust. 1 pkt 3, odmawia się w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 lub 7.

3. Udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 196 ust. 1 pkt 8, odmawia się, jeżeli nie spełnia on wymogów, o których mowa w art. 196 ust. 1.

4. Do ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 7, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 199. 1. Jeżeli dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, zezwolenia na pobyt stały można udzielić tylko w razie istnienia poważnych przyczyn uzasadniających jego udzielenie, zwłaszcza ze względów humanitarnych lub z powodu zobowiązań międzynarodowych, z uwzględnieniem interesu państwa, które dokonało wpisu do Systemu Informacyjnego Schengen.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda, rozpatrując wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały, zasięga opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji.

3. Wojewoda informuje właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały w przypadku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 200. 1. Zezwolenie na pobyt stały cofa się cudzoziemcowi, jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
- 2) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) w postępowaniu w sprawie udzielenia mu tego zezwolenia:
 - a) złożył on wniosek o udzielenie zezwolenia zawierający nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub dołączył do wniosku dokumenty zawierające takie dane lub informacje, lub
 - b) zeznał on nieprawdę lub zataił prawdę albo podrobił lub przerobił dokument w celu użycia go jako autentyczny lub takiego dokumentu używał jako autentycznego, lub
- 4) został skazany prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności, lub
- 5) opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 6 lat.

2. Cudzoziemcowi, o którym mowa w:

- 1) art. 196 ust. 1 pkt 3, cofa się zezwolenie na pobyt stały w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 lub 5;

2) art. 196 ust. 1 pkt 8, cofa się zezwolenie na pobyt stały w przypadku pozbawienia go azylu w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Jeżeli podstawą udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały był fakt pozostawania w związku małżeńskim z obywatelem polskim, zezwolenie można cofnąć, jeżeli cudzoziemiec rozwiódł się w ciągu 3 lat od dnia, w którym udzielono mu zezwolenia na pobyt stały.

4. Do ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 201. Zezwolenie na pobyt stały wygasa z mocy prawa z dniem:

- 1) udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE albo
- 2) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego.

Art. 202. 1. Zezwolenia na pobyt stały udziela cudzoziemcowi lub odmawia jego udzielenia wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji.

2. Zezwolenie na pobyt stały cofa się cudzoziemcowi w drodze decyzji.

3. Decyzję w sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w przypadku gdy cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – wojewoda, który udzielił tego zezwolenia:

- 1) z urzędu albo
- 2) na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.

Art. 203. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały osobiście, nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wniosek w przypadku cudzoziemca będącego:

- 1) osobą małoletnią – składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jedno z rodziców lub jeden z ustanowionych przez sąd opiekunów, z pisemną zgodą drugiego z rodziców lub ustanowionego przez sąd opiekuna;
- 2) osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie – składa opiekun ustanowiony przez sąd.

3. Przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt stały osobie małoletniej, która ukończyła 6. rok życia, jest wymagana jej obecność.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do małoletniego dziecka cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, oraz do dziecka obywatela polskiego, które pozostaje pod władzą rodzicielską tego obywatela.

Art. 204. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) dane lub informacje dotyczące małżonka cudzoziemca, o których mowa w art. 13;
- 3) następujące dane dotyczące dokumentu podróży cudzoziemca:
 - a) seria i numer,
 - b) data wydania i data upływu ważności,
 - c) nazwa organu wydającego,
 - d) liczba osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 4) informację o:
 - a) podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku,
 - b) poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) informację o jego znajomości języka polskiego;
- 6) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, o zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o jego tymczasowym aresztowaniu;
- 7) informację o zobowiązaniach podatkowych cudzoziemca wobec Skarbu Państwa;
- 8) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, cudzoziemiec uzasadnia go, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do niego:

- 1) aktualną fotografię;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

4. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały pobiera się odciski linii papilarnych.

Art. 205. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały;
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosku;
- 3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały;
- 4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu i ich umieszczania w tej karcie.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 206. 1. W postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy.

2. Do ustalenia, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy, stosuje się przepisy art. 170.

Art. 207. 1. Jeżeli wniosek o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały został złożony w czasie jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wniosek ten nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie:

- 1) wojewoda umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały;

2) pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały stanie się ostateczna.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie zawieszenia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały na wniosek strony.

Art. 208. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały wojewoda zasięga informacji, czy wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobyt na tym terytorium stanowią zagrożenie dla obronności, bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Informacji, o której mowa w ust. 1, zasięga się na wniosek, który składa się do:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej;
- 2) komendanta wojewódzkiego Policji;
- 3) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, można złożyć również do innych organów niż te, o których mowa w ust. 2.

4. Komendanci, o których mowa w ust. 2, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub organy, o których mowa w ust. 3, przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 21-dniowy może być przedłużony do 60 dni.

6. Organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę o przedłużeniu terminu, o którym mowa w ust. 5.

7. Jeżeli organy, o których mowa w ust. 2 i 3, nie przekażą informacji w terminach, o których mowa w ust. 4 lub 5, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

8. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który nie ukończył 16. roku życia.

Art. 209. 1. W przypadku gdy inne państwo obszaru Schengen zasięga opinii na podstawie art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen, wojewoda ustala, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały.

2. Wojewoda informuje właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, czy istnieją przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały w przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen.

Art. 210. 1. Wojewoda informuje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, organ Straży Granicznej ustala, czy zachodzą przesłanki do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 211. Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały powinno zakończyć się nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia jego wszczęcia, a postępowanie odwoławcze – w ciągu 2 miesięcy od dnia otrzymania odwołania.

Rozdział 2

Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE

Art. 212. 1. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku i spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 2) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) posiada potwierdzoną znajomość języka polskiego.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do dziecka cudzoziemca, które nie ukończyło 16. roku życia.

3. Do potwierdzenia znajomości języka polskiego, o której mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepis art. 196 ust. 2.

4. Cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiada dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli wymogi, o których mowa w art. 114 ust. 2, spełniał:

- 1) w ciągu 2 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku – w przypadku cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, o którym mowa w art. 213 ust. 1 pkt 1;

- 2) w ciągu 3 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku – w pozostałych przypadkach.

Art. 213. 1. Do 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 212 ust. 1, zalicza się:

- 1) łączny okres legalnego pobytu na terytorium Unii Europejskiej, jeżeli cudzoziemiec przebywał legalnie i nieprzerwanie na tym terytorium przez co najmniej 5 lat na podstawie wydanego przez państwo członkowskie Unii Europejskiej dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „Niebieska Karta UE”, w tym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – przez co najmniej 2 lata bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
- 2) cały okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w toku postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, jeżeli przekroczył on 18 miesięcy;
- 3) połowę okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) na podstawie wizy udzielonej w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 lub 10, lub
 - b) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 145 lub art. 188 pkt 1 lit. b, lub
 - c) w toku postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy.

2. Do 5-letniego okresu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 212 ust. 1, nie zalicza się pobytu cudzoziemca:

- 1) będącego pracownikiem delegowanym przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub cudzoziemca będącego usługodawcą świadczącym usługi transgraniczne;
- 2) przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23;
- 3) w okresie jego nauki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) który został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji w tej sprawie, także w przypadku przedłużenia tego terminu;

- 5) który jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 300 ust. 6;
- 6) będącego członkiem misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego lub inną osobą zrównaną z nimi na podstawie ustaw, umów międzynarodowych lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;
- 7) o którym mowa w art. 182 ust. 1;
- 8) w toku postępowania w sprawie nadania mu statusu uchodźcy, w przypadku gdy postępowanie to zakończyło się odmową nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- 9) na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

3. Pobyt cudzoziemca stanowiący podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE uznaje się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim:

- 1) nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w 5-letnim okresie, o którym mowa w art. 212 ust. 1 – w przypadku pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) nie była dłuższa niż 12 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 18 miesięcy w okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 – w przypadku pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli przerwa była spowodowana:

- 1) wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) towarzyszeniem cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 1, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub
- 3) szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przerwa ta trwała nie dłużej niż 6 miesięcy.

Art. 214. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, gdy cudzoziemiec:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) wbrew przepisom lub

- b) na podstawie wize Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - c) w celu odbywania studiów lub szkolenia zawodowego, lub
 - d) w związku z zamiarem podjęcia lub kontynuowania nauki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - e) w związku z uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany, azylu lub ochrony czasowej, lub
 - f) w związku z ubieganiem się o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie azylu, lub
 - g) na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 182 ust. 1, lub
 - h) na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, lub
- 2) jest pracownikiem delegowanym przez usługodawcę w celu transgranicznego świadczenia usług lub usługodawcą świadczącym usługi transgraniczne, lub
 - 3) jest zatrzymany, umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub jest wobec niego stosowany środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
 - 4) odbywa karę pozbawienia wolności lub jest tymczasowo aresztowany, lub
 - 5) został zobowiązany do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, także w przypadku przedłużenia tego terminu, lub
 - 6) jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 300 ust. 6, lub
 - 7) przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - 8) nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu, choć był do tego obowiązany.

Art. 215. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jeżeli:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 212 ust. 1, lub
- 2) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie można się powoływać w celach gospodarczych.

Art. 216. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jeżeli:

- 1) nabycie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE nastąpiło w sposób niezgodny z prawem lub
- 2) cudzoziemiec stanowi rzeczywiste i poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 3) opuścił on terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 6 lat, lub
- 4) opuścił on terytorium Unii Europejskiej na okres następujących kolejno po sobie:
 - a) 12 miesięcy lub
 - b) 24 miesięcy, jeżeli posiadał zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji lub jest członkiem rodziny cudzoziemca, który takie zezwolenie posiadał, lub
- 5) uzyskał on na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 6) został on pozbawiony statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE zostało udzielone w związku z pobytem na tym terytorium na podstawie statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

2. Na zagrożenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie można się powoływać w celach gospodarczych.

3. W postępowaniu w sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględnia się:

- 1) okres jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wiek cudzoziemca;
- 3) związki cudzoziemca z Rzeczpospolitą Polską lub brak związków z państwem pochodzenia;
- 4) skutki cofnięcia zezwolenia dla cudzoziemca i członków jego rodziny.

Art. 217. Do udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcowi, któremu cofnięto takie zezwolenie ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 216 ust. 1 pkt 3–5, nie stosuje się art. 212 ust. 1 pkt 3 oraz art. 220 ust. 1 pkt 4, 7 i 10.

Art. 218. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE wygasa z mocy prawa z dniem nabycia obywatelstwa polskiego.

Art. 219. 1. Zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udziela cudzoziemcowi lub odmawia mu jego udzielenia, w drodze decyzji, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE cofa, w drodze decyzji, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji, wojewoda:

- 1) właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca albo
- 2) który udzielił zezwolenia – w przypadku gdy cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 220. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) imię, nazwisko, datę urodzenia, płeć, obywatelstwo i miejsce zamieszkania członków rodziny cudzoziemca pozostających na jego utrzymaniu, zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa;
- 3) następujące dane dotyczące dokumentu podróży cudzoziemca:
 - a) seria i numer,
 - b) data wydania i data upływu ważności,
 - c) nazwa organu wydającego,
 - d) liczba osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 4) informację o:
 - a) podróżach i pobytach zagranicznych cudzoziemca w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku,
 - b) poprzednich pobytach oraz aktualnym pobycie cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) informację o:
 - a) źródle dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
 - b) liczbie osób pozostających na utrzymaniu cudzoziemca,

- c) wysokości dochodu cudzoziemca w okresie ostatnich 5 lat, a w przypadku posiadania zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, do którego stosuje się art. 213 ust. 1 pkt 1 – w okresie ostatnich 2 lat;
- 6) informację o posiadanym przez cudzoziemca ubezpieczeniu zdrowotnym;
- 7) informację o jego znajomości języka polskiego;
- 8) informację o udzielonym cudzoziemcowi w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej zezwoleniu na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 9) informację o pobycie na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie dokumentu pobytowego z adnotacją „Niebieska Karta UE” wydanego przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej oraz o przerwach w tym pobycie;
- 10) informację o zatrzymaniu cudzoziemca, umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, o zakazie opuszczania przez niego kraju, odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o jego tymczasowym aresztowaniu;
- 11) wzór podpisu cudzoziemca.

2. Składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, cudzoziemiec uzasadnia go, składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań pisemne oświadczenie, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz przedstawia ważny dokument podróży oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym będzie przebywał, i dołącza do niego:

- 1) aktualną fotografię;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

3. Za tytuł prawny, o którym mowa w ust. 2, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym jest zstępny, wstępny, małżonek, rodzice małżonka lub rodzeństwo cudzoziemca.

4. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość.

5. Od cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE pobiera się odciski linii papilarnych.

Art. 221. W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen, wojewoda informuje właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji, o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 222. W przypadku gdy cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, wojewoda przekazuje Szefowi Urzędu kopię decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 223. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE i szczegółowe wymogi techniczne dotyczące tych fotografii;
- 3) wzór stempla potwierdzającego złożenie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 4) sposób pobierania odcisków linii papilarnych w celu wydania karty pobytu i ich umieszczania w tej karcie.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE i możliwości skutecznej weryfikacji przesłanek udzielenia tego zezwolenia.

Art. 224. Do udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE stosuje się przepisy art. 203 oraz art. 207–211.

Art. 225. Szef Urzędu w terminie jednego miesiąca od otrzymania wniosku innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej udziela informacji temu państwu, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 226. Szef Urzędu – w przypadku przejęcia przez Rzeczpospolitą Polską odpowiedzialności za ochronę międzynarodową – zwraca się do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało zezwolenie na pobyt rezydenta

długoterminowego UE z adnotacją o przyznanej ochronie międzynarodowej, z wnioskiem o zmianę tej adnotacji.

DZIAŁ VII

DOKUMENTY WYDAWANE CUDZOZIEMCOM

Art. 227. Cudzoziemcowi mogą być wydane następujące dokumenty:

- 1) karta pobytu;
- 2) polski dokument podróży dla cudzoziemca;
- 3) polski dokument tożsamości cudzoziemca;
- 4) tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca;
- 5) dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany”.

Art. 228. 1. W przypadku gdy którykolwiek z dokumentów, o których mowa w art. 227, został wydany osobie nieuprawnionej, organ wydający ten dokument stwierdza, w drodze decyzji, jego nieważność.

2. Cudzoziemiec, któremu wydano decyzję, o której mowa w ust. 1, zwraca unieważniony dokument organowi, który go wydał.

Art. 229. W dokumentach, o których mowa w art. 227, nie umieszcza się podpisu posiadacza, gdy są one wydawane:

- 1) osobie małoletniej, która nie ukończyła 13. roku życia, lub
- 2) osobie, która ukończyła 13. rok życia, ale z powodu swojej niepełnosprawności nie może złożyć podpisu samodzielnie.

Art. 230. 1. Dokumenty, o których mowa w art. 227, wydaje się i wymienia na wniosek cudzoziemca.

2. Pierwszą kartę pobytu wydaje się z urzędu.

3. Polski dokument tożsamości cudzoziemca, w przypadku małoletniego cudzoziemca urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywającego na tym terytorium bez opieki rodziców, można wydać także z urzędu.

4. Pierwszą kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, który:

- 1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia z rodziną lub
- 2) jest członkiem najbliższej rodziny repatrianta, lub
- 3) uzyskał zgodę na pobyt ze względów humanitarnych

– wydaje się na wniosek cudzoziemca.

5. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca w przypadku:

- 1) cudzoziemca podlegającego relokacji lub przesiedleniu – wydaje się na wniosek Szefa Urzędu;
- 2) cudzoziemca, o którym mowa w art. 269 pkt 2 – można wydać także z urzędu.

6. Przed wydaniem pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE i wcześniej posiadał zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z pobytem na podstawie ochrony międzynarodowej, wojewoda zwraca się, za pośrednictwem Szefa Urzędu, do tego państwa członkowskiego w celu ustalenia, czy cudzoziemiec nie został pozbawiony ochrony międzynarodowej.

Art. 231. 1. Wniosek o wymianę dokumentów, o których mowa w art. 227 pkt 1–3 i 5, należy złożyć w terminie 14 dni po wystąpieniu przesłanek do ich wymiany, o których mowa w przepisach niniejszego działu.

2. Wniosek o wydanie kolejnej karty pobytu należy złożyć co najmniej 30 dni przed upływem okresu ważności karty pobytu.

Art. 232. 1. Cudzoziemiec składa wniosek o wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w art. 227, na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, dotyczące objętych wnioskiem dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży – w przypadku wniosku o wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca albo o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące.

2. Cudzoziemiec, składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia ważny dokument podróży i dołącza do wniosku:

- 1) aktualne fotografie swoją i osób objętych wnioskiem;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych i okoliczności podanych we wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada lub nie ma możliwości uzyskania dokumentu podróży, zamiast ważnego dokumentu podróży dopuszcza się przedstawienie innego dokumentu potwierdzającego tożsamość cudzoziemca.

4. Cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 171, składając wniosek o wydanie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, jest zwolniony z obowiązku przedstawienia ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, jeżeli z uwagi na szczególne okoliczności nie posiada takich dokumentów i nie ma możliwości ich uzyskania.

Art. 233. 1. W przypadku utraty lub uszkodzenia dokumentu, o którym mowa w art. 227 pkt 1–3 i 5, cudzoziemiec, w terminie 3 dni od dnia utraty lub uszkodzenia, zawiadamia o tym fakcie organ, który wydał ten dokument.

2. Cudzoziemcowi, który zawiadomił o utracie lub uszkodzeniu dokumentu, o którym mowa w art. 227 pkt 1–3 i 5, wydaje się nieodpłatnie zaświadczenie potwierdzające ten fakt.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, jest ważne do czasu wydania cudzoziemcowi kolejnego dokumentu, nie dłużej jednak niż przez 2 miesiące.

4. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na formularzu zawierającym dane, o których mowa w art. 245 ust. 1, oraz podpis zawiadamiającego.

Art. 234. 1. Cudzoziemiec, który odzyskał utracony dokument, o którym mowa w art. 227 pkt 1–3 i 5, zawiadamia o tym fakcie, w terminie 3 dni od dnia odzyskania, organ, który wydał ten dokument.

2. Cudzoziemiec, który otrzymał kolejny dokument wydany w miejsce utraconego, niezwłocznie zwraca odzyskany dokument organowi, który ten dokument wydał.

Art. 235. 1. Osoba, która znalazła cudzy dokument, o którym mowa w art. 227 pkt 1–3 i 5, niezwłocznie przekazuje go wojewodzie, komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu), komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Policji, komendantowi komisariatu Policji, innemu organowi administracji publicznej lub konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przekazują niezwłocznie znaleziony dokument organowi, który go wydał, w celu unieważnienia.

Art. 236. 1. Dokumenty, o których mowa w art. 227, wydaje się lub wymienia po uiszczeniu opłaty.

2. Dochody z opłat za wydanie i wymianę dokumentów, o których mowa w art. 227, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 237. Opłaty, o której mowa w art. 236 ust. 1, nie pobiera się w przypadku:

- 1) wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał:

- a) status uchodźcy,
 - b) ochronę uzupełniającą,
 - c) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;
- 2) wydania pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, któremu w Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt stały jako członkowi najbliższej rodziny repatrianta;
 - 3) gdy wydany lub wymieniony dokument zawierał wady techniczne;
 - 4) wydania z urzędu polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca małoletniemu cudzoziemcowi;
 - 5) wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży cudzoziemcowi relokowanemu lub przesiedlanemu albo w przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
 - 6) wymiany karty pobytu z powodu okoliczności, o których mowa w art. 242 pkt 5 lub 6.

Art. 238. 1. Ulga w opłacie za wydanie lub wymianę dokumentów, o których mowa w art. 227, przysługuje cudzoziemcom:

- 1) którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej;
- 2) których celem pobytu jest pobieranie nauki w szkole ponadgimnazjalnej i szkole wyższej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) małoletnim, którzy w dniu złożenia wniosku o wydanie lub wymianę karty pobytu lub dokumentu nie ukończyli 16 lat.

2. Ulga w opłacie, o której mowa w ust. 1, wynosi 50% kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 240 ust. 1.

Art. 239. W przypadku zawinionej utraty lub zawinionego zniszczenia dokumentów, o których mowa w art. 227 pkt 1–3 i 5, opłatę za wymianę tych dokumentów podwyższa się do 300% w stosunku do opłat określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 240 ust. 1.

Art. 240. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgodą na pobyt tolerowany” oraz za wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 2) tryb uiszczania opłat, o których mowa w pkt 1;

- 3) dokumenty wymagane do uzyskania ulg, o których mowa w art. 238 ust. 1;
- 4) wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” w przypadku zawinionej ich utraty albo zawinionego zniszczenia.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) jednostkowe koszty wytworzenia i wydania lub wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” oraz wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 2) zróżnicowanie wysokości opłat za wymianę dokumentów w przypadku zawinionej ich utraty lub zniszczenia, w zależności od ilości zdarzeń powodujących konieczność wydania nowych dokumentów.

Art. 241. Kartę pobytu wydaje się cudzoziemcowi, któremu udzielono:

- 1) zezwolenia na pobyt czasowy;
- 2) zezwolenia na pobyt stały;
- 3) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 242. Kartę pobytu wymienia się w przypadku:

- 1) zmiany danych umieszczonych w dotychczasowej karcie pobytu;
- 2) zmiany wizerunku twarzy posiadacza karty pobytu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w tej karcie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza karty;
- 3) jej utraty;
- 4) jej uszkodzenia;
- 5) przejęcia przez Rzeczpospolitą Polską odpowiedzialności za ochronę międzynarodową posiadacza karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE z adnotacją, o której mowa w art. 245 ust. 1 pkt 18;
- 6) przejęcia przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej odpowiedzialności za ochronę międzynarodową posiadacza karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 243. Karta pobytu w okresie swojej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia go, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

Art. 244. 1. Karta pobytu wydana cudzoziemcowi w przypadku udzielenia mu:

- 1) zezwolenia na pobyt czasowy – jest ważna przez okres, na który udzielono mu tego zezwolenia;
- 2) zezwolenia na pobyt stały – jest ważna przez okres 10 lat od dnia jej wydania;
- 3) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE – jest ważna przez okres 5 lat od dnia jej wydania;
- 4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej wydania.

2. Kolejna karta pobytu wydana cudzoziemcowi po upływie terminu ważności karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem mu:

- 1) zezwolenia na pobyt stały – jest ważna przez okres 10 lat od dnia jej wydania;
- 2) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE – jest ważna przez okres 5 lat od dnia jej wydania;
- 3) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej wydania.

Art. 245. 1. W karcie pobytu umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy;
- 4) informację o obywatelstwie;
- 5) informację o płci;
- 6) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
- 7) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) – w przypadku gdy został nadany;
- 8) informację o rodzaju udzielonego zezwolenia;
- 9) adnotację „naukowiec” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 152;
- 10) adnotację „Niebieska Karta UE” – w przypadku zezwolenia, o którym mowa w art. 127;

- 11) adnotację „dostęp do rynku pracy” – w przypadku zezwolenia udzielonego cudzoziemcowi, który jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę;
- 12) adnotację „Poprzednio posiadacz Niebieskiej Karty UE” – w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
- 13) obraz linii papilarnych;
- 14) nazwę organu wydającego;
- 15) datę wydania karty;
- 16) datę upływu okresu ważności karty;
- 17) fotografię cudzoziemca;
- 18) adnotację „ochrona międzynarodowa przyznana przez ... (wskazanie państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które ją przyznało) w dniu ... (data przyznania ochrony międzynarodowej)” – w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi, któremu przyznano ochronę międzynarodową.

2. Niezależnie od danych, o których mowa w ust. 1, karta pobytu może zawierać podpis cudzoziemca oraz zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 lub 16.

3. W karcie pobytu wydawanej osobie, od której pobranie odcisków linii papilarnych jest fizycznie niemożliwe, nie umieszcza się obrazu linii papilarnych.

4. W karcie pobytu nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 246. 1. Kartę pobytu wydaje lub odmawia jej wydania wojewoda, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

2. Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, wydaje lub odmawia jej wydania komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił tej zgody.

3. Kartę pobytu wymienia lub odmawia jej wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

4. Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych wymienia lub odmawia jej wymiany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się do wydania lub odmowy wydania kolejnej karty pobytu.

6. Odmowa wydania albo wymiany karty pobytu następuje w drodze decyzji.

Art. 247. Organ właściwy do wydania karty pobytu pobiera odciski linii papilarnych od cudzoziemca, który składa wniosek o:

- 1) wydanie pierwszej karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 230 ust. 4;
- 2) wydanie kolejnej karty pobytu;
- 3) wymianę karty pobytu.

Art. 248. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie wydania karty pobytu lub jej wymiany, gdy cudzoziemiec nie złożył odcisków linii papilarnych w celu wydania kolejnej karty pobytu lub jej wymiany.

Art. 249. 1. Cudzoziemiec odbiera kartę pobytu osobiście.

2. W przypadku gdy karta pobytu została wydana cudzoziemcowi, który nie ukończył 13. roku życia, odbiera tę kartę jego przedstawiciel ustawowy lub kurator.

3. Cudzoziemcowi odbierającemu kartę pobytu udostępnia się czytnik elektroniczny w celu sprawdzenia, czy jego dane osobowe umieszczone w karcie są zgodne ze stanem faktycznym.

Art. 250. 1. Cudzoziemiec zwraca kartę pobytu organowi, który ją wydał, gdy:

- 1) nabył obywatelstwo polskie;
- 2) wydano mu decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu;
- 3) wydano mu decyzję o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 4) wydano mu decyzję o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy;
- 5) wydano mu decyzję o cofnięciu zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 6) wydana mu decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy wygasła z mocy prawa na podstawie art. 102 albo na podstawie art. 309 ust. 1;
- 7) wydana mu decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt stały wygasła z mocy prawa na podstawie art. 201 pkt 1;

8) wydana mu decyzja o udzielaniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych wygasła z mocy prawa na podstawie art. 355 ust. 1 pkt 1, 3 i 4.

2. Cudzoziemiec zwraca kartę pobytu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
- 2) decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 2–8, stała się ostateczna albo wygasła.

3. Osoba obowiązana do zgłoszenia zgonu na podstawie art. 65 ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 oraz z 2012 r. poz. 1529) niezwłocznie zwraca kartę pobytu zmarłego cudzoziemca organowi, który tę kartę wydał.

4. Organ, któremu zwrócono kartę pobytu, wydaje na wniosek cudzoziemca nieodpłatnie zaświadczenie o zwrocie karty pobytu ważne przez okres 30 dni.

Art. 251. Kartę pobytu unieważnia się w przypadku:

- 1) jej utraty albo uszkodzenia – z dniem zgłoszenia utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) jej wymiany z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza karty w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w tej karcie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza karty,
 - b) danych w niej umieszczonych – z dniem odbioru nowej karty;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu karty;
- 4) zgonu posiadacza karty pobytu – z dniem uzyskania informacji przez organ o zgonie cudzoziemca;
- 5) gdy cudzoziemiec nie zwróci jej, gdy wydano mu decyzję, o której mowa w art. 250 ust. 1 pkt 2–8 – z dniem, w którym decyzja ta stała się ostateczna albo wygasła.

Art. 252. Kartę pobytu unieważnia:

- 1) organ, który tę kartę wydał, w przypadku:
 - a) nabycia przez posiadacza karty pobytu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b) w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze

względów humanitarnych, decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub decyzja o stwierdzeniu nieważności karty pobytu stała się ostateczna,

- c) przekazania cudzej karty pobytu przez osobę, która ją znalazła, chyba że karta ta została już unieważniona,
 - d) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanej karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 234 ust. 2, chyba że karta ta została już unieważniona,
 - e) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - f) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt stały w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - g) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w związku z uzyskaniem przez cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub zezwolenia na pobyt stały,
 - h) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w związku z zawiadomieniem o zrzeczeniu się prawa do korzystania z tej zgody lub powrotem do kraju pochodzenia;
- 2) organ, który wymienia kartę pobytu, w przypadku:
- a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia karty pobytu,
 - b) odbioru nowej karty pobytu w przypadkach, o których mowa w art. 242 pkt 1 i 2.

Art. 253. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi, który utracił swój dokument podróży albo dokument ten uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a nie jest możliwe otrzymanie przez cudzoziemca nowego dokumentu podróży, gdy cudzoziemcowi udzielono:

- 1) zezwolenia na pobyt stały;
- 2) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- 3) ochrony uzupełniającej;
- 4) zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 254. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca w okresie swojej ważności uprawnia cudzoziemca do wielokrotnego przekraczania granicy.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres jednego roku od dnia jego wydania.

Art. 255. Wydanie cudzoziemcowi polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca nie zwalnia go z obowiązku podjęcia działań zmierzających do uzyskania przez niego dokumentu podróży.

Art. 256. 1. W polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) informację o obywatelstwie;
- 4) informację o płci;
- 5) nazwę organu wydającego;
- 6) datę wydania dokumentu;
- 7) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 8) fotografię cudzoziemca;

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4 lub 7.

Art. 257. Wymiana polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w przypadku:

- 1) zmiany danych umieszczonych w dotychczasowym dokumencie;
- 2) zmiany wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu;
- 3) utraty dokumentu;
- 4) uszkodzenia dokumentu.

Art. 258. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje, odmawia jego wydania, wymienia go lub odmawia jego wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania lub wymiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji.

Art. 259. 1. Cudzoziemiec zwraca polski dokument podróży dla cudzoziemca organowi, który go wydał, gdy:

- 1) cudzoziemiec nabył obywatelstwo polskie;

- 2) wydano mu decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu;
- 3) wydano mu decyzję o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 4) wydano mu decyzję o pozbawieniu ochrony uzupełniającej;
- 5) cudzoziemiec otrzymał dokument podróży.

2. Cudzoziemiec zwraca polski dokument podróży dla cudzoziemca niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego;
- 2) doręczono mu dokument podróży;
- 3) decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 2–4, stała się ostateczna.

3. W pozostałym zakresie do zwrotu polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca stosuje się przepisy art. 250 ust. 3 i 4.

Art. 260. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca unieważnia się w przypadku:

- 1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu – z dniem zgłoszenia utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
 - b) danych w nim umieszczonych– z dniem odbioru nowego dokumentu;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
- 4) zgonu posiadacza dokumentu – z dniem uzyskania przez organ informacji o jego zgonie;
- 5) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie polskiego dokumentu podróży wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany polski dokument podróży, chyba że dokument ten został już unieważniony – z dniem jego zwrócenia;
- 6) gdy cudzoziemiec nie zwrócił polskiego dokumentu podróży po otrzymaniu dokumentu podróży – niezwłocznie po uzyskaniu przez cudzoziemca informacji o otrzymaniu dokumentu podróży.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca unieważnia:

- 1) organ, który ten dokument wydał, w przypadku:

- a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b) gdy decyzja o cofnięciu zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub decyzja o pozbawieniu ochrony uzupełniającej albo o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna,
 - c) przekazania dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument ten został już unieważniony,
 - d) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 234 ust. 2, chyba że dokument ten został już unieważniony,
 - e) otrzymania przez cudzoziemca dokumentu podróży;
- 2) organ, który ten dokument wymienia, w przypadku:
- a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
 - b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 257 pkt 1 i 2.

Art. 261. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany:

- 1) małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, jeżeli nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemawia za tym dobro dziecka;
- 2) cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 171;
- 3) cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada żadnego obywatelstwa, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1, polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany, jeżeli cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży i nie jest możliwe otrzymanie przez niego innego dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Art. 262. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca, w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz nie potwierdza jego obywatelstwa.

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, nie uprawnia do przekroczenia granicy.

3. Posiadanie przez cudzoziemca dokumentu, o którym mowa w ust. 1, nie zwalnia go z obowiązku uzyskania wizy, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 263. Polski dokument tożsamości cudzoziemca jest ważny przez okres jednego roku od dnia wydania.

Art. 264. 1. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy;
- 4) informację o płci;
- 5) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
- 6) nazwę organu wydającego;
- 7) datę wydania dokumentu;
- 8) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 9) fotografię cudzoziemca;
- 10) pouczenie, że dokument nie potwierdza obywatelstwa, nie uprawnia do przekroczenia granicy ani nie jest dokumentem potwierdzającym legalny pobyt.

2. Polski dokument tożsamości cudzoziemca zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 8.

3. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w przypadku gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 265. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje, odmawia jego wydania, wymienia go lub odmawia jego wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Wydanie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca następuje po uzyskaniu pozytywnej opinii Szefa Urzędu.

3. Odmowa wydania lub wymiany polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

Art. 266. 1. Do wymiany polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca stosuje się przepisy art. 257.

2. Cudzoziemiec zwraca polski dokument tożsamości cudzoziemca, gdy:

- 1) nabył obywatelstwo polskie;
- 2) wydano mu decyzję o stwierdzeniu nieważności tego dokumentu.

3. Cudzoziemiec zwraca polski dokument tożsamości cudzoziemca niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
- 2) decyzja, o której mowa w ust. 2 pkt 2, stała się ostateczna.

4. W pozostałym zakresie do zwrotu polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca stosuje się przepisy art. 250 ust. 3 i 4.

Art. 267. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca unieważnia się w przypadku:

- 1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu – z dniem zgłoszenia utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
 - b) danych w nim umieszczonych
– z dniem odbioru nowego dokumentu;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
- 4) zgonu posiadacza dokumentu – z dniem uzyskania informacji przez organ o jego zgonie;
- 5) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany polski dokument tożsamości cudzoziemca, chyba że dokument ten został już unieważniony – z dniem jego zwrócenia.

2. Polski dokument tożsamości cudzoziemca unieważnia:

- 1) organ, który wydał ten dokument, w przypadku:
 - a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b) przekazania cudzego dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument został już unieważniony,
 - c) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 234 ust. 2, chyba że dokument został już unieważniony,
 - d) gdy decyzja o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna;
- 2) organ, który wymienia ten dokument, w przypadku:
 - a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,

- b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 257 pkt 1 lub 2.

Art. 268. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi zamierzającemu powrócić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który podczas pobytu za granicą utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a nie jest możliwe otrzymanie przez niego nowego dokumentu podróży, gdy:

- 1) cudzoziemcowi udzielono:
 - a) zezwolenia na pobyt stały,
 - b) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - c) ochrony uzupełniającej,
 - d) zgody na pobyt ze względów humanitarnych;
- 2) cudzoziemcowi nadano status uchodźcy.

Art. 269. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi, który nie posiada dokumentu podróży i nie jest możliwe otrzymanie przez niego nowego dokumentu podróży, gdy cudzoziemiec:

- 1) podlega relokacji lub przesiedleniu;
- 2) zamierza opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub został zobowiązany do opuszczenia tego terytorium.

Art. 270. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca w okresie swojej ważności uprawnia:

- 1) cudzoziemca, o którym mowa w art. 268 i art. 269 pkt 1, do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemca, o którym mowa w art. 269 pkt 2, do wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 271. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres w nim oznaczony, nie dłuższy jednak niż 7 dni.

Art. 272. 1. W tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 3) informacje o obywatelstwie;

- 4) informacje o płci;
- 5) informacje o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
- 6) imiona i nazwiska, daty, miejsca i kraj urodzenia oraz płeć towarzyszących cudzoziemcowi dzieci tego cudzoziemca lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką;
- 7) nazwę organu wydającego;
- 8) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby wydającej dokument;
- 9) datę wydania dokumentu;
- 10) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 11) fotografię cudzoziemca;
- 12) fotografie towarzyszących cudzoziemcowi dzieci tego cudzoziemca lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką.

2. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4 lub 10.

Art. 273. 1. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje lub odmawia jego wydania:

- 1) w Rzeczypospolitej Polskiej – wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w przypadkach, gdy cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – komendant placówki Straży Granicznej;
- 2) poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – konsul.

2. Odmowa wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

3. Od decyzji o odmowie wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca wydanej przez konsula przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten sam organ.

4. Organem wyższego stopnia w stosunku do komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach dotyczących tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca jest Komendant Główny Straży Granicznej.

5. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula składa się w terminie 7 dni od dnia doręczenia cudzoziemcowi decyzji o odmowie wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Art. 274. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” wydaje się cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 275. 1. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany”, w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca.

2. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” nie uprawnia do przekroczenia granicy.

Art. 276. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” jest ważny przez okres 2 lat od dnia jego wydania.

Art. 277. 1. W dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany” umieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) imiona rodziców;
- 3) datę, miejsce i kraj urodzenia;
- 4) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy;
- 5) informację o obywatelstwie;
- 6) informację o płci;
- 7) informację o wzroście w centymetrach i kolorze oczu;
- 8) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) – w przypadku gdy został nadany;
- 9) nazwę organu wydającego;
- 10) datę wydania dokumentu;
- 11) datę upływu okresu ważności dokumentu;
- 12) fotografię cudzoziemca;
- 13) obraz linii papilarnych;
- 14) pouczenie, że dokument nie potwierdza obywatelstwa ani nie uprawnia do przekraczania granicy.

2. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” zawiera podpis posiadacza i może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3, 5, 6 lub 11.

3. W dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany” nie umieszcza się danych, o których mowa w ust. 1 pkt 4, gdy cudzoziemiec nie zameldował się w miejscu pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Art. 278. 1. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” wydaje lub odmawia jego wydania komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który

udzielił cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany, a wymienia lub odmawia jego wymiany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wydania dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” i wymiany tego dokumentu następuje w drodze decyzji.

3. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 2, jest Szef Urzędu.

4. W przypadku gdy zgody na pobyt tolerowany udzielił Szef Urzędu lub gdy Szef Urzędu wydał decyzję o wymianie dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”, dokument ten wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

Art. 279. 1. Organ właściwy do wydania dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” pobiera od cudzoziemca, który składa wniosek o wydanie lub wymianę tego dokumentu, odciski linii papilarnych.

2. Jeżeli cudzoziemiec nie złożył odcisków linii papilarnych w przypadkach, o których mowa w ust. 1, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”.

Art. 280. Do odbioru dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” stosuje się przepisy art. 249.

Art. 281. 1. Do wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” stosuje się przepisy art. 257.

2. Cudzoziemiec zwraca dokument „zgoda na pobyt tolerowany” w przypadku:

- 1) nabycia obywatelstwa polskiego;
- 2) gdy wydano mu decyzję o stwierdzeniu nieważności dokumentu;
- 3) gdy wydano mu decyzję o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany;
- 4) gdy wydana mu decyzja o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany wygasła z mocy prawa na podstawie przepisów art. 355 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4 oraz ust. 2.

3. Cudzoziemiec zwraca dokument „zgoda na pobyt tolerowany” niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym:

- 1) doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego albo
- 2) decyzja, o której mowa w ust. 2 pkt 2–4, stała się ostateczna albo wygasła.

4. W pozostałym zakresie do zwrotu dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” stosuje się przepisy art. 250 ust. 3 i 4.

Art. 282. 1. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” unieważnia się w przypadku:

- 1) utraty albo uszkodzenia tego dokumentu – z dniem zgłoszenia utraty albo uszkodzenia do właściwego organu;
- 2) wymiany dokumentu z powodu zmiany:
 - a) wizerunku twarzy posiadacza dokumentu w stosunku do wizerunku twarzy umieszczonego w dokumencie w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację posiadacza dokumentu,
 - b) danych w nim umieszczonych– z dniem odbioru nowego dokumentu;
- 3) nabycia przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – z dniem upływu terminu zwrotu dokumentu;
- 4) zgonu posiadacza dokumentu – z dniem uzyskania przez organ informacji o jego zgonie;
- 5) gdy cudzoziemiec nie zwróci go na podstawie art. 281 ust. 2 pkt 2–4 – z dniem, w którym decyzja, o której mowa w art. 281 ust. 2 pkt 2–4, stała się ostateczna albo wygasła;
- 6) gdy został przekazany przez osobę, która go znalazła, i nie zgłoszono wcześniej jego utraty – z dniem tego przekazania;
- 7) gdy cudzoziemiec, któremu po utracie dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” wydano kolejny dokument, zwrócił odzyskany dokument „zgoda na pobyt tolerowany”, chyba że dokument ten został już unieważniony – z dniem jego zwrócenia.

2. Dokument „zgoda na pobyt tolerowany” unieważnia:

- 1) organ, który wydał ten dokument, w przypadku:
 - a) nabycia przez posiadacza tego dokumentu obywatelstwa polskiego albo jego zgonu,
 - b) zwrócenia cudzego dokumentu przez osobę, która go znalazła, chyba że dokument ten został już unieważniony,
 - c) zwrócenia przez cudzoziemca odzyskanego dokumentu w przypadku, o którym mowa w art. 234 ust. 2, chyba że dokument ten został już unieważniony;
 - d) gdy decyzja o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany lub o stwierdzeniu nieważności dokumentu stała się ostateczna;

- e) wygaśnięcia decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany z mocy prawa na podstawie przepisów art. 355 ust. 1 pkt 1, 3 lub 4 oraz ust. 2;
- 2) organ, który wymienia ten dokument, w przypadku:
- a) zgłoszenia do właściwego organu utraty lub uszkodzenia tego dokumentu,
 - b) odbioru nowego dokumentu w przypadkach, o których mowa w art. 257 pkt 1 lub 2.

Art. 283. Do odbioru polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca stosuje się przepisy art. 249 ust. 1 i 2.

Art. 284. W przypadku gdy organ prowadzący kontrolę graniczną lub kontrolę legalności pobytu cudzoziemca ustali, że cudzoziemiec posługuje się którymkolwiek z dokumentów, które był obowiązany zwrócić na podstawie art. 234 ust. 2, art. 250 ust. 1, art. 259 ust. 1, art. 266 ust. 2 lub art. 281 ust. 2, organ ten:

- 1) zatrzymuje taki dokument;
- 2) wydaje nieodpłatnie zaświadczenie potwierdzające zatrzymanie takiego dokumentu;
- 3) przesyła zatrzymany dokument organowi, który go wydał;
- 4) dokumentuje realizację czynności, o których mowa w pkt 1–3.

Art. 285. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec, mimo ciążącego na nim obowiązku zwrotu któregośkolwiek z dokumentów, o których mowa w art. 227 pkt 1–3 i 5, takiego dokumentu nie zwrócił lub nie zawiadomił o jego utracie, organ, do którego należało zwrócić dokument, lub organ, który należało zawiadomić o utracie dokumentu, umieszcza informacje o takim dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen w celu jego zajęcia zgodnie z art. 100 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen.

2. Organ, który na podstawie ust. 1 umieścił informacje o dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen, usuwa te informacje, gdy dokument został zwrócony.

Art. 286. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór:
 - a) karty pobytu,
 - b) polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
 - c) polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca,
 - d) tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,

- e) dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - f) formularza zgłoszenia utraty lub uszkodzenia karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - g) zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - h) zaświadczenia o zwrocie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
 - i) zaświadczenia potwierdzającego zatrzymanie karty lub dokumentów, o których mowa w lit. a–e;
- 2) wzór formularza wniosku o:
- a) wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
 - b) wydanie lub wymianę polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca,
 - c) wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca,
 - d) wydanie lub wymianę karty pobytu,
 - e) wydanie kolejnego dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” lub o wymianę takiego dokumentu;
- 3) liczbę fotografii dołączanych do wniosków, o których mowa w pkt 2, i szczegółowe wymagania techniczne dotyczące fotografii dołączanych do wniosków;
- 4) sposób i tryb unieważniania karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”;
- 5) sposób pobierania odcisków linii papilarnych cudzoziemca w celu umieszczenia ich w karcie pobytu lub dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany”;
- 6) sposób utrwalania danych umieszczanych w karcie pobytu lub dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany” i przekazywania ich do spersonalizowania karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni:

- 1) konieczność zapewnienia czytelności i kompletności wzorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1;

- 2) dane osobowe w zakresie niezbędnym do wydania lub wymiany polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”;
- 3) zapewnienie możliwości sprawnego wyeliminowania wadliwego dokumentu.

Art. 287. 1. Cudzoziemcy będący uczniami pochodzącymi z państw trzecich, uczestniczący w wycieczce szkolnej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na zasadach określonych w decyzji Rady 94/795/WSiSW z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie wspólnych działań przyjętych przez Radę na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. b Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie ułatwień podróży dla uczniów pochodzących z państw trzecich przebywających w Państwach Członkowskich, mogą być objęci listą podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej, którą sporządza dyrektor szkoły.

2. Dane osobowe cudzoziemców podróżujących w ramach wycieczek w Unii Europejskiej oraz ich prawo do ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdza, na wniosek dyrektora szkoły, wojewoda właściwy dla siedziby szkoły.

3. Listę podróżujących, o której mowa w ust. 1, sporządza się na formularzu.

Art. 288. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych oraz ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza listy podróżujących dla wycieczek w Unii Europejskiej.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni dane osobowe w zakresie, w jakim są one niezbędne do spełnienia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących uczniami pochodzącymi z państw trzecich, uczestniczącymi w wycieczce szkolnej do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, i ich pobytu na tym terytorium, oraz możliwość weryfikacji tych danych, a także konieczność zapewnienia sprawnego przekraczania granicy.

DZIAŁ VIII

KONTROLA LEGALNOŚCI POBYTU CUDZOZIEMCÓW NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I ZOBOWIĄZANIE CUDZOZIEMCA DO POWROTU

Rozdział 1

Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 289. Cudzoziemiec w okresie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany posiadać ważny dokument podróży oraz dokumenty uprawniające go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są wymagane.

Art. 290. 1. Kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą, w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu cudzoziemców na to terytorium i pobytu na nim, organy Straży Granicznej i Policji.

2. Szef Urzędu i wojewoda mogą prowadzić kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez te organy postępowań w sprawach cudzoziemców.

3. Organy Służby Celnej mogą prowadzić kontrolę, o której mowa w ust. 1, w ramach dokonywanych kontroli, na zasadach i w trybie określonych w:

- 1) ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 i 1448);
- 2) ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1265, z późn. zm.²²⁾);
- 3) ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. Nr 165, poz. 1170, z późn. zm.²³⁾);
- 4) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323, z późn. zm.²⁴⁾);

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 21, 567 i 628.

²³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 195, poz. 1198 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2010 r. Nr 41, poz. 233, Nr 81, poz. 531 i Nr 239, poz. 1593.

²⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 63, poz. 322, Nr 73, poz. 390, Nr 117, poz. 677, Nr 134, poz. 779 i Nr 171, poz. 1016, z 2012 r. poz. 362, 627, 707, 908 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 628 i 675.

- 5) ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.²⁵⁾) w związku z ustawą z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 153, z późn. zm.²⁶⁾).

Art. 291. Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane współdziałać z organami Straży Granicznej, Policji, Służby Celnej, Szefem Urzędu oraz wojewodą w zakresie dokonywania kontroli, o której mowa w art. 290.

Art. 292. 1. Kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadza co najmniej dwóch funkcjonariuszy Straży Granicznej, Policji, Służby Celnej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, lub co najmniej dwóch upoważnionych pracowników Urzędu albo urzędu wojewódzkiego, zwanych dalej „pracownikami”.

2. Kontrolę mogą przeprowadzać wspólnie funkcjonariusze i pracownicy, przy czym przeprowadzają ją co najmniej dwie osoby.

3. W siedzibie Urzędu albo urzędu wojewódzkiego kontrola może być przeprowadzana przez jednego pracownika.

4. Kontrola może być przeprowadzona przez jednego funkcjonariusza, jeżeli w toku innych czynności służbowych przez niego wykonywanych zostały ujawnione okoliczności uzasadniające jej przeprowadzenie.

Art. 293. 1. Funkcjonariusz przeprowadza kontrolę po okazaniu legitymacji służbowej lub znaku identyfikacyjnego.

2. Pracownik przeprowadza kontrolę po podaniu imienia i nazwiska oraz okazaniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) określenie podstawy prawnej do przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie organu;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko pracownika uprawnionego do przeprowadzenia kontroli;
- 5) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 6) datę ważności;

²⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 134, poz. 779.

²⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 167, poz. 1131, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1497 oraz z 2011 r. Nr 230, poz. 1371.

7) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska.

Art. 294. W trakcie kontroli funkcjonariusz lub upoważniony pracownik mogą żądać okazania:

- 1) dokumentu podróży i dokumentów uprawniających cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów:
 - a) utrzymania cudzoziemca w trakcie jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) podróży powrotnej cudzoziemca do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
 - c) tranzytu cudzoziemca przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd;
- 3) dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania środków, o których mowa w pkt 2, zgodnie z prawem;
- 4) dokumentów uprawniających cudzoziemca do wykonywania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej lub powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi;
- 5) dokumentów potwierdzających cel i warunki pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 295. 1. Cudzoziemiec poddany kontroli jest obowiązany okazać dokumenty, o których mowa w art. 294 pkt 1, 4 i 5, oraz środki finansowe albo dokument potwierdzający możliwość uzyskania takich środków zgodnie z prawem, o których mowa w art. 294 pkt 2 i 3, jeżeli są wymagane.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy cudzoziemca, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia z rodziną do osoby, która uzyskała status uchodźcy.

Art. 296. 1. Funkcjonariusz lub pracownik pobiera od cudzoziemca w toku kontroli odciski linii papilarnych w celu, o którym mowa w art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008.

2. Funkcjonariusz lub pracownik w celu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008, może pobrać od cudzoziemca w toku kontroli odciski linii papilarnych.

3. Funkcjonariusz lub pracownik dokonuje sprawdzenia odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca w celu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 lub art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 767/2008, w Wizowym Systemie Informacyjnym, a także w inny sposób

umożliwiający ustalenie tożsamości cudzoziemca lub stwierdzenie autentyczności wizy Schengen.

Art. 297. 1. Po przeprowadzeniu kontroli, w przypadku stwierdzenia, że pobyt cudzoziemca jest:

- 1) niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium, funkcjonariusz lub pracownik sporządza protokół kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium:
 - a) funkcjonariusz odnotowuje fakt przeprowadzenia kontroli w notatniku służbowym lub sporządza notatkę służbową,
 - b) pracownik sporządza notatkę służbową.

2. Organ Policji, Szef Urzędu, wojewoda lub organ Służby Celnej zawiadamia komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej właściwego do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu o stwierdzeniu, po przeprowadzeniu kontroli, że pobyt cudzoziemca jest niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium.

Art. 298. 1. Protokół, o którym mowa w art. 297 ust. 1 pkt 1, zawiera:

- 1) stopień, imię i nazwisko oraz numer legitymacji służbowej funkcjonariusza lub imię i nazwisko pracownika oraz numer i datę wystawienia upoważnienia, nazwę organu, który wystawił upoważnienie;
- 2) datę i miejsce sporządzenia protokołu;
- 3) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 4) miejsce przeprowadzenia kontroli;
- 5) imię i nazwisko, datę urodzenia oraz obywatelstwo kontrolowanego cudzoziemca;
- 6) miejsce pobytu i adres zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) opis okoliczności uzasadniających przeprowadzenie kontroli;
- 8) opis skontrolowanych dokumentów z podaniem ich numeru, okresu ważności oraz nazwy organu, który wydał dokument;

- 9) wynik kontroli;
- 10) podpis funkcjonariusza lub pracownika sporządzającego protokół;
- 11) podpis cudzoziemca lub adnotację o przyczynach jego braku;
- 12) imię i nazwisko oraz podpis tłumacza, w przypadku gdy brał udział w przeprowadzaniu kontroli.

2. Kopię protokołu wydaje się cudzoziemcowi.

3. W przypadku gdy cudzoziemiec odmawia podpisania protokołu, pozostawia mu się odpis tego protokołu podpisany przez funkcjonariusza lub pracownika.

Art. 299. Notatka służbowa, o której mowa w art. 297 ust. 1 pkt 2, zawiera:

- 1) datę i miejsce sporządzenia notatki;
- 2) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 3) imię i nazwisko, datę urodzenia oraz obywatelstwo kontrolowanego cudzoziemca;
- 4) miejsce pobytu i adres zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) wynik kontroli;
- 6) podpis funkcjonariusza lub pracownika sporządzającego notatkę;
- 7) imię i nazwisko tłumacza, w przypadku gdy brał udział w przeprowadzaniu kontroli.

Rozdział 2

Zobowiązanie cudzoziemca do powrotu

Art. 300. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu objętego wizą Schengen lub wizą krajową oraz przed upływem okresu ważności tej wizy.

2. Cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego lub wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, jest obowiązany opuścić to terytorium przed upływem terminu przewidzianego w umowie międzynarodowej, w jednostronnym zniesieniu obowiązku wizowego lub w rozporządzeniu.

3. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub

w związku z jednostronnym zniesieniem przez Rzeczpospolitą Polską obowiązku wizowego jest obowiązany opuścić to terytorium po upływie okresu pobytu, na jaki wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia utraty mocy umowy lub przywrócenia obowiązku wizowego.

4. Jeżeli utrata mocy umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub przywrócenie obowiązku wizowego nastąpiły przed ogłoszeniem jednego z tych faktów w formie przewidzianej prawem, termin, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia tego ogłoszenia.

5. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności zezwolenia na pobyt czasowy.

6. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja:

- 1) o odmowie przedłużenia mu wizy Schengen lub wizy krajowej, udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzja o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
- 2) o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie nadania mu statusu uchodźcy, lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub
- 3) o cofnięciu zgody na pobyt ze względów humanitarnych
– stała się ostateczna.

7. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie, o którym mowa w ust. 6, uważa się za legalny, chyba że wniosek o przedłużenie mu wizy Schengen lub wizy krajowej lub o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE został złożony po upływie okresu jego legalnego pobytu na tym terytorium.

8. Przepisów ust. 1, 2, 5 i 6 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec posiada ważny dokument uprawniający go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z przepisów ustawy wynika, że jego pobyt na tym terytorium uważa się za legalny.

Art. 301. 1. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite

zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, może przedłużyć w uzasadnionych przypadkach okres pobytu tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o kolejne 90 dni, jeżeli możliwość taka jest przewidziana w umowie o zniesieniu obowiązku wizowego.

2. Cudzoziemiec składa wniosek o przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na tym terytorium w ramach ruchu bezwizowego, i uzasadnia ten wniosek.

3. Przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje przez umieszczenie w dokumencie podróży cudzoziemca odcisku stempla potwierdzającego przedłużenie okresu tego pobytu o 90 dni.

4. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, który złożył wniosek o przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na tym terytorium w terminie, o którym mowa w ust. 2, uważa się za legalny do dnia umieszczenia w dokumencie podróży cudzoziemca odcisku stempla potwierdzającego przedłużenie okresu tego pobytu lub do dnia wydania przez wojewodę decyzji o odmowie przedłużenia okresu tego pobytu, nie dłużej jednak niż przez 90 dni, licząc od następnego dnia po upływie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego, jeżeli wniosek ten nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie.

5. Przepisu art. 300 ust. 2 nie stosuje się do cudzoziemca, któremu wojewoda przedłużył okres pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami ust. 1–3.

Art. 302. 1. Przedłużenia okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmawia się w drodze decyzji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór stempla potwierdzającego przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o 90 dni, mając na uwadze potrzebę zapewnienia możliwości skutecznej weryfikacji przedłużenia okresu tego pobytu.

Art. 303. 1. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) przebywa lub przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, jeżeli wiza lub inny dokument są lub były wymagane lub
- 2) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu jego pobytu na terytorium wszystkich lub niektórych państw obszaru Schengen, do którego był uprawniony bez konieczności posiadania wizy, w okresie 6 miesięcy liczonych od dnia pierwszego wjazdu, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 3) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu jego pobytu wskazanego w wizie Schengen w danym okresie sześciomiesięcznym, liczonym od dnia pierwszego wjazdu, lub po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu pobytu na podstawie wizy krajowej, lub
- 4) wykonuje lub wykonywał pracę bez wymaganego zezwolenia na pracę lub zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy oświadczenia pracodawcy o zamiarze powierzenia mu wykonywania pracy, lub został ukarany karą grzywny za nielegalne wykonywanie pracy, lub podjął działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 5) nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, i nie ma możliwości wskazania wiarygodnych źródeł uzyskania takich środków finansowych, lub
- 6) obowiązuje wpis danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 7) dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego lub na podstawie wizy Schengen, z wyłączeniem wizy upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, lub
- 8) dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 9) przekroczył granicę wbrew przepisom, lub

- 10) został prawomocnie skazany w Rzeczypospolitej Polskiej na karę pozbawienia wolności podlegającą wykonaniu i istnieją podstawy do przeprowadzenia postępowania w sprawie przekazania go za granicę w celu wykonania orzeczonej wobec niego kary, lub
- 11) przebywa poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego może przebywać, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 12) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu, do którego był uprawniony na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej, lub
- 13) dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie stanowił zagrożenie dla zdrowia publicznego, co zostało potwierdzone badaniem lekarskim, lub dla stosunków międzynarodowych innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
- 14) cel i warunki pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są niezgodne z deklarowanymi, chyba że obowiązujące przepisy dopuszczają ich zmianę.

2. Przepisów ust. 1 pkt 1–3 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 300 ust. 6.

3. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec posiada ważny dokument uprawniający go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z przepisów ustawy wynika, że jego pobyt na tym terytorium uważa się za legalny.

4. W postępowaniu w sprawie zobowiązania do powrotu cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 lub art. 160 ust. 1, lub cudzoziemca, do którego dołączył cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 160 ust. 1, bierze się pod uwagę okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz istnienie więzi kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

Art. 304. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 303 ust. 1, decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wydaje się cudzoziemcowi, gdy:

- 1) posiada status uchodźcy, korzysta z ochrony uzupełniającej lub
- 2) udzielono mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany lub zachodzą przesłanki do ich udzielenia, lub
- 3) udzielono mu zezwolenia, o którym mowa w art. 188 pkt 6 lub 7, lub

- 4) jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego dalszy pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście przepisów niniejszej ustawy, lub
- 5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, zezwolenia, o którym mowa w art. 182 ust. 1, albo zezwolenia, o którym mowa w art. 177, lub
- 6) udzielono mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 7) posiada zezwolenie pobytowe lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu, udzielone przez inne państwo obszaru Schengen, i jego dalszy pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że cudzoziemiec nie udał się niezwłocznie na terytorium tego państwa obszaru Schengen po pouczeniu go przez organ właściwy do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, lub
- 8) jest czasowo oddelegowany w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz jest uprawniony do przebywania i zatrudnienia na terytorium tego państwa, jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu miałaby zostać wydana z uwagi na przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim lub ze względu na przekroczenie lub usiłowanie przekroczenia granicy wbrew przepisom, lub
- 9) może zostać niezwłocznie przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom, lub

- 10) może być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po nieumyślnym przekroczeniu granicy wbrew przepisom, lub
- 11) może zostać niezwłocznie przekazany do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, lub
- 12) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 171.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 303 ust. 1 pkt 1, decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wydaje się, gdy cudzoziemiec zgodnie z przepisami art. 120 i art. 135 wystąpił o zmianę decyzji, o których mowa w tych przepisach, do czasu zakończenia postępowania w sprawie zmiany tych decyzji.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 2 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515, 516 i 517).

4. Odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, jeżeli toczy się postępowanie w sprawie nadania temu cudzoziemcowi statusu uchodźcy, chyba że cudzoziemiec złożył kolejny wniosek w sprawie nadania mu statusu uchodźcy.

5. Cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, można – w szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na jego stan zdrowia – nie przekazywać do państwa trzeciego. Cudzoziemcowi temu w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia zapewnia się opiekę medyczną.

6. Koszty zapewnienia opieki medycznej, o której mowa w ust. 5, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 305. Cudzoziemca małoletniego można zobowiązać do powrotu tylko pod opieką jego przedstawiciela ustawowego, chyba że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu zostanie wykonana w taki sposób, że małoletniego przekaże się jego przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego nastąpi powrót.

Art. 306. Organ prowadzący postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu poucza cudzoziemca o możliwości złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy lub wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 188 pkt 6 lub 7.

Art. 307. 1. Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu zawiesza się w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 177.

2. Postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu nie zawiesza się w przypadku, gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Art. 308. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wygasa z mocy prawa, jeżeli cudzoziemiec:

- 1) posiada status uchodźcy, korzysta z ochrony uzupełniającej lub
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 177 lub art. 188 pkt 6 lub 7.

Art. 309. 1. W dniu, w którym decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu stanie się ostateczna, z mocy prawa następuje unieważnienie wizy krajowej, wygaśnięcie zezwolenia na pobyt czasowy oraz zezwolenia na pracę.

2. W dniu, w którym decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana na podstawie art. 303 ust. 1 pkt 11 lub 12 stanie się ostateczna, z mocy prawa następuje unieważnienie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Art. 310. Do cudzoziemców oraz członków ich rodzin uprawnionych do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r.:

- 1) nie stosuje się przepisów art. 300–309, art. 312–323, art. 331, art. 335 i art. 336;
- 2) stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 311. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadku cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego cudzoziemcowi posiadającemu ochronę międzynarodową w innym państwie

członkowskim Unii Europejskiej, ustala, za pośrednictwem Szefa Urzędu, czy cudzoziemiec nadal posiada ochronę międzynarodową w tym państwie.

Art. 312. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej z urzędu lub na wniosek wojewody, Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, organu Służby Celnej lub komendanta wojewódzkiego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

Art. 313. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 303 ust. 1 pkt 9, decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się na formularzu.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu na formularzu, informuje pisemnie cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym o podstawie prawnej, o treści rozstrzygnięcia oraz o pouczeniu, czy i w jakim trybie służy odwołanie od decyzji.

Art. 314. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) treść wniosku o wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania, a w szczególności konieczność uzyskania informacji niezbędnych do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, uwzględniając zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, że decyzja ta została wydana.

Art. 315. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza, o którym mowa w art. 313, uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności postępowania prowadzonego w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu.

Art. 316. 1. Organ właściwy do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadkach, o których mowa w art. 303 ust. 1 pkt 1–7 i 9–14, poucza cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt lub inne zezwolenie uprawniające go do pobytu, udzielone przez inne państwo obszaru Schengen, o obowiązku niezwłocznego wyjazdu na terytorium tego państwa.

2. Organ właściwy do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu odnotowuje dokonanie pouczenia, o którym mowa w ust. 1, w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6.

3. Pouczenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w formie pisemnej i w języku zrozumiałym dla cudzoziemca.

Art. 317. 1. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu określa się termin dobrowolnego powrotu, który wynosi od 15 do 30 dni, liczony od dnia doręczenia decyzji.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, nie określa się terminu dobrowolnego powrotu cudzoziemca, gdy:

- 1) istnieje prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca lub
- 2) dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca istnieje w szczególności, gdy cudzoziemiec:

- 1) zadeklarował niepodporządkowanie się obowiązkom wynikającym z otrzymania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
- 2) nie dysponuje dokumentami poświadczającymi jego tożsamość, lub
- 3) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom, lub
- 4) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub do Systemu Informacyjnego Schengen do celu odmowy wjazdu.

4. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej bez określenia terminu dobrowolnego powrotu nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności i wskazuje się w niej państwo, do którego cudzoziemiec powinien powrócić.

5. W przypadku gdy cudzoziemiec przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami w okresie po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a przed upływem terminu dobrowolnego powrotu, termin, o którym mowa w ust. 1, wygasa z mocy prawa.

6. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 311, który nadal posiada ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec posiada ochronę międzynarodową.

7. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt

czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

8. Jeżeli decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaje się cudzoziemcowi, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy jako członek rodziny cudzoziemca, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3, w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jako państwo powrotu cudzoziemca wskazuje się państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym członek rodziny tego cudzoziemca posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Art. 318. 1. Organ, wydając decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może przedłużyć termin dobrowolnego powrotu w niej określony, jeżeli cudzoziemiec jest obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej lub wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca, wynikająca w szczególności z długości pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z łączących cudzoziemca więzi o charakterze rodzinnym i społecznym lub z potrzeby kontynuowania nauki przez małoletnie dziecko cudzoziemca.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, może przedłużyć termin dobrowolnego powrotu w niej określony z powodu okoliczności, o których mowa w ust. 1, także po jej wydaniu, jednorazowo, na wniosek cudzoziemca.

3. Termin dobrowolnego powrotu, o którym mowa w ust. 1, nie może być dłuższy niż jeden rok.

Art. 319. 1. W decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu można, do czasu dobrowolnego powrotu, zobowiązać cudzoziemca do:

- 1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji – do dnia, w którym nastąpi dobrowolny powrót;
- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w decyzji, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;

- 3) przekazania do depozytu organowi wskazanemu w decyzji dokumentu podróży;
- 4) zamieszkiwania w wyznaczonym w decyzji miejscu – do dnia, w którym nastąpi dobrowolny powrót.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 1.

3. Zabezpieczenie pieniężne, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, i dokument podróży, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, przechowuje się do czasu okazania przez cudzoziemca biletu na podróż powrotną.

4. Cudzoziemcowi nie wolno zmieniać miejsca zamieszkania wyznaczonego w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu, bez zmiany tej decyzji.

Art. 320. 1. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu orzeka się o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen oraz określa się okres tego zakazu.

2. Zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen orzeka się w przypadku wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której:

- 1) nie określono terminu dobrowolnego powrotu;
- 2) określono termin dobrowolnego powrotu – na wypadek jeżeli cudzoziemiec w tym terminie:
 - a) nie opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
 - b) przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami.

3. Zakaz ponownego wjazdu tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej orzeka się w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydawanej cudzoziemcowi:

- 1) posiadającemu ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, któremu cofnięto zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- 2) o którym mowa w art. 317 ust. 7 lub 8.

Art. 321. Zakaz, o którym mowa w art. 320 ust. 1, określa się na następujące okresy:

- 1) od 6 miesięcy do 3 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 303 ust. 1 pkt 1–3, 5, 9, 11, 12 lub 14;
- 2) od jednego roku do 3 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 303 ust. 1 pkt 4;

- 3) od 3 lat do 5 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 303 ust. 1 pkt 6, 7, 10 lub 13;
- 4) 5 lat – w przypadkach, o których mowa w art. 303 ust. 1 pkt 8.

Art. 322. 1. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, na wniosek cudzoziemca, w drodze decyzji, może cofnąć zakaz, o którym mowa w art. 320 ust. 1, jeżeli cudzoziemiec wykaże, że:

- 1) wykonał obowiązki wynikające z decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
- 2) jego ponowny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen ma nastąpić ze względu na uzasadnione okoliczności, zwłaszcza ze względów humanitarnych, lub
- 3) została mu przyznana pomoc w dobrowolnym powrocie.

2. Zakazu, o którym mowa w art. 320 ust. 1, nie cofa się, gdy:

- 1) wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) cudzoziemiec nie uiścił należności z tytułu kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które był obowiązany ponieść.

Art. 323. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu oraz cofnięcia zakazu, o którym mowa w art. 320 ust. 1, jest Szef Urzędu.

Art. 324. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu organy mogą przekazywać sobie za pośrednictwem urzędów umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym lub za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej w rozumieniu art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.²⁷⁾), zwaną dalej „siecią telekomunikacyjną”, i doręczać tę decyzję cudzoziemcowi w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

²⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 170, poz. 1217, Nr 220, poz. 1600, Nr 235, poz. 1700 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 23, poz. 137, Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 11, poz. 59, Nr 18, poz. 97 i Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 86, poz. 554, Nr 106, poz. 675, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1443,

Art. 325. 1. Organ Straży Granicznej odnotowuje w dokumencie podróży cudzoziemca wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz niezwłocznie informuje o tym organ, który wystąpił z wnioskiem o jej wydanie.

2. W przypadku doręczenia decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w formie, o której mowa w art. 324, organ, który wykonuje tę decyzję, odnotowuje fakt jej wydania w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 326. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu:

- 1) pobiera od cudzoziemca odciski linii papilarnych, jeżeli nie zostały pobrane po zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom;
- 2) przekazuje Komendantowi Głównemu Policji obraz linii papilarnych, dane osobowe cudzoziemca oraz informacje, które umieszcza się w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4;
- 3) sporządza fotografię cudzoziemca.

Art. 327. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży, Komendant Główny Straży Granicznej składa do właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego państwa pochodzenia cudzoziemca wniosek o wydanie takiego dokumentu.

2. Jeżeli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie istnieje przedstawicielstwo lub urząd, o którym mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej składa wniosek o wydanie dokumentu podróży do właściwego organu państwa pochodzenia cudzoziemca.

3. Przed wydaniem dokumentu podróży cudzoziemcowi właściwe organy Straży Granicznej, w uzasadnionych przypadkach, umożliwiają przedstawicielstwom dyplomatycznym, urządowi konsularnym lub właściwym organom państw pochodzenia cudzoziemca przeprowadzenie z nim rozmowy w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej, przedstawicielstwach dyplomatycznych lub urządach konsularnych państw pochodzenia cudzoziemca w celu potwierdzenia jego obywatelstwa.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się, o ile wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe dotyczące przyjmowania i przekazywania osób, które nie spełniają warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium lub przestały spełniać te warunki, nie stanowią inaczej.

Art. 328. 1. W postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu dotyczącego cudzoziemca będącego małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ, który prowadzi to postępowanie, ustala, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów niniejszej ustawy.

2. Do ustalenia, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 170.

Art. 329. 1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu zapewnia cudzoziemcowi, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, możliwość korzystania z pomocy tłumacza.

2. Organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, na wniosek cudzoziemca, dokonuje w języku zrozumiałym dla cudzoziemca ustnego lub pisemnego tłumaczenia podstawy prawnej decyzji, rozstrzygnięcia oraz pouczenia, czy i w jakim trybie służy odwołanie od decyzji.

Art. 330. Organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu informuje cudzoziemca o organizacjach pozarządowych zajmujących się udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej.

Art. 331. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec nie opuścił dobrowolnie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu.

2. Poza przypadkiem, o którym mowa w ust. 1, przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu następuje, gdy:

- 1) w decyzji tej nie został określony termin dobrowolnego powrotu lub
- 2) po wydaniu tej decyzji:
 - a) zaistniało prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub
 - b) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu polega na doprowadzeniu cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony. Do doprowadzenia cudzoziemca od granicy do portu lotniczego państwa, do którego zostaje doprowadzony, stosuje się przepisy załącznika do

decyzji Rady 2004/573/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie organizacji wspólnych lotów w celu wydalenia z terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, obywateli państw trzecich, którzy podlegają indywidualnemu nakazowi wydalenia (Dz. Urz. WE L 261 z 06.08.2004, str. 28).

4. Doprowadzenie cudzoziemca wykonuje:

- 1) do granicy – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje powrót – Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę.

5. Komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę, odnotowuje w rejestrze spraw dotyczących zobowiązania cudzoziemca do powrotu datę opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 332. 1. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wykonuje się, gdy:

- 1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie nadania mu statusu uchodźcy lub
- 2) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany lub zezwolenia, o którym mowa w art. 177, art. 182 ust. 1, lub
- 3) cudzoziemcowi udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany lub zachodzą przesłanki do jej udzielenia, lub
- 4) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - b) zezwolenia, o którym mowa w art. 182 ust. 1, lub
- 5) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 171, lub
- 6) cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego dalszy pobyt nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście przepisów niniejszej ustawy.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Art. 333. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną cudzoziemcowi małoletniemu wykonuje się, gdy cudzoziemiec ten ma w państwie, do którego został zobowiązany powrócić, zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodnie ze standardami określonymi w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

Art. 334. 1. Przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom mogą być obecni jako obserwatorzy w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, podejmowanych w związku z przymusowym wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. Koszty przejazdu nie więcej niż dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Finansowanie kosztów przejazdu następuje w przypadku, gdy doprowadzanych jest co najmniej pięciu cudzoziemców oraz gdy doprowadzenie odbywa się statkiem morskim lub wycarterowanym statkiem powietrznym.

4. Przedstawiciele organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, mają w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, prawo do:

- 1) obserwowania przebiegu wszystkich czynności podejmowanych wobec cudzoziemca od rozpoczęcia do zakończenia doprowadzenia, w celu potwierdzenia poszanowania godności i praw cudzoziemca w toku tych czynności;
- 2) porozumiewania się z doprowadzanym cudzoziemcem, o ile nie zakłóca to czynności związanych z doprowadzeniem.

5. Funkcjonariusz Straży Granicznej, przed rozpoczęciem doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, informuje przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa

w ust. 1, o zasadach obowiązujących podczas doprowadzenia, w szczególności dotyczących przebiegu doprowadzenia oraz warunków bezpieczeństwa.

6. Przedstawiciele organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, są obowiązani:

- 1) przestrzegać zasad obowiązujących podczas doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony;
- 2) wykonywać polecenia funkcjonariuszy Straży Granicznej w przypadku wystąpienia zagrożenia, w szczególności zamachu na doprowadzających funkcjonariuszy, lub w razie podjęcia przez cudzoziemca próby ucieczki.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i termin informowania przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, o przygotowywanym doprowadzeniu cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, oraz sposób i termin potwierdzania udziału tych przedstawicieli w doprowadzeniu,
- 2) sposób dokumentowania przez przedstawicieli organizacji pozarządowych, o których mowa w ust. 1, przebiegu doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, oraz termin przekazywania tej dokumentacji Komendantowi Głównemu Straży Granicznej

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnej organizacji doprowadzenia oraz wymiany informacji w tym zakresie.

Art. 335. 1. Komendant Główny Straży Granicznej może zapewnić cudzoziemcowi finansowanie pomocy w dobrowolnym powrocie.

2. Podmiot, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów, może zorganizować cudzoziemcowi, na jego wniosek, pomoc w dobrowolnym powrocie.

3. Pomoc w dobrowolnym powrocie może być udzielona cudzoziemcowi:

- 1) ubiegającemu się o nadanie statusu uchodźcy, którego wniosek o nadanie tego statusu ze względów formalnych został pozostawiony bez rozpoznania, lub
- 2) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z wyjątkiem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której nie określono terminu dobrowolnego powrotu, lub z wyjątkiem innego przypadku, gdy decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu, lub

3) przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 171, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 177.

4. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, współdziała z Komendantem Głównym Straży Granicznej w zakresie organizacji pomocy w dobrowolnym powrocie.

5. Kolejna pomoc, o której mowa w ust. 1, może zostać udzielona nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wykorzystaniem takiej pomocy. Terminu 2 lat nie stosuje się do cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz do cudzoziemców małoletnich przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób i tryb postępowania w celu zorganizowania pomocy w dobrowolnym powrocie oraz wzór wniosku, o którym mowa w ust. 2,
- 2) zakres czynności wykonywanych w związku z organizacją pomocy w dobrowolnym powrocie przez podmiot, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów, w tym informowanie Komendanta Głównego Straży Granicznej o przebiegu i zakończeniu organizacji tej pomocy lub przyczynach jej niezrealizowania

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności organizacji pomocy w dobrowolnym powrocie.

Art. 336. 1. Pomoc w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:

- 1) kosztów podróży;
- 2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
- 3) kosztów wyżywienia w podróży;
- 4) kosztów opieki medycznej;
- 5) kosztów organizacji dobrowolnego powrotu przez podmiot, o którym mowa w art. 335 ust. 1;
- 6) innych kosztów związanych z zapewnieniem cudzoziemcowi bezpiecznego i humanitarnego powrotu.

2. Pomoc, o której mowa w art. 335 ust. 1, jest finansowana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Organ, który wydaje decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, informuje cudzoziemca, o którym mowa w art. 335 ust. 3, o możliwości skorzystania z pomocy w dobrowolnym powrocie.

Art. 337. 1. Koszty związane z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ustala się w przypadku wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której nie określono terminu dobrowolnego powrotu, lub w przypadku przymusowego wykonania tej decyzji.

2. Organ Straży Granicznej właściwy w sprawie przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ustala, w drodze decyzji, wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1, oraz podmioty obowiązane do pokrycia tych kosztów. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, przedawniają się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja o ustaleniu wysokości kosztów stała się ostateczna.

Art. 338. 1. Koszty, o których mowa w art. 337 ust. 1, ponosi cudzoziemiec.

2. Zapraszający ponosi koszty, o których mowa w art. 337 ust. 1, w przypadku gdy cudzoziemiec, którego zaprosił, wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie, na który został zaproszony, i okoliczności uzasadniające zobowiązanie go do powrotu wystąpiły:

- 1) podczas pobytu cudzoziemca na tym terytorium w okresie objętym zaproszeniem albo
- 2) po upływie okresu objętego zaproszeniem, gdy cudzoziemcowi nie przedłużono wizy, nie uzyskał on zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub nie korzysta z ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i pozostał na tym terytorium.

3. Podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub pełnienie określonej funkcji ponosi koszty, o których mowa w art. 337 ust. 1, w przypadku gdy cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w związku z okolicznością, o której mowa w art. 303 ust. 1 pkt 4.

4. Jeżeli cudzoziemcowi, który został zaproszony, została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w związku z okolicznością, o której mowa

w art. 303 ust. 1 pkt 4, koszty, o których mowa w art. 337 ust. 1, ponosi podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub pełnienie określonej funkcji.

5. Jednostka naukowa, która przyjęła cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego, ponosi koszty, o których mowa w art. 337 ust. 1, jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu została wydana i wykonana ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego, a podstawą wydania tej decyzji był pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy, jeżeli była wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim.

Art. 339. Do kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, zalicza się w szczególności koszty:

- 1) postępowania w sprawie wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) pobrania od cudzoziemca odcisków linii papilarnych oraz sporządzenia fotografii;
- 3) pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 4) badania lekarskiego cudzoziemca;
- 5) pomocy udzielonej cudzoziemcowi przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium;
- 6) doprowadzenia cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

Art. 340. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób obliczania kosztów:

- 1) przejazdu cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony;
- 2) pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 3) pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca oraz sporządzenia fotografii, zaliczanych do kosztów przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 4) innych niż określone w pkt 1, związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni rodzaj środka transportu użytego do przymusowego wykonania

decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, liczbę osób doprowadzających cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, długość trasy przejazdu, koszty wyżywienia i zakwaterowania, wartość materiałów użytych do pobrania odcisków linii papilarnych oraz koszty sporządzenia fotografii.

Art. 341. Organ, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, może zmienić tę decyzję, jeżeli koszty te uległy zmianie po wydaniu decyzji. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 342. Od decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, oraz od decyzji zmieniającej tę decyzję służy odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 343. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, podlegają, z zastrzeżeniem art. 344–346, egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.²⁸⁾).

2. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

3. Organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna.

Art. 344. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, mogą być potrącane ze środków pieniężnych cudzoziemca znajdujących się w depozycie strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, o którym mowa w ust. 1, ustala, w terminie 14 dni od dnia przyjęcia cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, ryczałt na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1.

3. Ryczałt stanowi przybliżoną wysokość kosztów ustalanych w drodze decyzji, o której mowa w art. 337 ust. 2. Ryczałt ustala się z uwzględnieniem sposobu obliczania kosztów

²⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529.

określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 340 oraz okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskazanym w postanowieniu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

4. Organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 2, zawiadamia pisemnie cudzoziemca o ustaleniu ryczałtu na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1.

5. Środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie do wysokości ustalonego ryczałtu są przechowywane i nie podlegają zwrotowi do czasu wydania decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, lub dokonania potrącenia, o którym mowa w art. 345 ust. 2.

6. Cudzoziemcowi pozostawia się środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie nie niższej niż 500 zł na zaspokojenie bieżących potrzeb podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

Art. 345. 1. Potrącenia należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, dokonuje organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości tych kosztów.

2. Potrącenia dokonuje się z dniem, w którym decyzja o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, stała się ostateczna.

3. Potrącenie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

4. W przypadku zdeponowania środków pieniężnych w walucie obcej potrąceniu podlega kwota należności pieniężnych ustalona według kursu tej waluty ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w dniu wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 346. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, mogą być również potrącane z zabezpieczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 399 ust. 3 pkt 2. Do potrącenia stosuje się przepis art. 345.

2. Zabezpieczenie pieniężne w kwocie do wysokości kosztów ustalonych w decyzji, o której mowa w art. 337 ust. 2, nie podlega zwrotowi, jeżeli cudzoziemiec nie uiścił należności z tytułu tych kosztów do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 347. 1. Jeżeli cudzoziemiec nie uiści należności z tytułu kosztów ustalonych w decyzji, o której mowa w art. 337 ust. 2, a potrącenie ze środków pieniężnych

cudzoziemca, o których mowa w art. 344 ust. 1, nie jest możliwie lub kwota tych środków jest mniejsza od ustalonych w decyzji kosztów komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w którym przebywa cudzoziemiec, wydaje postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym, wskazując składniki majątkowe cudzoziemca podlegające zabezpieczeniu.

2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, służy zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, podlega wykonaniu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli cudzoziemiec nie posiada składników majątkowych podlegających zabezpieczeniu.

Art. 348. 1. Koszty, o których mowa w art. 337 ust. 1, są finansowane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej w przypadku:

- 1) nieuiszczenia należności z tytułu tych kosztów przez podmiot do tego obowiązany;
- 2) braku możliwości potrącenia środków pieniężnych, o których mowa w art. 344 ust. 1;
- 3) braku możliwości ściągnięcia należności w postępowaniu egzekucyjnym.

2. Wpływy z uzyskanych należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Rozdział 3

Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgoda na pobyt tolerowany

Art. 349. Cudzoziemcowi udziela się zgody na pobyt ze względów humanitarnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

- 1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
 - a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub
 - b) mógłby on zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub
 - c) mógłby być zmuszony do pracy, lub
 - d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej, lub

- 2) naruszałoby jego prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub
- 3) naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.

Art. 350. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:

- 1) popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego;
- 2) jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych;
- 3) popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego;
- 4) stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 5) podlegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu zbrodni lub czynów, o których mowa w pkt 1–3.

2. Cudzoziemcowi, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej popełnił inny niż określony w pkt 1–3 czyn, który według prawa polskiego jest przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności, można odmówić udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli opuścił on kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary.

Art. 351. 1. Cudzoziemcowi cofa się zgodę na pobyt ze względów humanitarnych w przypadku gdy:

- 1) okoliczności, z powodu których zgoda została udzielona, przestały istnieć lub zmieniły się w taki sposób, że zgoda nie jest już wymagana, lub
- 2) okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia zgody powstały po jej udzieleniu, lub
- 3) wyjdzie na jaw, że cudzoziemiec zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty o istotnym znaczeniu dla udzielenia zgody, lub
- 4) cudzoziemiec opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 5) cudzoziemiec powrócił do kraju pochodzenia.

2. Cudzoziemcowi można cofnąć zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli po jej udzieleniu wyjdą na jaw okoliczności, o których mowa w art. 350 ust. 2.

Art. 352. Zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

- 1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
 - a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub
 - b) mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub
 - c) mógłby on być zmuszony do pracy, lub
 - d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej– w przypadku gdy zachodzą okoliczności do odmowy udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, o których mowa w art. 350, lub
- 2) jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu właściwego do przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i od cudzoziemca, lub
- 3) może nastąpić jedynie do państwa, do którego wydanie go jest niedopuszczalne na mocy orzeczenia sądu albo z uwagi na rozstrzygnięcie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odmowy wydania cudzoziemca.

Art. 353. Udzielenia zgody na pobyt tolerowany odmawia się cudzoziemcowi w przypadkach, o których mowa w art. 352 pkt 2 lub 3, jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 354. Zgodę na pobyt tolerowany cofa się, w drodze decyzji, gdy:

- 1) ustanie przyczyna udzielenia zgody, lub
- 2) cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego – w przypadku zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 352 pkt 2 lub 3, lub
- 4) cudzoziemiec uchyla się od nałożonych na niego w decyzji o udzieleniu zgody obowiązków, o których mowa w art. 359 – w przypadku zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 352 pkt 2 lub 3.

Art. 355. 1. Decyzja o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany wygasa z mocy prawa z dniem:

- 1) nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub
- 2) nabycia przez niego obywatelstwa polskiego, lub
- 3) pisemnego zawiadomienia przez niego organu Straży Granicznej o zrzeczeniu się prawa do korzystania odpowiednio ze zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, lub
- 4) uzyskania przez niego zezwolenia na pobyt stały.

2. Decyzja o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany wygasa także z mocy prawa z dniem udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Art. 356. 1. W sprawach, o których mowa w art. 349 i art. 352, organami właściwymi są komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej.

2. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest Szef Urzędu.

Art. 357. 1. W przypadku gdy okoliczność, o której mowa w art. 349 lub art. 352 wyjdzie na jaw w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, w decyzji kończącej to postępowanie rozstrzyga się w przedmiocie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, a w razie jej nieudzielenia w przedmiocie udzielenia zgody na pobyt tolerowany.

2. Jeżeli okoliczność, o której mowa w art. 349 lub art. 352 pkt 1 lub 2, wyszła na jaw:

- 1) po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez organ drugiej instancji albo
- 2) w związku z koniecznością wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego stosującego dyrektywę Rady nr 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 149 z 02.06.2001, str. 34)

– z urzędu wszczyna się odrębne postępowanie.

3. Do decyzji kończącej postępowanie, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 352 pkt 3, zgody na pobyt tolerowany udziela się na wniosek cudzoziemca.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organem właściwym do wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zgody ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 358. 1. W sprawie cofnięcia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany właściwy jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił zgody, a w przypadku gdy zgody udzielił Szef Urzędu – organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Postępowanie, o którym mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu. W przypadku gdy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, wniosek o wszczęcie postępowania może złożyć komendant wojewódzki Policji lub Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, jest Szef Urzędu.

Art. 359. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany zobowiązuje się cudzoziemca do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w decyzji oraz do informowania tego organu o każdej zmianie swojego miejsca zamieszkania.

Art. 360. 1. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej zwraca się do komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 350.

2. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej zwraca się do komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów z wnioskiem o przekazanie informacji, czy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Komendant wojewódzki Policji i Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1 lub 2, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin na przekazanie informacji, o której mowa w ust. 1 lub 2, może być przedłużony do 60 dni roboczych, o czym organ obowiązany do przekazania tej informacji zawiadamia komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej.

5. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1 lub 2, nie przekaze jej w terminach określonych w ust. 3 lub 4, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

6. Przepisu ust. 1 lub 2 nie stosuje się w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany cudzoziemcowi, który nie ukończył 16 roku życia.

Rozdział 4

Tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną

Art. 361. Tranzyt drogą powietrzną może być przeprowadzony po uzyskaniu zezwolenia na taki tranzyt, udzielonego przez organ centralny innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że co innego wynika z umów międzynarodowych.

Art. 362. W przypadku gdy organ centralny innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie udzieli zezwolenia na tranzyt w odpowiedzi na wniosek złożony w trybie art. 366 ust. 2:

- 1) w ciągu 2 dni od przekazania wniosku centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub
- 2) w ciągu 48 godzin po upływie terminu, o którym mowa w pkt 1, jeżeli termin na rozpatrzenie wniosku został przedłużony przez centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

– tranzyt może rozpocząć się na podstawie notyfikacji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 363. Postępowanie w sprawie udzielenia przez centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zezwolenia na tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną przez obszar portu lotniczego tego państwa wszczyna się w celu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy doprowadzenie go do portu

lotniczego państwa przeznaczenia nie jest możliwe z wykorzystaniem bezpośredniego połączenia lotniczego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 364. W uzasadnionych przypadkach wnioskiem o udzielenie zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną można objąć również osoby odpowiedzialne za cudzoziemca podczas tego tranzytu, w tym osoby sprawujące nad nim opiekę medyczną i tłumaczy, zwane dalej „eskortą”.

Art. 365. Cudzoziemcowi, który opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z przeprowadzaniem tranzytu drogą powietrzną, zezwala się na ponowny wjazd na to terytorium, gdy:

- 1) centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cofnął zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną lub
- 2) centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej odmówił zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną, a tranzyt rozpoczął się na podstawie notyfikacji Komendanta Głównego Straży Granicznej, lub
- 3) podczas tranzytu drogą powietrzną cudzoziemiec wjechał bez zezwolenia na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na którego obszarze znajduje się port lotniczy, przez który jest przeprowadzany tranzyt, lub
- 4) przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub wejście cudzoziemca na pokład statku powietrznego okazało się bezskuteczne, lub
- 5) przeprowadzenie tranzytu jest niemożliwe z innego powodu.

Art. 366. 1. Postępowanie, o którym mowa w art. 363, wszczyna się na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia tranzytu drogą powietrzną oraz konieczność zachowania wymogów bezpieczeństwa podczas doprowadzania cudzoziemca do portu lotniczego państwa przeznaczenia.

Art. 367. 1. Komendant Główny Straży Granicznej doręcza wnioski o udzielenie zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na co najmniej 48 godzin przed rozpoczęciem takiego tranzytu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w szczególnie pilnych przypadkach.

Art. 368. 1. Komendant Główny Straży Granicznej uzgadnia z centralnym organem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zakres pomocy udzielanej przez ten organ podczas przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną i sposób jego przeprowadzania. Tranzyt drogą powietrzną przeprowadza się w czasie nie dłuższym niż 24 godziny.

2. W przypadku gdy tranzytu drogą powietrzną nie można zakończyć w terminie, o którym mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej może uzgodnić z organem centralnym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przedłużenie tego terminu o kolejne 48 godzin.

Art. 369. 1. Budżet państwa ponosi koszty:

- 1) ponownego wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pomocy udzielonej przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 370. Jeżeli wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest niemożliwe z wykorzystaniem bezpośredniego połączenia lotniczego do państwa przeznaczenia, Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, udziela zezwolenia na tranzyt cudzoziemca drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska w celu wykonania tej decyzji.

Art. 371. 1. Komendant Główny Straży Granicznej może odmówić udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną, gdy:

- 1) cudzoziemiec jest oskarżony w Rzeczypospolitej Polskiej o popełnienie przestępstwa lub jest poszukiwany w celu wykonania wyroku lub
- 2) tranzyt cudzoziemca przez terytorium innych państw lub przyjęcie cudzoziemca przez państwo, do którego cudzoziemiec powraca, jest niemożliwe, lub

- 3) wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wymaga zmiany lotniska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub zdrowia publicznego lub jest to niezbędne z punktu widzenia stosunków międzynarodowych państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
- 5) udzielenie pomocy innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej w przeprowadzeniu tranzytu jest niemożliwe.

2. Komendant Główny Straży Granicznej może cofnąć zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną, jeżeli po jego udzieleniu ujawnią się okoliczności, o których mowa w ust. 1.

Art. 372. Do tranzytu cudzoziemca drogą powietrzną przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, 1101 i 1529).

Art. 373. W trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej należący do eskorty, w przypadku:

- 1) zagrożenia bezpośrednim i bezprawnym zamachem na życie, zdrowie lub wolność funkcjonariusza,
- 2) bezpośredniego i poważnego zagrożenia, że cudzoziemiec podejmie ucieczkę, okaleczy siebie lub osoby trzecie lub zniszczy mienie, w sytuacji gdy brak jest funkcjonariuszy Straży Granicznej lub Policji albo w celu ich wsparcia

– są uprawnieni do noszenia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), oraz do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 tej ustawy, odpowiednio na zasadach dotyczących funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Art. 374. 1. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną w terminie 48 godzin od otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 370.

2. W uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 1, można przedłużyć o kolejne 48 godzin.

Art. 375. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o:

- 1) odmowie udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną lub cofnięciu tego zezwolenia;
- 2) najbliższym terminie, w którym przeprowadzenie tranzytu drogą powietrzną będzie możliwe – w przypadku odmowy udzielenia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną lub cofnięcia tego zezwolenia ze względu na brak możliwości udzielenia pomocy innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej w przeprowadzaniu tranzytu.

Art. 376. Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, może udzielić pomocy w tranzycie drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska, polegającej w szczególności na:

- 1) przejściu cudzoziemca z pokładu statku powietrznego i konwojowaniu go na obszarze lotniska lub
- 2) zapewnieniu cudzoziemcowi oraz jego eskorcie niezbędnej opieki medycznej oraz wyżywienia, lub
- 3) odbiorze, przechowywaniu i przekazywaniu dokumentów podróży cudzoziemca, lub
- 4) powiadamianiu centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o miejscu i czasie odlotu cudzoziemca, jeżeli tranzyt odbywa się bez eskorty, lub
- 5) przekazywaniu centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej istotnych informacji dotyczących przeprowadzania tranzytu, lub
- 6) zapewnieniu cudzoziemcowi zakwaterowania w czasie przeprowadzania tranzytu, lub
- 7) przeciwdziałaniu próbom uniemożliwienia przeprowadzenia tranzytu podejmowanym przez cudzoziemca.

Art. 377. 1. Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek centralnego organu innego państwa Unii Europejskiej, może udzielić pomocy w strefie tranzytowej lotniska międzynarodowego w przypadku gdy:

- 1) centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej cofnięto zezwolenie na tranzyt drogą powietrzną lub
- 2) centralnemu organowi innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie wyrażono zgody na tranzyt drogą powietrzną, a tranzyt rozpoczął się na podstawie notyfikacji centralnego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub

- 3) podczas tranzytu drogą powietrzną cudzoziemiec wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia, lub
- 4) przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub wejście cudzoziemca na pokład statku powietrznego okazało się bezskuteczne, lub
- 5) przeprowadzenie tranzytu jest niemożliwe z innego powodu.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) zapewnieniu cudzoziemcowi oraz jego eskorcie niezbędnej opieki medycznej oraz wyżywienia lub
- 2) zapewnieniu cudzoziemcowi zakwaterowania, lub
- 3) przechowywaniu i przekazywaniu dokumentów podróży cudzoziemca, lub
- 4) przeciwdziałaniu próbom ucieczki cudzoziemca.

Art. 378. W trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej należący do eskorty:

- 1) posiadają zezwolenie na przeprowadzanie tranzytu drogą powietrzną lub notyfikację;
- 2) posiadają legitymację służbową;
- 3) noszą ubranie cywilne;
- 4) są nieuzbrojeni.

Art. 379. Po zakończeniu tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska Komendant Główny Straży Granicznej występuje do centralnego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o pokrycie kosztów udzielonej pomocy.

Art. 380. Komendant Główny Straży Granicznej wyznacza punkty kontaktowe, z którymi funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w trakcie przeprowadzania tranzytu drogą powietrzną, mogą współpracować w zakresie wymiany informacji dotyczących przeprowadzania tego tranzytu.

Rozdział 5

Wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej

Art. 381. Ostateczną decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, wydaną przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, stosującego dyrektywę Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu

obywateli państw trzecich, zwanego dalej „wydającym państwem członkowskim”, wykonują organy Straży Granicznej obowiązane do jej wykonania w związku z:

- 1) poważnym i aktualnym zagrożeniem dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa narodowego wydającego państwa członkowskiego w przypadkach:
 - a) skazania cudzoziemca przez to państwo za przestępstwo zagrożone karą co najmniej jednego roku pozbawienia wolności lub
 - b) uzasadnionego podejrzenia popełnienia lub zamiaru popełnienia przez cudzoziemca przestępstwa zagrożonego karą co najmniej jednego roku pozbawienia wolności na terytorium wydającego państwa członkowskiego, lub
- 2) naruszeniem przepisów wydającego państwa członkowskiego dotyczących wjazdu cudzoziemców na jego terytorium lub ich pobytu na tym terytorium.

Art. 382. Wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego powoduje unieważnienie z mocy prawa wizy krajowej lub zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz wygaśnięcie z mocy prawa zezwolenia na pracę.

Art. 383. Do decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego małoletniemu cudzoziemcowi stosuje się przepisy art. 305 i art. 333.

Art. 384. Jeżeli decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego dotyczy cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, Komendant Główny Straży Granicznej występuje do wojewody właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca z wnioskiem o ustalenie, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia tego zezwolenia.

Art. 385. Komendant Główny Straży Granicznej przeprowadza za pośrednictwem Biura SIRENE, o którym mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym, lub z wykorzystaniem innych dostępnych środków współpracy i wymiany informacji konsultacje z właściwym organem:

- 1) wydającego państwa członkowskiego – w celu potwierdzenia, że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest w dalszym ciągu wykonalna;

- 2) państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które udzieliło zezwolenia pobytowego cudzoziemcowi zobowiązanemu do powrotu – w celu ustalenia, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia cudzoziemcowi tego zezwolenia.

Art. 386. Do wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego stosuje się przepisy art. 361–380 i art. 395–427.

Art. 387. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego nie podlega wykonaniu, gdy:

- 1) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy lub
- 2) wobec cudzoziemca toczy się postępowanie w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, zezwolenia, o którym mowa w art. 177, art. 182 ust. 1 lub art. 188 pkt 6 lub 7, lub
- 3) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - a) wizy Schengen upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23, lub
 - b) zaświadczenia, o którym mowa w art. 171, lub
- 4) cudzoziemcowi udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, nadano mu status uchodźcy lub udzielono mu ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, lub
- 5) cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i jego dalszy pobyt nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że celem zawarcia związku małżeńskiego lub jego istnienia jest obejście przepisów niniejszej ustawy, lub
- 6) cudzoziemiec jest pozbawiony wolności na skutek wykonania orzeczenia sądu lub zastosowano wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania kraju, lub
- 7) właściwy organ wydającego państwa członkowskiego:
 - a) nie przekazał dokumentów niezbędnych do potwierdzenia, że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest w dalszym ciągu wykonalna, lub

- b) nie potwierdził gotowości zwrotu kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 388. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez organ wydającego państwa członkowskiego cudzoziemcowi lub członkom rodziny cudzoziemca, którzy posiadają uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia Republiki Tureckiej i EWG z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju Stowarzyszenia, która to Rada została powołana na podstawie Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r., można wykonać tylko wtedy, gdy zachodzą wszystkie przesłanki do wydalenia cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w przepisach rozdziału 5 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 389. Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana przez organ wydającego państwa członkowskiego podlega przymusowemu wykonaniu przez doprowadzenie cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

Art. 390. 1. Cudzoziemca doprowadza:

- 1) do granicy – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony – Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec będzie przekraczał granicę.

2. Komendant Główny Straży Granicznej informuje właściwy organ wydającego państwa członkowskiego o opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1.

Art. 391. Komendant placówki Straży Granicznej informuje niezwłocznie organ wydającego państwa członkowskiego o opuszczeniu przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 392. 1. Koszty wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego ponosi cudzoziemiec.

2. Jeżeli cudzoziemiec nie uiszczy należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, Komendant Główny Straży Granicznej występuje z wnioskiem o zwrot tych kosztów do organu wydającego państwa członkowskiego.

3. Do czasu uiszczenia przez cudzoziemca należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, lub ich zwrotu przez wydające państwo członkowskie koszty te finansowane są z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

4. Koszty wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej poniesione przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 393. Do wniosku o zwrot kosztów, o których mowa w art. 392 ust. 1, oraz do ich zwrotu w przypadku ich poniesienia przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się przepisy decyzji Rady z dnia 23 lutego 2004 r. określającej kryteria oraz uzgodnienia praktyczne dotyczące rekompensaty dysproporcji finansowych wynikających ze stosowania dyrektywy Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz. Urz. WE L 60 z 27.02.2004, str. 55; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 107).

Art. 394. 1. Komendant Główny Straży Granicznej pełni funkcję krajowego punktu kontaktowego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w rozumieniu art. 3 ust. 4 decyzji Rady z dnia 23 lutego 2004 r. określającej kryteria oraz uzgodnienia praktyczne dotyczące rekompensaty dysproporcji finansowych wynikających ze stosowania dyrektywy Rady 2001/40/WE w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich.

2. Komendant Główny Straży Granicznej, pełniąc funkcję, o której mowa w ust. 1, w szczególności:

- 1) uzgadnia wysokość kosztów wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta

placówki Straży Granicznej poniesionych przez organy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz sposób ich zwrotu;

- 2) przekazuje dokumenty właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które mają wykonać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, potwierdzające, że decyzja ta jest w dalszym ciągu wykonalna;
- 3) przekazuje właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które mają wykonać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydaną przez inne państwo członkowskie, informację, czy zachodzą przesłanki do cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcowi, którego ta decyzja będzie dotyczyć.

DZIAŁ IX

ZATRZYMANIE CUDZOZIEMCA ORAZ STRZEŻONE OŚRODKI I ARESZTY DLA CUDZOZIEMCÓW

Rozdział 1

Postępowanie w sprawie zatrzymania cudzoziemca, umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców

Art. 395. 1. Cudzoziemiec, wobec którego zachodzą okoliczności uzasadniające wydanie mu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo który uchyla się od wykonania obowiązków określonych w tej decyzji, może być zatrzymany na okres nie dłuższy niż 48 godzin.

2. Zatrzymania cudzoziemca dokonuje Straż Graniczna lub Policja.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie pobiera odciski linii papilarnych od cudzoziemca i przekazuje Komendantowi Głównemu Policji dane, o których mowa w art. 426 ust. 7.

4. Po zatrzymaniu cudzoziemca:

- 1) Policja – niezwłocznie przekazuje cudzoziemca do dyspozycji właściwego ze względu na miejsce zatrzymania cudzoziemca organu Straży Granicznej, składając jednocześnie wniosek o wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) Straż Graniczna w zależności od okoliczności:
 - a) wydaje postanowienie w sprawie zastosowania wobec cudzoziemca środków, o których mowa w art. 399 ust. 3, lub

- b) występuje do sądu z wnioskiem o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców, lub
- c) występuje do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

5. Zatrzymanego cudzoziemca zwalnia się:

- 1) jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania nie został przekazany do dyspozycji sądu i jednocześnie nie został złożony wniosek o umieszczenie go w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców lub
- 2) jeżeli w ciągu 24 godzin od chwili przekazania do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o umieszczeniu w strzeżonym ośrodku albo o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców, lub
- 3) na polecenie sądu, lub
- 4) jeżeli ustanie przyczyna zatrzymania.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty daktyloskopijnej, na której pobiera się od cudzoziemca odciski linii papilarnych na podstawie ust. 3 i art. 35 ust. 2 oraz art. 326 pkt 1, uwzględniając przyczynę pobrania odcisków linii papilarnych oraz konieczność zapewnienia sprawnego ich pobrania, z poszanowaniem prywatności cudzoziemca.

Art. 396. 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do zatrzymania cudzoziemca stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 98, poz. 855, późn. zm.²⁹⁾).

²⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 480.

2. Przepisu art. 248 § 3 Kodeksu postępowania karnego nie stosuje się do zatrzymania cudzoziemca, jeżeli uchyla się on od wykonania obowiązków określonych w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz gdy zaszła jedna z przesłanek do przymusowego wykonania tej decyzji, o których mowa w art. 331 ust. 1 lub 2.

Art. 397. 1. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej doprowadzenie cudzoziemca do aresztu dla cudzoziemców lub uniemożliwiającej przyjęcie go tam, cudzoziemiec może być umieszczony do czasu usunięcia tej przeszkody w wydzielonym pomieszczeniu Straży Granicznej lub Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych.

2. Wobec cudzoziemca umieszczonego w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy rozdziału 2 w zakresie, w jakim dotyczą one pobytu w areszcie dla cudzoziemców.

Art. 398. 1. W przypadku zatrzymania małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki:

- 1) Policja – niezwłocznie przekazuje małoletniego cudzoziemca do dyspozycji właściwego ze względu na miejsce zatrzymania małoletniego cudzoziemca organu Straży Granicznej;
- 2) Straż Graniczna – występuje do sądu właściwego ze względu na miejsce zatrzymania małoletniego z wnioskiem o umieszczenie go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w strzeżonym ośrodku.

2. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, uwzględnia w szczególności:

- 1) stopień rozwoju fizycznego i psychicznego małoletniego cudzoziemca;
- 2) cechy osobowości małoletniego cudzoziemca;
- 3) okoliczności zatrzymania małoletniego cudzoziemca;
- 4) warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem małoletniego cudzoziemca w strzeżonym ośrodku.

3. W strzeżonym ośrodku może być umieszczony małoletni cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki, który ukończył 15. rok życia.

4. W przypadku wątpliwości dotyczących wieku cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, który podaje się za małoletniego, poddaje się go, za jego zgodą lub za zgodą jego przedstawiciela ustawowego, badaniom lekarskim

w celu ustalenia rzeczywistego wieku cudzoziemca. Wyniki badań lekarskich powinny informować o granicy błędu.

5. W przypadku braku zgody na przeprowadzenie badań lekarskich, cudzoziemca podającego się za małoletniego uważa się za osobę pełnoletnią.

6. Koszty związane z umieszczeniem i pobytem małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej lub Komendanta Głównego Policji.

Art. 399. 1. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku, jeżeli:

- 1) istnieje prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu lub
- 2) wydano mu decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu, lub
- 3) cudzoziemiec nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a natychmiastowe wykonanie tej decyzji nie jest możliwe, lub
- 4) cudzoziemiec nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków, o których mowa w ust. 3.

2. Cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1 i 2, jeżeli prawdopodobieństwo wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu bez określenia terminu dobrowolnego powrotu lub wydanie takiej decyzji wynika z okoliczności, o której mowa w art. 317 ust. 2 pkt 1,
- 2) pkt 3

– można nie umieszczać w strzeżonym ośrodku.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, cudzoziemca zobowiązuje się do:

- 1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej wskazanego w postanowieniu, o którym mowa w ust. 4,
- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu, o którym mowa w ust. 4, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 3) przekazania dokumentu podróży do depozytu organowi wskazanemu w postanowieniu, o którym mowa w ust. 4,
- 4) zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu, o którym mowa w ust. 4

– do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

4. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 3, wydaje organ Straży Granicznej, który stwierdził okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub wydał decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3. Na postanowienie nie przysługuje zażalenie.

5. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 4, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 3.

Art. 400. 1. Areszt dla cudzoziemców stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 399 ust. 1, gdy istnieje ryzyko, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku.

2. Areszt dla cudzoziemców wykonuje się w pomieszczeniach strzeżonych ośrodków lub w pomieszczeniach Straży Granicznej przeznaczonych dla osób zatrzymanych.

Art. 401. Postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców nie wydaje się, jeżeli:

- 1) mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia cudzoziemca;
- 2) stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że cudzoziemiec był poddany przemocy.

Art. 402. 1. Sąd, po wysłuchaniu cudzoziemca, wydaje postanowienie o umieszczeniu go w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, na wniosek organu Straży Granicznej, sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca.

3. Wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców zawiera:

- 1) imię (imiona), nazwisko, płeć oraz imiona rodziców cudzoziemca;
- 2) datę, miejsce i państwo urodzenia cudzoziemca;
- 3) obywatelstwo cudzoziemca;
- 4) dotychczasowe miejsce zamieszkania cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) stałe miejsce zamieszkania za granicą;
- 6) podstawę prawną wniosku;
- 7) wskazanie okresu, na jaki umieszcza się cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub stosuje się wobec niego areszt dla cudzoziemców;
- 8) uzasadnienie.

4. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 399 ust. 3.

5. Sąd wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 399 ust. 3, na które nie przysługuje zażalenie.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosków o:

- 1) umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców,
- 2) przedłużenie okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego prowadzenia postępowań w sprawie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców oraz w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców.

Art. 403. 1. Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców, podejmuje niezbędne czynności w celu ochrony mienia cudzoziemca oraz zawiadamia o wydanym postanowieniu:

- 1) właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny – za zgodą cudzoziemca, którego postanowienie dotyczy;
- 2) sąd opiekuńczy, jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia opieki nad małoletnimi pozostającymi pod opieką cudzoziemca;
- 3) organ opieki społecznej, jeżeli zachodzi potrzeba otoczenia opieką osoby niedołączej lub chorej, którą cudzoziemiec się opiekował;
- 4) osobę wskazaną przez cudzoziemca.

2. Sąd powiadamia cudzoziemca, w języku dla niego zrozumiałym, o podjętych czynnościach i wydanych zarządzeniach oraz o przysługujących cudzoziemcowi prawach w postępowaniu przed sądem.

Art. 404. 1. Sąd, w postanowieniu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców wskazuje okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

2. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców może być przedłużony na czas określony, w przypadku gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że

okres wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ulegnie przedłużeniu oraz gdy:

- 1) cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, nie współpracuje z organem Straży Granicznej w zakresie wykonania tej decyzji lub
- 2) wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest tymczasowo niemożliwe z powodu opóźnień w uzyskiwaniu od państw trzecich dokumentów niezbędnych do tego celu.

3. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców nie może przekroczyć 12 miesięcy, przy czym każde kolejne postanowienie sądu w tej sprawie wydaje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

4. Do 12-miesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 3, nie wlicza się okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy.

5. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na możliwie najkrótszy okres.

6. Sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, w którym umieszczono cudzoziemca, wydaje postanowienie o przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na wniosek organu Straży Granicznej obowiązanej do wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

7. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 6, przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

Art. 405. Do postępowania w sprawie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców, przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców oraz zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, z tym że czynności zastrzeżone dla prokuratora może wykonywać funkcjonariusz Straży Granicznej.

Art. 406. 1. W areszcie dla cudzoziemców może przebywać kobieta do siódmego miesiąca ciąży.

2. Organ Straży Granicznej, któremu podlega areszt dla cudzoziemców, występuje do sądu z wnioskiem o umieszczenie w strzeżonym ośrodku kobiety w ciąży przebywającej w areszcie przed upływem szóstego miesiąca jej ciąży.

Art. 407. 1. Postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców wydaje niezwłocznie:

- 1) z urzędu lub na wniosek cudzoziemca organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w przypadku:
 - a) ustania przyczyn uzasadniających stosowanie tych środków lub
 - b) stwierdzenia, że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 401, lub
 - c) stwierdzenia okoliczności innych niż określone w art. 401, uniemożliwiających stosowanie tych środków, lub
 - d) wydania cudzoziemcowi zaświadczenia, o którym mowa w art. 171, lub gdy toczy się postępowanie w sprawie udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 177, lub
 - e) zastosowania wobec cudzoziemca tymczasowego aresztowania albo innego środka prawnego skutkującego pozbawieniem wolności;
- 2) z urzędu sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców w przypadku, o którym mowa w art. 426 ust. 4.

2. Na postanowienie organu Straży Granicznej o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

3. Zażalenie, o którym mowa w ust. 2, przysługuje tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia w przedmiocie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców, przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców lub zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców.

4. Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, niezwłocznie przekazuje zażalenie do sądu rejonowego. Sąd rozpoznaje zażalenie w terminie 7 dni.

5. Cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców zwalnia się w przypadku:

- 1) upływu okresu pobytu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 404 ust. 1 lub 6, lub
- 2) wydania postanowienia lub zarządzenia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka albo z aresztu dla cudzoziemców, lub
- 3) przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, lub
- 4) doręczenia cudzoziemcowi decyzji o:
 - a) uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub
 - b) nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy, udzieleniu mu ochrony uzupełniającej lub udzieleniu mu azylu w Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - c) udzieleniu cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, niezwłocznie informuje sąd, który wydał postanowienie, o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowaniu wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

Art. 408. 1. Cudzoziemcowi przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie oraz zadośćuczynienie w przypadku niesłusznego umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie.

Art. 409. Funkcjonowanie strzeżonych ośrodków oraz aresztów dla cudzoziemców jest finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 410. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, tworzy i likwiduje strzeżone ośrodki, określa organ Straży Granicznej, któremu dany ośrodek ma podlegać, oraz może wskazać okres niezbędny na zorganizowanie tego ośrodka, mając na względzie istniejące w tym zakresie potrzeby.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze zarządzenia, wyznacza pomieszczenia, w których wykonuje się areszt dla cudzoziemców, uwzględniając racjonalne wykorzystanie tych pomieszczeń.

Rozdział 2

Pobyt cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców

Art. 411. 1. Przyjęcie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców następuje na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec cudzoziemca aresztu dla cudzoziemców.

2. Cudzoziemiec jest obowiązany przekazać do depozytu strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców:

- 1) dokumenty potwierdzające jego tożsamość, pieniądze i przedmioty wartościowe;
- 2) urządzenia techniczne służące do rejestrowania obrazu;
- 3) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku lub areszcie.

3. Cudzoziemiec przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców jest obowiązany przekazać do depozytu także przedmioty, których wymiary lub ilość ograniczają powierzchnię pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej.

Art. 412. Cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców poucza się, w zrozumiałym dla niego języku, o przysługujących mu prawach i o obowiązkach oraz zapoznaje się go z przepisami regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

Art. 413. 1. Cudzoziemiec przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców i podczas pobytu w ośrodku lub areszcie, w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa i porządku, podlega szczegółowemu sprawdzeniu.

2. Szczegółowe sprawdzenie cudzoziemca polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez cudzoziemca lub należących do niego. Oględziny ciała oraz sprawdzenie odzieży, bielizny i obuwia przeprowadza się w pomieszczeniu, bez obecności osób nieupoważnionych oraz osób odmiennej płci.

3. Znalezione w czasie szczegółowego sprawdzenia przedmioty, których cudzoziemiec nie może posiadać w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, podlegają zatrzymaniu. Przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu albo

przesyła na koszt cudzoziemca do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. W uzasadnionym przypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

Art. 414. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców poddaje się niezwłocznie badaniu lekarskiemu oraz w miarę potrzeby zabiegom sanitarnym.

2. Lekarz przeprowadzający badanie, o którym mowa w ust. 1, oraz sprawujący opiekę medyczną nad cudzoziemcami w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców prowadzi dokumentację medyczną na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r. poz. 159 i 742).

3. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 415. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka umieszcza się w pokoju dla cudzoziemców, a cudzoziemca przyjętego do aresztu dla cudzoziemców – w celi mieszkalnej.

2. Cudzoziemców odmiennej płci umieszcza się oddzielnie.

3. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku wraz z innymi członkami jego rodziny lub z małoletnim pozostającym pod jego opieką zapewnia się wspólny pokój dla cudzoziemców.

4. Małoletniego przebywającego w strzeżonym ośrodku bez opiekuna umieszcza się w wyodrębnionej części ośrodka.

5. Cudzoziemców, którzy oświadczą, że są osobami sobie najbliższymi, umieszcza się, na ich pisemny wniosek, w miarę możliwości w jednym pokoju dla cudzoziemców.

Art. 416. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców ma prawo do:

- 1) kontaktowania się z polskimi organami państwowymi, a także z przedstawicielstwem dyplomatycznym lub urzędem konsularnym państwa obcego;
- 2) kontaktowania się z organizacjami pozarządowymi lub międzynarodowymi zajmującymi się udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej;
- 3) kontaktowania się ze swoim pełnomocnikiem;
- 4) korzystania z przekazanych do depozytu:

- a) przedmiotów, o których mowa w art. 411 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, jeżeli nie zostały zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
 - b) pieniędzy, z zastrzeżeniem art. 344 ust. 5,
 - c) przedmiotów wartościowych, jeżeli nie zostały zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 5) korzystania z opieki medycznej i do pobytu w szpitalu lub podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, jeżeli stan jego zdrowia tego wymaga;
 - 6) niezakłóconego snu w godzinach od 22.00 do 7.00, a w dni świąteczne do godziny 8.00 oraz w innym czasie, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami porządkowymi regulującymi pobyt w ośrodku lub areszcie;
 - 7) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej;
 - 8) otrzymywania nieodpłatnie odzieży, bielizny i obuwia dostosowanych do pory roku, o ile rzeczy będące własnością cudzoziemca nie nadają się do użycia lub ich użycie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych, a cudzoziemiec nie posiada własnych środków finansowych na ich zakup;
 - 9) posiadania przedmiotów kultu religijnego, wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych oraz słuchania lub oglądania w pomieszczeniach mieszkalnych lub w miejscu przebywania nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazu, w sposób niezakłócający ustalonego porządku pobytu w ośrodku lub w areszcie;
 - 10) korzystania z prasy, zakupu prasy z własnych środków finansowych i posiadania jej w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
 - 11) korzystania z internetu na stanowiskach komputerowych dostępnych w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
 - 12) korzystania z biblioteki;
 - 13) użytkowania sprzętu rekreacyjno-sportowego w czasie i miejscu określonych przez kierownika ośrodka lub funkcjonariusza odpowiedzialnego za funkcjonowanie aresztu dla cudzoziemców;

- 14) zakupu z własnych środków finansowych artykułów żywnościowych i przedmiotów osobistego użytku służących do utrzymania higieny osobistej oraz do posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej; posiadanie tych przedmiotów w celi mieszkalnej jest możliwe, jeżeli one same lub ich opakowania nie stanowią zagrożenia porządku lub bezpieczeństwa w areszcie;
- 15) zakupu z własnych środków finansowych materiałów piśmiennych, książek, gier świetlicowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 16) otrzymywania paczek z odzieżą, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz ze środkami opatrunkowymi i higienicznymi, a także z lekami, które mogą być przekazane za zgodą lekarza, po sprawdzeniu ich zawartości w obecności cudzoziemca;
- 17) prowadzenia korespondencji oraz korzystania ze środków łączności na własny koszt, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach do korzystania ze środków łączności lub wysyłania korespondencji na koszt ośrodka lub aresztu;
- 18) składania próśb, skarg i wniosków do:
 - a) kierownika ośrodka albo organu Straży Granicznej, któremu ośrodek podlega,
 - b) funkcjonariusza odpowiedzialnego za funkcjonowanie aresztu albo organu Straży Granicznej, któremu areszt podlega;
- 19) widzeń z osobami bliskimi w specjalnie do tego przeznaczonych pomieszczeniach, za zgodą organu Straży Granicznej, któremu ośrodek lub areszt podlega, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

2. Cudzoziemiec może korzystać z innych uprawnień niż określone w ust. 1, po uzyskaniu zezwolenia organu Straży Granicznej, któremu strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców podlega, lub osoby przez ten organ upoważnionej.

Art. 417. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku, poza uprawnieniami, o których mowa w art. 416 ust. 1, ma prawo do:

- 1) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców;
- 2) poruszania się po terenie ośrodka w godzinach od 7.00 do 22.00, a w dni świąteczne w godzinach od 8.00 do 22.00 z wyjątkiem miejsc, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu.

2. Małoletni przebywający w strzeżonym ośrodku ma prawo do uczestniczenia, w czasie i miejscu określonych przez kierownika ośrodka, w zajęciach dydaktyczno-wychowawczych

i rekreacyjno-sportowych. Program zajęć powinien być dostosowany do wieku małoletniego i długości jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemiec przebywający w areszcie dla cudzoziemców, poza uprawnieniami, o których mowa w art. 416 ust. 1, ma ponadto prawo do:

- 1) odbywania codziennie co najmniej dwugodzinnego spaceru na wolnym powietrzu, chyba że co innego wynika z zaleceń lekarza;
- 2) kontaktowania się z innymi cudzoziemcami przebywającymi w areszcie, po uzyskaniu zezwolenia funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w określonych miejscu i czasie;
- 3) korzystania z gier świetlicowych, lecz nie do uprawiania gier hazardowych, w czasie i miejscu określonych przez funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 4) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i palenia tytoniu, po uzyskaniu zezwolenia funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w miejscu do tego wyznaczonym.

Art. 418. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców otrzymuje świadczenia zdrowotne, leki, artykuły sanitarne oraz posiłki i napoje.

2. Cudzoziemiec otrzymuje świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne na zasadach określonych w art. 115 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.³⁰⁾).

Art. 419. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie dla cudzoziemców jest obowiązany:

- 1) przestrzegać regulaminu pobytu w ośrodku lub areszcie;
- 2) wykonywać polecenia administracji ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;

³⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 628.

- 3) przestrzegać ciszy nocnej w godzinach od 22.00 do 7.00, a w dni świąteczne do godziny 8.00;
- 4) przestrzegać zasad współżycia społecznego;
- 5) dbać o higienę osobistą i utrzymywać w czystości pomieszczenia, z których korzysta;
- 6) korzystać z wyposażenia ośrodka lub aresztu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem;
- 7) w przypadku wystąpienia objawów choroby niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka albo funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 8) w przypadku groźnego w skutkach zdarzenia niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka albo funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie.

Art. 420. 1. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku lub przebywającemu w areszcie dla cudzoziemców zabrania się:

- 1) zakłócania spokoju i porządku w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;
- 2) posiadania, poza depozytem, urządzeń technicznych służących do rejestrowania obrazu, a także przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie porządku lub bezpieczeństwa w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców;
- 3) posiadania w pokojach dla cudzoziemców lub w celach mieszkalnych przedmiotów, które mają takie wymiary lub występują w takiej ilości, że ograniczają powierzchnię pokoju dla cudzoziemców lub w celi mieszkalnej;
- 4) spożywania alkoholu oraz przyjmowania środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 5) palenia wyrobów tytoniowych poza miejscami do tego wyznaczonymi;
- 6) powodowania u siebie uszkodzeń ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniania do takich czynów lub pomagania w dokonywaniu takich czynów;
- 7) urządzania gier hazardowych i uczestniczenia w nich.

2. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku poza zakazami, o których mowa w ust. 1, zabrania się:

- 1) samowolnego oddalania się poza teren strzeżonego ośrodka lub przebywania w miejscach, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu;
- 2) dokonywania samowolnej zmiany pokoju dla cudzoziemców i miejsca wyznaczonego do spania.

Art. 421. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie nakazów lub zakazów wynikających z art. 419, art. 420 i przepisów wydanych na podstawie art. 427 ust. 1.

2. Karą dyscyplinarną jest pozbawienie cudzoziemca na okres do 7 dni prawa do:

- 1) udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych lub sportowych, z wyjątkiem prawa do korzystania z biblioteki i prawa do korzystania z prasy lub
- 2) zakupu artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz innych artykułów dopuszczonych do posiadania w strzeżonym ośrodku.

3. Karę dyscyplinarną, o której mowa w ust. 2, wymierza, w drodze decyzji, na pisemny wniosek kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza przez niego upoważnionego, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka.

4. Przy wymierzaniu cudzoziemcowi kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się w szczególności:

- 1) stopień naruszenia nakazów lub zakazów wynikających z ustawy;
- 2) rodzaj i okoliczności czynu;
- 3) dotychczasową postawę cudzoziemca;
- 4) stan zdrowia cudzoziemca;
- 5) wartości kulturowe i przekonania religijne cudzoziemca;
- 6) cele wychowawcze.

Art. 422. Decyzja o ukaraniu cudzoziemca karą dyscyplinarną zawiera:

- 1) oznaczenie organu wydającego decyzję;
- 2) datę wydania decyzji;
- 3) imię i nazwisko cudzoziemca;
- 4) podstawę prawną wymierzenia kary dyscyplinarnej;
- 5) rodzaj nałożonej kary dyscyplinarnej;
- 6) opis naruszenia przez cudzoziemca nakazów i zakazów wynikających z ustawy;
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stopnia służbowego komendanta oddziału Straży Granicznej albo komendanta placówki Straży Granicznej albo upoważnionego przez niego funkcjonariusza.

Art. 423. W postępowaniu w sprawie wymierzenia kary dyscyplinarnej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu karnego wykonawczego.

Art. 424. 1. Jeżeli życiu cudzoziemca zagraża poważne niebezpieczeństwo będące następstwem odmawiania przez niego przyjmowania posiłków, co zostanie stwierdzone przez co najmniej dwóch lekarzy, cudzoziemca można poddać koniecznemu zabiegowi lekarskiemu, w tym zabiegowi chirurgicznemu, nawet bez jego zgody.

2. W przypadku braku zgody cudzoziemca na przeprowadzenie zabiegu lekarskiego o poddaniu cudzoziemca takiemu zabiegowi postanawia sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na wniosek organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, w którym cudzoziemiec przebywa.

3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, sąd określa sposób i miejsce dokonania zabiegu lekarskiego.

4. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia cudzoziemca o konieczności dokonania zabiegu lekarskiego decyduje lekarz.

Art. 425. 1. Cudzoziemcowi zwalnianemu ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców wydaje się przekazane przez niego do depozytu:

- 1) pieniądze, w kwocie uwzględniającej potrącenie, o którym mowa w art. 344 ust. 1, lub w pełnej wysokości, jeżeli decyzja o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 337 ust. 1, nie została wydana;
- 2) przedmioty, jeżeli nie są zabezpieczone na pokrycie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. W przypadku zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców dokumenty tożsamości i przedmioty pozostawione przez cudzoziemca w depozycie pobiera z depozytu dowódca doprowadzenia i zwraca je cudzoziemcowi w placówce Straży Granicznej, w której cudzoziemiec przekracza granicę, lub w porcie lotniczym albo morskim państwa, do którego zostaje doprowadzony.

3. Przedmioty, o których mowa w art. 411 ust. 2 pkt 3, ulegają przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

4. Na wniosek cudzoziemca zwalnianego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców przedmioty przekazane przez niego do depozytu mogą być wydane osobie upoważnionej przez niego na piśmie lub wskazanej przez niego instytucji lub organizacji. Koszty wydania przedmiotów z depozytu ponosi cudzoziemiec.

Art. 426. 1. Nadzór nad legalnością i prawidłowością umieszczenia oraz pobytu cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców sprawuje sędzia

penitencjarny sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

2. Nadzór penitencjarny sprawowany w strzeżonym ośrodku i areszcie dla cudzoziemców przez sędziego penitencjarnego sądu okręgowego, zwanego dalej „sędzią penitencjarnym”, polega na kontroli i ocenie, w szczególności:

- 1) legalności umieszczenia cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach lub w aresztach dla cudzoziemców oraz zwalniania cudzoziemców z tych ośrodków lub aresztów;
- 2) warunków bytowych cudzoziemców, stanu opieki medycznej, prawidłowości rozmieszczenia cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych, respektowania praw cudzoziemców określonych w art. 416–418;
- 3) prawidłowości załatwiania skarg i wniosków cudzoziemców;
- 4) zasadności wymierzania cudzoziemcom kar dyscyplinarnych;
- 5) zasadności i okoliczności poddawania zabiegom lekarskim cudzoziemców, o których mowa w art. 424;
- 6) ustalonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców regulaminu organizacyjno-porządkowego;
- 7) przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, w tym przepisów dotyczących użycia środków przymusu bezpośredniego;
- 8) prawidłowości postępowania administracji strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w przypadkach wystąpienia wydarzeń nadzwyczajnych, w tym zgonu cudzoziemca lub buntów.

3. Sędzia penitencjarny wizytuje strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców. Ma on prawo wstępu w każdym czasie, bez ograniczeń, do tych miejsc oraz poruszania się po ich terenie, przeglądania dokumentów, żądania wyjaśnień od administracji tych ośrodków i aresztów oraz przeprowadzania podczas nieobecności innych osób rozmów z cudzoziemcami umieszczonymi w tych ośrodkach i aresztach.

4. W przypadku stwierdzenia niezgodnego z prawem umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców sędzia penitencjarny niezwłocznie zawiadamia o tym sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców w celu wydania postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców lub w razie potrzeby sam zarządza zwolnienie cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

5. Jeżeli zdaniem sędziego penitencjarnego zachodzi potrzeba wydania decyzji nienależącej do jego właściwości, a w szczególności decyzji administracyjnej, przekazuje on swoje spostrzeżenia wraz z odpowiednimi wnioskami organowi Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

6. Organ, o którym mowa w ust. 4, zawiadamia sędziego penitencjarnego, w terminie 14 dni lub w innym, wyznaczonym przez sędziego penitencjarnego terminie, o podjętych decyzjach lub działaniach. Jeżeli sędzia penitencjarny uzna to stanowisko za niezadowolające, przedstawia sprawę Komendantowi Głównemu Straży Granicznej. Komendant Główny Straży Granicznej zawiadamia sędziego penitencjarnego o sposobie załatwienia sprawy.

7. W przypadku gdy rażące uchybienia w funkcjonowaniu strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców powtarzają się albo gdy istniejące w ośrodku lub w areszcie warunki nie zapewniają poszanowania praw cudzoziemców tam przebywających, sędzia penitencjarny występuje do Komendanta Głównego Straży Granicznej z wnioskiem o usunięcie w określonym terminie istniejących uchybień. Jeżeli w wymienionym terminie uchybienia te nie zostały usunięte, sędzia penitencjarny występuje z wnioskiem do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zawieszenie działalności bądź o likwidację w całości lub w części określonego strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

8. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb sprawowania nadzoru sędziego penitencjarnego nad strzeżonymi ośrodkami i aresztami dla cudzoziemców oraz sposób dokumentowania tego nadzoru, uwzględniając w szczególności zapewnienie prawidłowości umieszczenia i pobytu cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców oraz skuteczność eliminowania stwierdzonych uchybień.

Art. 427. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców, uwzględniając w szczególności warunki rozmieszczania cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych;
- 2) regulamin organizacyjno-porządkowy pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku i w areszcie dla cudzoziemców, uwzględniając konieczność zapewnienia porządku wewnętrznego w ośrodku i w areszcie;

3) warunki otrzymywania posiłków i napojów przez cudzoziemców umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub przebywających w areszcie dla cudzoziemców oraz wartość dziennej normy żywienia, uwzględniając w szczególności wiek i stan zdrowia cudzoziemców, a także religijne i kulturowe wymogi żywienia cudzoziemców.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, sposoby ochrony strzeżonych ośrodków i aresztów dla cudzoziemców, mając na względzie strukturę organizacyjną Straży Granicznej, obowiązki funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w strzeżonych ośrodkach lub aresztach dla cudzoziemców, a także warunki wstępu na teren ośrodków i aresztów osób, które nie są funkcjonariuszami albo pracownikami Straży Granicznej.

DZIAŁ X

REJESTRY, EWIDENCJA I WYKAZ CUDZOZIEMCÓW

Rozdział 1

Rejestry w sprawach cudzoziemców i ewidencja zaproszeń

Art. 428. 1. W sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego prowadzi się w systemie informatycznym:

- 1) rejestry osób:
 - a) którym udzielono zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1,
 - b) zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy;
- 2) rejestry spraw dotyczących:
 - a) odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) zezwoleń na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - c) wiz,
 - d) zezwoleń na pobyt czasowy,
 - e) zezwoleń na pobyt stały,
 - f) zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - g) wydania i wymiany polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
 - h) wydania tymczasowych polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
 - i) wydania i wymiany polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
 - j) zobowiązań do powrotu,

- k) wydaleni z Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin,
 - l) wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ wydającego państwa członkowskiego,
 - m) zgód na pobyt ze względów humanitarnych i zgód na pobyt tolerowany;
- 3) rejestr cudzoziemców, od których zostały pobrane odciski linii papilarnych w sytuacjach, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 326 pkt 1, art. 395 ust. 3 niniejszej ustawy lub art. 73a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 4) rejestr odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemców w sytuacjach, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 326 pkt 1, art. 395 ust. 3 niniejszej ustawy lub art. 73a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin;
- 5) ewidencję zaproszeń;
- 6) rejestr pouczeń udzielonych cudzoziemcom, posiadającym ważne zezwolenie na pobyt lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu wydane przez inne państwo obszaru Schengen, o obowiązku niezwłocznego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium tego państwa obszaru Schengen;
- 7) rejestr wydanych cudzoziemcom zaświadczeń, o których mowa w art. 171.

2. Rejestry, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. l i pkt 6, mogą być prowadzone w systemie kartotecznym.

Art. 429. 1. Rejestry w sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego prowadzą następujące organy:

- 1) konsul, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej, wojewoda, minister właściwy do spraw zagranicznych i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c;
- 2) wojewoda i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d–g, i oraz k;

- 3) wojewoda, konsul i komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej, Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. h;
- 4) komendant oddziału Straży Granicznej i komendant placówki Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6;
- 5) Komendant Główny Straży Granicznej – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. l;
- 6) komendant oddziału Straży Granicznej – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b;
- 7) komendant placówki Straży Granicznej i Komendant Główny Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a;
- 8) Komendant Główny Policji – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4;
- 9) komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j;
- 10) konsul, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, komendant wojewódzki lub komendant powiatowy (miejski) Policji, wojewoda, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b;
- 11) komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. m;
- 12) komendant oddziału Straży Granicznej i komendant placówki Straży Granicznej, komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, każdy w zakresie swojej właściwości – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 3;
- 13) minister właściwy do spraw wewnętrznych – w przypadku rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7.

2. Ewidencję zaproszeń prowadzi wojewoda i Szef Urzędu, każdy w zakresie swojej właściwości.

Art. 430. 1. W rejestrach prowadzonych w sprawach z zakresu wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu na tym terytorium i wyjazdu z niego, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a–k oraz m, a także w ewidencji zaproszeń przechowuje się informacje o wnioskach, postanowieniach, decyzjach administracyjnych, orzeczeniach sądu oraz dane osobowe, przetwarzane zgodnie z niniejszą ustawą, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami w sprawach, których te rejestry i ewidencja dotyczą.

2. W rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b–k oraz m, a także w ewidencji zaproszeń oprócz informacji i danych, o których mowa w ust. 1, przechowuje się:

- 1) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, informację o:
 - a) dacie wydania, numerze, serii oraz terminie upływu ważności zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - b) utraconych, uszkodzonych lub zniszczonych zezwoleniach na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - c) przebywaniu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza strefą przygraniczną, w której – zgodnie z zezwoleniem – mógł przebywać, lub o przebywaniu na tym terytorium po upływie okresu, w którym był do tego uprawniony na podstawie zezwolenia,
 - d) decyzjach o unieważnieniu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - e) grzywnach nałożonych na cudzoziemca za przebywanie:
 - poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego mógł przebywać, lub
 - na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,
 - f) decyzjach o cofnięciu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego;
- 2) w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d–f:
 - a) informację o dokumentach, na podstawie których została potwierdzona tożsamość cudzoziemca,
 - b) informację o wydanej cudzoziemcowi karcie pobytu, o jej utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
 - c) obraz linii papilarnych cudzoziemca;

- 3) w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. g–i:
 - a) informację o wydanym cudzoziemcowi:
 - polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca,
 - tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca,
 - polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca,
 - b) informację o utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu dokumentów, o których mowa w lit. a,
 - c) dane cudzoziemca zawarte w dokumentach, o których mowa w lit. a;
 - 4) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. j, fotografię cudzoziemca oraz informacje o:
 - a) dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) decyzjach w sprawie wysokości kosztów przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
 - 5) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. k, informację o dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 6) w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. m:
 - a) informację o wydanej cudzoziemcowi karcie pobytu, o jej utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
 - b) informację o wydanym cudzoziemcowi dokumencie „zgoda na pobyt tolerowany”, o jego utracie, uszkodzeniu lub unieważnieniu,
 - c) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
 - 7) w ewidencji zaproszeń informacje o zaproszeniu, w tym:
 - a) dane osobowe zapraszającego,
 - b) inne informacje umieszczone w zaproszeniu,
 - c) dane osobowe pełnomocnika ustanowionego do odbioru zaproszenia.
3. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a, przechowuje się dane osobowe cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1.
4. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b, przechowuje się dane cudzoziemców zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy.
5. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. l, przechowuje się informację o dniu opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
6. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 3, przechowuje się:

- 1) następujące dane osobowe cudzoziemca, od którego pobrano odciski linii papilarnych:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) obywatelstwo;
- 2) informacje o:
 - a) podstawie prawnej pobrania odcisków linii papilarnych,
 - b) stopniu służbowym osoby pobierającej odciski linii papilarnych oraz jej imieniu i nazwisku.

7. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, przechowuje się:

- 1) obraz linii papilarnych cudzoziemca;
- 2) informację o podstawie prawnej pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca;
- 3) informację o dacie pobrania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca;
- 4) informację o kartach daktyloskopijnych lub o pobraniu od cudzoziemca odcisków linii papilarnych za pomocą urządzenia do ich elektronicznego pobierania;
- 5) następujące dane osobowe cudzoziemca:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) obywatelstwo.

8. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 6, przechowuje się dane cudzoziemców, którzy zostali pouczeni o obowiązku niezwłocznego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które udzieliło im zezwolenia na pobyt lub innego zezwolenia uprawniającego do pobytu.

9. W rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 7, przechowuje się:

- 1) następujące dane osobowe cudzoziemca, któremu zostało wydane zaświadczenie, o którym mowa w art. 171:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) obywatelstwo,
 - d) płeć;
- 2) informację o organie, który wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 171;
- 3) informację o dacie wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 171.

Art. 431. 1. Dane w postaci odcisków linii papilarnych pobranych w celu udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego,

wydania mu karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” przechowuje się w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, d–f oraz m, do czasu wpisania do tych rejestrów potwierdzenia odbioru tego zezwolenia, karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” przez organ udzielający zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, organ wydający kartę pobytu lub dokument „zgoda na pobyt tolerowany”.

2. W przypadku wydania decyzji o odmowie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzji o odmowie wydania karty pobytu albo dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” lub decyzji o odmowie ich wymiany, dane w postaci odcisków linii papilarnych przechowuje się w rejestrach, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. b, d–f oraz m, do czasu wpisania informacji o wydaniu tych decyzji do rejestrów, gdy decyzje te stały się prawomocne.

Art. 432. 1. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, udostępnia się podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefowi Urzędu, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.

2. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, są udostępniane na pisemny wniosek podmiotów, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefa Urzędu.

3. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, można udostępniać za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych w rozumieniu art. 2 pkt 46 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, zwanych dalej „urządzeniami telekomunikacyjnymi”, bez konieczności składania pisemnego wniosku w tej sprawie, podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz Szefowi Urzędu, w przypadku gdy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają odpowiednio zabezpieczone urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z rejestrem odcisków linii papilarnych;
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne odpowiednie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;

3) wykonują zadania, których specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą albo prowadzą działalność, której specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą.

4. Dane z rejestru odcisków linii papilarnych, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4, udostępnia Komendant Główny Policji.

Art. 433. Zasady prowadzenia rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. 1, oraz zasady udostępniania danych zawartych w tych rejestrach określają odrębne przepisy.

Rozdział 2

Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany

Art. 434. Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, zwany dalej „wykazem”, prowadzi Szef Urzędu.

Art. 435. W wykazie umieszcza się i przechowuje dane cudzoziemca, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących przesłanek:

- 1) cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen;
- 2) cudzoziemiec został skazany prawomocnym wyrokiem w:
 - a) Rzeczypospolitej Polskiej – za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności lub
 - b) innym państwie niż państwo obszaru Schengen – za przestępstwo stanowiące zbrodnię w rozumieniu prawa polskiego, lub
 - c) Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie obszaru Schengen – za przestępstwo na karę pozbawienia wolności powyżej jednego roku;
- 3) wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany ze względu na zobowiązania wynikające z postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską;
- 4) wjazd lub pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej;

5) cudzoziemiec po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom został przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób.

2. Umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie może nastąpić bez jego wiedzy i zgody.

Art. 436. 1. W wykazie nie umieszcza się danych cudzoziemca:

- 1) będącego małżonkiem obywatela polskiego lub przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małżonkiem cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, chyba że:
 - a) pobyt tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub
 - b) decyzja o odmowie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały, wydana w związku ze stwierdzeniem, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów ustawy, stała się ostateczna, lub
 - c) decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, wydana w związku ze stwierdzeniem, że dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub w związku ze stwierdzeniem, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów ustawy, stała się ostateczna;
- 2) będącego osobą małoletnią, z wyjątkiem sytuacji, gdy jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) skazanego prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe tylko na karę grzywny, jeżeli tę grzywnę uiscił;
- 4) posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) któremu udzielono ochrony uzupełniającej, zezwolenia, o którym mowa w art. 177 lub art. 188 pkt 6 lub 7, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany na podstawie art. 352 pkt 1 lub któremu nadano status uchodźcy;
- 6) któremu została wydana decyzja o cofnięciu zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dane cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, umieszczone w wykazie usuwa się.

Art. 437. 1. Obowiązki wpis do wykazu zawieszają się, jeżeli:

- 1) cudzoziemiec posiada zgodę na pobyt tolerowany udzieloną na podstawie art. 352 pkt 2 lub
- 2) cudzoziemcowi udzielono ochrony czasowej, lub
- 3) zostało wydane postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji będącej podstawą umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie, lub
- 4) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 171.

2. Obowiązki wpis do wykazu zawieszają się do dnia, w którym ustają okoliczności uzasadniające to zawieszenie.

3. Zawieszenie obowiązków wpis do wykazu przerywa okres obowiązków wpis.

Art. 438. 1. Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres:

- 1) określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, jeżeli orzeczono w niej o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen;
- 2) 3 lat od dnia przekazania cudzoziemca do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu go w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom;
- 3) 5 lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności;
- 4) 3 lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę pozbawienia wolności poniżej 3 lat;
- 5) 3 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie, jeżeli orzeczono wobec cudzoziemca karę grzywny;
- 6) warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w art. 435 pkt 2, jeżeli wobec cudzoziemca orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;

- 7) wynikający z umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską będących podstawą do umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie;
- 8) nie dłuższy niż 5 lat, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z których żaden nie przekracza 5 lat, w przypadku wpisów umieszczonych w wykazie ze względu na fakt, że wjazd lub pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres, o którym mowa w ust. 1, począwszy od dnia:

- 1) wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) upływu terminu dobrowolnego powrotu określonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku braku informacji o wykonaniu tej decyzji;
- 3) wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy w decyzji nie określono terminu dobrowolnego powrotu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, gdy Szef Urzędu uzyskał informację o wykonaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będącej podstawą wpisu, okres obowiązywania wpisu jest korygowany w ten sposób, że za jego początek uznaje się dzień wykonania tej decyzji.

4. Dane cudzoziemca usuwa się z wykazu po upływie okresów, o których mowa w ust. 1–3.

Art. 439. 1. W wykazie umieszcza się informację o podstawie prawnej i faktycznej wpisu oraz następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko, a także inne imiona i nazwiska, jeżeli cudzoziemiec ich używa bądź używał;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona rodziców i nazwisko rodowe matki;
- 4) datę i miejsce urodzenia;
- 5) płeć;
- 6) obywatelstwo;
- 7) miejsce zamieszkania;
- 8) serię i numer dokumentu podróży.

2. W wykazie można umieścić również inne dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13, w szczególności fotografię cudzoziemca oraz obraz linii papilarnych.

Art. 440. 1. Umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie, przedłużenia okresu obowiązywania wpisu lub usunięcia tych danych z wykazu dokonuje Szef Urzędu, z urzędu lub na wniosek jednego z następujących organów:

- 1) Minister Obrony Narodowej;
- 2) minister właściwy do spraw finansów publicznych;
- 3) minister właściwy do spraw zagranicznych;
- 4) Komendant Główny Policji;
- 5) Komendant Główny Straży Granicznej;
- 6) Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 7) Szef Agencji Wywiadu;
- 8) Szef Służby Celnej;
- 9) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- 10) wojewoda.

2. W przypadku gdy Szef Urzędu nie uwzględni wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawca może zwrócić się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, uwzględniając wniosek o rozstrzygnięcie sprawy, o którym mowa w ust. 2, nakazuje Szefowi Urzędu umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie, przedłużenie okresu obowiązywania wpisu albo usunięcie z wykazu danych cudzoziemca.

Art. 441. 1. Prokurator lub organy administracji rządowej przekazują Szefowi Urzędu posiadane informacje o okolicznościach uzasadniających umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie lub o okolicznościach uzasadniających usunięcie tych danych z wykazu, zawieszenie lub przedłużenie okresu obowiązywania wpisu.

2. Organ, który wydał decyzję, na podstawie której:

- 1) umieszcza się dane cudzoziemca w wykazie albo
- 2) zawiesza się obowiązywanie wpisu, albo
- 3) usuwa się dane cudzoziemca z wykazu

– przekazuje Szefowi Urzędu tę decyzję, gdy stanie się ostateczna.

Art. 442. 1. Sąd, który skazał cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności, przekazuje Szefowi Urzędu odpis prawomocnego wyroku w tej sprawie, a także odpis orzeczenia zmieniającego ten wyrok.

2. Sąd, który skazał cudzoziemca na podstawie wyroku, o którym mowa w ust. 1, na karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, przekazuje Szefowi Urzędu odpis tego wyroku.

3. Sąd, który orzekł w sprawie warunkowego przedterminowego zwolnienia cudzoziemca z odbywania kary pozbawienia wolności, przekazuje Szefowi Urzędu odpis orzeczenia w tej sprawie.

4. Sąd, o którym mowa w ust. 1, przekazuje Szefowi Urzędu informację o uiszczeniu kary grzywny, jeżeli taka kara została orzeczona.

5. Sąd, o którym mowa w ust. 1 i 2, przekazuje Szefowi Urzędu kopie dokumentów potwierdzających tożsamość cudzoziemca, jeżeli sąd posiada te dokumenty.

Art. 443. 1. Szef Urzędu przekazuje przechowywane w wykazie dane cudzoziemca, na okres ich przechowywania w wykazie, do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu, jeżeli podstawą przechowywania tych danych w wykazie jest:

- 1) ostateczna decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu zawierająca zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen lub
- 2) prawomocny wyrok, o którym mowa w art. 435 pkt 2 lit. b lub c, lub
- 3) uznanie wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego pobytu na tym terytorium za niepożądane ze względu na zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub możliwość naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) przekazanie cudzoziemca do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu cudzoziemca w związku z przekroczeniem przez niego granicy wbrew przepisom, lub
- 5) art. 77 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

2. Dane umieszczone w Systemie Informacyjnym Schengen usuwa się w przypadku zawieszenia obowiązywania wpisu do wykazu, o którym mowa w art. 437, do czasu ustania okoliczności uzasadniających to zawieszenie.

3. Po upływie okresu zawieszenia obowiązywania wpisu do wykazu dane cudzoziemca umieszcza się ponownie w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu.

Art. 444. 1. Cudzoziemiec, którego dane zostały umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, ma prawo złożyć do Szefa Urzędu wniosek o:

- 1) udostępnienie mu informacji o umieszczeniu jego danych w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, o terminie obowiązywania wpisu i podstawie prawnej i faktycznej wpisu;
- 2) sprostowanie danych, jeżeli są niekompletne, nieaktualne lub nieprawdziwe;
- 3) usunięcie danych, jeżeli zostały umieszczone lub są przechowywane z naruszeniem przepisów ustawy.

2. Szef Urzędu odmawia cudzoziemcowi udostępnienia informacji o podstawie faktycznej wpisu, jeżeli jego dane są umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen na podstawie art. 435 pkt 4.

Art. 445. Do postępowania w sprawie wniosku, o którym mowa w art. 444 ust. 1, stosuje się przepisy działu VII Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 446. 1. Cudzoziemiec składa wniosek, o którym mowa w art. 444 ust. 1, na formularzu zawierającym:

- 1) dane cudzoziemca lub informacje, o których mowa w art. 13;
- 2) poprzednie imię (imiona) cudzoziemca;
- 3) serię i numer dokumentu podróży cudzoziemca;
- 4) adres zamieszkania cudzoziemca;
- 5) adres do korespondencji cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub adres jego pełnomocnika;
- 6) uzasadnienie wniosku, w przypadkach, o których mowa w art. 444 ust. 1 pkt 2 i 3.

2. Szef Urzędu rozpatruje wniosek, o którym mowa w art. 444 ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w art. 444 ust. 1, uwzględniając dane cudzoziemca

w zakresie, w jakim są one niezbędne do rozpatrzenia tego wniosku, a także konieczność zapewnienia sprawności postępowania w tej sprawie.

Art. 447. 1. Cudzoziemiec ma prawo wglądu do dokumentów dotyczących umieszczenia jego danych w wykazie.

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje cudzoziemcowi, gdy jego dane są umieszczone w wykazie na podstawie art. 435 pkt 4.

3. Wgląd do dokumentów dotyczących umieszczenia danych w wykazie jest cudzoziemcowi zapewniany w siedzibie Urzędu.

4. Do przeglądania dokumentów dotyczących umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie nie stosuje się przepisu art. 73 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 448. W zakresie dotyczącym danych umieszczanych w Systemie Informacyjnym Schengen przepisy art. 444–447 stosuje się tylko do danych cudzoziemca umieszczonych przez Szefa Urzędu do celów odmowy wjazdu.

Rozdział 3

Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców

Art. 449. 1. Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców tworzy oraz prowadzi w systemie teleinformatycznym Szef Urzędu.

2. Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców składa się z:

- 1) rejestrów, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 lit. a–k oraz m, a także pkt 3 i 6, z wyjątkiem rejestrów prowadzonych przez konsula i ministra właściwego do spraw zagranicznych;
- 2) ewidencji zaproszeń;
- 3) wykazu;
- 4) rejestru spraw o nadanie cudzoziemcom statusu uchodźcy, udzielenie im ochrony uzupełniającej oraz udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie im statusu uchodźcy;
- 5) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom azylu;
- 6) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom zgody na pobyt ze względów humanitarnych i zgody na pobyt tolerowany;
- 7) rejestru spraw o udzielenie cudzoziemcom ochrony czasowej;
- 8) rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa

Członkowskiego, które jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela kraju trzeciego (Dz. Urz. UE L 050 z 25.02.2003, str. 1);

- 9) rejestru pobytu obywateli Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) rejestru kart pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 11) rejestru dokumentów potwierdzających posiadanie zezwolenia na pobyt stały obywatela Unii Europejskiej;
- 12) rejestru kart stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- 13) rejestrów wniosków, wydanych postanowień i decyzji w sprawach o:
 - a) wydanie wizy krajowej w celu repatriacji,
 - b) udzielenie pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa,
 - c) uznanie za repatrianta;
- 14) ewidencji osób ubiegających się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji i członków ich rodzin, którzy nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zapewnionego lokalu mieszkalnego lub źródła utrzymania;
- 15) centralnego rejestru danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego;
- 16) rejestru wydanych cudzoziemcom zaświadczeń, o których mowa w art. 171.

Art. 450. 1. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się następującym podmiotom, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań:

- 1) organom administracji publicznej, sądom i prokuraturom;
- 2) Radzie do Spraw Uchodźców, Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Celnej, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biuru Ochrony Rządu, Państwowej Inspekcji Pracy, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych i straży gminnej (miejskiej);
- 3) organom kontroli skarbowej, organom wywiadu skarbowego oraz organom informacji finansowej.

2. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się:

- 1) państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym – w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań publicznych;

- 2) komornikom sądowym – w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego;
- 3) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi – w odniesieniu do danych osób poszukiwanych;
- 4) organom egzekucyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – w zakresie prowadzonej egzekucji.

3. Podmiotom, o których mowa w ust. 1 i 2, nie udostępnia się danych w postaci odcisków linii papilarnych, pobranych w celu wydania karty pobytu.

Art. 451. 1. Dane zgromadzone w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców mogą być udostępniane podmiotom zagranicznym w celu wypełnienia postanowień ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, a także wykonania aktu prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem.

2. Tryb i sposób udostępniania danych zgromadzonych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców podmiotom, o których mowa w ust. 1, określają ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe, akty prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, lub porozumienia zawarte pomiędzy właściwymi ministrami państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 452. 1. Podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 i 2, dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się na ich wniosek złożony na formularzu.

2. Organ rozpatrujący wniosek, o którym mowa w ust. 1, odmawia, w drodze decyzji, udostępnienia danych, jeżeli zakres tych danych podany we wniosku nie odpowiada zakresowi, o którym mowa w art. 450 ust. 1 lub 2.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w tej sprawie.

Art. 453. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców udostępnia się podmiotom, o których mowa w art. 450 ust. 1 i 2, za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, jeżeli złożą jednorazowy wniosek w tej sprawie, a Szef Urzędu wyrazi na to zgodę, i jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają odpowiednio zabezpieczone urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne odpowiednie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) wykonują zadania, których specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą albo prowadzą działalność, której specyfika lub zakres uzasadniają uzyskanie danych tą drogą.

Art. 454. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców są udostępniane przez:

- 1) Szefa Urzędu – za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, lub na wniosek;
- 2) wojewodów – na wniosek;
- 3) ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta wojewódzkiego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji – na wniosek, w zakresie prowadzonych przez nich rejestrów.

Art. 455. 1. Szef Urzędu wyraża zgodę na udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców podmiotom, o których mowa w art. 450, za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, odmawia wyrażenia tej zgody albo cofa ją, w drodze decyzji.

2. Decyzja o cofnięciu zgody na udostępnianie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 456. 1. Szef Urzędu może przeprowadzać kontrolę podmiotów, które mają dostęp do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych, w zakresie spełniania przez te podmioty warunków, o których mowa w art. 453.

2. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz w miejscach i w czasie wykonywania jego zadań, a jeżeli wymaga tego dobro kontroli, również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy.

3. Kontrolę przeprowadza upoważniony przez Szefa Urzędu pracownik Urzędu na podstawie imiennego upoważnienia i po okazaniu dowodu osobistego.

4. Podmiot kontrolowany jest obowiązany:

- 1) udostępnić przeprowadzającemu kontrolę pracownikowi Urzędu:
 - a) dokumenty potwierdzające uprawnienie do przetwarzania danych,
 - b) urządzenia telekomunikacyjne lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, w ramach dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;
- 2) zapewnić warunki do przeprowadzenia kontroli i środki niezbędne do jej przeprowadzenia, w tym swobodny dostęp do pomieszczeń.

5. Pracownik Urzędu przeprowadzający kontrolę:

- 1) może w trakcie kontroli żądać od podmiotu kontrolowanego okazania dokumentów, udostępnienia urządzeń lub systemów, o których mowa w ust. 4 pkt 1, oraz zapewnienia warunków i środków, o których mowa w ust. 4 pkt 2;
- 2) sporządza protokół po przeprowadzonej kontroli.

Art. 457. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców lub jego zabezpieczeniach, powstałych z winy organów mających dostęp do tego zbioru za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych, Szef Urzędu może zablokować dostęp do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 458. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb przeprowadzania kontroli korzystania z dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych;
- 2) wzór upoważnienia, o którym mowa w art. 456 ust. 3;
- 3) wzór protokołu, o którym mowa w art. 456 ust. 5 pkt 2.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni konieczność zapewnienia ochrony przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców danych osobowych, a także wymagania w zakresie bezpieczeństwa przetwarzanych w tym systemie danych.

Art. 459. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób przydzielania, zmiany i cofania uprawnień do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, a także wzór upoważnienia do dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców oraz wykorzystywania danych z tego rejestru, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych.

DZIAŁ XI

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRZEWOŹNIKA

Art. 460. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną lub morską zamierza przywieźć cudzoziemca do granicy, podejmuje wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić, żeby cudzoziemiec zamierzający wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miał ważny dokument podróży uprawniający go do przekroczenia granicy, wymaganą wizę lub inny ważny dokument uprawniający go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, zezwolenie na wjazd do innego państwa lub zezwolenie na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

Art. 461. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną, morską lub lądową przywiózł cudzoziemca do granicy, niezwłocznie odwozi go na wniosek organu Straży Granicznej do państwa, z którego go przywiózł, do granicy, a gdy jest to niemożliwe – do państwa, w którym cudzoziemcowi wystawiono dokument podróży, na podstawie którego podróżował, lub do każdego innego państwa, które zapewnia, że go przyjmie, gdy:

- 1) cudzoziemcowi odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) władze państwa docelowego lub graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmówiły wjazdu cudzoziemcowi podróżującemu przez to terytorium tranzytem lub przewoźnik, który miał go przewieźć do tego państwa, odmówił wykonania przewozu.

2. Jeżeli wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jest niemożliwe, przewoźnik zapewnia na swój koszt inny środek transportu, którym cudzoziemiec będzie mógł niezwłocznie opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Koszty pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od chwili wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, do czasu opuszczenia przez niego tego terytorium pokrywa przewoźnik.

Art. 462. 1. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 461 ust. 1, można, w drodze decyzji:

- 1) nakazać przebywanie w określonym miejscu do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) zakazać opuszczania statku morskiego, lub
- 3) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie tego samego statku powietrznego, którym przybył, lub
- 4) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie innego statku powietrznego lub morskiego niż ten, którym przybył.

2. Decyzję w sprawach, o których mowa w ust. 1, wydaje komendant placówki Straży Granicznej. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Od decyzji komendanta placówki Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 463. 1. Na przewoźnika, który drogą powietrzną lub morską przywiózł do granicy cudzoziemca nieposiadającego ważnego dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, wymaganej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zezwolenia na wjazd do innego państwa lub zezwolenia na pobyt w innym państwie, jeżeli zezwolenia takie są wymagane, nakłada się karę administracyjną w wysokości stanowiącej równowartość od 3000 do 5000 euro za każdą przywiezioną osobę, z tym że suma kar za jednorazowy przywóz grupy osób nie może przekroczyć równowartości 500 000 euro.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przewoźnik:

- 1) przywiózł do granicy cudzoziemca, który podczas kontroli granicznej złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy;

2) mimo dołożenia należytej staranności nie mógł stwierdzić, że cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży uprawniającego do przekroczenia granicy, wymaganej wizy lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, zezwolenia na wjazd do innego państwa lub zezwolenia na pobyt w innym państwie.

4. Przeliczenia równowartości euro, o której mowa w ust. 1, na złote dokonuje się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dla tej waluty w dniu wydania decyzji w sprawie nałożenia kary administracyjnej.

5. Karę administracyjną, o której mowa w ust. 1, nakłada na przewoźnika, w drodze decyzji, komendant placówki Straży Granicznej, w której odmówiono cudzoziemcowi wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Od decyzji, o której mowa w ust. 5, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

7. Termin płatności kary administracyjnej, o której mowa w ust. 1, wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie nałożenia kary stała się ostateczna.

8. Od nieuiszczonych w terminie kar pieniężnych pobiera się odsetki za każdy dzień zwłoki w wysokości przewidzianej dla zaległości podatkowych.

9. Należności z tytułu kar administracyjnych, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

10. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

11. Komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna.

12. Kara administracyjna, o której mowa w ust. 1, przedawnia się z upływem 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin jej płatności.

Art. 464. 1. W przypadku gdy zachowanie cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że ten cudzoziemiec może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej, doprowadzenie cudzoziemca opuszczającego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, zapewnia właściwy komendant placówki Straży Granicznej:

- 1) z urzędu;
- 2) na wniosek upoważnionego przedstawiciela przewoźnika.

2. Koszty doprowadzenia pokrywa:

- 1) Straż Graniczna, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) przewoźnik, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Koszty doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, obejmują koszty bezpośrednio związane z przewozem, a także koszty świadczeń, które przysługują osobom doprowadzającym cudzoziemca z tytułu podróży służbowej poza granicami państwa.

DZIAŁ XII

PRZEPISY KARNE

Art. 465. Kto zabiera w celu przywłaszczenia lub przywłaszcza sobie dokument podróży, kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca, tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca, polski dokument tożsamości cudzoziemca, dokument „zgoda na pobyt tolerowany” lub takiego dokumentu używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 466. 1. Kto:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie posiadając do tego tytułu prawnego,
- 2) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje dokumentów uprawniających go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są wymagane,
- 3) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje środków finansowych albo dokumentu potwierdzającego możliwość uzyskania zgodnie z prawem takich środków, przeznaczonych na pokrycie kosztów:
 - a) utrzymania w trakcie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) powrotu do państwa pochodzenia lub zamieszkania,
 - c) tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd,
- 4) uchyla się od obowiązku wymiany lub zwrotu karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,

- 5) nie zawiadamia o utracie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” w terminie 3 dni od dnia ich utraty,
- 6) nie wykonuje obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie wyznaczonym w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu,
- 7) nie wykonuje obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
- 8) opuszcza miejsce zamieszkania wyznaczone mu w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
- 9) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego i:
 - a) przebywa poza strefą przygraniczną, w ramach której posiadacz zezwolenia jest uprawniony do przemieszczania się, albo
 - b) nie opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu określonego w tym zezwoleniu

– podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395).

3. Wyrok nakazowy wydany w postępowaniu nakazowym jest natychmiast wykonalny.

DZIAŁ XIII

PRZEPISY ZMIENIAJĄCE, PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 467. W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2004 r. Nr 167, poz. 1758, z późn. zm.³¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1a w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

³¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788 i Nr 183, poz. 1538, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, Nr 216, poz. 1367 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 458.

- „3) posiadanie zezwolenia na pobyt:
 - a) czasowy z wyłączeniem zezwolenia, o którym mowa w art. 177 i art. 182 ust. 1 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...), lub
 - b) stały, lub
 - c) rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej”;
- 2) w art. 8 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2) nabycie nieruchomości przez cudzoziemca zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 5 lat od udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
 - 3) nabycie przez cudzoziemca będącego małżonkiem obywatela polskiego i zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 2 lata od udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej nieruchomości, które w wyniku nabycia stanowią będą wspólność ustawową małżonków”.

Art. 468. W ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2011 r. Nr 118, poz. 687 i Nr 144, poz. 853 oraz z 2012 r. poz. 951) w art. 10 ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, postępowanie ze zwłokami cudzoziemców umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub przebywających w areszcie dla cudzoziemców, w szczególności sposób powiadamiania osób, o których mowa w ust. 1, o zgonie cudzoziemca, podmioty wydające zgodę na pochowanie zwłok, tryb postępowania ze zwłokami, które nie zostaną odebrane, oraz sposób ponoszenia kosztów pochówku zleconego przez strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, kierując się koniecznością zachowania godności należnej zmarłemu i bezpieczeństwem sanitarnym.”.

Art. 469. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.³²⁾) w art. 13 w ust. 1a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) utrzymaniem, prowadzeniem i rozwojem infrastruktury niezbędnej do gromadzenia i przetwarzania danych daktyloskopijnych, o których mowa w art. 428 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...) i art. 119 ust. 1 pkt 6 ustawy

³²⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 10.

z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680);”.

Art. 470. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.³³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Tworzy się Straż Graniczną jako jednolitą, umundurowaną i uzbrojoną formację przeznaczoną do ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji.”,

b) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ochrona granicy państwowej na lądzie i morzu;”,

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji poprzez:

a) kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium,

b) rozpoznawanie i analizowanie zagrożeń migracyjnych,

c) zwalczanie zagrożeń migracyjnych, w tym przestępczości związanej z nielegalną migracją,

d) realizowanie, w zakresie swojej właściwości, zadań określonych w ustawie z dnia o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...),

e) współdziałanie z organami i podmiotami właściwymi w sprawach udzielania cudzoziemcom zezwoleń na wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pobyt na tym terytorium, w tym wykonywanie czynności na wniosek tych organów i podmiotów, na zasadach określonych odrębnymi przepisami;”,

– w pkt 4:

– lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...) oraz w ustawie z dnia 13 czerwca

³³⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 11.

- 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680),”
- po lit. i kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:
 - „j) przestępstw określonych w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 8 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554, z późn. zm.³⁴);”;
 - pkt 5c uchyla się,
 - pkt 5d otrzymuje brzmienie:

„5d) współdziałanie z innymi organami i służbami w zakresie rozpoznawania zagrożeń terroryzmem i przeciwdziałania tym zagrożeniom;”;
 - pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) gromadzenie i przetwarzanie informacji z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji oraz udostępnianie ich właściwym organom państwowym;”;
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Straż Graniczna w zakresie określonym w ust. 2 i 2a współdziała z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej oraz innych państw.”;
- 2) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komendant Główny Straży Granicznej jest centralnym organem administracji rządowej podległym ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”;
- 3) w art. 3a:
- a) pkt 1–3 otrzymują brzmienie:
 - „1) kierowanie prowadzonymi przez Straż Graniczną działaniami w zakresie ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji;
 - 2) analizowanie zagrożeń bezpieczeństwa granicy państwowej i zagrożeń migracyjnych;
 - 3) nadawanie regulaminów organizacyjnych komendom oddziałów Straży Granicznej oraz komórkom organizacyjnym Komendy Głównej Straży

³⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 113, poz. 715, z 2009 r. Nr 141, poz. 1149 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 98, poz. 626.

Granicznej, a także nadawanie statutów ośrodkom szkolenia Straży Granicznej i ośrodkom Straży Granicznej;”

- b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5) sprawowanie nadzoru nad terenowymi organami Straży Granicznej oraz nad ośrodkami szkolenia Straży Granicznej i ośrodkami Straży Granicznej;”
 - c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
 - „8) prowadzenie współpracy z organami i instytucjami Unii Europejskiej oraz organami i instytucjami innych państw właściwymi w sprawach określonych w art.1 ust. 2 i 2a.”;
- 4) w art. 6 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4. Komendant Główny Straży Granicznej może, w drodze zarządzenia, tworzyć i znosić ośrodki szkolenia Straży Granicznej i ośrodki Straży Granicznej oraz określać ich organizację i zakres działania.
 - 5. Komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej i ośrodka Straży Granicznej oraz ich zastępców powołuje i odwołuje Komendant Główny Straży Granicznej. Komendanci ośrodka szkolenia Straży Granicznej oraz ośrodka Straży Granicznej są przełożonymi wszystkich podległych im funkcjonariuszy.”;
- 5) w art. 8a:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2. Tworzy się Fundusz Wsparcia Straży Granicznej, zwany dalej „Funduszem”, składający się z funduszu centralnego, funduszy oddziałów Straży Granicznej, ośrodków szkolenia Straży Granicznej i ośrodków Straży Granicznej.”
 - b) w ust. 4 po pkt. 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
 - „4) komendantów ośrodków Straży Granicznej – są przychodami funduszy ośrodków Straży Granicznej.”
 - c) w ust. 6 po pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
 - „4) komendanci ośrodków Straży Granicznej – w zakresie funduszy ośrodków Straży Granicznej.”;
- 6) w art. 9 w ust. 7 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) sposób i tryb gromadzenia i przetwarzania informacji z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji;”;
- 7) w art. 9e w ust. 1:

- a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) określonego w art. 465 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach,”;
 - b) po pkt 6b dodaje się pkt 6c w brzmieniu:
„6c) określonych w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 8 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny,”;
- 8) w art. 9f w ust. 1 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:
„2b) określone w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 8 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny,”;
- 9) w art. 10d ust. 20 otrzymuje brzmienie:
„20. W wyniku ustaleń dokonanych w toku kontroli organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce dokonanej kontroli podejmuje dalsze czynności określone w przepisach ustawy z dnia ... o cudzoziemcach.”;
- 10) w art. 11 w ust. 1 pkt 5b otrzymuje brzmienie:
„5b) doprowadzania:
- a) osób, o których mowa w pkt 5, do właściwego organu Straży Granicznej, sądu lub prokuratury,
 - b) cudzoziemców, wobec których prowadzone są postępowania określone w ustawie z dnia ... o cudzoziemcach oraz w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców do organu Straży Granicznej, sądu, prokuratury, jednostki organizacyjnej Policji, wojewody, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych lub podmiotów leczniczych,
 - c) cudzoziemców:
 - którym została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 331 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach,
 - którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 464 ust. 1 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach,
 - którym została wydana decyzja o wydaleniu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 71 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r.

o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, późn. zm.³⁵⁾),

- podlegających przekazaniu, o którym mowa w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony;”;

11) w art. 35 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi kwalifikacjami funkcjonariusza Komendant Główny Straży Granicznej, z urzędu albo na wniosek komendanta oddziału Straży Granicznej, ośrodka szkolenia Straży Granicznej lub ośrodka Straży Granicznej, może skrócić okres służby przygotowawczej funkcjonariusza albo zwolnić go od odbywania tej służby.

4. W razie przerwy w wykonywaniu przez funkcjonariusza obowiązków służbowych trwającej dłużej niż 3 miesiące Komendant Główny Straży Granicznej może, z urzędu albo na wniosek komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej lub komendanta ośrodka Straży Granicznej, przedłużyć okres służby przygotowawczej funkcjonariusza.”;

12) w art. 36 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe, przenoszenia na inne stanowisko oraz zwalniania z tego stanowiska właściwi są przełożeni: Komendant Główny Straży Granicznej, komendanci oddziałów Straży Granicznej, komendanci ośrodków szkolenia Straży Granicznej oraz komendanci ośrodków Straży Granicznej.”;

13) w art. 39b w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) oddziale Straży Granicznej, ośrodku szkolenia Straży Granicznej albo ośrodku Straży Granicznej zarządza komendant tego oddziału, ośrodka szkolenia albo ośrodka.”;

14) w art. 40a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

³⁵⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

„3. Skierowanie, o którym mowa w ust. 1, następuje na podstawie polecenia Komendanta Głównego Straży Granicznej, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej albo komendanta ośrodka Straży Granicznej. W przypadku wydania polecenia w formie ustnej funkcjonariusz otrzymuje potwierdzenie wydania tego polecenia na piśmie nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego wydania.”;

15) w art. 91a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Funkcjonariusze oraz pracownicy Straży Granicznej są obowiązani złożyć oświadczenie o swoim stanie majątkowym, w tym o majątku objętym małżeńską wspólnością majątkową, przy nawiązywaniu lub rozwiązywaniu stosunku służbowego lub stosunku pracy, corocznie oraz na żądanie Komendanta Głównego Straży Granicznej, właściwych komendantów oddziałów Straży Granicznej, komendantów ośrodków szkolenia Straży Granicznej lub komendantów ośrodków Straży Granicznej.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prawo wglądu do złożonych oświadczeń o stanie majątkowym mają: Komendant Główny Straży Granicznej, właściwi komendanci oddziałów Straży Granicznej, ośrodków szkolenia Straży Granicznej lub ośrodków Straży Granicznej oraz osoby przez nich pisemnie upoważnione w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia analizy oświadczeń.”;

16) w art. 136b w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) komendantów oddziałów Straży Granicznej, komendantów ośrodków szkolenia Straży Granicznej, komendantów ośrodków Straży Granicznej oraz kierowników komórek organizacyjnych Komendy Głównej;”.

Art. 471. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.³⁶⁾) w art. 1 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt

³⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 67, poz. 411, Nr 70, poz. 416, Nr 180, poz. 1112, Nr 227, poz. 1505, Nr 228, poz. 1507 i Nr 237, poz. 1654 i 1656, z 2009 r. Nr 69, poz. 595, Nr 79, poz. 667 i Nr 97, poz. 800, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 637, 1342 i 1529.

rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub”.

Art. 472. W ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 767 oraz z 2010 r. Nr 200, poz. 1326) w art. 1a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich, rozumie się przez to także członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.³⁷⁾) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 473. W ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 856, z 2010 r. Nr 107, poz. 679 oraz z 2011 r. Nr 113, poz. 657) w art. 1a w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) obywatele państwa członkowskiego Unii Europejskiej – obywatele państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.³⁸⁾), cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, o którym mowa w ustawie z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...), oraz obywateli polskich, którzy uzyskali kwalifikacje w państwie członkowskim Unii Europejskiej;”.

Art. 474. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.³⁹⁾) w art. 94a:

³⁷⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

³⁸⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

³⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6,

- 1) w ust. 2:
 - a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Na warunkach dotyczących obywateli polskich z nauki w publicznych szkołach dla dorosłych, publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych placówkach, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych kolegiach pracowników służb społecznych oraz z kształcenia ustawicznego w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych korzystają;”
 - b) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, a także członkowie ich rodzin posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu;”
 - c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osoby, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”
 - d) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) osoby, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz członkowie ich rodzin;”
 - e) pkt 10 i 11 otrzymują brzmienie:

„10) osoby, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

11) osoby, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 160 ust. 1, art. 177 lub art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);”
 - f) w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

- „13) osoby, które posiadają kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, wizę Schengen lub wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 2) w ust. 2a pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) pkt 6, 7a, 8 i 12 – uważa się małżonka oraz małoletnie dzieci tych osób niepozostające w związku małżeńskim i będące na ich utrzymaniu.”;
- 3) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Osoby niebędące obywatelami polskimi niewymienione w ust. 2 mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach dla dorosłych, publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych placówkach, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych kolegiach pracowników służb społecznych oraz z kształcenia ustawicznego w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych:
- 1) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
 - 2) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez organ prowadzący szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub placówkę, przez dyrektora szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub placówki;
 - 3) na warunkach odpłatności.”;
- 4) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Wysokość odpłatności za korzystanie z nauki w publicznych szkołach, placówkach, zakładach kształcenia nauczycieli, kolegiach pracowników służb społecznych oraz za kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, o której mowa w ust. 3 pkt 3, oraz sposób wnoszenia opłat ustala organ prowadzący, uwzględniając przewidywane koszty kształcenia lub koszty udzielanych świadczeń oraz możliwość całkowitego lub częściowego zwolnienia z tej odpłatności.”;
- 5) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi w drodze rozporządzenia:
- 1) warunki i tryb przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, w tym szkół artystycznych, placówek, zakładów kształcenia nauczycieli oraz na kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych

- kursów zawodowych, uwzględniając w szczególności rodzaje dokumentów potwierdzających poziom wykształcenia i stan zdrowia tych osób, a także sposób ich kwalifikowania do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr;
- 2) sposób organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia, o których mowa w ust. 4 i 4b–5, z uwzględnieniem wymiaru godzin zajęć i minimalnej liczby osób, dla których organizuje się naukę języka i kultury kraju pochodzenia;
 - 3) wysokość stypendium dla osób, o których mowa w ust. 3 pkt 1, oraz przypadki, w których stypendium może być obniżone lub zawieszona, biorąc pod uwagę wysokość stypendium Prezesa Rady Ministrów, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 90k.”.

Art. 475. W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 pkt 2a otrzymuje brzmienie:
„2a) funkcjonariusze Straży Granicznej w czasie wykonywania czynności służbowych związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji, realizowanych na szlakach komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym;”;
- 2) ust. 2a otrzymuje brzmienie:
„2a. Do ulgi 100% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego w komunikacji zwykłej, pospiesznej, przyspieszonej i ekspresowej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnieni funkcjonariusze Straży Granicznej w czasie wykonywania czynności służbowych związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji, realizowanych na szlakach komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym.”.

Art. 476. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 95 i 1456) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej, rozumie się przez to także członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.⁴⁰⁾) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 15 ust. 3e otrzymuje brzmienie:

„3e. Cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, któremu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej albo któremu w Rzeczypospolitej Polskiej nadano status uchodźcy, odbywa staż podyplomowy na zasadach obowiązujących obywateli polskich.”.

Art. 477. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 98, poz. 855, późn. zm.⁴¹⁾) w art. 611t w § 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) państwa wykonania orzeczenia, do którego skazany będzie wydalony po odbyciu kary lub zwolnieniu z zakładu karnego na podstawie prawomocnej decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,”.

Art. 478. W ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. Nr 108, poz. 685, z późn. zm.⁴²⁾) w art. 6 w ust. 3:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały;”;

2) pkt 5–7 otrzymują brzmienie:

„5) cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

6) cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 160

⁴⁰⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

⁴¹⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 28.

⁴²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2004 r. Nr 146, poz. 1546 i Nr 152, poz. 1598, z 2005 r. Nr 23, poz. 187 i Nr 164, poz. 1365 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455.

ust. 1 lub art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);

- 7) cudzoziemców, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Art. 479. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.⁴³⁾) w art. 50 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, mogą być udostępniane sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, komornikom sądowym, organom egzekucyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.⁴⁴⁾), Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, Komisji Nadzoru Finansowego oraz wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.”;

- 2) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, Komisji Nadzoru Finansowego oraz wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta – w zakresie niezbędnym do realizacji świadczeń rodzinnych.”.

⁴³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 138, poz. 808, Nr 171, poz. 1016, Nr 197, poz. 1170, Nr 199, poz. 1175, Nr 232, poz. 1378 i Nr 291, poz. 1706, z 2012 r. poz. 611, 637, 769, 1342 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 675.

⁴⁴⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 27.

Art. 480. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z późn. zm.⁴⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) karcie pobytu – oznacza to dokument wydany cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 2) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

„Nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji i udzielanie zezwoleń na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkom najbliższej rodziny repatrianta”;
- 3) w art. 15:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Małżonkowi wnioskodawcy, niebędącemu osobą polskiego pochodzenia, zamierzającemu osiedlić się wspólnie z wnioskodawcą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udziela się zezwolenia na pobyt stały.”;
 - b) ust. 3–5 otrzymują brzmienie:

„3. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały małżonka wnioskodawcy, o którym mowa w ust. 1, oraz małoletniego, o którym mowa w ust. 2, dołącza się do wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji.

4. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej „Szefem Urzędu”, udziela lub odmawia udzielenia zezwolenia na pobyt stały osobom, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz wydaje kartę pobytu.

5. Do udzielenia zezwolenia na pobyt stały stosuje się przepisy działu VI ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”;
- 4) w art. 16 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) przebywała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 145 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”;
- 5) w art. 32 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) udzielenia zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkom najbliższej rodziny repatrianta.”;

⁴⁵⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 21.

6) w art. 33 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Szef Urzędu prowadzi centralny rejestr wniosków, decyzji i postanowień wydanych w sprawach udzielenia zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkom najbliższej rodziny repatrianta.”;

7) w art. 41:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) była w dniu uzyskania zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich lub jednego z państw powstałych po jego rozpadzie;”;

b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały;”.

Art. 481. W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z późn. zm.⁴⁶⁾) w art. 4a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich, rozumie się przez to obywateli państw członkowskich, o których mowa w ust. 1, a także członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.⁴⁷⁾) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 482. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925) w art. 2 w ust. 1 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);”.

⁴⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 221, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 i Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 150, poz. 1247, z 2008 r. Nr 210, poz. 1321, z 2010 r. Nr 200, poz. 1326 oraz z 2012 r. poz. 951.

⁴⁷⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

Art. 483. W ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1017) w art. 8 w ust. 1 w pkt 1 w lit. a tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„– innego państwa, jeżeli otrzymała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej albo na zasadzie wzajemności, o ile umowy międzynarodowe ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską nie stanowią inaczej,”.

Art. 484. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) areszt dla cudzoziemców – areszt dla cudzoziemców w rozumieniu ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);”,
 - b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) cudzoziemiec – cudzoziemca w rozumieniu ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;”,
 - c) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) karta pobytu – dokument wydany cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej;”,
 - d) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) strzeżony ośrodek – strzeżony ośrodek w rozumieniu ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;”,
- 2) w art. 3 w ust. 1 uchyla się pkt 3;
- 3) w art. 9:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) postępowanie o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie azylu wobec cudzoziemca jest w toku lub zakończyło się;”,
 - b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) cudzoziemcowi udzielono lub odmówiono udzielenia azylu.”;

4) w art. 28 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wnioskodawca, który przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, areszcie śledczym lub zakładzie karnym, składa wniosek za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej obejmującego terytorialnym zasięgiem działania siedzibę strzeżonego ośrodka, aresztu dla cudzoziemców, aresztu śledczego lub zakładu karnego.”;

5) w art. 33:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2 i 3,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organ przyjmujący wniosek odnotowuje unieważnienie wizy krajowej w dokumentach podróży wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.”,

c) w ust. 3 uchyla się pkt 2 i 3,

d) ust. 4–10 otrzymują brzmienie:

„4. Szef Urzędu może wstrzymać wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu do dnia doręczenia wnioskodawcy decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, jeżeli przemawia za tym słuszny interes strony, nie jest to sprzeczne z interesem społecznym i złożenie kolejnego wniosku nie nastąpiło w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu powinien zawierać uzasadnienie istnienia słusznego interesu wnioskodawcy we wstrzymaniu jej wykonania.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, należy złożyć wraz z kolejnym wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy za pośrednictwem organu przyjmującego, a w przypadku gdy decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu została wydana po złożeniu kolejnego wniosku o nadanie statusu uchodźcy – bezpośrednio do Szefa Urzędu.

7. Wydanie postanowienia w sprawie wstrzymania wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu powinno nastąpić w terminie 5 dni od dnia przekazania wniosku w tej sprawie przez organ przyjmujący lub od dnia otrzymania wniosku złożonego bezpośrednio do Szefa Urzędu.

8. Strona niezadowolona z postanowienia Szefa Urzędu w sprawie wstrzymania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu może zwrócić się do tego organu o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 5 dni od dnia doręczenia postanowienia.

9. Szef Urzędu może zmienić lub uchylić postanowienie wstrzymujące wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w każdym czasie w razie zmiany okoliczności.

10. Postanowienie wstrzymujące wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wygasa z mocy prawa w dniu doręczenia cudzoziemcowi decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy wszczętej na kolejny wniosek, o którym mowa w ust. 4.”;

6) w art. 34 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) złożył wniosek w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,”;

7) w art. 37:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 pkt 6 nie stosuje się, w przypadku gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, a Szef Urzędu nie wstrzymał wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wnioskodawca, który składa wniosek podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały, jest obowiązany przekazać dokument podróży do depozytu Szefowi Urzędu w dniu, w którym zezwolenie na pobyt czasowy lub zezwolenie na pobyt stały utraci ważność lub zostanie cofnięte.”;

8) w art. 38 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub przekazania cudzoziemca na podstawie rozporządzenia (WE) nr 343/2003 odbiór dokumentu podróży następuje w placówce Straży Granicznej albo na granicy państwa, do którego następuje doprowadzenie lub przekazanie, albo w porcie lotniczym lub morskim tego państwa.”;

9) w art. 45 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli organ prowadzący postępowanie zamierza nadać cudzoziemcowi status uchodźcy lub udzielić mu ochrony uzupełniającej, zwraca się do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 lub art. 20 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 lub ust. 3.”;

10) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. W przypadku gdy wnioskodawcy lub osobie, w której imieniu wnioskodawca występuje, odmawia się nadania statusu uchodźcy, w decyzji orzeka się ponadto o udzieleniu ochrony uzupełniającej z przyczyn, o których mowa w art. 15, jeżeli nie sprzeciwiają się temu okoliczności określone w art. 20.”;

11) po art. 48 dodaje się art. 48a w brzmieniu:

„Art. 48a. Organ, który wydał cudzoziemcowi decyzję o umorzeniu postępowania lub o odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, informuje o tym organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.”;

12) uchyla się art. 49;

13) w art. 67 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Małoletniego bez opieki, któremu odmówiono nadania statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej, pozostawia się w placówce opiekuńczo-wychowawczej do czasu przekazania go organom lub organizacjom kraju pochodzenia, do których zadań statutowych należą sprawy małoletnich.”;

14) w art. 70 w ust. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;”;

15) w art. 72 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) przygotowania cudzoziemca do prowadzenia samodzielnego życia poza ośrodkiem, po otrzymaniu decyzji o nadaniu statusu uchodźcy albo decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, w której udzielono ochrony uzupełniającej.”;
- 16) w art. 74 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) terminu wykonania obowiązku opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wydaniu decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;”;
- 17) w art. 75:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Pomoc w dobrowolnym powrocie można zapewnić cudzoziemcowi:
- 1) w stosunku do którego wszczęto postępowanie w sprawie nadania mu statusu uchodźcy, które zakończyło się decyzją o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia mu ochrony uzupełniającej;
 - 2) który po złożeniu wniosku o nadanie statusu uchodźcy zrezygnował z ubiegania się o ten status.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Pomoc w dobrowolnym powrocie można cudzoziemcowi zapewnić kolejny raz nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wykorzystaniem tej pomocy.”,
- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Pomoc w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:
- 1) kosztów podróży cudzoziemca;
 - 2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
 - 3) kosztów wyżywienia w podróży;
 - 4) kosztów opieki medycznej w podróży;
 - 5) kosztów organizacji dobrowolnego powrotu przez podmiot, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów.”;
- 18) w dziale II tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:
- „Zatrzymanie cudzoziemca oraz umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie aresztu dla cudzoziemców w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej”;
- 19) art. 88 otrzymuje brzmienie:

„1. Wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje, w przypadkach, o których mowa w art. 87, lub w przypadku gdy cudzoziemiec nie wywiązuje się z obowiązków określonych w postanowieniu o zastosowaniu wobec niego środków, o których mowa w art. 88a ust. 1, umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców.

2. Areszt dla cudzoziemców stosuje się w przypadkach, gdy istnieje ryzyko, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) małoletniego bez opieki;
- 2) cudzoziemca, którego stan psychofizyczny może uzasadniać domniemanie, że był poddany przemocy albo że jest niepełnosprawny, z wyłączeniem przypadku, gdy zachowanie cudzoziemca zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu innych cudzoziemców przebywających w ośrodku lub pracownikom ośrodka oraz jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia.”;

20) po art. 88 dodaje się art. 88a i art. 88b w brzmieniu:

„Art. 88a. 1. Wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w przypadkach, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 1, można nie umieszczać w strzeżonym ośrodku i wówczas zobowiązać ich do:

- 1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w postanowieniu, o którym mowa w ust. 2,
- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 3) zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym w postanowieniu, o którym mowa w ust. 2,

– do czasu, gdy decyzja w sprawie nadania statusu uchodźcy stanie się ostateczna.

2. Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 1, wydaje organ Straży Granicznej, który zatrzymał wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje.

3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 1.

Art. 88b. 1. Sąd wydaje postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec nich aresztu dla cudzoziemców, na wniosek organu Straży Granicznej, który zatrzymał wnioskodawcę lub osobę, w której imieniu wnioskodawca występuje. Sąd wydaje postanowienie po wysłuchaniu wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje.

2. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88a ust. 1.

3. Sąd wydaje postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 88a ust. 1, na które nie przysługuje zażalenie.”;

21) art. 89 otrzymuje brzmienie:

„Art. 89. 1. Sąd wydaje postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na okres od 30 do 60 dni.

2. Jeżeli cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy, sąd wydaje postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, oceniając, czy okoliczności, które były podstawą umieszczenia cudzoziemca w ośrodku lub areszcie, trwają nadal.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, okres pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców przedłuża się o 90 dni, począwszy od dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o nadanie statusu uchodźcy.

4. Jeżeli decyzja kończąca postępowanie w sprawie o nadanie statusu uchodźcy i udzielenie ochrony uzupełniającej, na podstawie której nie nadano statusu uchodźcy i nie udzielono ochrony uzupełniającej, została doręczona wnioskodawcy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1–3, okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców może być przedłużony na czas określony niezbędny do wydania decyzji ostatecznej w tej sprawie lub do przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku i areszcie dla cudzoziemców, o którym mowa w ust. 1–4, nie może przekroczyć 6 miesięcy.

6. Postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wydaje, na wniosek organu Straży Granicznej, sąd rejonowy, właściwy dla siedziby tego organu.”;

22) w art. 89b ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 407 ust. 5 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców zwalnia się na podstawie decyzji Szefa Urzędu.

2. Szef Urzędu może wydać decyzję o zwolnieniu ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców, z urzędu lub na wniosek wnioskodawcy, jeżeli z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca i osoba, w której imieniu wnioskodawca występuje, z dużym prawdopodobieństwem spełniają warunki nadania statusu uchodźcy, określone w art. 13, lub udzielenia ochrony uzupełniającej, określone w art. 15, i ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz nie istnieją okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 lub art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub ust. 3.”;

23) art. 89c otrzymuje brzmienie:

„Art. 89c. Wnioskodawcy lub osobie, w której imieniu wnioskodawca występuje, zwolnionym ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców na podstawie decyzji, o której mowa w art. 89b ust. 1 i 2, albo nieumieszczonym w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców z przyczyn określonych w art. 400 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, Szef Urzędu może, w drodze decyzji, nakazać przebywanie w określonym miejscu pobytu lub określonej miejscowości, których bez jego zezwolenia nie mogą opuszczać, do dnia, w którym decyzja w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy stanie się ostateczna oraz zobowiązać do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji.”;

24) art. 89h otrzymuje brzmienie:

„Art. 89h. 1. W przypadku gdy istnieją okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 2 Konwencji Genewskiej, decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, cudzoziemcowi który posiada status uchodźcy, wydaje Szef Urzędu, z urzędu lub na wniosek Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego

Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.

2. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, o której mowa w ust. 1, nie określa się terminu dobrowolnego powrotu i nie nadaje się jej rygoru natychmiastowej wykonalności.”;

25) w art. 89i:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Po upływie terminu ważności karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej wydaje się kolejną kartę pobytu, ważną odpowiednio przez okres, o którym mowa w ust. 1 lub 2.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej oraz kartę pobytu wydaje się po pobraniu danych biometrycznych cudzoziemca.”;

26) w art. 89j uchyla się ust. 2;

27) w art. 89k uchyla się ust. 4;

28) art. 89l otrzymuje brzmienie:

„Art. 89l. 1. Cudzoziemiec, który zostaje pozbawiony statusu uchodźcy, jest obowiązany niezwłocznie zwrócić Szefowi Urzędu kartę pobytu i dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w tej sprawie stała się ostateczna.

2. Cudzoziemiec zobowiązany do powrotu jest obowiązany zwrócić kartę pobytu komendantowi placówki Straży Granicznej przy przekraczaniu granicy.

3. Cudzoziemiec, który zostaje pozbawiony ochrony uzupełniającej, jest obowiązany zwrócić Szefowi Urzędu kartę pobytu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w tej sprawie stała się ostateczna.”;

29) w art. 90 uchyla się ust. 2;

30) w art. 91 uchyla się ust. 2 i 3;

31) w art. 93 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do postępowania w sprawie udzielenia azylu stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 ust. 1, art. 24, art. 25, art. 35, art. 37 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz art. 45 ust. 1.”;

32) w art. 94 uchyla się ust. 3;

33) uchyla się art. 95;

34) art. 96 otrzymuje brzmienie:

„Art. 96. Cudzoziemcowi, któremu udzielono azylu, można wydać decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu tylko po uprzednim pozbawieniu go azylu.”;

35) w dziale III uchyla się rozdział 2;

36) w art. 119 w ust. 1:

- a) uchyla się pkt 2,
- b) uchyla się pkt 4,
- c) w pkt 6 uchyla się lit. c;

37) w art. 120:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w pkt 3, 5 i 7, prowadzi Szef Urzędu;”;

b) uchyla się pkt 3;

38) w art. 121 w ust. 1 uchyla się pkt 2 i 4;

39) po art. 121a dodaje się art. 121b w brzmieniu:

„Art. 121b. 1. Odciski linii papilarnych cudzoziemca, pobrane w celu wydania dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej lub karty pobytu, przechowuje się w rejestrze, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1, do dnia, w którym Szef Urzędu wpisze do rejestru potwierdzenie odbioru dokumentu lub karty pobytu.

2. W przypadku wydania cudzoziemcowi decyzji w sprawie odmowy:

- 1) nadania mu statusu uchodźcy,
- 2) udzielenia mu ochrony uzupełniającej,
- 3) wydania mu dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej lub karty pobytu,
- 4) wymiany dokumentów, o których mowa w pkt 3

– dane w postaci odcisków linii papilarnych przechowuje się w rejestrze, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1, do dnia, w którym zostaną w nim umieszczone informacje o prawomocnej decyzji w tej sprawie.”;

40) w art. 123 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dane przetwarzane w rejestrach, o których mowa w art. 119 ust. 1 pkt 1 i 5, udostępnia się ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w zakresie niezbędnym do prowadzenia Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.”;

41) w art. 126 w ust. 1 uchyla się pkt 5 i 6;

- 42) użyte w art. 31 w ust. 2, w art. 70 w ust. 2 w pkt 5, w art. 88 w ust. 1, w art. 89 w ust. 1, 4 i 5, w art. 89a i w art. 89b w ust. 3 i 4 w różnych liczbach i przypadkach wyrazy „areszt w celu wydalenia” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami „areszt dla cudzoziemców”;
- 43) użyte w art. 110 w ust. 2–4, w art. 117 w ust. 3, w art. 117b w ust. 4 i w art. 118 w ust. 3 w różnych liczbach i przypadkach wyrazy „zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony” zastępuje się użytymi w odpowiednich liczbach i przypadkach wyrazami „zezwolenie na pobyt czasowy”.

Art. 485. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późn. zm.⁴⁸⁾) w art. 2:

- 1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) cudzoziemcom zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127 lub art. 187 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,”;
- 2) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
- „2a) cudzoziemcom posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”,”.

Art. 486. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.⁴⁹⁾) w art. 1 w ust. 2 w pkt 2:

- 1) lit. c otrzymuje brzmienie:
- „c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 187 ust. 1 pkt 3 ustawy

⁴⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 120, poz. 1252, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 176, poz. 1241, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, z 2009 r. Nr 97, poz. 800, z 2010 r. Nr 40, poz. 229 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 106, poz. 622 i Nr 224, poz. 1338 oraz z 2013 r. poz. 509.

⁴⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1630, z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720, Nr 109, poz. 747, Nr 192, poz. 1378 i Nr 200, poz. 1446, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 138, poz. 872 i 875, Nr 223, poz. 1456 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 97, poz. 800 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1212 oraz z 2012 r. poz. 959, 1255 i 1548.

z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,”;

2) po lit. c dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.”.

Art. 487. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 oraz z 2012 r. poz. 1544 i 1548) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,

b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;”;

2) art. 5a otrzymuje brzmienie:

„Art. 5a. Prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 171 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, lub na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 177 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach.”;

3) w art. 18 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono

zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

4) w art. 47 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, można udzielić schronienia na okres ważności zaświadczenia, o którym mowa w art. 171 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, lub na okres ważności zezwolenia na pobyt czasowy.”;

5) w art. 101 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki oraz w sprawach cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, i cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.”.

Art. 488. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 i 675) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w ust. 3:

– w pkt 2:

– – lit. e–h otrzymują brzmienie:

„e) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały,

f) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,

g) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 152 ust. 1 i 2 lub art. 187 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...),

h) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 145, art. 160 ust. 1, art. 161 i art. 162, art. 177, art. 187 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 lub art. 188 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach,”,

– – po lit. h dodaje się lit. ha w brzmieniu:

„ha) posiadających zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1 albo art. 126 ust. 1, albo wizę wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,”,

-- lit. i otrzymuje brzmienie:

„i) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany,”

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) cudzoziemców – członków rodzin obywateli polskich, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo po złożeniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 207 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej posiadali zezwolenie na pobyt czasowy;”

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) cudzoziemców zamierzających wykonywać pracę lub wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niewymienionych w pkt 2–4.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Na zasadach określonych w ustawie zasiłki i inne świadczenia z tytułu bezrobocia przysługują osobom, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 2 lit. a–g, i, j, l oraz pkt 3 i 4.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Na zasadach określonych w ustawie osobom, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. ha, przysługują zasiłki, o których mowa w rozdziale 15.

6. Na zasadach określonych w ustawie osoby, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. h oraz ha, mogą korzystać z usług rynku pracy z wyłączeniem prawa do świadczeń określonych w art. 41–42a.”;

2) w art. 2 w ust. 1:

a) w pkt 2 wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„bezrobotnym – oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1 i 2 lit. a–g oraz lit. i, j, l, osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha, która bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotna była zatrudniona nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 6 miesięcy, oraz osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 3 i 4, niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub w szkole wyższej, gdzie studiuje na studiach niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:”;

b) w pkt 13 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi nieposiadającemu zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pobyt i pracę, w przypadkach gdy jest ono wymagane, lub powierzenie wykonywania pracy na innych warunkach lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, z zastrzeżeniem art. 88f ust. 1a i 1b;”;

c) pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) nielegalnym wykonywaniu pracy przez cudzoziemca – oznacza to wykonywanie pracy przez cudzoziemca, który nie jest uprawniony do wykonywania pracy w rozumieniu art. 87 ust. 1 lub nie jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę na podstawie przepisów szczególnych lub którego podstawa pobytu nie uprawnia do wykonywania pracy, lub który wykonuje pracę na innych warunkach lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, z zastrzeżeniem art. 88f ust. 1a i 1b, lub który wykonuje pracę na innych warunkach lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114, art. 126, art. 127 lub art. 143 ust. 3, z zastrzeżeniem art. 119

i art. 135 ust. 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, lub który wykonuje pracę bez umowy o pracę albo umowy cywilnoprawnej w wymaganej formie;”;

- 3) w art. 9 w ust. 1 pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) badanie i analizowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy w związku z postępowaniem o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca lub postępowaniem o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 i art. 127 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;”;
- 4) w art. 10 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Wykaz zawodów i rodzajów pracy, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, stosuje się odpowiednio w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 i art. 127 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach.”;
- 5) w art. 33 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Starosta zawiadamia organ Straży Granicznej lub wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zarejestrowaniu osoby, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. ha, jako bezrobotnej.”;
- 6) w art. 43 w ust. 1 po pkt 8 dodaje się przecinek i pkt 9 w brzmieniu:

„9) jest cudzoziemcem, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. h oraz ha, z zastrzeżeniem art. 1 ust. 6”;
- 7) w art. 87:
 - a) w ust. 1:
 - pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
 - „3) posiada zezwolenie na pobyt stały w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 4) posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w Rzeczypospolitej Polskiej;”;
 - po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) posiada zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;”;
 - pkt 11a otrzymuje brzmienie:

„11a) posiada zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1, art. 126, art. 127 lub art. 143 ust. 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach – na warunkach określonych w tym zezwoleniu;”;
 - pkt 12:
 - lit. a–c otrzymują brzmienie:

- „a) na podstawie wizy, z wyjątkiem wizy, o której mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1, 22 lub 23 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, lub
- b) na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 207 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku był uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- c) na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, z wyjątkiem zezwolenia udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 182 ust. 1 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, lub”

– – lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) w ramach ruchu bezwizowego.”

b) w ust. 2 pkt 1–5 otrzymują brzmienie:

- „1) posiadający w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 145, art. 152 ust. 1 lub 2, art. 159 ust. 2 pkt 1 lub 2, art. 162 ust. 2, art. 177 i art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;
- 2) będący małżonkiem obywatela polskiego lub cudzoziemca, o którym mowa w pkt 1 i ust. 1 pkt 1–6, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielone w związku z zawarciem związku małżeńskiego;
- 3) będący zstępnym, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 8 lit. b, obywatela polskiego lub cudzoziemca, o którym mowa w pkt 1 i 2 oraz ust. 1 pkt 1–6, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) posiadający zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielone na podstawie art. 160 ust. 1 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;
- 5) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 207 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który

potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku był zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę na podstawie pkt 1–4;”;

8) w art. 88 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wykonuje pracę u pracodawcy zagranicznego i jest delegowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres przekraczający 30 dni w ciągu kolejnych 6 miesięcy w innym celu niż wskazany w pkt 2–4.”;

9) w art. 88a po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przedłużenie zezwolenia następuje na pisemny wniosek podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, złożony nie wcześniej niż w terminie 90 dni i nie później niż w terminie 30 dni przed upływem okresu ważności zezwolenia.”;

10) w art. 88c:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi dołączył do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę informację starosty właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy, sporządzoną z uwzględnieniem pierwszeństwa dostępu do rynku pracy dla obywateli polskich oraz cudzoziemców, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–11.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy specyfika pracy wykonywanej przez cudzoziemca nie pozwala na wskazanie głównego miejsca jej wykonywania, informację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wydaje starosta właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Informację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, starosta wydaje na wniosek podmiotu powierzającego wykonywanie pracy w terminie:

- 1) nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia oferty pracy w powiatowym urzędzie pracy, jeżeli z analizy rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy nie wynika, że istnieje możliwość zorganizowania rekrutacji;
 - 2) nie dłuższym niż 21 dni od dnia złożenia oferty pracy w przypadku organizowania rekrutacji wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.”,
- d) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) zawód, w którym cudzoziemiec ma wykonywać pracę, lub rodzaj pracy, która ma być mu powierzona, znajduje się w wykazie, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1, określonym przez wojewodę właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy;”,
- e) ust. 10 otrzymuje brzmienie:
- „10. Jeżeli podmiotem powierzającym cudzoziemcowi wykonywanie pracy jest agencja pracy tymczasowej, a zezwolenie dotyczy pracy cudzoziemca w charakterze pracownika tymczasowego, stosuje się przesłanki określone w ust. 1–3.”,
- f) po ust. 10 dodaje się ust. 11 w brzmieniu:
- „11. Przepisy ust. 1–3 stosuje się do podmiotów powierzających cudzoziemcowi wykonywanie pracy, które nie są pracodawcami w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 25.”;
- 11) w art. 88f:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
 - „1a. Zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub przejęcie zakładu pracy lub jego części przez innego pracodawcę nie wymagają wydania nowego zezwolenia na pracę.
 - 1b. Podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy może powierzyć mu na okresy łącznie nieprzekraczające 30 dni w roku kalendarzowym wykonywanie pracy o innym charakterze lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, jeżeli zostały spełnione pozostałe warunki określone w zezwoleniu na pracę oraz wymagania, o których mowa w art. 88d. W takim przypadku uzyskanie zezwolenia na pracę określającego nowe okoliczności nie jest wymagane.”,
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Na wniosek innego wojewody, naczelnika właściwego urzędu skarbowego, terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, konsula, organu Państwowej Inspekcji Pracy, Służby Celnej, Straży Granicznej lub Policji wojewoda przekazuje kopie wydanych decyzji w sprawie zezwoleń na pracę oraz informacji, o których mowa w art. 88i.”;

12) w art. 88g po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Jeżeli termin na złożenie wniosku o wydanie przedłużenia zezwolenia na pracę u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku został zachowany i wniosek nie zawiera braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie, pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za legalną od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja o udzieleniu przedłużenia zezwolenia na pracę stanie się ostateczna.

1b. Do cudzoziemca, który złożył wniosek o zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1, art. 126 ust. 1, art. 127 lub art. 143 ust. 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, w celu kontynuowania pracy wykonywanej zgodnie z posiadanym przez siebie zezwoleniem na pracę lub zezwoleniem na pobyt czasowy stosuje się przepis ust. 1a.”;

13) w art. 88h w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) uwzględnienia w umowie z cudzoziemcem warunków, o których mowa w art. 88c, zawartych w zezwoleniu na pracę;”;

b) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) przekazania cudzoziemcowi jednego egzemplarza zezwolenia na pracę, którego to zezwolenie dotyczy;

5) informowania cudzoziemca o działaniach podejmowanych w związku z postępowaniem o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pracę oraz decyzjach o wydaniu, odmowie lub uchyleniu zezwolenia;”;

c) uchyla się pkt 7;

14) art. 88i otrzymuje brzmienie:

„Art. 88i. Podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy w terminie 7 dni pisemnie powiadamia wojewodę, który wydał zezwolenie na pracę, o następujących okolicznościach:

- 1) cudzoziemiec rozpoczął pracę o innym charakterze lub na innym stanowisku niż określone w zezwoleniu na pracę, na warunkach, o których mowa w art. 88f ust. 1 pkt 1b;
 - 2) nastąpiła zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy lub przejęcie zakładu pracy lub jego części przez innego pracodawcę;
 - 3) nastąpiło przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę;
 - 4) zmieniła się osoba reprezentująca pracodawcę, o której mowa w art. 88c ust. 6 pkt 3;
 - 5) cudzoziemiec nie podjął pracy w okresie 3 miesięcy od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę;
 - 6) cudzoziemiec przerwał pracę na okres przekraczający 3 miesiące;
 - 7) cudzoziemiec zakończył pracę wcześniej niż 3 miesiące przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę.”;
- 15) w art. 88j w ust. 1:
- a) pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
 - „3) został prawomocnie ukarany za wykroczenie określone w art. 120 ust. 3–5;
 - 4) w ciągu dwóch lat od uznania za winnego popełnienia czynu, o którym mowa w art. 120 ust. 1, został ponownie prawomocnie ukarany za podobne wykroczenie;”;
 - b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
 - „7) jest osobą fizyczną karaną za czyn, o którym mowa w art. 189a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, lub karaną w innym państwie na podstawie przepisów Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej albo jest podmiotem zarządzanym lub kontrolowanym przez taką osobę;”;
 - c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
 - „8) nie dopełnia obowiązków wynikających z art. 88h ust. 4;”;
- 16) art. 88k otrzymuje brzmienie:
- „Art. 88k. 1. Wojewoda uchyla wydane zezwolenie, jeżeli:
- 1) uległy zmianie okoliczności lub dowody, odnoszące się do wydanej decyzji;

- 2) ustala przyczyna udzielenia zezwolenia na pracę;
- 3) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie dopełnił obowiązków, o których mowa w art. 88h ust. 4;
- 4) cudzoziemiec przestał spełniać wymagania, o których mowa w art. 88d;
- 5) zaistniały okoliczności, o których mowa w art. 88i pkt 5 i 6;
- 6) otrzymał informację, że w stosunku do cudzoziemca obowiązuje wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 88f ust. 1a i 1b.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, gdy wojewoda otrzymał powiadomienie, o którym mowa w art. 88i pkt 4.

4. Przepisu ust. 1 pkt 5 nie stosuje się, gdy wojewoda otrzymał powiadomienie, o którym mowa w art. 88i pkt 5 lub 6, określające okoliczności wskazujące, że zezwolenie będzie wykorzystane zgodnie z jego przeznaczeniem oraz:

- 1) przyczynę niepodjęcia pracy lub
- 2) przyczynę przerwy w wykonywaniu pracy.”;

17) po art. 88k dodaje się art. 88l i art. 88m w brzmieniu:

„Art. 88l. W przypadku uchylecia zezwolenia na pracę cudzoziemca, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej wojewoda informuje o uchyleniu zezwolenia organ Straży Granicznej, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna.

Art. 88m. Zezwolenie na pracę wygasa z mocy prawa z dniem, w którym udzielono cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w związku z wykonywaniem pracy u tego samego pracodawcy i na tym samym stanowisku.”;

18) w art. 90:

a) w ust. 1:

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wzory wniosków o wydanie lub przedłużenie zezwolenia na pracę, wzory oświadczeń podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy o spełnieniu wymagań określonych w ustawie oraz wzory zezwoleń i przedłużeń zezwoleń, które mogą zawierać dane osobowe cudzoziemca oraz podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy”;

– część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– mając na uwadze specyfikę sytuacji, o których mowa w art. 88, pierwszeństwo dostępu do rynku pracy dla obywateli polskich i cudzoziemców, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–11, oraz zapewnienie właściwej organizacji postępowania w sprawach wydawania i przedłużania zezwoleń na pracę.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których powierzenie cudzoziemcowi wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, uwzględniając przypadki określone w umowach i porozumieniach międzynarodowych oraz programach szkoleniowych lub doradczych realizowanych w ramach działań Unii Europejskiej lub innych międzynarodowych programach pomocowych, polską politykę zagraniczną, specyfikę wykonywanego zawodu, charakter pracy, okres pracy, wymogi dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, a także szczególny status, który był podstawą udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

19) w art. 120 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Kto nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 88i, podlega karze grzywny nie niższej niż 100 zł.”.

Art. 489. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 i 675) w art. 13:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby zagraniczne z państw członkowskich Unii Europejskiej, z państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz osoby zagraniczne z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów zawartych przez te państwa z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na takich samych zasadach, jak obywatele polscy.”;

2) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiadają w Rzeczypospolitej Polskiej:

- a) zezwolenie na pobyt stały,
 - b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - c) zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 145 lub art. 160 ust. 1, z wyłączeniem okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a–d, art. 187 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...),
 - d) zezwolenie na pobyt czasowy udzielone przybywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywającemu na tym terytorium w celu połączenia z rodziną członkowi rodziny, w rozumieniu art. 160 ust. 3 i 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, osób, o których mowa w lit. a, b, e oraz f,
 - e) status uchodźcy,
 - f) ochronę uzupełniającą,
 - g) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany,
 - h) zezwolenie na pobyt czasowy i pozostają w związku małżeńskim, zawartym z obywatelem polskim zamieszkałym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - i) zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania działalności gospodarczej, udzielone ze względu na kontynuowanie prowadzonej już działalności gospodarczej na podstawie wpisu do CEIDG,”;
- 3) ust. 2a otrzymuje brzmienie:
- „2a. Obywatele innych państw niż wymienione w ust. 1, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 207 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej byli uprawnieni do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na podstawie ust. 2 pkt 1 lit. c, d i h, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach, jak obywatele polscy.”;
- 4) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Członek rodziny, w rozumieniu art. 160 ust. 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, osób zagranicznych, do których odnoszą się umowy międzynarodowe, o których mowa w ust. 3, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy, może podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak te osoby zagraniczne.

5. Członek rodziny, w rozumieniu art. 160 ust. 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, posiadający zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z przybywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywaniem na tym terytorium w celu połączenia z rodziną, może podejmować i wykonywać działalność gospodarczą w takim samym zakresie jak cudzoziemcy, którzy posiadają zezwolenie na pobyt czasowy i wykonują działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej dokonanego na zasadzie wzajemności.”.

Art. 490. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.⁵⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoby nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, które przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy w celu wykonywania pracy, zezwolenia na pobyt czasowy z wyłączeniem zezwolenia udzielonego na podstawie art. 182 ust. 1 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...), zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany,”

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

⁵⁰⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 15.

„2a) osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą albo korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium,”

b) w ust. 2:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) członkowie zakonów oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów i ich odpowiednicy, którzy nie posiadają obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i nie są osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 3, a przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wize, zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany,”

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą albo korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium,”;

2) w art. 12 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) art. 416 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;”.

Art. 491. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 675) w art. 43:

1) w ust. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) cudzoziemcy, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały;”

b) pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

6) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa

w art. 127, art. 160 ust. 1 lub art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);”;

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Cudzoziemcy, którzy posiadają kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy” lub wizę Schengen lub wizę krajową w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogą podejmować i odbywać studia wyższe, studia doktoranckie oraz kształcenie w innych formach, a także uczestniczyć w badaniach naukowych i pracach rozwojowych odpłatnie. Osobom tym nie przysługuje prawo do stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych i zapomóg.”.

Art. 492. W ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.⁵¹⁾) w art. 21 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kopię zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej – w przypadku gdy wnioskodawca będący cudzoziemcem, w rozumieniu przepisów ustawy o cudzoziemcach, zamierza prowadzić działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo”.

Art. 493. W ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.⁵²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

„Art. 2a. 1. Do osób, o których mowa w art. 1, stosuje się przepisy art. 49–56, przepisy wydane na podstawie art. 57 ust. 1, art. 337 ust. 3, art. 338 ust. 1, art. 339, przepisy wydane na podstawie art. 340 ust. 1, art. 341–348, art. 395–427, art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. a i k oraz pkt 3–5, art. 429 ust. 1 pkt 2, 7, 8 i 12 oraz ust. 2, art. 430 ust. 1, 2 pkt 5 i 7 oraz ust. 6 i 7, art. 432, art. 439–441, art. 444–447, art. 449–457 oraz przepisy

⁵¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 171, poz. 1225, z 2007 r. Nr 64, poz. 429, z 2008 r. Nr 145, poz. 916 i Nr 214, poz. 1346, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 81, poz. 528 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622.

⁵²⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

wydane na podstawie art. 458 ust. 1 i art. 459 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).

2. Do osób, o których mowa w art. 1 pkt 4, stosuje się ponadto przepisy:

- 1) art. 3 pkt 8 i 15, art. 58, art. 59, art. 60 ust. 1 pkt 17, art. 66 ust. 1–3, art. 67–71, art. 73, art. 74, art. 77 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. a i e oraz ust. 7 i 8, art. 78, art. 79, przepisy wydane na podstawie art. 80 ust. 1, art. 96, przepisy wydane na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 361–380, art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. c, art. 429 ust. 1 pkt 1, art. 443 ust. 1 pkt 5 oraz art. 448 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;
- 2) art. 34 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1, z późn. zm.) w zakresie unieważnienia lub cofnięcia wizy krajowej.”;
- 2) w art. 10 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, prowadzonego na podstawie art. 434 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach, zwanego dalej „wykazem”, lub”;
- 3) w art. 11 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) jego wjazd następuje w okresie obowiązywania wpisu do wykazu lub”;
- 4) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Bez konieczności zachowania warunków pobytu określonych w niniejszym rozdziale na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może przebywać:
 - 1) obywatel UE i członek rodziny niebędący obywatelem UE – przez okres do 3 miesięcy;
 - 2) obywatel UE, który wjechał na to terytorium w celu poszukiwania pracy – przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, chyba że po upływie tego okresu wykaże, że aktywnie kontynuuje poszukiwanie pracy i ma rzeczywiste szanse na zatrudnienie.”;
- 5) w art. 16 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2) posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej, oraz:
 - a) jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym,

- b) jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.⁵³⁾) albo
 - c) posiada prywatne ubezpieczenie zdrowotne, pokrywające wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z potrzebą pomocy medycznej lub leczeniem szpitalnym, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku;
- 3) studiuje lub odbywa szkolenie zawodowe w Rzeczypospolitej Polskiej oraz:
- a) posiada wystarczające środki finansowe do utrzymania siebie i członków rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby nie stanowić obciążenia dla pomocy społecznej,
 - b) jest objęty powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym,
 - c) jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu art. 5 pkt 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych albo
 - d) posiada prywatne ubezpieczenie zdrowotne, pokrywające wszelkie wydatki, które mogą wyniknąć podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z potrzebą pomocy medycznej lub leczeniem szpitalnym, w którym ubezpieczyciel zobowiązuje się do pokrycia kosztów udzielonych ubezpieczonemu świadczeń zdrowotnych bezpośrednio na rzecz podmiotu udzielającego takich świadczeń, na podstawie wystawionego przez ten podmiot rachunku;”;
- 6) w art. 20 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy obywatela UE posiadającego prawo pobytu w okolicznościach, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2.”;
- 7) w art. 31 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

⁵³⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 15.

„1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do obywatela UE, który dołącza do obywatela UE lub obywatela Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa z nim na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z powodu:

- 1) istniejących stałych więzi między nimi, lub
- 2) zależności finansowej od obywatela, do którego dołącza lub z którym przebywa lub pozostawania w gospodarstwie domowym tego obywatela w kraju, z którego przybył obywatel UE ubiegający się o zarejestrowanie pobytu, lub
- 3) poważnych względów zdrowotnych wymagających osobistej opieki, sprawowanej przez obywatela UE lub obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, do którego ten obywatel dołącza lub z którym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

- 8) w art. 73 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2–4 w brzmieniu:

„2. Decyzję o wydaleniu organy mogą przekazywać między sobą za pośrednictwem urzędów umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym lub za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej i doręczać tę decyzję obywatelowi UE lub członkowi rodziny niebędącemu obywatelem UE w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

3. Wojewoda odnotowuje wydanie decyzji o wydaleniu w dokumencie podróży obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz niezwłocznie informuje o tym organ, który wystąpił z wnioskiem o jej wydanie.

4. W przypadku doręczenia decyzji o wydaleniu w formie, o której mowa w ust. 2, organ Straży Granicznej, który wykonuje tę decyzję, odnotowuje fakt jej wydania w dokumencie podróży cudzoziemca.”;

- 9) po art. 73 dodaje się art. 73a i art. 73b w brzmieniu:

„Art. 73a. 1. Organ, który wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, lub komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na siedzibę wojewody, który wydał decyzję w tej sprawie na wniosek Ministra Obrony Narodowej lub z urzędu, pobiera od obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE odciski linii papilarnych oraz sporządza jego fotografię.

2. Odciski linii papilarnych pobiera się za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków.

3. Organ, który pobrał odciski linii papilarnych, przekazuje Komendantowi Głównemu Policji ich obraz, dane osobowe obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz informacje, o których mowa w art. 430 ust. 6 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach.

Art. 73b. 1. Decyzję o wydaleniu małoletniego obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE do kraju jego pochodzenia lub do innego państwa wykonuje się, gdy cudzoziemiec ten ma w państwie, do którego zostaje wydany, zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodnie ze standardami określonymi przez Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z 2000 r. Nr 2, poz. 11 oraz z 2013 r. poz. 677).

2. Małoletniego obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE można wydalić tylko pod opieką przedstawiciela ustawowego, chyba że decyzja o wydaleniu jest wykonywana w taki sposób, że małoletniego przekazuje się przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego następuje wydalenie.”;

10) art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. 1. Przymusowe wykonanie decyzji o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na doprowadzeniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

2. Doprowadzenie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE:

- 1) do granicy – wykonuje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony – wykonuje Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE przekracza granicę.

3. Komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE przekracza granicę, odnotowuje w rejestrze, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. k ustawy

z dnia ... o cudzoziemcach, datę opuszczenia przez obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu, informuje organ gminy właściwy ze względu na miejsce zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE o opuszczeniu przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonaniem decyzji o wydaleniu.”;

11) po art. 74 dodaje się art. 74a i art. 74b w brzmieniu:

„Art. 74a. 1. Organ Straży Granicznej właściwy do przymusowego wykonania decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa, w drodze decyzji, wysokość kosztów związanych z wydaniem i przymusowym wykonaniem decyzji o wydaleniu, podmioty obowiązane do pokrycia tych kosztów oraz termin i sposób ich uiszczenia.

2. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 74b. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) treść wniosku o wydanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania, a w szczególności konieczność uzyskania informacji niezbędnych do wydania decyzji o wydaleniu;
- 2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o wydaleniu, uwzględniając zapewnienie możliwości ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE, że decyzja ta została wydana.”.

Art. 494. W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.⁵⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

⁵⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 144, poz. 899, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 230, poz. 1511, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 oraz z 2012 r. poz. 1007.

- „3) kopię zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej udzielonego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej – w przypadku gdy wnioskodawca będący cudzoziemcem, w rozumieniu przepisów o cudzoziemcach, zamierza wykonywać działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej, albo”;
- 2) w art. 20 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) kopię zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej udzielonego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej – jeżeli wnioskodawca będący cudzoziemcem, w rozumieniu przepisów o cudzoziemcach, zamierza wykonywać działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej, albo”.

Art. 495. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1282, z późn. zm.⁵⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 1 lit. k otrzymuje brzmienie:
- „k) nadania statusu uchodźcy, udzielenia azylu, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zgody na pobyt tolerowany, oraz w sprawach ochrony czasowej,”;
- 2) w załączniku do ustawy:
- a) w części II w ust. 21 w kolumnie 4 dodaje się pkt 15 w brzmieniu:
- „15) zaświadczenie potwierdzające, iż w stosunku do cudzoziemca istnieje domniemanie, że jest on ofiarą handlu ludźmi”,
- b) w części III:
- ust. 2 otrzymuje brzmienie:

	2. Zezwolenie na pobyt czasowy, z wyłączeniem zezwolenia udzielonego na podstawie art. 182 ust. 1 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...)	340 zł	1) zezwolenie, o którym mowa w art. 177 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach 2) zezwolenie udzielane cudzoziemcowi korzystającemu
--	---	--------	---

⁵⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1448 i 1512 oraz z 2013 r. poz. 21 i 455.

			z ochrony czasowej
--	--	--	--------------------

- ust. 2a w kolumnie 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2a. Zezwolenie, o którym mowa w art. 182 ust. 1 ustawy z dnia ...
o cudzoziemcach, wydane na podstawie:
 - 1) pkt 1 i 3
 - 2) pkt 2.”;
- po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

	2b. Zezwolenie, o którym mowa w art. 114 ust. 1 i art. 127 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...)	440 zł	
--	--	--------	--

- ust. 3 w kolumnie 2 otrzymuje brzmienie:
 - „3. Zezwolenie na pobyt stały.”,
- ust. 4 w kolumnie 2 otrzymuje brzmienie:
 - „4. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.”,
- w ust. 44 w kolumnie 4 uchyla się pkt 14.

Art. 496. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. Nr 165, poz. 1170, z późn. zm.⁵⁶⁾) w art. 3 w ust. 1:

- 1) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) cudzoziemca, o którym mowa w art. 443 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...), przysługuje Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców;”;
- 2) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
 - „7) przedmiotów podlegających zatrzymaniu albo zatrzymaniu w celu wykorzystania jako dowód w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym przysługuje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, ministrowi spraw zagranicznych, Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Żandarmerii Wojskowej, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Służbie Celnej, wojewodom, Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców, organom

⁵⁶⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 22.

kontroli skarbowej, dyrektorowi urzędu morskiego, sądowi, prokuraturze lub urzędom skarbowym wyznaczonym w trybie przewidzianym w art. 3a.”.

Art. 497. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. Nr 180, poz. 1280, z późn. zm.⁵⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie nieposiadającej obywatelstwa polskiego albo zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

2) w art. 17 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Karta Polaka traci ważność z chwilą nabycia obywatelstwa polskiego albo uzyskania zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

3) w art. 19 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wnioskodawca nabył obywatelstwo polskie albo uzyskał zezwolenie na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”.

Art. 498. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 i 1548) w art. 1a w ust. 1 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...),”.

Art. 499. W ustawie z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach państw członkowskich, rozumie się przez to także:

1) członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobyście oraz wyjeździe z tego

⁵⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 52, poz. 305, Nr 214, poz. 1348 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2011 r. Nr 131, poz. 764.

- terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.⁵⁸⁾);
- 2) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);
 - 3) obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców będących beneficjentami ochrony międzynarodowej, posiadających status uchodźcy lub osoby kwalifikującej się do otrzymania ochrony uzupełniającej w rozumieniu odrębnych przepisów;
 - 4) obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji w rozumieniu odrębnych przepisów;
 - 5) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celach innych niż wykonywanie pracy zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub prawem krajowym i mają prawo do wykonywania pracy oraz posiadają dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1) oraz obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub prawem krajowym w rozumieniu odrębnych przepisów;
 - 6) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 152 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 500. W ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161) w art. 30:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Za obywatela polskiego uznaje się:

- 1) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 3 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu,

⁵⁸⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

- który posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;
- 2) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który:
 - a) pozostaje co najmniej od 3 lat w związku małżeńskim zawartym z obywatelem polskim lub
 - b) nie posiada żadnego obywatelstwa;
 - 3) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z posiadaniem statusu uchodźcy nadanego w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 4) małoletniego cudzoziemca, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;
 - 5) małoletniego cudzoziemca, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego co najmniej jednemu z rodziców zostało przywrócone obywatelstwo polskie, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;
 - 6) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie i legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat, który spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) posiada zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawo stałego pobytu,
 - b) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;
 - 7) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z polskim pochodzeniem.”;
- 2) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do ustalenia, czy cudzoziemiec przebywa nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepis art. 196 ust. 6 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 501. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. Nr 217, poz. 1427, z późn. zm.⁵⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7 w ust. 1 w pkt 3:
 - a) lit. c i d otrzymują brzmienie:

„c) udzieleniem zezwolenia na pobyt stały,
d) udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,”
 - b) w lit. i średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:

„j) uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych;”;
- 2) w art. 43:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Cudzoziemiec dokonujący zameldowania na pobyt stały przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, ochrony uzupełniającej, albo nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, dokument „zgoda na pobyt tolerowany” albo zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, decyzję w sprawie nadania statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.”
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Cudzoziemiec dokonujący zameldowania się na pobyt czasowy przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy albo cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 207 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...) lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt

⁵⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593, z 2011 r. Nr 133, poz. 768, Nr 204, poz. 1195 i Nr 288, poz. 1689 oraz z 2012 r. poz. 921 i 1407.

rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej – dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu, dokument „zgoda na pobyt tolerowany” albo zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.”.

Art. 502. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 139, poz. 814 i Nr 205, poz. 1206 oraz z 2012 r. poz. 941) w art. 11:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej albo członek rodziny takiej osoby posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu;”;

2) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osoba, której udzielono zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

3) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) osoba, której udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, albo członek rodziny takiej osoby;”;

4) pkt 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„9) osoba, której na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;

10) osoba, której na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 160 ust. 1, art. 177 lub art. 187 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);”;

5) po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) osoba, która posiada kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, wizę Schengen lub wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”.

Art. 503. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 i 154) w art. 5 w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
- a) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - b) uzyskania w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 4) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
- a) zezwolenia na pobyt stały,
 - b) zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 187 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 504. W ustawie z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1038) w art. 3 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

- „9) obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej – należy przez to rozumieć obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej, członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.⁶⁰⁾) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 505. W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 1456) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej – należy przez to rozumieć obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich

⁶⁰⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej, członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.⁶¹⁾) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach (Dz. U. poz. ...);”;

2) w art. 35 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada zezwolenie na pobyt stały;”;

3) w art. 42 w ust. 1 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) utraty obywatelstwa polskiego, obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo cofnięcia zezwolenia na pobyt stały;

5) cofnięcia statusu rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... o cudzoziemcach;”.

Art. 506. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 230, poz. 1371) w art. 6 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców;”.

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 507. Z dniem wejścia w życie ustawy udzielone na podstawie dotychczasowych przepisów zezwolenia:

- 1) na zamieszkanie na czas oznaczony – stają się zezwoleniami na pobyt czasowy i zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane;
- 2) na osiedlenie – stają się zezwoleniami na pobyt stały.

Art. 508. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy wydane na podstawie dotychczasowych przepisów decyzje:

- 1) o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97:

⁶¹⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 14.

- a) ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych,
 - b) ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 352 pkt 2 lub 3;
- 2) o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o wydaleniu, z wyłączeniem decyzji o wydaleniu wydanych na podstawie ustawy zmienianej w art. 493 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy decyzje w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, o których mowa w art. 141 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, stają się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

3. Decyzję w sprawie cofnięcia:

- 1) zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2,
- 2) zgody na pobyt tolerowany, która na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. b stała się zgodą na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 352 pkt 2 lub 3

– wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził wystąpienie okoliczności uzasadniających cofnięcie zgody.

4. Karty pobytu wydane cudzoziemcom, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzje w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane.

5. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2, po upływie okresu ważności posiadanej przez niego karty pobytu komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje kolejną kartę pobytu, od której wydania nie pobiera się opłaty.

6. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. b, po upływie okresu ważności posiadanej przez niego karty pobytu komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje dokument „zgoda na pobyt tolerowany”.

Art. 509. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy uzależniają udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od okresu jego pobytu na tym terytorium na podstawie:

- 1) zezwolenia na pobyt czasowy – do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 2) zezwolenia na pobyt czasowy wydanego w określonym celu – do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wydanego ze względu na ten sam cel;
- 3) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – do tego okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się okres pobytu cudzoziemca na tym terytorium na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydanej ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy, lub zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 141 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy,
- 4) ochrony uzupełniającej – do tego okresu zalicza się okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydanej ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy.

Art. 510. Zaproszenia wpisane do ewidencji zaproszeń na podstawie dotychczasowych przepisów, zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego oraz wizy i dokumenty wydane cudzoziemcom na podstawie przepisów rozdziału 6 uchylanej ustawy zachowują ważność przez okres, na który zostały wydane.

Art. 511. Do czasu wyczerpania zapasów, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2014 r., blankiety dotychczasowych zaproszeń i dokumentów dla cudzoziemców wydaje się według wzorów określonych w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 20, art. 24k, art. 48f, art. 48g i art. 84 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach.

Art. 512. Przepis art. 304 ust. 1 pkt 11 stosuje się do umów międzynarodowych o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, obowiązujących w dniu 13 stycznia 2009 r.

Art. 513. Do terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemców oraz do korzystania przez nich z pomocy w dobrowolnym powrocie,

w przypadkach gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy została im wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej lub o odmowie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 514. 1. Do postępowań administracyjnych, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie:

- 1) ustaw zmienianych w niniejszej ustawie,
- 2) ustawy, o której mowa w art. 521,
- 3) ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zalegalizowaniu pobytu niektórych cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 191, poz. 1133 i Nr 291, poz. 1707)

– stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i zezwolenia na osiedlenie się, których udzielenie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3, w dniu ich udzielenia staną się odpowiednio zezwoleniami na pobyt czasowy i zezwoleniami na pobyt stały.

3. Decyzje o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, których wydanie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w dniu, w którym staną się ostateczne, staną się decyzjami o udzieleniu:

- 1) zgody na pobyt ze względów humanitarnych – w przypadku decyzji wydanych ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy;
- 2) zgody na pobyt tolerowany, o której mowa w art. 352 pkt 2 lub 3 – w przypadku decyzji wydanych ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy.

4. Decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o wydaleniu, których wydanie zakończy postępowania administracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, z wyłączeniem postępowań administracyjnych, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 493, w dniu, w którym staną się ostateczne, staną się decyzjami o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

5. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:

- 1) decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 3 pkt 1 – kartę pobytu wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się tą decyzją na podstawie ust. 3 pkt 2 – dokument „zgoda na pobyt tolerowany” wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

6. Decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, o której mowa w ust. 3 pkt 1, lub w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany, o której mowa ust. 3 pkt 2, wydaje komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który stwierdził wystąpienie okoliczności uzasadniających cofnięcie zgody.

Art. 515. 1. W decyzji o odmowie lub cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, której wydanie zakończy postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone do tego dnia decyzją ostateczną, nie orzeka się o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W decyzji o:

- 1) cofnięciu zezwolenia na:
 - a) osiedlenie się,
 - b) pobyt rezydenta długoterminowego UE,
- 2) odmowie nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej i udzielenia zgody na pobyt tolerowany,
- 3) pozbawieniu cudzoziemca azylu,
- 4) cofnięciu zgody na pobyt tolerowany

– kończącej postępowanie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone do tego dnia decyzją ostateczną nie orzeka się o wydaleniu.

3. Organy prowadzące postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, poinformują organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca o zakończeniu postępowań, gdy decyzje w tych sprawach staną się ostateczne.

Art. 516. 1. Postępowania w sprawie wymiany karty pobytu wydanej cudzoziemcowi w związku z udzieleniem mu zgody na pobyt tolerowany ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy zmienianej w art. 484 niniejszej ustawy,

wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, stają się z tym dniem postępowaniami w sprawie wydania lub wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”.

2. Wojewoda i Szef Urzędu przekazują w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy akta spraw, o których mowa w ust. 1, komendantowi oddziału Straży Granicznej lub komendantowi placówki Straży Granicznej właściwemu ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Art. 517. Cudzoziemcom, którzy ukończyli 6. rok życia i:

- 1) którym udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony albo zezwolenia na osiedlenie, które stały się na podstawie art. 507 i art. 514 ust. 2 odpowiednio zezwoleniem na pobyt czasowy albo zezwoleniem na pobyt stały, albo
- 2) którym udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie ustawy, albo
- 3) którzy przed dniem wejścia w życie ustawy złożyli wniosek o wymianę karty pobytu, albo
- 4) którym wydano decyzję o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, która stała się na podstawie art. 508 ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 2 decyzją o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych

– kartę pobytu wydaje się po pobraniu odcisków linii papilarnych, chyba że ich pobranie jest fizycznie niemożliwe.

Art. 518. 1. Wpisy danych cudzoziemców zgromadzone w wykazie na podstawie dotychczasowych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy stają się wpisami do wykazu prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy i przechowuje się je przez okres, na który zostały umieszczone w tym wykazie.

2. Do zakazów ponownego wjazdu orzeczonych w decyzjach wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów stosuje się przepisy działu X rozdziału 2 dotyczące umieszczania i przechowywania danych cudzoziemca, wobec którego została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i strefy Schengen.

Art. 519. Dane zgromadzone na podstawie dotychczasowych przepisów w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców o nazwie „System Pobyt”

z dniem wejścia w życie ustawy przekazuje się do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 520. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców powołany na podstawie ustawy uchylonej w art. 522 jest szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 521. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 11c ust. 8, art. 15 ust. 4, art. 20 ust. 1, art. 21 ust. 7, art. 23 ust. 5, art. 24j ust. 2, art. 24k, art. 48f, art. 48g ust. 1, art. 53b ust. 6, art. 63 ust. 1 i 2, art. 63o, art. 71d, art. 83 ust. 4, art. 84 ust. 1, art. 84a ust. 3, art. 100 ust. 1 i 2, art. 100a ust. 6, art. 101 ust. 7, art. 109 ust. 2 i 3, art. 118 ust. 2, art. 123 ust. 1 i art. 142 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 521, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 12 ust. 1 i 3, art. 21 ust. 3, art. 26 ust. 1, art. 33 ust. 5, art. 36 ust. 1, art. 46, art. 47 ust. 2, art. 57 ust. 1, art. 63, art. 80 ust. 1, art. 89 ust. 1, art. 97 ust. 1, art. 107 ust. 1, art. 147 ust. 1, art. 151 ust. 1, art. 158 ust. 1, art. 205 ust. 1, art. 223 ust. 1, art. 286 ust. 1, art. 288 ust. 1, art. 314, art. 340 ust. 1, art. 366 ust. 4, art. 395 ust. 6, art. 410 i art. 427 ust. 1 niniejszej ustawy,
 - 2) art. 10 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 468 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 468 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 3) art. 94a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 474 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 94a ust. 6 ustawy zmienianej w art. 474 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 4) art. 90 ust. 1 i 4 ustawy zmienianej w art. 488 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 90 ust. 1 i 4 ustawy zmienianej w art. 488 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą
- nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 522. Traci moc ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573, z 2012 r. poz. 589 i 769 oraz z 2013 r. poz. 628).

Art. 523. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r., z wyjątkiem art. 470:

- 1) pkt 3:
 - a) lit. a w zakresie zmiany art. 3a pkt 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej,

- b) lit. b,
 - 2) pkt 4, 5 i 11–15
- które wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2013 r.

UZASADNIENIE

Podstawowym aktem prawnym regulującym obecnie zagadnienia związane z legalizacją pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573, z późn. zm.). Określa ona zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, tryb postępowania oraz organy właściwe w tych sprawach. W ustawie tej uregulowane zostały kwestie dotyczące udzielania cudzoziemcom zezwoleń pobytowych: zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się i zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jak również zagadnienia dotyczące: dokumentów wydawanych cudzoziemcom, kontroli legalności pobytu cudzoziemców oraz zobowiązywania cudzoziemców do powrotu, zatrzymania cudzoziemca, umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców, odpowiedzialności przewoźnika oraz zagadnienia dotyczące rejestrów w sprawach cudzoziemców, ewidencji zaproszeń i wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany. Ustawa ta określa również zadania i kompetencje Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, nadawania statusu uchodźcy, udzielania ochrony uzupełniającej, udzielania cudzoziemcom azylu, udzielania zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany oraz udzielania ochrony czasowej.

Obecnie obowiązująca ustawa o cudzoziemcach była wielokrotnie nowelizowana. Było to przede wszystkim związane z koniecznością dostosowania polskiego prawa do uregulowań unijnych, jak również potrzebą wprowadzenia kolejnych, często bardzo szczegółowych norm prawnych, wynikających zarówno z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, jak również z krajowego orzecznictwa sądownictwa administracyjnego oraz z rozwoju instytucji prawa wewnętrznego. Spowodowało to obniżenie czytelności i przejrzystości przepisów oraz pogłębiło ich kazuistyczny charakter. Przepisy ustawy stwarzają obecnie trudności interpretacyjne organom stosującym ustawę, a przede wszystkim cudzoziemcom.

W ostatnich latach obserwuje się zwiększone zainteresowanie cudzoziemców pobylem w Polsce – w szczególności zainteresowanie Polską jako krajem migracji zarobkowej. Należy w tej sytuacji zadbać o stworzenie czytelnych narzędzi prawnych, które pozwolą usprawnić przebieg procedur legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Konieczne jest też stworzenie właściwych instrumentów prawnych służących zwalczaniu nielegalnej imigracji. Problematyka ta ma na forum Unii Europejskiej szczególne znaczenie, gdyż wiąże się z istnieniem na jej terytorium obszaru bez granic wewnętrznych. Normy dotyczące powrotu cudzoziemców do kraju pochodzenia oraz ich wydalania, jak również stosowania środków przymusu, tymczasowego aresztowania i zezwalania cudzoziemcom na ponowny wjazd muszą być w pełni zgodne z katalogiem praw i wolności człowieka i obywatela.

Gruntownych zmian wymaga zwłaszcza rozdział 4 ustawy – Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony – który był kilkakrotnie uzupełniany o nowe przepisy, często zawierające wyjątki od ogólnych zasad udzielania tego zezwolenia, czego pierwotna konstrukcja rozdziału nie przewidywała. W rezultacie stał się on nadmiernie skomplikowany, a przez to nieczytelny. Dlatego też w projekcie zmieniono jego charakter dzieląc go na część o charakterze ogólnym oraz odrębne przepisy regulujące status poszczególnych grup cudzoziemców – zgodnie z systematyką wypracowaną na gruncie prawa Unii Europejskiej. Taki zabieg ma na celu ułatwienie korzystania z przepisów ustawy osobom wnioskującym o udzielenie przedmiotowego zezwolenia. Koncepcja wychodzi też naprzeciw postulatam organów stosujących omawiane przepisy. Wreszcie należy zauważyć, że przepisy dotyczące udzielania cudzoziemcom zezwoleń pobytowych o charakterze czasowym będą w niedalekiej przyszłości poddane kolejnym nowelizacjom z uwagi na rozwój unijnego prawa migracyjnego. Obecnie trwają prace nad projektem dyrektywy regulującej zasady wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa – dokument KOM(2010)378 oraz dyrektywy dotyczącej zasad wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy sezonowej – dokument KOM(2010)379.

Analiza systemu prawnego w obszarze problematyki migracji wskazuje na pilną potrzebę uproszczenia obowiązujących przepisów oraz odformalizowania niektórych procedur, szczególnie dla cudzoziemców przebywających już w Polsce, którzy nie naruszają prawa polskiego, nie stanowią zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa

i porządku publicznego, a ich pobyt nie wiąże się z obciążeniami dla systemu pomocy społecznej.

Istotnym powodem opracowania projektu nowej ustawy o cudzoziemcach stała się także konieczność transponowania do polskiego porządku prawnego postanowień szeregu aktów prawa Unii Europejskiej. W trakcie prac nad projektem ustawy, już po przyjęciu założeń do projektu ustawy przez Radę Ministrów, zaistniała pilna konieczność wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 98), której termin transpozycji upłynął w dniu 24 grudnia 2010 r., oraz dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17), której termin transpozycji upłynął w dniu 19 czerwca 2011 r. Z uwagi na powyższe, został przygotowany projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach, który dostosowywał przepisy polskiego prawa do przepisów wspomnianych dyrektyw. Przedmiotowa ustawa o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy została uchwalona w dniu 27 kwietnia 2012 r. Niniejszy projekt uwzględnia zmiany w obowiązującym stanie prawnym wprowadzone przywołaną ustawą, a w szczególności rozwiązania dotyczące przyjmowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracowników wysoko wykwalifikowanych.

Projekt przewiduje zasadnicze przemodelowanie przepisów określających zasady zwalczania nielegalnej imigracji ujęte dotychczas w rozdziale 8 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach. Potrzeba taka wynika ze zmiany podejścia do wydalania cudzoziemców, którą prezentuje dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Dyrektywa zmienia w zasadniczy sposób dotychczasowe podejście państw członkowskich do problematyki wydaleń, odstępując od dotychczasowej konstrukcji przymusowego wydalania cudzoziemców i kładąc nacisk na dobrowolny powrót do krajów pochodzenia nielegalnie przebywających w UE obywateli państw trzecich. Nowelizacja przepisów ustawy o cudzoziemcach z dnia

27 kwietnia 2012 r. wprowadzała jedynie zmiany konieczne do wdrożenia wspomnianej wyżej dyrektywy. Projekt ustawy o cudzoziemcach proponuje natomiast zupełnie nowe rozwiązania dotyczące zobowiązania cudzoziemców do powrotu, które nie były przewidziane w dotychczas obowiązującym prawie, a które wynikają ze zmiany podejścia do wydalania cudzoziemców na poziomie Unii Europejskiej.

Projekt uwzględnia również potrzebę transponowania do prawa polskiego postanowień szeregu innych dyrektyw. Między innymi uwzględniono regulacje prawne dostosowujące przepisy dotyczące cudzoziemców do dyrektywy 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. ustalającej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, str. 24). Postanowienia tej dyrektywy zostały transponowane do polskiego porządku prawnego w dniu 6 lipca 2012 r., gdy została ogłoszona ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 769). Ustawa przewiduje zmiany w obowiązującej ustawie o cudzoziemcach, które pozwalają na realizację postanowień dyrektywy 2009/52/WE, i dlatego też niniejszy projekt w pełni uwzględnia wypracowane wcześniej rozwiązania.

Projektowana ustawa uwzględnia także przepisy dyrektywy 2011/51/UE zmieniającej dyrektywę Rady 2003/109/WE w celu rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową (Dz. Urz. UE L 132 z 19.05.2011, str. 11), która została przyjęta w dniu 11 maja 2011. Przepisy wspomnianej wyżej dyrektywy mają na celu umożliwienie uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcom objętym ochroną międzynarodową (status uchodźcy i ochrona uzupełniająca), zapewnienie im ochrony przed wydalaniem oraz umożliwienie zamieszkania w kartach pobytu wydawanych cudzoziemcom specjalnych adnotacji wskazujących na posiadanie ochrony międzynarodowej. Termin transpozycji przepisów dyrektywy upływa w dniu 20 maja 2013 r.

Przepisy projektowanej ustawy uwzględniają konieczność transpozycji do polskiego porządku prawnego przyjętej w dniu 13 grudnia 2011 r. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw

trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. Urz. UE L 343 z 23.12.2011, str. 1). Termin transpozycji przepisów dyrektywy upływa w dniu 25 grudnia 2013 r.

Projektowana ustawa ma również na celu dostosowanie prawa polskiego do szeregu rozporządzeń unijnych. Dotyczy to:

- 1) rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającego kraje trzecie, których obywatele muszą posiadać wize podczas przekraczania granic zewnętrznych oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (OJ L 81 z 21.03.2001, str. 1–7, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002 r., str. 1–7 z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólny kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006, z późn. zm.);
- 4) rozporządzenia (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającego przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającego postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE L 29 z 03.02.2007, str. 3, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenia (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, str. 23–29);
- 6) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 60, z późn. zm.);
- 7) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009, str. 1–58 z późn. zm.).

Należy również podkreślić, że proponowane w projekcie ustawy o cudzoziemcach rozwiązania prawne i instytucjonalne są zgodne z rekomendacjami określonymi w dokumencie „Polityka migracyjna Polski”, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 r.

Jak już wspomniano na wstępie, w projektowanej ustawie przyjęto zupełnie nową systematykę ustawy o cudzoziemcach, która ma sprawić, że przepisy ustawy będą bardziej przejrzyste i proste do stosowania. Projektodawca przyjął, że ustawa będzie dzieliła się na działy i rozdziały.

Dział pierwszy stanowi o kwestiach ogólnych uregulowanych w ustawie o cudzoziemcach i zawiera m.in. słownik podstawowych pojęć używanych w ustawie. Wprowadzona została definicja szkolenia zawodowego, które to pojęcie nie było dotychczas zdefiniowane w ustawie o cudzoziemcach. Uregulowano również kwestie pisemnego pouczenia przez organy administracji publicznej w języku zrozumiałym dla cudzoziemca o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciężących na nim obowiązkach. Proponowany obowiązek będzie nałożony na organy prowadzące postępowania administracyjne zarówno dotyczące legalizacji pobytu, jak również zobowiązania cudzoziemców do powrotu.

W dziale pierwszym wprowadzono również specjalne rozwiązania uwzględniające specyfikę postępowań prowadzonych przed konsulem, przewidujące, iż wniosek o wydanie wizy przez konsula oraz dokumenty sporządzone w języku obcym służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy składa się przed konsulem w języku wskazanym przez niego.

Projektowane rozwiązania prawne określają również zakres wywiadu środowiskowego. Dotychczasowe przepisy prawa przewidywały, iż powyższa kwestia była uregulowana w akcie wykonawczym.

Określono również zakres danych i informacji dotyczących cudzoziemców przetwarzanych w rejestrach i ewidencji prowadzonych na podstawie projektowanych przepisów ustawy.

Dział drugi, dotyczący Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, reguluje kwestie zakresu właściwości tego centralnego organu administracji rządowej. Ponadto określone są w nim zadania, jakie organ ten wykonuje, a także sposób organizowania naboru na stanowisko Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i stanowisko zastępcy Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Potrzeba dodania nowego zadania Szefowi Urzędu do Spraw

Cudzoziemców wynika z konieczności pełnej transpozycji do krajowego porządku prawnego przepisów dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. Artykuł 22 ust. 1 cytowanej dyrektywy nakłada na państwo członkowskie obowiązek wyznaczenia punktów kontaktowych odpowiedzialnych za odbiór i przekazywanie informacji, o których mowa w art. 16, art. 18 i art. 20 dyrektywy Rady 2009/50/WE. Ponadto w stosunku do obowiązującego stanu prawnego proponowane zmiany dotyczą przede wszystkim kwestii delegatur oraz nadawania statutu Urzędowi do Spraw Cudzoziemców. Zgodnie z projektem nie będzie możliwości tworzenia delegatur Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W odniesieniu do kwestii statutu wyjaśnienia wymaga, że wprowadza się zmianę, zgodnie z którą statut będzie nadawany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W dotychczasowym stanie prawnym statut Urzędowi nadawał Prezes Rady Ministrów. Wprowadzone rozwiązanie jest wyjątkiem od zasady przyjętej w ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r. poz. 392), ale jest wyjątkiem dopuszczalnym zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów. Zaproponowana zmiana jest związana z nadzorem sprawowanym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w stosunku do urzędu centralnego, jakim jest Urząd do Spraw Cudzoziemców. Podobne rozwiązania funkcjonują już w prawie polskim.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie także pełnił funkcję krajowego punktu kontaktowego przewidzianego w dyrektywie 2011/51/UE zmieniającej dyrektywę Rady 2003/109/WE w celu rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową. Nowym rozwiązaniem w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów jest wprowadzenie możliwości pełnienia w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców obowiązków przez funkcjonariuszy i żołnierzy Służby Wywiadu Wojskowego – na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709, z późn. zm.) oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 710, z późn. zm.).

W dziale trzecim, regulującym kwestie przekraczania granicy, w rozdziale pierwszym – część ogólna wprowadzono zmiany w stosunku do obowiązującego stanu prawnego

w zakresie przekraczania granicy. W odniesieniu do członków załóg cywilnych statków morskich, m.in. zniesiono obowiązek posiadania przepustek marynarskich przez członków załóg cywilnych statków morskich, jako że zgodnie z normą 3.45 Konwencji Międzynarodowej Organizacji Morskiej o ułatwieniu międzynarodowego obrotu morskiego, sporządzonej w Londynie dnia 9 kwietnia 1965 r. (Dz. U. z 1969 r. Nr 30, poz. 236, z późn. zm.), od członków załogi nie będzie wymagane posiadanie wizy w celu zejścia na ląd. Jednocześnie norma 3.47 Konwencji IMO FAL przewiduje, że członkowie załogi nie muszą posiadać specjalnego dokumentu, takiego jak przepustka, aby mieć prawo zejścia na ląd. Jedynym zastrzeżeniem, które Rzeczpospolita Polska wniosła do ww. Konwencji, jest zastrzeżenie dotyczące normy 2.1 oraz 3.10.2 (patrz: oświadczenie rządowe z dnia 2 października 1969 r. Dz. U. Nr 30, poz. 237). Zgodnie z powyższym w przypadkach określonych w normie 3.10.2 załącznika do Konwencji uznawanie przez polskie władze publiczne ważnego marynarskiego dokumentu tożsamości zamiast paszportu wymaga uzyskania zezwolenia (wizy) władzy publicznej. Konwencja IMO FAL weszła w życie w stosunku do RP z dniem 23 września 1969 r., a Rzeczpospolita Polska po tym terminie nie wносиła już żadnych zastrzeżeń do zapisów norm i rekomendacji. Ponadto obecną normę 3.47 wprowadzono (jako normę 3.19.3) do IMO FAL w roku 1977, a Rzeczpospolita Polska nie wniosła do niej żadnych zastrzeżeń (oświadczenie rządowe z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie mocy obowiązującej Poprawek do załącznika do Konwencji o ułatwieniu międzynarodowego obrotu morskiego – Dz. U. Nr 118, poz. 989). Poprawki te weszły w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 31 lipca 1978 r. W ustawie o cudzoziemcach proponuje się jednak utrzymać obowiązek poddawania się przez marynarzy kontroli granicznej przy schodzeniu na ląd.

Ponadto projekt przewiduje nowe uregulowania dotyczące wjazdu na terytorium Polski osób, które chcą w Polsce podjąć pracę. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium naszego kraju na podstawie wizy w celu wykonywania pracy, który nie podlega jeszcze obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, będzie obowiązany posiadać i okazać podróżne ubezpieczenie medyczne ważne jedynie na okres do uzyskania ww. ubezpieczenia zdrowotnego.

Projektowane przepisy umożliwiają cudzoziemcom podróżowanie w ramach małego ruchu granicznego na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającym przepisy

dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającym postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE L 405 z 30.02.2006, str. 3). Przepisy rozporządzenia przewidują zwolnienie z obowiązku posiadania wizy przy przekraczaniu granic zewnętrznych państw członkowskich cudzoziemcom zamieszkującym w strefie przygranicznej państw sąsiadujących, posiadającym zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego, przekraczającym granicę w celu pobytu w strefie przygranicznej państwa obszaru Schengen. Powyższe uregulowania pozostają w większości bez zmian w stosunku do obowiązujących przepisów.

Zmianą w stosunku do obecnie obowiązujących uregulowań dotyczących małego ruchu granicznego jest natomiast wprowadzenie katalogu podstaw wydawania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Polski w przypadku, gdy cudzoziemiec przekracza granicę w ramach małego ruchu granicznego. Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące małego ruchu granicznego nie przewidują takiej regulacji, przy jednoczesnym braku możliwości zastosowania ogólnych przesłanek odmowy wjazdu, co rodziło szereg problemów praktycznych i uniemożliwiało wydanie decyzji o odmowie wjazdu cudzoziemcowi, który przekraczał granicę w ramach małego ruchu granicznego. Ponadto projekt ustawy przewiduje, iż od decyzji o odmowie lub cofnięciu cudzoziemcowi zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego będzie przysługiwał wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten organ. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula cudzoziemiec będzie mógł złożyć w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o odmowie lub cofnięciu zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

Ponadto w omawianym rozdziale wprowadzono regulacje uwzględniające postanowienia rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1–7), wprowadzające obowiązek zamieszczania danych biometrycznych cudzoziemca w zezwoleniach na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego. Projektowane przepisy prawne będą również przewidywały, iż w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego można będzie zawrzeć informacje dotyczące miejsca i okoliczności, w jakich zewnętrzna granica może być przekroczona.

W projekcie przewiduje się, że cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizej oraz cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie mógł przedstawić zaproszenie, jako dokument potwierdzający, że podmiot zapraszający cudzoziemca pokryje koszty związane z jego planowanym pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym koszty zakwaterowania i wyżywienia oraz pokryje koszty podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania, albo koszty tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd.

Rozwiązanie to jest zgodne z przepisami rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólny kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006). Art. 5 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia stanowi, że podstawą do oceny, czy cudzoziemiec posiada środki wystarczające na wjazd na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej może być list gwarancyjny od osób przyjmujących określony w prawie krajowym. Proponowane regulacje prawne w tym zakresie pozostają bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących regulacji prawnych, przy czym *novum* stanowi przewidziana w projekcie możliwość ustanowienia pełnomocnika do odbioru zaproszenia, a także potwierdzanie podpisem zapraszającego zobowiązania się do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów wydania i wykonania decyzji w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu – nie jak dotychczas na dokumencie zaproszenia, ale na formularzu wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji. Opisane wyżej zobowiązanie zapraszającego będzie dotyczyć nie tylko pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym kosztów zakwaterowania, wyżywienia oraz pokrycia kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, ale również pokrycia kosztów ewentualnego leczenia cudzoziemca oraz kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Koszty takie mogą bowiem powstać w związku z pozostaniem cudzoziemca na terytorium Polski po upływie terminu ważności wizej, uzyskanej przez cudzoziemca, któremu wystawiono zaproszenie, a tym samym po upływie ważności posiadanego przez tego cudzoziemca podróznego ubezpieczenia medycznego, wymaganego przy ubieganiu się o wizej. W związku z pozostaniem

cudzoziemca na terytorium Polski po upływie terminu ważności wizy mogą również powstać koszty wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Możliwość powstania takich kosztów zapraszający powinien wziąć pod uwagę przy wystawianiu zaproszenia. Rozwiązanie to jest stosowane od wielu lat na gruncie obowiązujących przepisów i ma na celu minimalizację nadużyć przy wystawianiu zaproszeń dla cudzoziemców.

Ponadto projektowane przepisy przewidują nową podstawę do odmowy wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń. Organ administracji publicznej będzie miał możliwość odmówić wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że cel wjazdu i pobytu zapraszanego cudzoziemca na terytorium Polski będzie inny niż deklarowany przez zapraszającego. Nowym rozwiązaniem jest również wprowadzenie delegacji do wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rozporządzenia, które będzie określać wysokość środków finansowych, które powinien posiadać zapraszający, aby zapewnić pokrycie niezbędnych kosztów związanych z pobytem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania, wyżywienia, kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd. Przy określaniu powyższych kosztów będzie brana pod uwagę możliwość zróżnicowania tej wysokości w zależności od miejsca zakwaterowania cudzoziemca, długości jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, więzi rodzinnych łączących zapraszającego z zapraszającym oraz możliwości majątkowych zapraszającego. Proponowane rozwiązanie ma na celu usprawnienie prowadzenia postępowań w sprawie wpisania zaproszenia do ewidencji zaproszeń i ujednolicenie praktyki orzekania w tych sprawach w całej Polsce. Do tej pory brak było tego typu rozwiązań w obowiązujących przepisach prawa. Zmianie uległ również sposób określenia ważności zaproszenia. Wpisane do ewidencji zaproszeń zaproszenie będzie ważne we wskazanym w nim okresie, na jaki zapraszający zaprosił cudzoziemca, nie dłuższym niż 1 rok. Dotychczas zaproszenie uzyskiwało ważność z chwilą wpisania go, na wniosek zapraszającego, do ewidencji zaproszeń i było ważne zawsze przez okres roku, niezależnie od tego na jaki okres zapraszający zaprosił cudzoziemca. Takie rozwiązanie wprowadzało w błąd co do możliwości wykorzystania zaproszenia po upływie okresu, na który zapraszający zaprosił cudzoziemca. Zgodnie z projektem na zaproszeniu będzie się umieszczać nie tylko okres, na jaki zapraszający zaprosił

cudzoziemca, ale i okres ważności zaproszenia, a ponadto informację, czy zapraszający zapewnia cudzoziemcowi zakwaterowanie w swoim lokalu mieszkalnym. Konieczność zamieszczenia tej ostatniej informacji wynika z art. 14 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2008, str. 1). Przewidziano również osobny dział dotyczący wiz. Dział ten został podzielony na trzy rozdziały regulujące kwestię wydawania wiz, ich przedłużania oraz cofania lub unieważniania. Projekt ustawy w pełni uwzględnia regulacje zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającym Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2008, str. 1), które stanowi kodyfikację obowiązującego prawodawstwa unijnego w dziedzinie wspólnej polityki wizowej. Uregulowania wynikające ze Wspólnotowego Kodeksu Wizowego zostały wprowadzone do porządku prawnego aktem prawnym o randze rozporządzenia, do którego stosowania nie jest konieczna implementacja jego przepisów do krajowego porządku prawnego. Niemniej jednak projektowane przepisy regulują kwestie dotyczące wiz krajowych, a także zagadnienia, które zgodnie z przepisami rozporządzenia powinny zostać określone w prawie krajowym państw członkowskich Unii Europejskiej. Projekt, w zakresie dotyczącym wiz, uwzględnia również przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 marca 2010 r. zmieniającego konwencję wykonawczą do układu z Schengen i rozporządzenia (WE) nr 562/2006 w zakresie dotyczącym przepływu osób posiadających wizy długoterminowe (Dz. Urz. L 85 z 31.03.2010, str. 1). Powyższe rozporządzenie wprowadza uregulowania umożliwiające cudzoziemcom przemieszczanie się po terytorium strefy Schengen na podstawie wizy krajowej, zawiera wymóg dokonania sprawdzenia w Systemie Informacyjnym Schengen przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie wizy krajowej oraz wymóg przeprowadzenia konsultacji z art. 25 Konwencji Wykonawczej Schengen w przypadku wiz krajowych. Projektowane przepisy przewidują wreszcie uregulowania umożliwiające stosowanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (rozporządzenie w sprawie VIS) (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 60). Konieczność zapewnienia zgodności projektowanych przepisów z regulacjami prawa unijnego spowodowała, że

większość przepisów dotyczących wiz nie uległo zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących rozwiązań prawnych w tym zakresie.

W projekcie zdecydowano się na wprowadzenie szczególnych uregulowań dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego w przypadku cudzoziemców ubiegających się o wydanie wize w celu wykonywania w Polsce pracy. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wize w celu wykonywania pracy, który nie podlega jeszcze obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, będzie obowiązany złożyć dokument potwierdzający posiadanie podróznego ubezpieczenia medycznego tylko na okres do czasu uzyskania obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Projektowane przepisy dostosowują polski porządek prawny w zakresie wydawania wiz do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (wielka izba) z dnia 11 grudnia 2007 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Raad van State – Niderlandy) – Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie przeciwko R.N.G. Eind (Sprawa C-291/05) (Dz. Urz. UE C 51 z 23.02.2008, str. 8). Do wydawania wiz dla członka rodziny obywatela polskiego, który powraca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po okresie zamieszkiwania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, gdzie był pracownikiem lub pracował na własny rachunek, będą stosowane przepisy art. 10 i 11a ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.). Definicja członka rodziny określona w art. 2 pkt 4 wskazanej ustawy będzie stosowana do członka rodziny powracającego obywatela polskiego. Dotychczasowe regulacje prawne nie zawierały rozwiązań regulujących te kwestie. Ograniczona została także liczba celów wydania wize z 27 do 25, w celu zapewnienia większej przejrzystości przepisów. Projektowane przepisy przedłużają termin na złożenie przez cudzoziemca wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez konsula w przypadku odmowy wydania wize, cofnięcia lub unieważnienia wize z 7 dni do 14 dni. Projektowane przepisy wprowadzają także siedmiodniowy termin, w którym konsul jest obowiązany rozpatrzyć wyżej wymieniony wniosek. Na organ, który unieważnił lub cofnął wizę krajową w celu wykonywania pracy, nałożono obowiązek informowania o tym starosty właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Powyższe uregulowanie jest związane z umożliwieniem cudzoziemcom, którzy wykonywali w Polsce pracę, dostępu do świadczeń dla bezrobotnych, co wynika z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego uregulowań dyrektywy 2011/98/UE.

Projekt ustawy wprowadza obowiązek osobistego składania wniosku o wydanie wizy krajowej, tak jak ma to miejsce w przypadku zezwoleń pobytowych. W szczególnych wypadkach uzasadnionych osobistą sytuacją cudzoziemca konsul będzie miał jednak możliwość odstąpić od wymogu osobistego złożenia wniosku.

W projekcie ustawy proponuje się rezygnację z instytucji pozostawiania wniosku bez rozpoznania, która przewidziana była w procedurze przedłużenia wiz. Zmiana ma na celu wprowadzenie większych gwarancji proceduralnych dla cudzoziemców ubiegających się o legalizację pobytu w Polsce. Przyjęte dotychczas w ustawie o cudzoziemcach rozwiązanie przewidywało pozostawienie wniosku cudzoziemca bez rozpoznania. Następowало ono jedynie w formie pisemnej i nie przysługiwał od niego środek odwoławczy. Zaproponowane rozwiązanie będzie natomiast pozwalało cudzoziemcom na złożenie zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, a w dalszej kolejności także skargi do sądu administracyjnego. Stanowi to dostosowanie przepisów projektowanej ustawy do znowelizowanych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Zgodnie z treścią art. 61a Kodeksu postępowania administracyjnego gdy żądanie, o którym mowa w tym przepisie, zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Na to postanowienie służy zażalenie.

Wprowadzono nowe regulacje prawne dotyczące dokumentów wydawanych członkom misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych. Minister Spraw Zagranicznych będzie wydawał tym osobom dokumenty potwierdzające pełnienie funkcji, a członkom ich rodzin pozostającym z nimi we wspólnocie domowej – określające ich status. Opisane wyżej dokumenty będą uprawniały do wjazdu i pobytu na terytorium naszego kraju.

Wprowadzono osobny dział regulujący kwestię wydawania zezwoleń na pobyt czasowy. Zmieniono tym samym nazwę zezwolenia pobytowego z zezwolenia na

zamieszkanie na czas oznaczony na zezwolenie na pobyt czasowy. Powyższy zabieg ma na celu skrócenie i uproszczenie nazwy zezwolenia pobytowego, które dotychczas i tak funkcjonowało w świadomości cudzoziemców jako zezwolenie na pobyt czasowy. Projektowane regulacje zostały podzielone na część ogólną, która będzie regulowała kwestie wspólne dla wszystkich zezwoleń na pobyt czasowy, oraz części regulujące poszczególne podstawy udzielania tego rodzaju zezwoleń. Taki zabieg sprzyjać ma większej czytelności, przejrzystości i uproszczeniu przepisów. Ponadto wspomniany podział umożliwi uproszczenie przyszłych nowelizacji ustawy w zakresie dotyczącym zezwoleń na pobyt czasowy, które będą konieczne z uwagi na rozwijające się prawo Unii Europejskiej dotyczące przyjmowania obywateli państw trzecich.

Przepisy regulujące kwestie ogólne dotyczące udzielania cudzoziemcom zezwoleń na pobyt czasowy określają wspólne normy dla wszystkich podstaw udzielania tego rodzaju zezwoleń. W tych przepisach przewidziano wspólne normy proceduralne związane z udzielaniem zezwolenia na pobyt czasowy oraz wskazano organy właściwe do udzielania takiego zezwolenia, a także określono wymogi dotyczące wniosku o udzielenie zezwolenia. Ponadto w tej grupie przepisów uregulowano kwestię zasięgania opinii oraz udzielania informacji, o których mowa w art. 25 Konwencji Wykonawczej Schengen. Proponowane zmiany mają na celu usprawnienie i przyspieszenie prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie zezwoleń na pobyt czasowy. Wydłużony zostanie maksymalny okres, na który udzielane jest zezwolenie na pobyt czasowy. Obecnie obowiązująca ustawa o cudzoziemcach przewiduje, że zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielane jest na maksymalnie 2 lata. Projektowane przepisy przewidują wydłużenie tego okresu do 3 lat. W projekcie ustawy proponuje się rezygnację z instytucji pozostawiania wniosku bez rozpoznania, która przewidziana była również w procedurze udzielania zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony. Zmiana ma na celu wprowadzenie większych gwarancji proceduralnych dla cudzoziemców ubiegających się o legalizację pobytu w Polsce. Przyjęte dotychczas w ustawie o cudzoziemcach rozwiązanie przewidywało pozostawienie wniosku cudzoziemca bez rozpoznania. Następowало ono jedynie w formie pisemnej i nie służył od niego środek odwoławczy. Zaproponowane rozwiązanie będzie natomiast pozwalało cudzoziemcom na złożenie zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, a w dalszej kolejności także skargi do sądu administracyjnego. Stanowi to dostosowanie przepisów projektowanej ustawy

do znowelizowanych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Zgodnie z treścią art. 61a Kodeksu postępowania administracyjnego, gdy żądanie, o którym mowa w tym przepisie, zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Na postanowienie, o którym wyżej mowa, służy zażalenie.

Projektowane przepisy przewidują, że zezwolenie na pobyt czasowy nie będzie mogło być udzielane nie tylko cudzoziemcom, którzy posiadają zgodę na pobyt tolerowany lub zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, ale także tym, którzy ubiegają się o ochronę na terytorium Polski oraz tym, którym taka ochrona została udzielona na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższy zabieg ma celu wyraźne oddzielenie instytucji regulowanych tą ustawą od innych form legalizacji pobytu cudzoziemców. Ponadto o zezwolenie na pobyt czasowy nie będą mogli ubiegać się cudzoziemcy, w stosunku do których została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i nie upłynął jeszcze termin dobrowolnego powrotu określony w tej decyzji – także w przypadku przedłużenia tego terminu albo gdy cudzoziemiec nie wykonał takiej decyzji. Odmowa wszczęcia postępowania będzie następowała także w sytuacji, kiedy cudzoziemiec przebywa w Polsce w okresie pozwalającym na opuszczenie mu terytorium Polski po odmowie udzielenia w Polsce ochrony lub zezwolenia pobytowego albo po wydaniu decyzji o cofnięciu ochrony lub zezwolenia pobytowego.

Projekt przewiduje uproszczenie procedury udzielania zezwolenia na pobyt czasowy. Projektowane zmiany mają przede wszystkim usprawnić procedurę udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy oraz poprawić jakość ich funkcjonowania. Proponowana jest zmiana polegająca na skróceniu terminów oczekiwania przez cudzoziemców na wydanie decyzji w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy. Skróceniu z 30 dni do 21 dni ulegnie termin przekazywania przez komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego informacji, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ponadto przewiduje się odstąpienie od powyższego wymogu w przypadku małoletnich cudzoziemców, którzy nie ukończyli jeszcze 16. roku życia, co również w znacznym stopniu usprawni prowadzenie

postępowań w przypadku małoletnich cudzoziemców. Projektodawca zrezygnował także z obowiązku zachowania terminu złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia pobytowego na 45 dni przed upływem legalnego pobytu cudzoziemca w Polsce. Dotrzymanie powyższego terminu rodziło ogromne trudności dla cudzoziemców i prowadziło często do sytuacji, w której cudzoziemiec miał problemy z legalizacją swojego pobytu w Polsce. Projektowane przepisy przewidują, że cudzoziemiec będzie obowiązany złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w czasie jego legalnego pobytu w Polsce, zatem nawet ostatniego dnia legalnego pobytu w Polsce, co w dużym stopniu uprości procedurę legalizacji pobytu w Polsce.

Projekt ustawy przewiduje nowe uregulowanie, zgodnie z którym cudzoziemiec będzie obowiązany złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy osobiście, co będzie wiązało się z koniecznością pobrania odcisków linii papilarnych, które będą zamieszczane na karcie pobytu. W związku z powyższym zrezygnowano również z przewidzianej obecnie możliwości składania wniosków za pośrednictwem konsula. Projektowane przepisy zmodyfikowały w stosunku do obecnie obowiązujących przesłanki do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy. Dotychczas organ administracji publicznej był obowiązany odmówić udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli cudzoziemiec nie wywiązywał się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa. Obecnie proponowane jest, aby odmowa udzielania zezwolenia na pobyt czasowy następowała w przypadku, jeżeli cudzoziemiec zalega z uiszczeniem podatków lub opłat, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskał on przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu. W projekcie nałożono na cudzoziemca obowiązek zawiadomienia organu administracji publicznej o ustaniu przyczyny, dla której udzielono mu zezwolenia na pobyt czasowy. Niewykonanie tego obowiązku będzie mogło stanowić podstawę odmowy udzielenia cudzoziemcowi kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy. Powyższe rozwiązanie nie było przewidziane w obecnie obowiązujących przepisach. Przepis ten ma na celu ograniczenie wykorzystywania udzielonego zezwolenia na pobyt czasowy do innych celów, niż te, do jakich zostało ono udzielone.

W rozdziale 2 omawianego działu wdraża się do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na

terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. Urz. UE L 343 z 23.12.2011, str. 1–9). Projektowane przepisy przewidują, że cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Polski w celu wykonywania pracy, będzie miał możliwość ubiegania się w ramach jednej procedury o zezwolenie, które będzie go uprawniało zarówno do pracy, jak i do pobytu w Polsce. Powyższe rozwiązanie ma charakter nowatorski w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Na gruncie obowiązującego prawa pracodawca, który chce zatrudnić na terytorium naszego kraju cudzoziemca, jest obowiązany w pierwszej kolejności uzyskać dla niego zezwolenie na pracę. Dopiero po uzyskaniu takiego zezwolenia cudzoziemiec może ubiegać się o zezwolenie pobytowe. W obecnym stanie prawnym kwestie wydawania zezwoleń na pracę reguluje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, natomiast kwestie legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce reguluje ustawa o cudzoziemcach. Projektowane przepisy wprowadzają jedną procedurę uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania w Polsce pracy, a wydawane dotychczas dwa dokumenty pozwalające cudzoziemcowi wykonywać w Polsce pracę, zostaną zastąpione jednym. Proponowana regulacja prawna w znacznym stopniu usprawni i skróci procedurę legalizacji pobytu cudzoziemców pragnących rozpocząć w Polsce wykonywanie pracy. Poprawi również funkcjonowanie organów administracji publicznej, ponieważ dotychczas obowiązujące dwa postępowania administracyjne zostaną zastąpione jednym. Powyższe rozwiązanie nie będzie miało zastosowania do pracowników oddelegowanych – bez względu na to, czy ich przedsiębiorstwo ma siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, czy w państwie niebędącym państwem członkowskim – przez cały okres delegacji. Opisana wyżej kategoria pracowników będzie mogła uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy na zasadach opisanych w oddzielnym rozdziale działu dotyczącego zezwolenia na pobyt czasowy.

Projekt nie przewiduje rezygnacji z procedury wydawania zezwoleń na pracę, która pozostanie w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i będzie umożliwiała uzyskanie przez pracodawcę zezwolenia na pracę dla cudzoziemców przebywających poza granicami Polski i dopiero zamierzających wjechać na terytorium naszego kraju na podstawie wizy lub w ruchu bezwizowym, bądź też posiadających w Polsce inny tytuł pobytowy i chcących dodatkowo podjąć w Polsce zatrudnienie.

Procedura wydawania odrębnych zezwoleń na pracę będzie również przewidziana dla pracowników oddelegowanych przez przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Organem wydającym zezwolenie na pracę na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz zezwolenie na pobyt czasowy i pracę na podstawie projektowanej ustawy będzie wojewoda, który również obecnie jest organem właściwym do wydawania zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwoleń na pracę. Organem II instancji w stosunku do zezwoleń na pracę pozostanie minister właściwy do spraw pracy, natomiast w przypadku zezwolenia na pobyt czasowy i pracę będzie nim Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Projektowana regulacja przewiduje, że z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę będzie mógł wystąpić cudzoziemiec, który będzie zamierzał przebywać w Polsce i wykonywać pracę powyżej 3 miesięcy. Według dotychczasowych przepisów zawartych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wnioskiem o zezwolenie na pracę może wystąpić jedynie pracodawca, natomiast cudzoziemiec jest zupełnie pozbawiony takiej możliwości. Proponowane rozwiązanie przewiduje, że cudzoziemiec występujący z wnioskiem o udzielenie takiego zezwolenia będzie w nim zawierał dane i informacje dotyczące pracodawcy. Projekt scala procedury przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w ustawie o cudzoziemcach, co ma na celu poprawę efektywności działania organów administracji publicznej. W toku prowadzonego postępowania o udzielenie zezwolenia wojewoda będzie badał, czy zachodzą w stosunku do cudzoziemca przesłanki do udzielenia mu w Polsce zezwolenia na pobyt czasowy. Ponadto wojewoda będzie brał pod uwagę okoliczność, czy pracodawca ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na rynku lokalnym. Ustalenia tego dokona na podstawie informacji o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy wydanej przez starostę w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywny wynik rekrutacji organizowanej dla pracodawcy. Informacja ta będzie wydawana z inicjatywy pracodawcy, a następnie załączana przez cudzoziemca do wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę. Wojewoda będzie badał, czy wysokość wynagrodzenia określona w umowie z cudzoziemcem nie będzie niższa od wynagrodzenia pracowników wykonujących pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku.

Cudzoziemcowi, któremu zostanie udzielone zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, będzie wydawana decyzja administracyjna zawierająca jednocześnie informacje dotyczące podmiotu powierzającego cudzoziemcowi wykonywanie pracy, a w przypadku, gdy cudzoziemiec będzie pracownikiem tymczasowym, także pracodawcy-użytkownika, stanowiska, na jakim cudzoziemiec ma być zatrudniony, wymiaru czasu pracy, najniższego wynagrodzenia i rodzaju umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę. Zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów uległ również sposób badania kryterium dochodowego. W celu uproszczenia procedury legalizacji pobytu przewidziano, że cudzoziemiec będzie obowiązany udokumentować fakt posiadania przez siebie źródła stabilnego i regularnego dochodu. Wysokość miesięcznego dochodu przypadającego na cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu będzie musiała być wyższa niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Organ administracji nie będzie już obowiązany do badania kosztów zamieszkania cudzoziemca w Polsce, co w znacznym stopniu odciąży organy administracji publicznej. Ponadto proponowane rozwiązania odchodzą od konieczności przedkładania przez wnioskodawcę tytułu prawnego do lokalu, w którym cudzoziemiec zamieszkuje. Zainteresowany będzie zobowiązany jedynie wskazać, że ma w Polsce miejsce, w którym może zamieszkać. Rozwiązanie to powinno przyczynić się do usprawnienia procedury legalizacji pobytu cudzoziemców, którzy chcą w Polsce podjąć pracę.

Wprowadzono nowe rozwiązania regulujące kwestię prawa cudzoziemca do zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę oraz do okresu jednomiesięcznego braku zatrudnienia. Cudzoziemiec będzie miał możliwość czasowo pozostawać bez pracy, co nie będzie wiązało się z automatycznym cofnięciem zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

W kolejnym rozdziale uregulowano wydawanie zezwoleń na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. Projekt w pełni uwzględnia przepisy dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17). Proponowane rozwiązania określają warunki, na jakich udzielane będzie

zezwolenie na pobyt czasowy w celu podjęcia w naszym kraju pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. Z uwagi na charakter unijny tego rozwiązania, zezwolenie to będzie opatrzone napisem „niebieska karta UE” oraz – podobnie jak opisane wyżej zezwolenie na pobyt czasowy i pracę – będzie wydawane w ramach jednej procedury administracyjnej. W toku postępowania o udzielenie wyżej wymienionego zezwolenia wojewoda będzie brał pod uwagę okoliczność, czy pracodawca ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na rynku lokalnym. Okoliczności te będą brane pod uwagę tylko przez pierwsze dwa lata pobytu cudzoziemca w Polsce, a ustalenia wojewoda dokona na podstawie informacji o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy wydanej przez starostę, w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywny wynik rekrutacji organizowanej dla pracodawcy. Informacja ta będzie wydawana z inicjatywy pracodawcy, a następnie załączana przez cudzoziemca do wniosku o zezwolenie. Wojewoda, wydając decyzję w sprawie udzielenia tego rodzaju zezwolenia, będzie obowiązany ustalić, czy cudzoziemiec posiada odpowiednie kwalifikacje oraz czy spełnia kryterium progu wynagrodzenia. Projektowana regulacja, wdrażając przepis art. 13 dyrektywy Rady 2009/50/WE, wprowadza możliwość pozostania przez posiadacza zezwolenia na pobyt czasowy opatrzonego napisem „niebieska karta UE” na terytorium Polski w przypadku czasowego braku zatrudnienia. Ponadto proponowane regulacje realizują postanowienia art. 22 dyrektywy Rady 2009/50/WE nakładające na państwa członkowskie obowiązek przekazywania wymienionych w tym przepisie informacji.

Przepisy regulujące problematykę wydawania zezwoleń na pobyt czasowy udzielanych cudzoziemcom, którzy są oddelegowani na terytorium Polski zarówno z państwa trzeciego, jak również z innego państwa członkowskiego UE, oraz cudzoziemcom, którzy wykonują usługę eksportową, nie przewidują możliwości ubiegania się przez tych cudzoziemców o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę w ramach jednej procedury. Zapropionowane rozwiązanie będzie zbieżne z obecnie obowiązującymi przepisami. Cudzoziemiec oddelegowany do pracy w Polsce z państwa trzeciego oraz cudzoziemiec wykonujący usługę eksportową, aby uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy, będzie obowiązany uzyskać najpierw zezwolenie na pracę. W toku postępowania o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy z obowiązku przedstawienia zezwolenia na pracę będą natomiast zwolnieni cudzoziemcy uprawnieni do przebywania i wykonywania pracy na

terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależącego do Unii Europejskiej lub Konfederacji Szwajcarskiej, którzy są zatrudnieni przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium tego państwa oraz czasowo delegowani przez tego pracodawcę w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wszyscy wyżej wymienieni cudzoziemcy będą obowiązani przedstawić dokumenty potwierdzające, że posiadają ubezpieczenie zdrowotne, stabilne i regularne źródło dochodów oraz mają zapewnione w Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania. Ponadto projektowane przepisy dostosowują przepisy polskiego prawa do postanowień wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-168/04.

W rozdziale 5 omawianego działu znajdują się przepisy przewidujące udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Może się o nie ubiegać cudzoziemiec zamierzający zamieszkiwać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące, w związku z prowadzeniem w Rzeczypospolitej Polskiej działalności gospodarczej na podstawie obowiązujących w tym zakresie i na tym terytorium przepisów. Proponowane rozwiązanie, podobnie jak dotychczas obowiązujące przepisy ustawy o cudzoziemcach, przewiduje, że zezwolenie na pobyt czasowy będzie udzielane tylko tym cudzoziemcom, którzy prowadzą działalność gospodarczą przynoszącą korzyści dla Rzeczypospolitej Polskiej. Projekt przewiduje jednak bardziej obiektywne kryteria badania tej przesłanki niż miało to miejsce według dotychczas obowiązujących przepisów; proponowane rozwiązanie ma ułatwić orzekanie organom administracji publicznej. Obecnie bowiem wojewoda jest obowiązany ustalić, czy cudzoziemiec prowadzi korzystną dla gospodarki narodowej działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności taką, która przyczynia się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia nowych miejsc pracy. Spełnienie powyższego kryterium, z uwagi na fakt, że jest ono bardzo ogólnie sformułowane, często bywa trudne do wykazania przez cudzoziemca, przy czym nie daje również możliwości uzyskania takiego zezwolenia cudzoziemcowi, który dopiero rozpoczyna w Polsce działalność gospodarczą. Proponowane rozwiązanie przewiduje, że w toku prowadzonego postępowania o udzielenie wyżej wymienionego zezwolenia, wojewoda będzie badał, czy prowadzona przez cudzoziemca działalność gospodarcza jest korzystna dla gospodarki narodowej poprzez osiągnięcie wymaganego

przepisami prawa poziomu dochodu lub zatrudnianie wymaganej liczby pracowników, albo poprzez wykazanie posiadania środków lub też prowadzenia działań pozwalających na spełnienie w przyszłości tych warunków – w szczególności przez prowadzenie działalności przyczyniającej się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia miejsc pracy.

Projektowane przepisy przewidują ponadto, że cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Polski w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, będzie miał możliwość ubiegania się w ramach jednej procedury o zezwolenie, które będzie go uprawniało zarówno do wykonywania pracy poprzez pełnienie funkcji w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, którą utworzył lub której udzielił lub akcje objął lub nabył, jak i do pobytu w Polsce. Jest to nowe rozwiązanie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, mające na celu poprawę efektywności działania administracji publicznej. Projekt wprowadza jedną procedurę uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli cudzoziemiec zamierza również wykonywać pracę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w ww. formie, a wydawane dotychczas dwa dokumenty (zezwolenie na pracę i zezwolenie pobytowe) zostaną zastąpione jednym. Projektowane rozwiązania prawne mają przyczynić się do bardziej efektywnego i szybszego działania administracji publicznej, ponieważ funkcjonujące dotychczas dwie procedury administracyjne zostaną zastąpione jedną.

Zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów ulega sposób badania kryterium dochodowego. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów cudzoziemiec jest obowiązany wykazać, że posiada stabilne i regularne źródło dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu. Dochód ustalany jest po odliczeniu kosztów zamieszkania. Ponadto dotychczasowe przepisy stanowią, że koszty te obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu, w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawę energii, gazu i wody do lokalu oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych. W celu uproszczenia procedury legalizacji pobytu projektodawca uznał, że cudzoziemiec nie będzie już obowiązany udokumentować opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu, w którym zamieszkuje. Ponadto proponowane rozwiązania odchodzą od konieczności przedkładania przez wnioskodawcę tytułu

prawnego do lokalu, w którym cudzoziemiec zamieszkuje. Zainteresowany będzie zobowiązany jedynie wskazać, że ma w Polsce miejsce, w którym może zamieszkać. Proponowane rozwiązania mają uprościć procedurę legalizacji pobytu opisanej wyżej grupie cudzoziemców.

Projektowane regulacje dostosowują polskie prawo do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które nakłada na Rzeczpospolitą Polską obowiązek uwzględnienia przepisu art. 41 ust. 1 Protokołu dodatkowego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją (Dz. Urz. WE L 293 z 29.12.1972, str. 4; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 11, str. 43), zatwierdzonego rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2760/72 z dnia 19 grudnia 1972 r. dotyczącym Protokołu dodatkowego oraz Protokołu finansowego, podpisanych dnia 23 listopada 1970 r., załączonych do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją i odnoszącego się do środków, które należy podjąć w celu ich wprowadzenia w życie (Dz. Urz. WE L 293 z 29.12.1972, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 11, t. 11, str. 41).

Regulacje przewidziane w rozdziale dotyczącym zezwoleń na pobyt czasowy udzielanych cudzoziemcom w celu kształcenia się na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo studiach doktoranckich wdrażają przepisy dyrektywy Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz. Urz. UE L 375 z 23.12.2004, str. 12). Większość proponowanych w tym rozdziale rozwiązań pozostaje zbieżna z dotychczas obowiązującymi przepisami ustawy o cudzoziemcach. Podobnie jak w dotychczas obowiązującym stanie prawnym przyjęto, że przepisy dyrektywy Rady 2004/114/WE zostaną wdrożone do polskiego porządku prawnego w zakresie dotyczącym studentów odbywających studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie albo studia doktoranckie. Ponadto projektodawca przewidział nowe rozwiązanie przewidujące, że przedmiotowe zezwolenie będzie również udzielane na okres odbywania kursu przygotowawczego do podjęcia nauki na wyżej wymienionych studiach w języku polskim. Podobnie jak ma to miejsce obecnie, nie zdecydowano się na wdrożenie do polskiego prawa tych regulacji dyrektywy, które dotyczą

przyjmowania obywateli państw trzecich w celu udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie, na co pozwalają jej przepisy. Zezwolenie na pobyt czasowy dla wspomnianej kategorii cudzoziemców będzie mogło być udzielone – tak jak dotychczas – na ogólnych zasadach.

Projektowane rozwiązania określają, jakie warunki powinien spełniać cudzoziemiec, aby uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy w celu odbycia studiów, zgodnie z treścią art. 6 oraz art. 7 dyrektywy Rady 2004/114/WE. Wymagania te pozostaną bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Nadal cudzoziemiec zamierzający podjąć w Polsce studia, aby uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy, będzie zobowiązany do przedstawienia ubezpieczenia zdrowotnego, wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i powrotu oraz środków finansowych na pokrycie kosztów studiów. Wprowadzono jednak szereg korzystniejszych z punktu widzenia zainteresowanych rozwiązań, niż przewidziane w wyżej wymienionej dyrektywie, na co pozwala jej art. 4 ust. 2. W projekcie przewidziano udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy w celu odbycia studiów na okres 1 roku oraz dodatkowych 3 miesięcy. W sytuacji, gdy podstawa ubiegania się o tego rodzaju zezwolenie będzie uzasadniała zamieszkiwanie cudzoziemca na terytorium Polski przez okres krótszy niż 1 rok, wówczas zezwolenie na pobyt czasowy będzie udzielane na okres trwania roku akademickiego lub studiów oraz dodatkowych 3 miesięcy. Ponadto wprowadzono ułatwienia dla cudzoziemców kontynuujących w Polsce studia na kolejnym roku, gdyż grupie tej kolejne zezwolenie na pobyt czasowy będzie mogło zostać udzielone na okres 2 lat. Proponowane rozwiązanie ma również na celu odciążenie organów administracji publicznej, które będą miały możliwość w sytuacji, w której cudzoziemiec kontynuuje studia, udzielać mu zezwolenia na dłuższy okres.

W projekcie zrezygnowano z obecnie obowiązujących rozwiązań, zgodnie z którymi wojewoda jest zobowiązany odmówić cudzoziemcowi udzielenia kolejnego zezwolenia pobytowego, w przypadku gdy ten nie zaliczył roku studiów i nie uzyskał warunkowego wpisu na następny rok lub semestr studiów, na rzecz bardziej elastycznych rozwiązań. Wojewoda będzie miał możliwość odmówić lub cofnąć kolejne zezwolenie na zasadzie uznania administracyjnego, jeżeli cudzoziemiec nie zaliczył semestru lub roku studiów w określonym terminie. Powyższa propozycja pozwoli na elastyczniejsze podejście do pobytu studentów z państw trzecich w Polsce. Ponadto, w celu eliminacji nadużyć ze strony cudzoziemców, nałożono na wojewodę obowiązek informowania rektora uczelni

lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy oraz obowiązek niezwłocznego informowania wojewody przez rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia o wykreśleniu cudzoziemca z listy studentów, a także o niezaliczeniu semestru lub roku studiów w określonym terminie.

Projektowane przepisy, podobnie jak obowiązujące regulacje ustawy o cudzoziemcach, pozostają w zgodzie z uregulowaniami dyrektywy Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 03.11.2005, str. 15–22). Projektowane przepisy przewidują na zasadach analogicznych w stosunku do obowiązujących przepisów ustawy o cudzoziemcach udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. Doprecyzowano przy tym, że zezwolenie to będzie udzielane, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych. Zezwolenie takie udzielane będzie cudzoziemcowi na okres 1 roku lub krótszy, w zależności od długości realizowanego projektu, zgodnie z regulacjami zawartymi w art. 8 dyrektywy Rady 2005/71/WE. Zezwolenie takie otrzyma także osoba posiadająca dokument pobytowy z adnotacją „naukowiec”, wydany przez inne państwo członkowskie, jeśli przewidziana jest realizacja projektu badawczego w Polsce. Powyższe rozwiązanie pozwala na realizację art. 13 dyrektywy, regulującego mobilność między państwami członkowskimi. Analogicznie do obowiązujących obecnie przepisów prawa projekty badawcze będą mogły być realizowane jedynie przez jednostki naukowe zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw nauki. Bez zmian pozostanie procedura zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw nauki instytucji badawczej. Projektowane przepisy przewidują, że placówka naukowa mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ma możliwość zawarcia z naukowcem umowy o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego tylko w przypadku zatwierdzenia jej w tym celu przez ministra właściwego do spraw nauki. Decyzję w sprawie zatwierdzenia wydaje minister właściwy do spraw nauki na wniosek placówki naukowej na okres 5 lat. W szczególnie uzasadnionych przypadkach decyzja może być wydana na okres krótszy. Placówka naukowa jest obowiązana złożyć szczegółowy wniosek o zatwierdzenie, do którego dołącza dowód prowadzenia badań naukowych, którym może być w szczególności sprawozdanie

z działalności za poprzedni rok obrotowy, zawierające informacje o prowadzeniu badań naukowych przez tę placówkę. Projektowane regulacje prawne przewidują również procedurę przedłużania okresu zatwierdzenia placówki naukowej. Aktualna lista zatwierdzonych jednostek naukowych ma być publikowana w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw nauki.

Przepisy rozdziału dotyczącego zezwolenia na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemców regulują w kompleksowy sposób kwestie legalizacji pobytu tych osób w Polsce. Projektowany rozdział ma na celu między innymi wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz. Urz. UE L 251 z dnia 03.10.2003. str. 12–18). Przepisy dotyczące zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną pozostają w niezmiennym kształcie w stosunku do obecnie obowiązujących regulacji. Projekt przewiduje preferencyjne zasady łączenia rodzin w stosunku do cudzoziemców będących członkami rodziny obywatela państwa trzeciego, który przyjechał do Polski w celu realizacji projektu badawczego. Projektowana regulacja dokonuje wdrożenia art. 9 dyrektywy Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 03.11.2005, str. 15–22). Uregulowania te pozostają także w niezmiennym kształcie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów prawa.

Wprowadzono szczegółowe uregulowania dotyczące łączenia rodzin, przeznaczone dla członków rodzin posiadaczy niebieskiej karty UE. Powyższa zmiana wynika z konieczności transpozycji art. 15 oraz 19 dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17). Członek rodziny posiadacza niebieskiej karty UE będzie miał możliwość ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną przez wzgląd na cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.

Ponadto projektowane przepisy przewidują, iż w postępowaniu w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną będzie uwzględniany interes małoletniego dziecka, charakter i trwałość więzi

rodziny oraz okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także istnienie więzi rodzinnych, kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

Zmianie ulegną regulacje dotyczące udzielania zezwolenia na pobyt czasowy małżonkowi obywatela polskiego. Na gruncie obowiązujących przepisów wojewoda lub Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest obowiązany badać, czy okoliczności sprawy wskazują, że związek małżeński został zawarty w celu obejścia przepisów o udzielaniu cudzoziemcom zezwolenia na pobyt, tylko jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że mogło dojść do nadużycia prawa. Proponowane regulacje przewidują zaś, że w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego organ będzie zawsze obowiązany do ustalenia, czy związek małżeński został zawarty bądź istnieje w celu obejścia przepisów ustawy o cudzoziemcach. Ustalenia tego dokona samodzielnie lub przy pomocy działającej na jego wniosek Straży Granicznej, która dokona czynności opisanych w art. 11 projektowanej ustawy. Powyższe rozwiązanie będzie miało również zastosowanie do małżonka cudzoziemca ubiegającego się o zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną, co zmierzać ma do wyeliminowania zdarzających się nadużyć procedury legalizacji pobytu ze strony cudzoziemców.

Ponadto wprowadzono szczególne uregulowania dla cudzoziemców, którzy przebywali na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z obywatelem polskim, w przypadku owdowienia – niezależnie od występowania ważnego interesu cudzoziemca w udzieleniu tego zezwolenia. Zezwolenie na pobyt czasowy dla małżonka obywatela polskiego, który owdowiał lub rozwiódł się, albo gdy orzeczono separację, będzie udzielane jednorazowo na okres do 3 lat. Przewidziano udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy małoletnim dzieciom cudzoziemca posiadającego wizę krajową lub zezwolenie na pobyt czasowy urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą w okresie ważności tej wizej lub zezwolenia. Udzielenia takiego zezwolenia nie będzie można odmówić, jeżeli wyłączną przyczyną odmowy byłby nielegalny pobyt dziecka w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto wprowadzono możliwość udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii

Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ze względu na istniejące stałe więzi, zależność finansową lub bycie członkiem gospodarstwa domowego tego obywatela w kraju, z którego przybył, lub gdy istnieją poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki tego obywatela. Proponowane rozwiązanie ma na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej C-83/11 Rahman. Dotychczasowe przepisy prawa przewidywały możliwość udzielania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, który ze względu na więzi o charakterze rodzinnym zamierza dołączyć do obywatela polskiego lub obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z nim przebywać.

Zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów prawa ulega również sposób badania kryterium dochodowego. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów cudzoziemiec jest obowiązany wykazać, że posiada stabilne i regularne źródło dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu. Dochód cudzoziemca ustalany jest po odliczeniu kosztów zamieszkania. Ponadto dotychczasowe przepisy stanowią, że koszty te obejmują co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawy do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych. W celu uproszczenia procedury legalizacji pobytu uznano, że cudzoziemiec nie będzie obowiązany dokumentować kosztów zamieszkania w Polsce. Proponowane rozwiązania odchodzą także od konieczności przedkładania przez wnioskodawcę tytułu prawnego do lokalu, w którym cudzoziemiec zamieszkuje. Zainteresowany będzie zobowiązany jedynie wskazać, że ma w Polsce miejsce, w którym może zamieszkać. Proponowane rozwiązanie ma na celu odciążenie organów administracji publicznej oraz usprawnienie procedury legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce.

Proponowane przepisy będą umożliwiały również ubieganie się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcom przebywającym na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną oraz na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny pracownika migrującego, o którym mowa w Europejskiej Karcie Społecznej. Obecnie obowiązujące regulacje prawne nie stwarzają takiej możliwości wskazanej wyżej grupie cudzoziemców. Powyższe rozwiązanie jest zgodne z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-502/10 Singh.

Projektowana ustawa zawiera oddzielny rozdział regulujący kwestie udzielania zezwoleń na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi, którego przepisy uwzględniają regulacje dyrektywy Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi władzami (Dz. Urz. WE L 261, z 06.08.2004; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 7, str. 69) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlu ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 1). Przewiduje się uproszczenie procedury regulującej legalizację pobytu cudzoziemców, którzy są najprawdopodobniej ofiarami handlu ludźmi, w okresie przeznaczonym na zastanowienie się, odzyskanie sił i uniknięcie wpływu ze strony sprawców przestępstwa. Obowiązujące przepisy przewidują udzielanie ofierze handlu ludźmi we wspomnianym okresie na zastanowienie się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Obecnie cudzoziemiec jest obowiązany złożyć stosowny wniosek do wojewody, który wszczyna i prowadzi postępowanie administracyjne w sprawie zalegalizowania cudzoziemcowi pobytu w Polsce. Projektowane rozwiązanie w znacznym stopniu upraszcza i usprawnia procedurę legalizacji pobytu cudzoziemca będącego ofiarą handlu ludźmi. Odformalizowanie procedury legalizacji pobytu potencjalnej ofiary handlu ludźmi ma na celu efektywniejszą realizację postanowień obu dyrektyw. W wyżej opisanym okresie na zastanowienie się pobyt cudzoziemca będzie uważany za legalny przez okres ważności zaświadczenia potwierdzającego istnienie domniemania, że cudzoziemiec jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego. Zaświadczenie to będzie ważne przez okres 3 miesięcy.

W przypadku małoletniego cudzoziemca okres ważności zaświadczenia został wydłużony do 4 miesięcy. Projektowane przepisy przewidują także, że po okresie zastanowienia się cudzoziemcowi będzie wydawane zezwolenie na pobyt czasowy, o ile podjął współpracę z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi oraz zerwał kontakty z osobami podejrzanymi o popełnienie czynów zabronionych związanych z handlem ludźmi. Podobne rozwiązanie funkcjonuje już na gruncie obowiązującej ustawy o cudzoziemcach, jednakże obecnie wyżej wymienione zezwolenie udzielane jest na okres 6 miesięcy, natomiast projektowane przepisy przewidują, iż będzie ono udzielane na okres od 6 miesięcy do 3 lat w zależności od okoliczności sprawy. Projektowane regulacje przewidują także, iż organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi zapewnia cudzoziemcowi, który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, możliwość korzystania z pomocy tłumacza. Zezwolenie na pobyt czasowy dla ofiary handlu ludźmi będzie cofane między innymi w sytuacji, kiedy cudzoziemiec zaprzestał współpracy z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego lub jeżeli postępowanie to zostało zakończone.

W rozdziale 10 omawianego działu znajdują się przepisy dotyczące zezwolenia na pobyt czasowy udzielanego ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu. Będzie ono udzielane w szczególnych przypadkach, na okres do 6 miesięcy, cudzoziemcowi, który nie spełnia przesłanek do udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy. Dotychczas obowiązujące przepisy przewidywały udzielanie tego typu zezwolenia na okres do 3 miesięcy. W obecnym stanie prawnym przewidziano możliwość udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, jeżeli:

- 1) przepisy prawa polskiego wymagają od cudzoziemca osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej;
- 2) wyjątkowa sytuacja osobista wymaga obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej.

Odmowa udzielenia tego zezwolenia następuje teraz tylko w przypadku, gdy dane cudzoziemca znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu. Proponowane przepisy przewidują natomiast, że zezwolenie na pobyt czasowy

będzie udzielane w opisanych wyżej okolicznościach każdemu cudzoziemcowi, a nie tylko przebywającemu w Polsce nielegalnie. Ponadto wprowadzono dodatkowe podstawy odmowy udzielenia zezwolenia: w oparciu o względy obronności lub bezpieczeństwa państwa, ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, a także w przypadku gdy cudzoziemiec złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia lub dołączył do niego dokumenty, które zawierają nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje lub zeznał nieprawdę, zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź takiego dokumentu jako autentycznego używał. Projektowane przepisy, analogicznie jak w obecnym stanie prawnym, przewidują, że przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi przedmiotowego zezwolenia wojewoda będzie obowiązany zwrócić się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z wnioskiem o przekazanie informacji, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Termin na udzielenie tych informacji będzie jednak krótszy niż w pozostałych postępowaniach i będzie wynosił 7, a nie 21 dni, podobnie jak ma to miejsce w dotychczasowych regulacjach.

W rozdziale 11 dotyczącym zezwolenia na pobyt czasowy udzielanego ze względu na inne okoliczności uregulowano wszystkie inne niż opisane w pozostałych rozdziałach okoliczności będące podstawą do udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy – zarówno na zasadzie obligatoryjnej, jak i fakultatywnej. Projektowane przepisy uwzględniają m.in. przepisy rozdziału trzeciego dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich, będących rezydentami długoterminowymi (Dz. Urz. UE L 16 z 23.01.2004, str. 44) i przewidują możliwość udzielania zezwoleń pobytowych cudzoziemcom posiadającym zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, wydane przez inne państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz członkom ich rodzin. Regulacja ta pozostaje bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Ponadto projekt dostosowuje przepisy prawa polskiego do orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE, wydawanych na podstawie aktów prawnych organów powołanych na mocy Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r. (Dz. Urz. WE L 217 z 29.12.1964, str. 3687).

Rozwiązania te istnieją już na gruncie obowiązującej ustawy o cudzoziemcach. Projektowane przepisy przewidują analogiczne jak dotychczas podstawy udzielania zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny pracownika migrującego, a także dla urodzonego w Polsce i pozbawionego opieki małoletniego, dla osób uczących się oraz dla duchownych. Przewiduje się również możliwość udzielania cudzoziemcom zezwoleń na pobyt czasowy, jeżeli wykażą inne okoliczności uzasadniające ich pobyt w Polsce powyżej trzech miesięcy.

Projektowane przepisy uwzględniają konieczność transpozycji do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidującej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, str. 24). Z uwagi na powyższe wprowadzono przepis pozwalający na udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi pokrzywdzonemu przestępstwem polegającym na nielegalnym zatrudnieniu obywatela państwa trzeciego w warunkach powodujących szczególny wyzysk lub gdy zatrudnionym jest małoletni oraz cudzoziemcowi, który po upływie ważności zezwolenia zamierza kontynuować pobyt na terytorium Polski do czasu wypłaty wszelkiego zaległego wynagrodzenia od pracodawcy (gdy będzie za tym przemawiał szczególnie ważny interes cudzoziemca). Powyższe zezwolenie na pobyt czasowy będzie mogło być udzielone także wówczas, jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Polski nielegalnie.

Wprowadzono możliwość udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy na okres 1 roku cudzoziemcom, którzy są absolwentami polskich uczelni i będą poszukiwali w Polsce pracy. Rozwiązanie to nie było przewidziane w dotychczas obowiązujących przepisach. Projekt wprowadza również możliwość udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, którego pobyt w Polsce jest niezbędny z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub jeżeli jego wyjazd z Polski naruszałby prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu, mimo że cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wbrew przepisom. Powyższe rozwiązanie ma na celu częściowe zastąpienie

zgody na pobyt tolerowany, uregulowanej obecnie w art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto proponowane rozwiązanie prawne umożliwi cudzoziemcowi aplikowanie o tego typu zezwolenie, w przeciwieństwie do obecnie obowiązujących regulacji, zgodnie z którymi zgoda na pobyt tolerowany była udzielana jedynie z urzędu.

W stosunku do obecnie obowiązujących przepisów zmianie uległ sposób badania kryterium dochodowego. Tak jak wskazano w odniesieniu do innych zezwoleń pobytowych, cudzoziemiec będzie obowiązany udokumentować, że posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu. Jednocześnie dochód przypadający na cudzoziemca oraz na każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu będzie musiał być wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Organ administracji publicznej nie będzie już zobowiązany do badania kosztów zamieszkania cudzoziemca w Polsce. Ponadto proponowane rozwiązania odchodzą od konieczności przedkładania przez wnioskodawcę tytułu prawnego do lokalu, w którym cudzoziemiec zamieszkuje. Zainteresowany będzie zobowiązany jedynie wskazać, że ma w Polsce miejsce, w którym może zamieszkać. Proponowane rozwiązanie ma na celu usprawnienie procedury legalizacji pobytu oraz zniesienie zbędnych obciążeń administracyjnych.

Osobny dział projektu reguluje udzielanie cudzoziemcom, którzy od dłuższego czasu przebywają legalnie w Polsce, zezwoleń na pobyt na czas nieoznaczony. Projektowane przepisy przewidują dwa rodzaje zezwoleń udzielanych cudzoziemcom na czas nieoznaczony: zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE oraz zezwolenie na pobyt stały. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE będzie zezwoleniem o charakterze unijnym. Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego tej instytucji wynika z wdrożenia przepisów dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz. Urz. UE L 16 z 23.01.2004, str. 44). Zezwolenie na pobyt stały jest natomiast zezwoleniem o charakterze krajowym, które będzie udzielane szczególnym kategoriom cudzoziemców, m.in. małżonkom obywateli polskich, dzieciom cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, urodzonym po udzieleniu tym cudzoziemcom

zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, małoletnim dzieciom obywateli polskich oraz ofiarom handlu ludźmi, jak również cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, a także zgody na pobyt tolerowany, którzy nie spełniają przesłanek udzielenia im zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Projektowane przepisy przewidują wprowadzenie zmian w stosunku do obecnie obowiązujących regulacji prawnych. Podstawową zmianą jest zmiana nazwy zezwolenia pobytowego z zezwolenia na osiedlenie się na zezwolenie na pobyt stały. W projekcie – co do zasady – pozostano przy tym samym katalogu przesłanek udzielania zezwolenia na pobyt stały, co w przypadku zezwolenia na osiedlenie się. Wprowadzono jednakże zmodyfikowaną przesłankę udzielenia tego zezwolenia małoletniemu dziecku cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, urodzonemu po udzieleniu temu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Proponowana zmiana umożliwi przede wszystkim uzyskanie zezwolenia na pobyt stały urodzonemu w Polsce małoletniemu dziecku cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE, co ma doprowadzić do zrównania sytuacji małoletnich dzieci cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt stały oraz zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Wprowadzono też specjalną przesłankę udzielania zezwolenia na pobyt stały ofiarom handlu ludźmi. Ponadto projektowane przepisy uwzględniają realizację art. 52 ust. 5 Konstytucji, który określa obowiązek ustanowienia trybu stwierdzania pochodzenia polskiego i stanowi, że osoba, której pochodzenie polskie zostało stwierdzone zgodnie z ustawą, może osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe. Konieczność ustanowienia regulacji prawnych w przedmiotowej kwestii została wyrażona przez Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 27 maja 2003 r. (S 2/03, OTK-A 2003/5/46, LEX nr 79786), w którym Trybunał zasygnalizował Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej potrzebę podjęcia inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie unormowania trybu stwierdzania pochodzenia polskiego do celów wskazanych w art. 52 ust. 5 Konstytucji. Projektowane przepisy regulują kwestię udzielania zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcom, którzy uzyskali azyl. Dotychczasowe uregulowania w tym zakresie

znajdują się w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony w Rzeczypospolitej Polskiej. Projektodawca zdecydował się na kompleksowe uregulowanie tej kwestii w ustawie o cudzoziemcach zgodnie z założeniem, że ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ma regulować tylko kwestie udzielania cudzoziemcom ochrony i nie zawierać innych regulacji dotyczących legalizacji pobytu.

Wprowadzono zmiany zasad udzielania zezwolenia na pobyt stały małżonkom obywateli polskich. Zezwolenie takie będzie udzielane, jeżeli cudzoziemiec pozostaje w związku małżeńskim z obywatelem polskim od co najmniej 3 lat i od 3 lat przebywa w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, udzielonego z uwagi na pozostawanie w związku małżeńskim albo na podstawie statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Powyższe rozwiązanie ma na celu powiązanie okresu pozostawania przez cudzoziemca w związku małżeńskim z obywatelem Polski oraz okresu jego pobytu w Polsce w związku z tym faktem. Nałożono także na organy obowiązek ustalania, w postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego, czy związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przepisów ustawy. Ponadto jeżeli podstawą udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały będzie fakt pozostawania w związku małżeńskim z obywatelem polskim, zezwolenie będzie można cofnąć, jeżeli cudzoziemiec rozwiedzie się w ciągu 3 lat od dnia, w którym udzielono mu zezwolenia na pobyt stały. Proponowane rozwiązania mają zapobiec nadużywaniu przez cudzoziemców procedury legalizacji pobytu.

Ponadto projekt przewiduje, że cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt stały będzie obowiązany wykazać znajomość języka polskiego, co ma przyczynić się do jego lepszej integracji ze społeczeństwem polskim. Cudzoziemiec będzie obowiązany udokumentować znajomość języka polskiego, potwierdzoną urzędowym poświadczeniem, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, świadectwem ukończenia co najmniej szkoły podstawowej w Rzeczypospolitej Polskiej z wykładowym językiem polskim lub świadectwem ukończenia szkoły za granicą z wykładowym językiem polskim. Z obowiązku tego będą zwolnione małoletnie dzieci urodzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

małoletnie dzieci poniżej 16. roku życia oraz cudzoziemcy będący ofiarami handlu ludźmi lub którym udzielono azylu w Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzono również zmianę w przesłankach usprawiedliwiających przerwę w pobycie uprawniającym do ubiegania się o zezwolenie na pobyt stały. Przesłankę dopuszczającą wyjazd z Polski w celu leczenia zastąpiono przesłanką szczególnej osobistej sytuacji cudzoziemca wymagającej jego obecności poza terytorium Polski, przez okres nie dłuższy jednak niż 6 miesięcy. Proponowane rozwiązanie ma na celu uelastyczenie procedury udzielania zezwolenia na pobyt stały oraz uwzględnienie wszystkich szczególnych przypadków, kiedy cudzoziemiec może być nieobecny na terytorium Polski.

Nowym rozwiązaniem jest wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym zezwolenie na pobyt stały wygasać będzie z mocy prawa z dniem uzyskania obywatelstwa polskiego. Projektowane rozwiązanie ma na celu odciążenie organów administracji publicznej. Z uwagi na konieczność pobrania danych biometrycznych od wnioskodawcy, wprowadzono również obowiązek osobistego składania wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt stały. Szczególne uregulowania będą dotyczyły małoletnich cudzoziemców oraz osób ubezwłasnowolnionych. Obecnie obowiązująca ustawa o cudzoziemcach nie przewiduje tego typu regulacji.

Odnośnie do kwestii procedury udzielania zezwolenia na pobyt stały nadmienić należy dodatkowo, że skrócono z 30 dni do 21 dni termin udzielania przez komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego informacji o tym, czy wjazd i pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przyczyni się to do skrócenia terminów prowadzenia postępowań administracyjnych oraz usprawni prowadzone postępowania administracyjne. Zrezygnowano również z konieczności informowania Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o sposobie załatwienia sprawy w przypadku złożenia przez cudzoziemca wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały, co także ma na celu usprawnienie procedury administracyjnej.

W rozdziale dotyczącym zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE projektowane przepisy pozostają w większości bez zmian w stosunku do dotychczas obowiązujących i są zgodne z dyrektywą Rady 2003/109/WE. Uwzględniają ponadto przepisy dyrektywy 2011/51/UE zmieniającej dyrektywę Rady 2003/109/WE, w celu

rozszerzenia jej zakresu na osoby objęte ochroną międzynarodową. Zmiana ta ma na celu umożliwienie cudzoziemcom objętym ochroną międzynarodową (status uchodźcy lub ochrona uzupełniająca) uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. W celu wdrożenia przepisów dyrektywy wprowadzono specjalne uregulowania, które mają zapewnić ochronę cudzoziemców przed wydaleniem. W kartach pobytu wydawanych cudzoziemcom objętym ochroną, którym jednocześnie udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zamieszczana będzie specjalna adnotacja, wskazująca na posiadanie przez cudzoziemca ochrony międzynarodowej. Projektowane przepisy prawa wprowadzają również specjalne mechanizmy przekazywania pomiędzy państwami członkowskimi informacji o udzielonej cudzoziemcowi ochronie, aby umożliwić za każdym razem umieszczanie adnotacji o posiadanej przez cudzoziemca ochronie.

Projektowane przepisy przewidują dodatkowo konieczność spełnienia przez cudzoziemca ubiegającego się o to zezwolenie warunków integracji ze społeczeństwem poprzez udokumentowanie znajomości języka polskiego, co uwzględnia przepis art. 5 ust. 2 ww. dyrektywy. Ponadto organ administracji publicznej, badając, czy cudzoziemiec spełnia przesłankę posiadania stabilnego i regularnego dochodu, będzie brał pod uwagę ostatnie 3 lata pobytu cudzoziemca na terytorium naszego kraju. W przypadku cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji w Rzeczypospolitej Polskiej, który zamieszkiwał uprzednio na terytorium innych państw UE na podstawie Niebieskiej Karty UE, będzie brało się pod uwagę ostatnie 2 lata jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Także i w tym przypadku zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów prawa uległ sposób badania kryterium dochodowego. Cudzoziemiec nie będzie obowiązany dokumentować kosztów zamieszkania na terytorium naszego kraju. Proponowane przepisy będą umożliwiały również ubieganie się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE cudzoziemcom przebywającym na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną, jak również udzielonego członkom rodziny pracownika migrującego, o którym mowa w Europejskiej Karcie Społecznej. Obecnie obowiązujące regulacje prawne nie stwarzają takiej możliwości wskazanej wyżej grupie cudzoziemców.

Projekt przewiduje szczególne ułatwienia w uzyskaniu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE dla posiadaczy niebieskiej karty UE. Regulacje te wynikają z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego postanowień art. 16 dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17–29).

Podobnie jak w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, wprowadzono również zmianę w przesłankach usprawiedliwiających przerwy w pobycie uprawniającym do ubiegania się o zezwolenie na pobyt stały. Przesłankę dopuszczającą wyjazd z Polski w celu leczenia zastąpiono przesłanką wyjątkowej osobistej sytuacji cudzoziemca wymagającej jego obecności poza terytorium Polski przez okres nie dłuższy jednak niż 6 miesięcy. Podobnie jak w przypadku procedury udzielania zezwolenia na pobyt stały proponowane rozwiązanie ma uelastyczyć procedurę udzielania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Także w odniesieniu do procedury udzielania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE skrócono z 30 dni do 21 dni termin udzielania przez komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji i Szefa ABW informacji o tym, czy wjazd i pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Proponowane rozwiązanie ma usprawnić procedurę prowadzenia postępowań administracyjnych. Zrezygnowano również z konieczności informowania Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o sposobie załatwienia sprawy w przypadku złożenia przez cudzoziemca wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Nowym rozwiązaniem jest też wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE będzie wygasać z mocy prawa z dniem uzyskania obywatelstwa polskiego. Proponowane rozwiązanie ma odciążyć organy administracji publicznej tak, aby wojewodowie nie musieli prowadzić postępowań administracyjnych w celu wycofania z obrotu prawnego zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE w omawianej sytuacji.

Osobny dział projektowanej ustawy reguluje kwestie dokumentów wydawanych cudzoziemcom. Przepisy te regulują zasady i tryb wydawania cudzoziemcom karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla

cudzoziemca oraz dokumentu potwierdzającego posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany”.

Projekt uwzględnia przede wszystkim przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1–7) oraz wprowadza obowiązek zamieszczania danych biometrycznych w kartach pobytu oraz w dokumencie potwierdzającym posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany”, w tym odcisków linii papilarnych, w celu pełnego uwzględnienia rozporządzenia. Przewiduje się konieczność wprowadzenia nowych instytucji, które są niezbędne do wzmocnienia kontroli ze strony państwa nad wydawanymi dokumentami. Wskazano, które dane mogą być zakodowane w dokumencie. Rozróżniono także procedurę wymiany dokumentów wydawanych cudzoziemcom od procedury wydawania nowych dokumentów (wymiana dokumentu powinna następować w przypadku zmiany danych w nim zamieszczanych, zmiany wyglądu cudzoziemca, utraty lub uszkodzenia dokumentu).

Za konieczne uznano określenie trybu zgłaszania utraty lub uszkodzenia posiadanego przez cudzoziemca dokumentu. Zawiadomienie o utracie lub uszkodzeniu dokumentu powinno być składane na specjalnym formularzu, określonym w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Wprowadzono również obowiązek zwrotu dokumentów w sytuacji nabycia polskiego obywatelstwa, zgonu oraz cofnięcia lub wygaśnięcia posiadanego tytułu pobytowego. Organ, któremu zwrócono dokument, powinien nieodpłatnie wydawać, na wniosek cudzoziemca, zaświadczenie potwierdzające powyższy fakt. Zasadne było także wprowadzenie rozwiązań umożliwiających unieważnienie wydanych cudzoziemcom dokumentów w sytuacji utraty dokumentu, odbioru nowego dokumentu, nabycia obywatelstwa polskiego, a także cofnięcia lub wygaśnięcia zezwolenia pobytowego. Wiele rozwiązań dotyczących wymiany, zwrotu i unieważnienia dokumentów wzorowanych jest na przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993, z późn. zm.).

W celu uwzględnienia przepisu art. 100 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen określono, że w sytuacji, gdy cudzoziemiec nie zwróci dokumentu, gdy był do tego zobowiązany, lub też zawiadomi o utracie dokumentu, wówczas organ, do którego

należało zwrócić dokument, lub organ zawiadomiony o jego utracie, umieści stosowną informację o dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen.

Projektowane przepisy wprowadzają nowy rodzaj dokumentu – dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany”. Będzie on wydawany cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany, przez organy udzielające cudzoziemcowi takiej zgody, tj. komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej. Organy Straży Granicznej będą również właściwe do wydawania decyzji o odmowie wydania tego dokumentu oraz do wymiany lub odmowy jego wymiany. Projektowana zmiana stanowi novum w zakresie dokumentów wydawanych cudzoziemcom posiadającym zgodę na pobyt tolerowany, a także w zakresie organu uprawnionego do wydawania, odmowy wydania, wymiany czy odmowy wymiany tego dokumentu. W obowiązującym porządku prawnym cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt tolerowany, wydawana jest karta pobytu, a organem uprawnionym do jej wydania i wymiany jest organ, który udzielił zgody, tj. wojewoda lub Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Zmiana rodzaju dokumentu wydawanego tej grupie cudzoziemców z kart pobytu na dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany” wynika z potrzeby potwierdzenia innego niż dotychczas zakresu uprawnień przysługujących osobie posiadającej zgodę na pobyt tolerowany. W projektowanej ustawie zezwolenie na pobyt tolerowany pozwala cudzoziemcowi przebywać w Polsce legalnie, ale nie uprawnia go do podróżowania po obszarze Schengen. Dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany w okresie swojej ważności będzie potwierdzał tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale nie będzie potwierdzał jego obywatelstwa, a co najważniejsze, nie będzie uprawniał do przekraczania granicy. Dokument ten różni się więc od karty pobytu. Dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany” będzie ważny przez okres 2 lat od dnia jego wydania.

Projektowane przepisy prawa przewidują również możliwość wydawania kart pobytu cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Uwzględniono również specyfikę rozwiązań regulujących udzielanie cudzoziemcom zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Przewidziano regulacje pozwalające na wydanie pierwszej karty pobytu dla opisanej wyżej kategorii cudzoziemców na ich

wniosek, ponieważ zgoda na pobyt ze względów humanitarnych nie jest udzielana na wniosek cudzoziemca, lecz z urzędu, w postępowaniu o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Ponadto określono, iż w takich przypadkach postępowanie w sprawie karty pobytu będzie prowadził komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej jako organ, który udziela wyżej wymienionej zgody. Ponadto cudzoziemiec nie będzie ponosił opłaty za wydanie pierwszej karty pobytu w przypadku uzyskania zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Wprowadzono rozwiązanie pozwalające na wydanie pierwszej karty pobytu dla cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną lub jako członkowi rodziny repatrianta, na jego wniosek. Odciski linii papilarnych nie mogą być bowiem pobrane w celu zamieszczenia ich w karcie pobytu na ogólnych zasadach, tj. przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia pobytowego, jako że cudzoziemiec chcący połączyć się z rodziną w Polsce przebywa w tym czasie za granicą, podobnie jak członek rodziny repatrianta. Ponadto projekt reguluje kwestię zamieszczenia w kartach pobytu wydawanych określonym grupom cudzoziemców specjalnych adnotacji w przypadku udzielania im zezwoleń na pobyt czasowy, co wynika z konieczności implementacji przepisów dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich, będących rezydentami długoterminowymi (Dz. Urz. WE L 16 z 23.01.2004), dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17–29) oraz dyrektywy Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 03.11.2005, str. 15–22). Dotychczas obowiązujące przepisy przewidują już zamieszczenie takich adnotacji w kartach pobytu cudzoziemców będących naukowcami oraz rezydentów długoterminowych UE. Wprowadzono ponadto obowiązek zamieszczenia w karcie pobytu adnotacji „dostęp do rynku pracy” w przypadku zezwolenia pobytowego wydawanego cudzoziemcowi, który jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Stanowi to nowość w stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów. Proponowane rozwiązanie wynika z treści art. 6 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia

2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim.

Projektowane regulacje normują kwestie dotyczące unieważniania dokumentów wydawanych na podstawie ustawy, co także stanowi nowość w stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów. Zmiany te mają na celu uwzględnienie postanowień decyzji Rady 2005/211/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. dotyczącej wprowadzenia kilku nowych funkcji do Systemu Informacyjnego Schengen, w tym związanych z walką z terroryzmem (Dz. Urz. UE L 68, z 15.03.2005, str. 44), zmieniającej art. 100 ust. 3 Konwencji Wykonawczej Schengen, poprzez wymienienie wśród przedmiotów wprowadzanych do Systemu Informacyjnego Schengen, do celów ich zajęcia, wydanych cudzoziemcom dokumentów tożsamości, takich jak dokumenty pobytowe i dokumenty podróży, które zostały m.in. utracone lub unieważnione.

W przepisach dotyczących wydawania cudzoziemcowi polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca przewidziano nową formę zezwolenia pobytowego – zgodę na pobyt ze względów humanitarnych. Regulacje dotyczące przesłanek wydawania polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca pozostały w dużej części bez zmian w stosunku do obowiązującej ustawy o cudzoziemcach. Wprowadzono jedynie możliwość wydania tego dokumentu ofiarom handlu ludźmi z uwagi na fakt, że często są to osoby, które przebywają w Polsce bez ważnego dokumentu podróży.

Podobnie kwestie dotyczące tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca pozostają w dużej części bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących regulacji. Oprócz uwzględnienia nowej formy legalizacji pobytu w postaci zgody na pobyt ze względów humanitarnych, zrezygnowano z możliwości wydawania tego dokumentu cudzoziemcom, którzy posiadają zgodę na pobyt tolerowany. Wprowadzono za to możliwość złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do konsula w przypadku wydania przez niego decyzji o odmowie wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Dział VIII zawiera przepisy dotyczące kontroli legalności pobytu cudzoziemców oraz zobowiązania do powrotu. Uregulowania dotyczące kontroli legalności pobytu cudzoziemców w Polsce pozostają w dużej mierze bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Ich stosowanie powinno zapewniać prawidłowy przebieg

kontroli i jej dokumentację. W rozdziale dotyczącym kontroli legalności pobytu przewidziano ogólny obowiązek posiadania przez cudzoziemca, w okresie jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ważnego dokumentu podróży oraz dokumentów uprawniających do pobytu na tym terytorium. Projekt określa zamknięty katalog podmiotów uprawnionych do przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Polski. Straż Graniczna i Policja będą prowadziły kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Polski w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców i wojewoda będą mogli prowadzić kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez te organy postępowań w sprawach dotyczących cudzoziemców. Natomiast organy Służby Celnej będą mogły prowadzić kontrolę legalności pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach dokonywanych kontroli, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach. Organy administracji rządowej i samorządowej będą miały obowiązek współdziałania z organami Straży Granicznej, Policji, Służby Celnej, z Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodą w zakresie dokonywania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W projekcie przewidziano szczegółową regulację sposobu przeprowadzania kontroli legalności pobytu, z uwzględnieniem okoliczności jej przeprowadzania, rodzajów kontrolowanych dokumentów oraz sposobu i zakresu dokumentowania czynności związanych z przeprowadzaną kontrolą. Materia ta była dotychczas częściowo regulowana rozporządzeniem ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Po przeprowadzeniu kontroli, na organ Policji, na Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, wojewodę lub organ Służby Celnej nałożono obowiązek zawiadomienia komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, właściwego do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, o stwierdzeniu, że pobyt cudzoziemca jest niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium.

Mając na uwadze realizację postanowień rozporządzenia (WE) nr 767/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie Wizowego Systemu Informatycznego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na

temat wiz Schengen (rozporządzenie w sprawie VIS) (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 60), projekt – tak jak dotychczasowe przepisy w tym względzie – przewiduje, że funkcjonariusz lub pracownik będzie ustalał w ramach takiej kontroli tożsamość cudzoziemca, będzie weryfikował tożsamość posiadacza wize Schengen lub stwierdzał autentyczność tej wize przez sprawdzenie odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca w Wizowym Systemie Informacyjnym. Przewidziano ponadto możliwość dokonania sprawdzenia odcisków linii papilarnych także w inny sposób umożliwiającą ustalenie tożsamości cudzoziemca lub stwierdzenie autentyczności wize Schengen.

Dostrzeżono również potrzebę wprowadzenia uregulowań ustawowych dotyczących możliwości przedłużenia pobytu cudzoziemca przebywającego w Polsce w ramach ruchu bezwizowego. Polska jest związana kilkunastoma umowami bilateralnymi o zniesieniu obowiązku wizowego (np. z Argentyną, Brazylią, Chile, Hondurasem, Kostaryką, Nikaraguą i Urugwajem), które przewidują możliwość przedłużenia pobytu obywateli RP przebywających w wymienionych krajach, jak i obywateli ww. państw na terytorium RP, o dodatkowe 90 dni. Warto wskazać, że art. 20 ust. 2 Konwencji Wykonawczej Schengen umożliwia państwom członkowskim stosowanie tego typu rozwiązań w umowach dwustronnych zawieranych z krajami trzecimi. Przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach nie odnoszą się wprost do możliwości przedłużenia okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego, regulując jedynie przesłanki i tryb przedłużenia wize Schengen i wize krajowej. Ponadto cudzoziemiec przebywający na terytorium RP na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego, lub cudzoziemiec wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wize podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, jest obowiązany opuścić to terytorium przed upływem terminu przewidzianego w umowie międzynarodowej, w jednostronnym zniesieniu obowiązku wizowego lub w rozporządzeniu, chyba że posiada ważny dokument uprawniający do pobytu na tym terytorium. W praktyce oznacza to, że obywatele krajów, z którymi Polska jest związana umowami międzynarodowymi o ruchu bezwizowym przewidującymi możliwość przedłużania okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego, nie mogą przedłużyć swojego pobytu w Polsce. Projektowane w tym zakresie przepisy

przewidują możliwość przedłużenia przez wojewodę, w uzasadnionych przypadkach okresu pobytu cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej o zniesieniu obowiązku wizowego lub cudzoziemca, wobec którego stosuje się częściowe lub całkowite zniesienie obowiązku wizowego, o kolejne 90 dni. Przedłużenie okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie następowało poprzez zamieszczenie w dokumencie podróży cudzoziemca odcisku stempla potwierdzającego przedłużenie tego okresu pobytu o 90 dni. Wzór stempla określi minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia.

W rozdziale 2 omawianego działu reguluje się postępowanie dotyczące zobowiązania cudzoziemca nielegalnie przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do powrotu, zgodnie z postanowieniami dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 98). Zaproponowane regulacje stanowią całkowicie nowe rozwiązania. Przewidziane dotychczas decyzje o wydaleniu cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia tego terytorium zostały w projekcie zastąpione decyzją o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Wydalenie cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie natomiast stanowiło czynność faktyczną w postaci przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Wspomniana dyrektywa ma zastosowanie do obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium państwa członkowskiego, przy czym nielegalny pobyt jest tu rozumiany szeroko – jako niespełnianie warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania w państwie członkowskim. Przewidziane w projekcie podstawy prawne wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu są w większości zbieżne z obecnymi podstawami wydania decyzji o wydaleniu. Wśród nowych przesłanek przewidziano sytuację, gdy cel i warunki pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są niezgodne z deklarowanymi oraz gdy jego dalszy pobyt będzie stanowił zagrożenie zdrowia publicznego, co zostało potwierdzone badaniem lekarskim, lub stosunków międzynarodowych innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Projektodawca zrezygnował natomiast z przewidzianej w obecnie obowiązujących przepisach przesłanki wydalenia, zgodnie z którą decyzja o wydaleniu

była wydawana, jeżeli cudzoziemiec zakończył odbywanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w Rzeczypospolitej Polskiej za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Przesłanka wykonywania przez cudzoziemca pracy niezgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy została zastąpiona następującą przesłanką: cudzoziemiec wykonuje lub wykonywał pracę bez wymaganego zezwolenia na pracę lub zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy oświadczenia pracodawcy o zamiarze powierzenia mu wykonywania pracy, został ukarany karą grzywny za nielegalne wykonywanie pracy lub podjął działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ma to na celu ograniczenie możliwości wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z uwagi na nielegalne wykonywanie pracy np. w sytuacji, gdy cudzoziemiec nie wiedział, że wykonuje pracę nielegalnie, z uwagi na niedopełnienie pewnych formalności przez pracodawcę.

Ponadto w projekcie ustawy przewidziano nowe uregulowanie prawne, zgodnie z którym w postępowaniu w sprawie zobowiązania do powrotu cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela polskiego lub zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną, jak również cudzoziemca, do którego dołączył ten członek rodziny, bierze się pod uwagę okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz istnienie więzi kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia.

Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie będzie wydawana, poza obecnie przewidzianymi przesłankami, także w sytuacji, gdy cudzoziemiec:

- posiada zezwolenie na pobyt czasowy udzielone z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub konieczność poszanowania praw dziecka, określonych w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,
- przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia potwierdzającego istnienie domniemania, że jest on ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego.

Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie będzie także wydawana, gdy cudzoziemiec może zostać niezwłocznie przekazany do państwa trzeciego lub do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu w związku z przekroczeniem granicy wbrew przepisom lub gdy może on być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po nieumyślnym przekroczeniu granicy wbrew przepisom.

Wprowadzono regulację, która pozwala skorzystać z możliwości stosowania wobec uchodźców środków wydalenionych w sytuacjach przewidzianych przez Konwencję dotyczącą statusu uchodźców, sporządzoną w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515 i 516), tj. ze względu na bezpieczeństwo państwowe lub porządek publiczny. Środki te można stosować również w stosunku do uchodźcy, co do którego istnieją podstawy, aby uznać go za groźnego dla bezpieczeństwa państwa, w którym się on znajduje, lub w stosunku do uchodźcy, który będąc skazanym prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne zbrodnie, stanowi zagrożenie bezpieczeństwa społeczeństwa tego państwa. Proponowane rozwiązanie jest zgodne z art. 32 ust. 1 oraz art. 33 ust. 2 Konwencji Genewskiej. Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu będzie podlegało zawieszeniu w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie: nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub w przypadku gdy cudzoziemcowi udzielono zgody na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi. Obecnie obowiązujące przepisy nie przewidują takiego rozwiązania.

Decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie wydawana z urzędu lub na wniosek, przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej. Zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym decyzja o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wydawana przez wojewodę, natomiast decyzja o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – przez komendanta wojewódzkiego Policji, komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej. Przekazanie uprawnień do wydawania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wyłącznie organom Straży Granicznej ma na celu likwidację podziału kompetencji do orzekania w tej samej sprawie, tj. zobowiązania cudzoziemca do

powrotu, pomiędzy różne organy (wojewoda, komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji). Wprowadzenie przedmiotowych uregulowań ma dodatkowo na celu uproszczenie procedur, przyspieszenie postępowania i ujednolicenie orzecznictwa w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu. Proponowane rozwiązania mają również na celu poprawę efektywności działań Straży Granicznej, ponieważ jeden organ będzie orzekał o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz o ewentualnym wykonaniu wspomnianej wyżej decyzji. Ponadto proponowana zmiana w znacznym stopniu odciąży wojewodę.

Projektowane przepisy stanowią, że w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie określany termin dobrowolnego powrotu, wynoszący zasadniczo od 15 do 30 dni, liczony od dnia doręczenia decyzji. Zgodnie z pierwotną propozycją termin dobrowolnego powrotu miał wynosić od 7 do 30 dni. Wydłużenie terminów było wynikiem konsultacji społecznych i celem tego wydłużenia było umożliwienie cudzoziemcom skorzystania w tym okresie ze środków zaskarżenia. Zmiana terminu dobrowolnego powrotu nie wywoła skutków dla budżetu państwa, ponieważ decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z określonym terminem są decyzjami, które cudzoziemiec sam, na własny koszt wykonuje.

Projektowane przepisy regulują przypadek, gdy cudzoziemiec przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami w okresie po wydaniu mu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, a przed upływem terminu dobrowolnego powrotu. Wówczas termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie wygasł z mocy prawa. Ustawodawca, wprowadzając przedmiotowy przepis, uregulował w szczególności przypadki, w których cudzoziemiec wykorzystując brak kontroli granicznej na granicy wewnętrznej przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami. Dodatkowo uregulowania te mają na celu uniknięcie biurokracji związanej ze zmianą, w omawianym przypadku, decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w zakresie określenia terminu dobrowolnego powrotu. W przypadku wygaśnięcia z mocy prawa terminu określonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, decyzja ta otrzyma status decyzji bez określenia terminu dobrowolnego powrotu. Wówczas decyzja podlegać będzie przymusowemu wykonaniu.

W celu wdrożenia art. 7 ust. 2 dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE projektowane przepisy określają przypadki, w których termin dobrowolnego powrotu

będzie mógł być – w razie konieczności – przedłużony do jednego roku, jeżeli cudzoziemiec jest obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej lub wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca, wynikająca w szczególności z długości pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z łączących cudzoziemca więzi o charakterze rodzinnym i społecznym lub potrzeby kontynuowania nauki przez małoletnie dziecko cudzoziemca.

Termin określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie można przedłużyć na wniosek cudzoziemca także po wydaniu mu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Przedłużenia tego terminu będzie dokonywał organ, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, i będzie to mogło nastąpić jednorazowo, przy czym łączny okres na wykonanie decyzji o zobowiązaniu do powrotu nie może być dłuższy niż jeden rok. W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie będzie określany termin dobrowolnego powrotu cudzoziemca w przypadku:

- 1) istnienia wysokiego prawdopodobieństwa ucieczki cudzoziemca,
- 2) gdy dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Organ Straży Granicznej, uprawniony do wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, wyznaczając termin dobrowolnego opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będzie uwzględniał w szczególności takie przesłanki jak: dobro dziecka, życie rodzinne cudzoziemca oraz stan jego zdrowia. Stosownie do art. 14 dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE w okresie przed upływem terminu dobrowolnego powrotu, wyznaczonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, cudzoziemcowi, zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym, zapewnia się dostęp do opieki medycznej oraz, w przypadku małoletnich cudzoziemców, dostęp do edukacji.

Cudzoziemcom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego udzielane są świadczenia opieki zdrowotnej w postaci medycznych czynności ratunkowych. Udzielają ich w warunkach pozaszpitalnych zespoły ratownictwa medycznego na podstawie ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym

(Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.). Dodatkowo należy wskazać, iż zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.) podmiot leczniczy nie może odmówić udzielenia świadczenia zdrowotnego osobie, która potrzebuje natychmiastowego udzielenia takiego świadczenia ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia, natomiast art. 30 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634, z późn. zm.) nakłada na lekarzy obowiązek udzielania pomocy lekarskiej w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia oraz w innych przypadkach niecierpiących zwłoki.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 Konstytucji RP, każdy ma prawo do nauki. Należy wskazać, iż użyte w art. 70 sformułowanie „każdy” oznacza także cudzoziemca, znajdującego się na terytorium RP. Zgodnie z art. 94a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) prawo do korzystania z przedszkoli przysługuje wszystkim dzieciom w wieku 3–6 lat, także tym, które nie posiadają polskiego obywatelstwa. Analogicznie jak w przypadku przedszkoli, prawo do bezpłatnego korzystania z nauki na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum przysługuje każdemu dziecku – cudzoziemcowi, który znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od tego, czy przebywa legalnie, czy też nie. Dodatkowo należy wskazać, iż rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 kwietnia 2010 r. w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek oraz organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia (Dz. U. Nr 57, poz. 361) określa warunki i tryb przyjmowania dzieci cudzoziemców do szkół publicznych.

Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu dobrowolnego powrotu określonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu nie będzie uprawniał go do wystąpienia o zezwolenie pobytowe. Okresu tego nie będzie się również zaliczało do pobytu uprawniającego do uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Nowym rozwiązaniem jest przyjęcie, że w przypadku gdy cudzoziemiec niezgodnie z przepisami przekroczy granicę, a następnie nie uzyska zezwolenia lub prawa do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wówczas

decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie wydawana na standardowym formularzu. Wprowadzono również regulację, zgodnie z którą w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie się orzekało o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen oraz będzie się określało okres tego zakazu. Okres ten będzie określany indywidualnie w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i będzie wynosił od 6 miesięcy do 5 lat, w granicach określonych odrębnie dla poszczególnych grup przesłanek wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen będzie się przy tym orzekało w przypadku wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której nie określono terminu dobrowolnego powrotu, albo w której określono ten termin – na wypadek, jeżeli cudzoziemiec w tym terminie nie opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami.

Projektowane regulacje przewidują również, że organ wydający decyzję o zobowiązaniu do powrotu będzie mógł na wniosek cudzoziemca cofnąć zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen.

W projekcie przewidziano przesłanki udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie, która obejmować będzie pokrycie kosztów związanych z powrotem cudzoziemca. Wprowadzono też nową regulację, na podstawie której, w przypadku gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży, Komendant Główny Straży Granicznej będzie mógł złożyć do właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego państwa pochodzenia cudzoziemca lub właściwego organu kraju pochodzenia cudzoziemca wnioski o wydanie takiego dokumentu. Wprowadzenie takich uregulowań ma na celu skrócenie procedury wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w przypadku gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży.

Projekt reguluje przypadki wydania decyzji w sprawie kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Decyzja będzie wydawana przez organ Straży Granicznej właściwy w sprawie przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Wskazanie organu Straży Granicznej jako organu uprawnionego do wydawania decyzji o kosztach związanych

z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wynika z tego, że organy Straży Granicznej są jako jedyne uprawnione do wydania takiej decyzji. W obowiązującym porządku prawnym organem właściwym do orzekania o wysokości kosztów wydalenia jest wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu.

Nowością są przepisy regulujące udział przedstawicieli organizacji pozarządowej zajmującej się udzielaniem pomocy cudzoziemcom w działaniach związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego lub morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, podejmowanych w związku z przymusowym wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Przedstawiciele organizacji pozarządowych będą obecni w przedmiotowych działaniach jako obserwatorzy i będą mieli prawo do:

- 1) obserwowania przebiegu wszystkich czynności podejmowanych wobec cudzoziemców od rozpoczęcia do zakończenia doprowadzenia, w celu potwierdzenia poszanowania jego godności i praw człowieka w toku tych czynności;
- 2) porozumiewania się z doprowadzonym cudzoziemcem, o ile nie będzie to zakłócało czynności związanych z doprowadzeniem.

Projektowane przepisy regulują też obowiązki przedstawicieli organizacji pozarządowych obecnych podczas doprowadzenia. Będą oni obowiązani do:

- 1) przestrzegania zasad obowiązujących podczas doprowadzenia;
- 2) wykonywania poleceń funkcjonariuszy Straży Granicznej w przypadku wystąpienia zagrożenia, a w szczególności zamachu na doprowadzających funkcjonariuszy, w celu odbicia cudzoziemca lub w razie podjęcia przez niego próby ucieczki.

Wprowadzenie przedmiotowych regulacji ma na celu umożliwienie przedstawicielom organizacji pozarządowych, do których statutowych zadań należy działalność na rzecz cudzoziemców, monitorowania działań związanych z przymusowym wykonaniem decyzji o zobowiązaniu do powrotu.

W rozdziale dotyczącym zgody na pobyt tolerowany oraz zgody na pobyt ze względów humanitarnych uregulowane zostały przesłanki udzielania cudzoziemcom zgody na pobyt tolerowany oraz zgody na pobyt ze względów humanitarnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Instytucja zgody na pobyt tolerowany była dotychczas uregulowana w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast całkiem nową instytucją prawną

będzie zgoda na pobyt ze względów humanitarnych. W związku z planowanym kompleksowym uregulowaniem powrotów cudzoziemców w ustawie o cudzoziemcach, zasadne jest przeniesienie i modyfikacja tych regulacji w ustawie o cudzoziemcach. Projekt przewiduje zmiany w zakresie udzielania cudzoziemcom zgody na pobyt tolerowany w stosunku do dotychczasowych regulacji. Rozdzielono obecnie obowiązujące przesłanki udzielania cudzoziemcom zgody na pobyt tolerowany na trzy osobne formy:

- 1) zgoda na pobyt ze względów humanitarnych,
- 2) dwa nowe rodzaje zezwoleń na pobyt czasowy oraz
- 3) dotychczasową zgodę na pobyt tolerowany.

Celem takiego zabiegu było przede wszystkim rozdzielenie instytucji stanowiącej ochronę przed wydaleniem, uregulowanej dotychczas w art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, od przesłanki niewykonalności zobowiązania do powrotu, czyli instytucji związanej z procedurą powrotową, uregulowanej w art. 97 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.

Cudzoziemcowi będzie udzielać się zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

- 1) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
 - a) zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego lub
 - b) mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub
 - c) mógłby być zmuszony do pracy, lub
 - d) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej, lub
- 2) naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.), lub
- 3) naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

(Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.

Podstawą odmowy udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych będzie istnienie poważnych podstaw, aby sądzić, że cudzoziemiec:

- 1) popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego;
- 2) jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych;
- 3) popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego;
- 4) stanowi zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 5) podlegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu zbrodni lub czynów, o których mowa w pkt 1–3.

Dotychczasowa przesłanka udzielenia zgody na pobyt tolerowany, objęta art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zostanie przekształcona w zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. oraz praw dziecka, określonych w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. Ponadto cudzoziemiec będzie mógł wnioskować o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy z wyżej wymienionych względów.

Projektowane przepisy przewidują, że cudzoziemcowi udzielać się będzie zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy nie ma możliwości udzielenia mu zgody na pobyt ze względów humanitarnych i zobowiązanie go do powrotu może nastąpić jedynie do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, a ponadto mógłby tam zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, mógłby być tam zmuszony do pracy, być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo ukarany bez podstawy prawnej w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. Chodzi tu

zatem o sytuację, gdy zachodzą przesłanki pozytywne do udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych z uwagi na wymienione okoliczności objęte Konwencją Rzymską, ale jednocześnie nie można jej udzielić cudzoziemcowi z uwagi na przesłanki negatywne (tj. istnienie poważnych podstaw, aby sądzić, że cudzoziemiec popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego lub jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych, tudzież popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię, popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego, podlegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu ww. zbrodni lub czynów przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, popełnił inny niż ww. czyn, który jest przestępstwem według prawa polskiego, zagrożonym karą pozbawienia wolności, jeżeli opuścił kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary, jak również gdy cudzoziemiec stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa). Ponadto zgoda na pobyt tolerowany będzie udzielana, gdy zobowiązanie cudzoziemca do powrotu jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu przymusowo wykonującego decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i od cudzoziemca oraz gdy może nastąpić jedynie do kraju, do którego wydanie go jest niedopuszczalne na mocy orzeczenia sądu, albo z uwagi na rozstrzygnięcie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odmowy wydania cudzoziemca (są to dotychczasowe przesłanki zgody na pobyt tolerowany, uregulowane w art. 97 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Przesłanka niewykonalności decyzji o zobowiązaniu do powrotu, skutkująca udzieleniem zgody na pobyt tolerowany, wynika między innymi z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego art. 5 lit. c dyrektywy 2008/115/WE.

W projekcie przyjęto, że decyzja w sprawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgody na pobyt tolerowany będzie miała charakter decyzji związanej – niezależnie od przesłanki jej udzielenia. Odmowa udzielenia zgody na pobyt tolerowany, w przypadku niewykonalności zobowiązania do powrotu lub niedopuszczalności wydania cudzoziemca, będzie możliwa tylko ze względów obronności i bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zgodnie z projektem decyzję w sprawie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgody na pobyt tolerowany będzie wydawał komendant oddziału

Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej z urzędu, a przypadku niedopuszczalności wydania cudzoziemca – na wniosek cudzoziemca. Od decyzji w sprawie udzielenia lub cofnięcia zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgody na pobyt tolerowany będzie służyć odwołanie do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W związku z tym, że projekt przewiduje wydawanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez organy Straży Granicznej, organy te powinny być również właściwe do udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgody na pobyt tolerowany. Projekt przewiduje bowiem, że decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie wydaje się, gdy zachodzą przesłanki do udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgody na pobyt tolerowany. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgody na pobyt tolerowany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej będzie się zwracał do komendanta wojewódzkiego Policji lub Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z wnioskiem o przekazanie informacji, czy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W decyzji o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany będzie się określać organ, do którego cudzoziemiec będzie obowiązany zgłaszać się w określonych odstępach czasu, oraz który cudzoziemiec będzie obowiązany zawiadomić o każdej zmianie swojego miejsca zamieszkania – niezależnie od przesłanki udzielenia tej zgody. Projekt przewiduje przesłanki cofania zgody na pobyt tolerowany oraz wygasania decyzji o jej udzieleniu z mocy prawa. Nie przewidziano w projektowanym stanie prawnym przesłanki cofania zgody, gdy cudzoziemiec dobrowolnie zwrócił się do władz kraju pochodzenia o ochronę. Przepis był bowiem niejasny w stosowaniu.

Cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, będzie wydawana karta pobytu na zasadach ogólnych. Natomiast cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt tolerowany, nie będzie – tak jak dotychczas – wydawana karta pobytu, ale inny dokument potwierdzający posiadanie takiej zgody, który nie będzie uprawniał do przekraczania granicy, ani do podróżowania po obszarze Schengen.

Cudzoziemiec, który uzyskał zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, będzie miał możliwość po 5 latach pobytu w Polsce ubiegać się o zezwolenie na pobyt stały.

Natomiast tak jak dotychczas, cudzoziemiec ten nie będzie miał możliwości ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych będzie udzielana bezterminowo, a karta pobytu będzie wydawana na okres 2 lat. Zgoda na pobyt tolerowany również będzie udzielana bezterminowo, a dokument potwierdzający jej posiadanie będzie wydawany na 2 lata.

W określonych przypadkach cudzoziemiec posiadający zgodę na pobyt tolerowany będzie miał możliwość uzyskania zezwolenia na pobyt stały po 10 latach pobytu. Identyfikacyjnie jak w obowiązującym stanie prawnym cudzoziemiec nie będzie miał możliwości uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Zgoda na pobyt tolerowany będzie wydawana bezterminowo, a dokument ją potwierdzający na okres 2 lat.

Projektowane przepisy rozdziału regulującego tranzyt drogą powietrzną wprowadzają uregulowania umożliwiające tranzyt cudzoziemca taką drogą przez port lotniczy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w celu wykonania decyzji o wydaleniu. Przepisy omawianego rozdziału wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2003/110/WE z dnia 25 listopada 2003 r. w sprawie pomocy w przypadkach tranzytu do celów deportacji drogą powietrzną. Dotychczasowe rozwiązania pozostały bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów prawa i zostały jedynie uzupełnione o regulacje dotyczące postępowania na wypadek, gdy centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej odmówi zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną po rozpoczęciu tranzytu oraz o regulacje mające na celu poprawne wdrożenie art. 6 ust. 2 dyrektywy Rady 2003/110/WE. Ponadto uwzględniono zmiany terminologii stosowanej w odniesieniu do decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Przepisy rozdziału o wykonaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przez organ innego państwa członkowskiego wdrażają do polskiego porządku prawnego postanowienia dyrektywy Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydaleniu obywateli państw trzecich i związanej z nią decyzji Rady 2004/191/WE z dnia 23 lutego 2004 r. określającej kryteria oraz uzgodnienia praktyczne dotyczące rekompensaty dysproporcji finansowych wynikających ze stosowania dyrektywy 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydaleniu obywateli państw

trzecich. Przepisy te uwzględniają rozwiązania przyjęte w rozdziale dotyczącym zobowiązania cudzoziemca do powrotu.

Dział IX reguluje postępowanie w sprawie zatrzymania cudzoziemca, umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców i wprowadza wyczerpujące unormowania w tym zakresie. Dotyczą one w szczególności przesłanek do zatrzymania cudzoziemca, podstaw do zwolnienia go, pozycji prawnej zatrzymanego cudzoziemca oraz uprawnień i obowiązków organów dokonujących zatrzymania. Przepisy enumeratywnie wymieniają obowiązki, jakie mają być wykonywane przez organ zatrzymujący cudzoziemca ze względu na wystąpienie podstaw do wykonania decyzji o zobowiązaniu do powrotu i stanowią pełną implementację dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich.

Proponowane rozwiązania uwzględniają również w pełni orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości C-357/09 Kadzoev, zgodnie z którym do maksymalnego okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców nie zalicza się pobytu w ww. placówkach w związku ze złożonym przez cudzoziemca wnioskiem o nadanie mu statusu uchodźcy. Ponadto projektowane regulacje prawne uwzględniają treść pkt 5 sentencji przytoczonego orzeczenia. W przypadku braku realnych perspektyw na wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, zarówno natury prawnej, jak również natury technicznej, cudzoziemcowi będzie udzielana zgoda na pobyt tolerowany i będzie on niezwłocznie zwalniany ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

Zmianie ulega nazwa aresztu w celu wydalenia na areszt dla cudzoziemców, co wynika z innowacji w zakresie przepisów dotyczących zobowiązania cudzoziemca do powrotu. Ponadto wprowadzono kompleksową regulację dotyczącą poddawania cudzoziemca badaniom lekarskim w przypadku trudności z ustaleniem jego faktycznego wieku. Z uwagi na konieczność dokonania transpozycji do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE, zmianie uległy przesłanki przemawiające za umieszczeniem cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowaniem wobec niego aresztu dla cudzoziemców. Bez zmian pozostały jednak organy uprawnione do zatrzymania cudzoziemca. Wprowadzono również maksymalny okres, na który cudzoziemiec będzie mógł być umieszczony w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla

cudzoziemców, który wynosi teraz 12 miesięcy i będzie krótszy, niż przewidują to przepisy cytowanej wyżej dyrektywy. Projektodawca zdecydował się na skrócenie ww. okresu uwzględniając przepisy art. 32 Konstytucji RP. W zakresie uprawnień zatrzymanego cudzoziemca przepisy są teraz bowiem zgodne z prawami osób zatrzymanych, określonymi w Kodeksie postępowania karnego. Istotne znaczenie ma ustawowe ograniczenie okresu zatrzymania cudzoziemca na nie dłużej niż 48 godzin, w ciągu którego powinien on być oddany do dyspozycji sądu.

Przepisy dotyczące pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców obejmują swoim zakresem uprawnienia Straży Granicznej w zakresie właściwego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadku zastosowania środka detencyjnego, a także obowiązki nałożone na cudzoziemców w tym względzie. Uregulowania dotyczące warunków pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku – oprócz praw i obowiązków cudzoziemców – określają również kary dyscyplinarne za zawinione naruszenie nakazów lub zakazów wynikających z ustawy, regulaminu lub innych przepisów wydanych na jej podstawie albo ustalonych w ośrodku. Uregulowanie w ustawie przedmiotowych zagadnień wydaje się zasadne w świetle stwierdzonych przypadków naruszeń przez cudzoziemców przepisów organizacyjno-porządkowych obowiązujących w ośrodkach strzeżonych. Projektowane regulacje w dużej części pozostają bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących rozwiązań. Projekt ogranicza stosowanie środka w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonych ośrodkach wobec osób małoletnich, pozbawionych opieki. Środek ten dotyczyć będzie tylko osób powyżej 15. roku życia. Wprowadzono również obowiązek umieszczania małoletnich dzieci wraz z ich rodzicami we wspólnym pokoju w każdej sytuacji, a nie – tak jak miało to dotychczas miejsce – tylko w miarę możliwości. Ponadto wprowadzono rozwiązanie, które umożliwia małoletnim przebywającym w strzeżonym ośrodku uczestniczenie w zajęciach edukacyjnych, w szczególności w zajęciach dydaktyczno-wychowawczych i rekreacyjno-sportowych. W projekcie zaproponowano także wprowadzenie alternatywnych środków dla detencji w postaci obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej, wpłaty zabezpieczenia pieniężnego, przekazania dokumentu podróży do depozytu lub zamieszkiwania w miejscu wyznaczonym. Rozszerzono wreszcie katalog uprawnień przysługujących cudzoziemcowi umieszczonemu w ww. placówkach. Jednocześnie projekt przewiduje katalog kar dyscyplinarnych wymierzanych

cudzoziemcowi, co stanowi zupełnie nowe rozwiązanie. Proponowane przepisy wprowadzają nadzór sędziego penitencjarnego nad legalnością i prawidłowością umieszczenia oraz pobytu cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców.

Dział dotyczący rejestrów, ewidencji i wykazu cudzoziemców prowadzonych na podstawie projektowanej ustawy podzielony został na trzy rozdziały:

- 1) Rejestry i ewidencja w sprawach cudzoziemców,
- 2) Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany,
- 3) Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców.

W pierwszym rozdziale wymienia się rodzaje prowadzonych rejestrów, a następnie wskazuje się organy, które prowadzą poszczególne rejestry. W dalszej kolejności wskazuje się zakres danych i informacji, które przetwarzane są w poszczególnych rejestrach, co zostało zapisane w taki sposób, by dane i informacje przetwarzane we wszystkich rejestrach zostały wymienione w jednym przepisie, a w kolejnych przepisach określone zostały dane i informacje właściwe jedynie dla poszczególnych rejestrów.

W sprawach z zakresu wjazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie prowadzony w systemie informatycznym nowy rejestr spraw dotyczących zobowiązania do powrotu w związku z zastąpieniem w stosunku do obywateli krajów trzecich decyzji o wydaleniu oraz decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej decyzjami o zobowiązaniu do powrotu. Projekt ustawy przewiduje także powstanie nowego rejestru zgód na pobyt ze względów humanitarnych i zgód na pobyt tolerowany. Wprowadzenie nowego rejestru wynika z projektowanych przepisów ustawy o cudzoziemcach przewidujących nowy rodzaj tytułu pobytowego. Wprowadza się także nowy rejestr pouczeń cudzoziemców posiadających ważne zezwolenie na pobyt lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu, wydane przez inne państwo obszaru Schengen, o obowiązku niezwłocznego wjazdu na terytorium tego państwa członkowskiego, w celu usprawnienia realizacji art. 6 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich do polskiego prawa krajowego. Rejestr ten będzie mógł być prowadzony w systemie

kartotecznym. Przewiduje się także prowadzenie w systemie informatycznym rejestru wydanych cudzoziemcom zaświadczeń potwierdzających istnienie domniemania, że są ofiarami handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego, o których mowa w niniejszym projekcie. Z kolei rejestry spraw dotyczących zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwoleń na osiedlenie się zostaną zastąpione rejestrami spraw dotyczących odpowiednio: zezwoleń na pobyt czasowy oraz na pobyt stały – zgodnie ze zmianą nazw tych zezwoleń pobytowych przewidzianą projektem.

Wprowadzono katalog podmiotów, którym udostępnia się dane z rejestru odcisków linii papilarnych cudzoziemca. Są to organy, którym udostępnia się dane z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, oraz Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Dane z tych rejestrów mają być udostępniane w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań wymienionych organów. Uregulowano również zasady udostępniania tych danych. Kwestie związane z prowadzeniem krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców znajdują się w odrębnym rozdziale, w którym wymienia się rejestry wchodzące w skład krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców i określa się listę podmiotów, którym udostępnia się dane przetwarzane w tym systemie. Lista podmiotów jest szersza w stosunku do obecnie obowiązującej z uwagi na konieczność dostosowania przepisów do potrzeb różnych organów administracji publicznej i innych podmiotów. Dane przetwarzane w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców będą także udostępniane państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym (w zakresie niezbędnym do realizacji zadań publicznych), komornikom sądowym (w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego), Państwowej Inspekcji Pracy, Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi (w zakresie danych osób poszukiwanych) oraz organom egzekucyjnym – w zakresie prowadzonej egzekucji administracyjnej.

Precyzyjniej w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy uregulowano procedurę udostępniania danych z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców. Uprawnionym podmiotom będzie się udostępniać dane z tego rejestru na wniosek złożony na formularzu, którego wzór zostanie określony w akcie wykonawczym. Organ rozpatrujący ten wniosek będzie odmawiał, w drodze decyzji administracyjnej, udostępnienia danych, jeżeli ich podany we wniosku zakres nie jest usprawiedliwiony zakresem zadań określonych odrębnymi przepisami. Uregulowano

również udostępnianie danych z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych w celu wprowadzenia procedur uwzględniających zasady bezpieczeństwa informacji w systemach informatycznych. Zainteresowany podmiot będzie składał do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców jednorazowy wniosek, a Szef Urzędu będzie wydawał decyzję administracyjną w sprawie zgody na udostępnianie danych za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, biorąc pod uwagę warunki, jakie będzie obowiązany spełnić podmiot, który będzie korzystał z takich urządzeń. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie mógł także cofnąć zgodę na udostępnienie danych za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych, a także posiadać będzie uprawnienie do przeprowadzania kontroli podmiotów, które korzystają z dostępu do danych z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych. W projekcie określono zakres tej kontroli oraz sposób jej przeprowadzenia. Szef Urzędu będzie miał możliwość zablokowania dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców do czasu usunięcia nieprawidłowości w przypadku stwierdzenia takich nieprawidłowości w działaniu krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców lub jego zabezpieczeniach, powstałych z winy organów mających do niego dostęp za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych. Sposób i tryb przeprowadzania kontroli korzystania z dostępu do danych z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych będzie także dookreślony przepisami wykonawczymi.

Dane z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców będą udostępniać w przypadkach opisanych w ustawie: Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, wojewodowie, minister właściwy do spraw wewnętrznych, Komendant Główny Straży Granicznej, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Komendant Główny Policji oraz komendant wojewódzki lub powiatowy (miejski) Policji. Tryb dostępu do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, sposób przydzielania osobom upoważnionym identyfikatorów użytkownika oraz wzór upoważnienia do przetwarzania danych

w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Rozdział dotyczący wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, pozostaje w dużej części niezmienny w stosunku do obecnie obowiązującej ustawy o cudzoziemcach w tym zakresie. Wprowadzono nową przesłankę umieszczania i przechowywania danych cudzoziemca w wykazie, gdy cudzoziemiec został przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu go w związku z nielegalnym przekroczeniem granicy zewnętrznej. Zgodnie bowiem z art. 300 ust. 1 pkt 9 projektu w takiej sytuacji cudzoziemcowi nie będzie się wydawało decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której zamieszczałoby się także orzeczenie o zakazie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Należało zatem stworzyć odrębną podstawę wpisu danych takiego cudzoziemca do wykazu. Zrezygnowano z kolei z przesłanki umieszczania i przechowywania danych cudzoziemca w wykazie w sytuacji niewywiązywania się przez niego z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa. Przesłanka ta nie była bowiem wykorzystywana w praktyce.

Projektodawca pozostał przy dotychczasowym rozwiązaniu, zgodnie z którym w wykazie nie będzie się zamieszczało, co do zasady, danych małżonka obywatela polskiego oraz przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małżonka cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Dane małżonków będą jednak zamieszczane w wykazie, jeżeli ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiłby zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego. Dodatkowo przewidziano przechowywanie danych małżonka wymienionych osób w wykazie w sytuacji, gdy decyzja o odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały, tudzież decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, wydane w związku ze stwierdzeniem, że związek małżeński został zawarty lub istnieje w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów ustawy, stały się ostateczne, lub ostateczną stała się decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydana w związku ze stwierdzeniem, że dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W wykazie nie będą zamieszczane dane małoletnich cudzoziemców, chyba że ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiłby zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ponadto projektodawca przewidział, że w wykazie nie będą umieszczane dane cudzoziemca posiadającego ochronę uzupełniającą, status uchodźcy, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, zgodę na pobyt tolerowany wydaną ze względów humanitarnych, zezwolenie na pobyt czasowy udzielane ofiarom handlu ludźmi lub z uwagi na konieczność poszanowania prawa do życia rodzinnego w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., oraz praw dziecka, określonych w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. Uregulowania dotyczące okresów, na jakie będą umieszczane w wykazie dane cudzoziemca, pozostaną bez zmian w stosunku do dotychczasowych rozwiązań. Wyjątkiem jest wydłużenie tego okresu z 3 do 5 lat w przypadku wpisów zamieszczonych w wykazie ze względu na fakt, że wjazd lub pobyt cudzoziemca jest niepożądany z powodu zagrożenia obronności lub bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego albo mogłyby naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy za każdym razem nie przekraczające 5 lat. Na okres 5 lat będzie bowiem orzekany zakaz wjazdu w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej ze względu na wspomniane zagrożenia. W przypadku nowej przesłanki umieszczenia w wykazie wpisu – gdy cudzoziemiec został przekazany do państwa trzeciego na podstawie umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim zatrzymaniu go w związku z nielegalnym przekroczeniem granicy – przewidziano natomiast 3-letni okres obowiązywania tego wpisu.

Nowością jest wprowadzenie w projekcie zawieszania obowiązywania wpisu do wykazu w następujących przypadkach: gdy cudzoziemiec posiada zgodę na pobyt tolerowany udzieloną z uwagi na niewykonalność zobowiązania do powrotu, gdy udzielono mu ochrony czasowej, gdy wydane zostało postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji będącej podstawą umieszczenia danych cudzoziemca w wykazie lub jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia wydawanego potencjalnym ofiarom handlu ludźmi. W ten sposób transponowano do polskiego systemu prawnego mający fakultatywny charakter art. 11

ust. 3 trzeciej i czwartej podparagraf dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Obowiązywanie wpisu do wykazu będzie się zawieszało do dnia, w którym ustaną okoliczności uzasadniające zawieszenie. Zawieszenie będzie przerywać okres obowiązywania wpisu.

W projekcie doprecyzowano, od jakiego momentu dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie, gdy zakaz wjazdu został orzeczony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Wskazano tu termin od dnia wykonania tej decyzji lub od upływu określonego w niej terminu dobrowolnego powrotu (gdy brak jest informacji o wykonaniu tej decyzji), albo od dnia wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu (gdy w decyzji nie określono terminu dobrowolnego powrotu). W przypadku późniejszego uzyskania informacji o wykonaniu decyzji o zobowiązaniu do powrotu, okres obowiązywania wpisu będzie korygowany w ten sposób, że za początek okresu jego obowiązywania będzie się uznawało dzień wykonania tej decyzji.

Rozszerzono o Szefa Służby Celnej katalog organów uprawnionych do wnioskowania o umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie, przedłużenie okresu obowiązywania wpisu oraz usunięcie tych danych z wykazu. Wynika to z nowych regulacji zawartych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323, z późn. zm.). Jak wynika z art. 9 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, jako organ Służby Celnej wskazano Szefa Służby Celnej, który zgodnie z ust. 2 ww. artykułu realizuje zadania, w szczególności organów celnych i organów podatkowych, na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Występowanie do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z wnioskami o wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium RP jest niepożądany, ma charakter czynności związanych z bieżącym kierowaniem Służbą Celną. Ponadto zrezygnowano z możliwości wnioskowania o ww. wpis przez konsula z uwagi na fakt, że z takim wnioskiem może wystąpić minister właściwy do spraw zagranicznych.

Postępowanie w sprawie wpisywania danych cudzoziemca do wykazu pozostało bez zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Jeśli chodzi o zakres danych umieszczanych w wykazie, projekt przewiduje dodatkowo umieszczanie innych imion (jeżeli cudzoziemiec ich używa bądź używał), nazwiska rodzowego matki oraz serii i numeru dokumentu podróży cudzoziemca. Ponadto w wykazie będzie można umieścić

również inne dane lub informacje, które mogą być przetwarzane w rejestrach prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy, w szczególności fotografię cudzoziemca oraz obraz linii papilarnych. Wprowadzono również szczególne uregulowanie w stosunku do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926), zgodnie z którym umieszczenie w wykazie danych cudzoziemca może nastąpić bez jego wiedzy i zgody. Brzmienie przepisu wynika ze szczególnej roli, jaką pełni wykaz cudzoziemców, których pobyt w Polsce jest niepożądany. W wykazie przechowuje się dane cudzoziemców, którzy nie powinni wjechać oraz przebywać na terytorium naszego kraju z uwagi na naruszenia prawa, jakich się dopuścili lub zagrożenie bezpieczeństwa, bądź obronności państwa. Z uwagi na powyższe, ich dane mogą być wpisywane oraz przechowywane bez ich wiedzy i zgody.

W rozdziale określono obowiązki poszczególnych podmiotów w zakresie przekazywania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców informacji o okolicznościach uzasadniających umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie lub okolicznościach uzasadniających ich usunięcie, zawieszenie czy przedłużenie okresu obowiązywania wpisu, jak również obowiązek przekazywania decyzji i odpisów orzeczeń sądowych dotyczących wpisu. Do Systemu Informacyjnego Schengen, do celów odmowy wjazdu – poza danymi dotychczas przekazywanymi – będą przekazywane również dane przechowywane w wykazie w związku z przekazaniem cudzoziemca do państwa trzeciego na mocy umowy międzynarodowej o przekazywaniu i przyjmowaniu osób, po uprzednim jego zatrzymaniu w związku z nielegalnym przekroczeniem granicy. Cudzoziemiec, którego dane zostały umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, będzie miał prawo (jak dotychczas) wnieść o udostępnienie mu informacji o umieszczeniu jego danych w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, terminie obowiązywania wpisu, podstawie prawnej i faktycznej wpisu, a także o sprostowanie danych, oraz o ich usunięcie, jeżeli zostały umieszczone lub są przechowywane z naruszeniem ustawy. Wniosek taki będzie składany na formularzu, którego wzór zostanie określony w rozporządzeniu. Proponowane rozwiązanie ma ułatwić cudzoziemcom składanie opisanych wyżej wniosków oraz usprawnić procedurę. Projektowane rozwiązanie odciąży również organy administracji publicznej, ponieważ będą one od razu dysponowały wymaganym zestawem danych i nie będą potrzebowały

występować do cudzoziemca o ich ewentualne uzupełnienie. Cudzoziemiec nie będzie mógł wnosić o udostępnienie informacji o podstawie faktycznej wpisu tylko wówczas, jeżeli jego dane zostały umieszczone w wykazie lub Systemie Informacyjnym Schengen ze względu na zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego albo możliwość naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej. W takiej sytuacji nie będzie mu także przysługiwało prawo do wglądu do dokumentów dotyczących umieszczenia jego danych w wykazie.

Przepisy projektowanej ustawy – w zakresie odpowiedzialności przewoźnika – uwzględniają regulacje zawarte w art. 26 Konwencji Wykonawczej Schengen oraz w dyrektywie Rady 2001/51/WE z dnia 28 czerwca 2001 r. uzupełniającej postanowienia art. 26 Konwencji Wykonawczej Schengen. Projekt przewiduje zmianę organu właściwego do nakładania kar administracyjnych na przewoźnika. Dotychczas obowiązujące przepisy przewidywały, iż właściwym w niniejszych sprawach był wojewoda, natomiast organem wyższego stopnia był Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Projektowane przepisy zakładają, iż karę administracyjną na przewoźnika będzie nakładać komendant placówki Straży Granicznej, w której odmówiono cudzoziemcowi wjazdu. Od wyżej wymienionej decyzji będzie przysługiwało odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej. Proponowana zmiana przepisów prawa ma na celu efektywniejszą realizację przepisów regulujących kwestię nakładania kar na przewoźnika oraz przyspieszenie postępowania administracyjnego.

Ponadto uregulowano kwestie dotyczące terminu płatności kary administracyjnej nakładanej na przewoźnika oraz terminu jej przedawnienia. Wprowadzono również możliwość zapewnienia z urzędu, a nie tylko na wniosek przewoźnika, doprowadzenia do granicy cudzoziemca opuszczającego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez właściwego komendanta placówki Straży Granicznej, w przypadku gdy zachowanie cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że może on spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej. Zostały również doprecyzowane kwestie związane z ponoszeniem kosztów takiego doprowadzenia zapewnianego z urzędu lub na wniosek przewoźnika.

Przepisy karne w projektowanej ustawie powtarzają za ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach zasadę odpowiedzialności za zabór w celu przywłaszczenia

lub przywłaszczenie dokumentów wydawanych cudzoziemcom, rozszerzając jedynie ich listę o nowy dokument potwierdzający posiadanie zgody na pobyt tolerowany. Osoba popełniająca taki czyn będzie podlegała grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Projektowane przepisy w zakresie odpowiedzialności za wykroczenia pozostały co do zasady niezmienione, z tym że dostosowano je do zmian przewidzianych w projekcie. Tak jak dotychczas uznaje się, że naruszanie przez cudzoziemców obowiązujących przepisów w zakresie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego oraz niewykonywanie obowiązków wynikających z tych przepisów, lub nałożonych na cudzoziemców na podstawie tych przepisów, powinno podlegać karaniu w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Z racji tego, że w dziale „Dokumenty wydawane cudzoziemcom” wprowadzono obowiązek zwrotu karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” w określonych sytuacjach, jak również obowiązek zawiadomienia o utracie tych dokumentów w terminie 3 dni od dnia ich utraty, w celu zagwarantowania realizacji powyższych obowiązków i uniemożliwienia bezprawnego posługiwania się dokumentami, należało wprowadzić sankcję karną w tym zakresie.

Zmiany w stosunku do obowiązującego stanu prawnego, jakie wprowadza projektowana ustawa o cudzoziemcach, implikują szereg pośrednio lub bezpośrednio powiązanych merytorycznie z problematyką dotyczącą cudzoziemców zmian, które należało wprowadzić w innych ustawach. Konsekwencją są zaprojektowane przepisy zmieniające, zgrupowane w osobnym rozdziale projektu. Potrzeba nowelizacji innych ustaw wynika m.in. z:

- konieczności dostosowania przepisów do zmienionych nazw zezwoleń pobytowych,
- poprawienia odesłań do przepisów nowej ustawy o cudzoziemcach,
- wprowadzenia instytucji zobowiązania cudzoziemca do powrotu w miejsce instytucji wydalenia,
- zmiany nazwy „areszt w celu wydalenia” na „areszt dla cudzoziemców”,
- przekształcenia dotychczasowej instytucji zgody na pobyt tolerowany w dwie instytucje: „zgoda na pobyt ze względów humanitarnych” i „zgodę na pobyt tolerowany” i związanej z tym przekształceniem konieczności określenia zakresu

uprawnień posiadaczy na pobyt ze względów humanitarnych i zgodę na pobyt tolerowany,

- przyznania uprawnień posiadaczom jednolitego zezwolenia na pobyt i pracę w Rzeczypospolitej Polskiej w związku z regulacjami zawartymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE w zakresie prawa do równego traktowania.

Ponadto w niektórych ustawach zaprojektowano dodatkowe zmiany, poza wyżej opisanymi. Wynikają one przede wszystkim z doświadczeń zebranych w trakcie stosowania niektórych przepisów, jak również z potrzeby zapewnienia przepisom większej przejrzystości, a systemowi prawa – spójności. W szczególności należy wskazać następujące kwestie:

Przeciwdziałanie nielegalnej migracji to jedno z priorytetowych zadań Unii Europejskiej ze względu na to, że w ramach dorobku Schengen funkcjonuje obszar pozbawiony kontroli granic wewnętrznych. Zgodnie z art. 79 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej regulującym środki polityki migracyjnej, celem wspólnej polityki migracyjnej Unii jest zapobieganie nielegalnej migracji oraz wzmocnienie jej zwalczanie.

Nielegalna migracja obejmuje nie tylko wjazd i pobyt cudzoziemca z naruszeniem obowiązujących przepisów. To także przypadki podawania nieprawdziwych danych uniemożliwiających identyfikację cudzoziemca przy wjeździe lub ubieganiu się o pobyt, posługiwanie się fałszywymi dokumentami, nielegalne przekraczanie granicy. Zakres nielegalnej migracji obejmuje również przemyt ludzi i handel ludźmi.

W dniu 31 lipca 2012 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania”. W dokumencie tym zawarte są między innymi rekomendacje przewidujące wzmocnienie działań mających na celu przeciwdziałanie nielegalnej migracji.

W dokumencie Rady Ministrów wskazano na znaczenie kontroli granicznej jako środka zabezpieczenia przed nielegalną migracją oraz podkreślono, że główny ciężar jej zwalczania spoczywa na działaniach realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rekomendacje zawarte w tym dokumencie wskazują wiodącą rolę Straży Granicznej w zwalczaniu tego zjawiska.

Zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji Straż Graniczna realizuje poprzez działania związane z: ochroną granicy państwowej, kontrolą ruchu granicznego, kontrolą legalności pobytu, wykonywania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej lub powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom na terytorium RP, prowadzonymi postępowaniami z zakresu legalizacji pobytu cudzoziemców (przekazywanie informacji, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium RP stanowi zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego), realizacją procedur powrotowych (umieszczenie cudzoziemca w ośrodku strzeżonym lub w areszcie w celu wydalenia, doprowadzanie cudzoziemca do granicy państwa, do którego zostaje wydalony, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa) oraz z realizacją umów o readmisji i umów o przekazywaniu i przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia.

Działania Straży Granicznej w zakresie zapobiegania nielegalnej imigracji obejmują także w szczególności:

- zapobieganie przemytowi ludzi. Wiąże się z tym wykonywanie podstawowych zadań formacji obejmujących kontrolę ruchu granicznego oraz ochronę granicy państwowej. Straż Graniczna wykonuje zadania w tym zakresie, obejmujące m.in. zwalczanie przestępstw z art. 264 § 3 K.k. i 264a K.k. W sprawach tych przestępstw mogą być stosowane przez Straż Graniczną czynności operacyjno-rozpoznawcze, w tym – kontrola operacyjna. Zapobieganiu przemytowi ludzi służy także wykonywanie szeregu kompetencji określonych w ustawie o cudzoziemcach,
- zapobieganie handlowi ludźmi,
- realizację polityki powrotów dotyczącej osób przebywających nielegalnie na obszarze państw członkowskich Unii Europejskiej. Uprawnienia Straży Granicznej w tym zakresie określa ustawa o cudzoziemcach. Ponadto Straż Graniczna realizuje zadania określone w porozumieniu MSWiA i Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji w sprawie współpracy w zakresie dobrowolnych powrotów cudzoziemców opuszczających terytorium RP. Straż Graniczna w tym zakresie wykonuje zadania wynikające z umów readmisyjnych zawartych przez Rzeczpospolitą Polską, a także z tych umów tego rodzaju, których stroną jest Unia Europejska.

Żaden inny organ państwa lub formacja nie uczestniczy w zapobieganiu i zwalczaniu nielegalnej migracji w tak szerokim spectrum działania. Uzasadnia to dostosowanie

stanu prawnego do już wykonywanych przez Straż Graniczną kompetencji oraz rozszerzenie ich, w celu racjonalizacji działań organów państwa oraz ich usprawnienia. Obowiązujące przepisy ustawy o Straży Granicznej nie określają wprost w przepisach stanowiących o zadaniach tej formacji oraz w przepisach kompetencyjnych zadania przeciwdziałania nielegalnej migracji, mimo iż z realizowanych na podstawie obowiązujących przepisów zadań i przysługujących funkcjonariuszom Straży Granicznej kompetencji wynika, iż jedno z podstawowych zadań Straży Granicznej to właśnie zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji.

W świetle powyższego, niezbędne jest dokonanie w ustawie o Straży Granicznej następujących zmian legislacyjnych:

- wskazanie wprost w regulacji określającej cel utworzenia formacji oraz w katalogu zadań Straży Granicznej zadania zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji. Taka regulacja służyć będzie realizacji dyrektywy tworzenia prawa, jaką jest odzwierciedlenie w przepisach dotyczących zadań organów państwa kompetencji przysługujących tym organom na podstawie przepisów ustawowych oraz przepisów prawa międzynarodowego oraz prawa unijnego (zmiana art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o Straży Granicznej),
- określenie w przepisie stanowiącym podstawę wydawanych przez Komendanta Głównego Straży Granicznej zarządzeń, mających charakter wewnętrzny, dotyczących gromadzenia i przetwarzania informacji z zakresu ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego, także informacji dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji (art. 9 ust. 7 pkt 5 ustawy o Straży Granicznej).

Mając na uwadze doświadczenie funkcjonowania ustawy o Straży Granicznej oraz zmiany organizacyjne w strukturze Straży Granicznej, celowe jest stworzenie podstawy prawnej funkcjonowania w ramach Straży Granicznej nowego rodzaju jednostek organizacyjnych – ośrodków, których celem będzie wykonywanie zadań na potrzeby całej formacji i w wymiarze wykraczającym poza właściwość terytorialną poszczególnych komendantów oddziałów Straży Granicznej. Konsekwencją powyższego zakresu zadań jest konieczność podporządkowania komendantów ośrodków bezpośrednio Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

Ośrodki Straży Granicznej, podobnie jak ośrodki szkolenia, będą tworzone w drodze zarządzenia Komendanta Głównego Straży Granicznej. Usytuowanie ośrodków

w strukturze organizacyjnej Straży Granicznej, zgodnie z projektem, będzie analogiczne jak ośrodków szkolenia. Realizowane przez ośrodki zadania nie mogą być jednak wykonywane w ramach ośrodków szkolenia, co uzasadnia stworzenie ww. ośrodków.

Konieczność reorganizacji struktur zachodzi na terytorium kraju i wiąże się ze zmniejszeniem liczby oddziałów Straży Granicznej przy utrzymaniu dotychczasowej struktury organizacyjnej oddziałów na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Takie rozwiązanie usprawni zarządzanie działaniami w zakresie przeciwdziałania nielegalnej migracji w zależności od intensywności zagrożeń na danym terenie, a także przyczyni się do lepszego wykorzystania środków przeznaczonych na funkcjonowanie formacji. Utworzenie ośrodka Straży Granicznej jest po części działaniem kompensacyjnym o ograniczonym zakresie, służącym wsparciu pozostałych jednostek organizacyjnych, a w pozostałym zakresie usprawniającym wykorzystanie istniejących sił do odpowiedniego, w zależności od miejsca działania, reagowania na pojawiające się zagrożenia wykraczające poza możliwości skutecznego przeciwdziałania przez inne jednostki. Regulacja wiąże się podmiotowo bezpośrednio z pozostałymi zmianami zawartymi w art. 470, a pośrednio z kierunkiem zmian dotyczących art. 1 ust. 1 i 2, art. 3a pkt 1 i 2, art. 9 ust. 7 pkt 5 ustawy o Straży Granicznej oraz zmianami dotyczącymi Straży Granicznej zawartymi w projekcie ustawy o cudzoziemcach.

Zadanie ochrony szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym przed przestępczością, której zwalczanie należy do właściwości Straży Granicznej, nałożone zostało na Straż Graniczną ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 82, poz. 558).

Wskazać należy, że obecnie powyższe działania Straż Graniczna prowadzi w miejscach szczególnie narażonych na przestępczość objętą właściwością rzeczową formacji, niezależnie od klasyfikacji dróg lub linii kolejowych bądź dworców. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na to, że termin: „zapewnienie ochrony” ustawodawca przypisuje działaniom organów państwa mających przede wszystkim charakter ciągły (vide art. 11 ustawy o BOR) lub odpowiadający zasadniczemu zadaniu danej formacji (np. art. 1 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej odpowiadający art. 1 ust. 1 ustawy o Straży Granicznej). Ponadto ze względu na to, iż w systemie prawa nie ma definicji szlaków komunikacyjnych o znaczeniu międzynarodowym, nie można określić zakresu realizacji tego zadania, a tym samym odpowiedzialności za jego wykonywanie.

Z kolei zmiana pkt 5d w art. 1 ust. 2 określającego zadanie przeciwdziałania zagrożeniom terroryzmem ma na celu dostosowanie przepisów do podstawowych form działania Straży Granicznej w tym zakresie, to jest współdziałania z innymi organami i służbami. Straż Graniczna, wykonując swoje zadania, przekazuje informacje służące rozpoznawaniu zagrożeń terroryzmu oraz wspiera w ramach swoich kompetencji działania innych służb, wyspecjalizowanych w zwalczaniu przestępstw o charakterze terrorystycznym.

Z powyższymi zmianami wiąże się nowelizacja ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138). Proponuje się, aby uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego zostały przyznane funkcjonariuszom Straży Granicznej w czasie wykonywania przez nich czynności związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji, realizowanych na szlakach komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym. Propozycja ta wymaga nadania w art. 2 nowego brzmienia pkt 2 w ust. 1 oraz ust. 2a, w miejsce uchylanego uprawnienia dotyczącego wykonywania czynności ochrony szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym. Wykonywanie czynności służbowych związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji nie jest, co prawda, tożsame z czynnościami związanymi z ochroną szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym, jednak to właśnie zadanie w zakresie ochrony szlaków komunikacyjnych, uwzględniając jego charakter (zapewnienie ochrony), łączy się z koniecznością realizowania czynności służbowych w sposób ciągły. Czynności służbowe podejmowane w obszarze nielegalnej migracji, w tym ich nasilenie, dostosowane są do zmieniających się zagrożeń i potrzeb w tym zakresie. Natomiast formy tych czynności uwarunkowane są okolicznościami, w jakich są podejmowane. Zmianie ulegnie wyłącznie charakter realizowanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej czynności służbowych, a nie ich nasilenie. Tym samym zmiana ta ma charakter neutralny dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdyż nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych. Zmiana ta służy racjonalizacji wydatków.

W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej wprowadza się również zmiany polegające na rozszerzeniu właściwości tej formacji w zakresie rozpoznawania,

zapobiegania i wykrywania przestępstw oraz ścigania ich sprawców o przestępstwa dotyczące handlu ludźmi, określone w art. 189a Kodeksu karnego i art. 8 ustawy z dnia 8 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny. Straż Graniczna obecnie nie ma uprawnień do prowadzenia postępowań w sprawach tych przestępstw, mimo że w toku realizacji ustawowych zadań styka się z przedmiotową problematyką oraz uzyskuje informacje, które mogą służyć zwalczaniu tej przestępczości. W celu zapewnienia skutecznego ścigania przestępstw handlu ludźmi, zmianami objęto art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, określając zakres zadań Straży Granicznej, a także art. 9e ust. 1 i art. 9f ust. 1 tej ustawy – poprzez dodanie do katalogu wymienionych tam przestępstw art. 189a Kodeksu karnego i art. 8 ustawy z dnia 8 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny. Umożliwi to podejmowanie czynności operacyjno-rozpoznawczych w odniesieniu do sprawców przestępstw związanych z handlem ludźmi. Argumentem przemawiającym za wprowadzeniem przedmiotowych zmian jest charakter tego przestępstwa – zazwyczaj jest ono popełniane przez członków zorganizowanych grup przestępczych, w których skład wchodzi obywatele innych państw. Takie grupy lub związki przestępcze charakteryzują się hermetycznością, skoordynowanym sposobem działania, podziałem ról pomiędzy poszczególnych członków oraz trwałością form organizacyjnych i istniejących powiązań strukturalnych. Ustalenie roli poszczególnych członków grupy przestępczej w popełnieniu konkretnego przestępstwa jest w praktyce bardzo trudne. W szczególności przypisanie sprawstwa członkom grupy, którzy kierowali jej działalnością, często staje się niemożliwe bez zastosowania tzw. ofensywnych czynności operacyjno-rozpoznawczych, a w szczególności kontroli operacyjnej czy zakupu kontrolowanego. Przedmiotowe czynności operacyjno-rozpoznawcze mogą być prowadzone jedynie w przypadku zaistnienia ustawowych przesłanek formalnych i materialnych do wdrożenia tych instytucji. Ponadto czynności te mogą być prowadzone na podstawie decyzji sądu (kontrola operacyjna) albo prokuratora (zakup kontrolowany), co wyłącza ich stosowanie w przypadkach nieuzasadnionych. Dodatkowo materiał z kontroli operacyjnej stanowi dowód w postępowaniu karnym, który w przypadku przedmiotowych przestępstw może być jedynym źródłem wskazującym role poszczególnych osób w grupie przestępczej. W systemie prawnym dopuszczone zostało już stosowanie ofensywnych czynności operacyjno-rozpoznawczych w celu zapobiegania przestępstwu handlu ludźmi i jego wykrywania,

a także ustalania jego sprawców oraz uzyskiwania i utrwalania dowodów, w tym stosowania kontroli operacyjnej. Regulacje takie zawiera art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.). Wprowadzenie przedmiotowych uprawnień w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego nie narusza zasady proporcjonalności stosowanych środków w stosunku do ingerencji w prawa i wolności obywatelskie. Uprawnienia te będą dotyczyły bowiem bardzo poważnego czynu, jakim jest przestępstwo handlu ludźmi. Przestępstwo to, z uwagi na zagrożenie karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 3 lata, stanowi zgodnie z Kodeksem karnym zbrodnię. Stosowanie kontroli operacyjnej w odniesieniu do przestępstwa handlu ludźmi jest zatem środkiem adekwatnym w kontekście znacznego stopnia społecznej szkodliwości tego czynu, a także rodzaju, charakteru i wagi naruszonego dobra oraz rozmiarów wyrządzonej pokrzywdzonemu szkody. Dobrem chronionym w przypadku przestępstwa handlu ludźmi jest wolność i godność człowieka, który nie może być przedmiotem jakiegokolwiek obrotu, będąc traktowany jako towar lub rzecz.

Zmianami ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej objęto także art. 11 ust. 1 pkt 5b. W przepisie tym zostaną uregulowane w sposób spójny i jednolity kwestie dotyczące dokonywania doprowadzeń przez funkcjonariuszy Straży Granicznej. Obecnie w przepisach ustawy o Straży Granicznej określone są uprawnienia funkcjonariuszy do dokonywania doprowadzeń osób zatrzymanych do właściwego organu Straży Granicznej, sądu lub prokuratury, a w przypadku cudzoziemców, wobec których prowadzone są postępowania określone w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach oraz ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, także do właściwej jednostki organizacyjnej Policji, wojewody, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych lub zdrowotnej podmiotów leczniczych. Rozporządzenie Rady Ministrów, wydane na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o Straży Granicznej, reguluje sposób i tryb postępowania funkcjonariuszy Straży Granicznej przy dokonywaniu doprowadzeń w powyższym zakresie. Poza regulacją ustawy o Straży Granicznej pozostaje natomiast doprowadzanie cudzoziemców do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje doprowadzenie. Obowiązek wykonywania takich doprowadzeń przez Komendanta Głównego Straży

Granicznej, komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej wynika z przepisów kilku ustaw, w tym projektowanej ustawy o cudzoziemcach, lecz także z art. 41 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej czy art. 74 ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin. Sposób i tryb postępowania funkcjonariuszy Straży Granicznej przy wykonywaniu wskazanych doprowadzeń regulowany jest obecnie zarządzeniem Komendanta Głównego Straży Granicznej. Wskazana problematyka powinna być także przedmiotem regulacji rozporządzenia. Kompleksowe uregulowanie w ustawie o Straży Granicznej problematyki doprowadzeń umożliwi jednocześnie określenie w jednym rozporządzeniu sposobu i trybu dokonywania tych czynności przez funkcjonariuszy Straży Granicznej, które w praktyce są realizowane z uwzględnieniem jednolitych warunków i metod postępowania.

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych proponuje się zmianę w art. 50 ust. 3, pozwalającą na udostępnianie wojewodom oraz Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców danych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego cudzoziemca w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Powyższa regulacja umożliwi wojewodom oraz Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców sprawdzenie, czy cudzoziemiec spełnia przesłankę posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, warunkującą udzielenie mu zezwolenia pobytowego. Jak wskazuje doświadczenie w prowadzeniu postępowań administracyjnych dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce, cudzoziemcy często nie spełniają powyższego wymogu. Zdarzają się również przypadki fałszowania przez nich dowodów potwierdzających uiszczenie składek ubezpieczeniowych. Brak jest zaś w obecnym stanie prawnym przepisów umożliwiających udostępnianie wojewodom oraz Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców danych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego cudzoziemca w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Uniemożliwia to prawidłowe prowadzenie postępowań administracyjnych i weryfikację wymogu posiadania przez cudzoziemca ubezpieczenia.

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) przewidziano zmianę pozwalającą na korzystanie z nauki w publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych placówkach przez cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi.

W ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej główne zmiany związane są z przekształceniem dotychczasowej instytucji zgody na pobyt tolerowany w dwie instytucje: „zgody na pobyt ze względów humanitarnych” i nową „zgodę na pobyt tolerowany”. Zgoda na pobyt ze względów humanitarnych oraz zgoda na pobyt tolerowany zostaną uregulowane w ustawie o cudzoziemcach, w związku z przyjętą koncepcją kompleksowego uregulowania kwestii powrotów cudzoziemców w ustawie o cudzoziemcach.

Ponadto proponuje się dokonać stosownych zmian w związku z projektowanymi w ustawie o cudzoziemcach regulacjami w zakresie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie. Zmiany te mają na celu uporządkowanie przepisów w taki sposób, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wykonywał – podobnie jak ma to miejsce w obecnym stanie prawnym – zadania w zakresie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie w stosunku do tych cudzoziemców, którzy ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy, otrzymali decyzję o odmowie nadania im statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz którzy po złożeniu wniosku o nadanie im statusu uchodźcy zrezygnowali z ubiegania się o ten status, jak również tym, którzy otrzymali decyzję o odmowie udzielenia azylu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Projekt przewiduje, że w przypadku pozostałych grup cudzoziemców uprawnionych do udzielenia im pomocy w dobrowolnym powrocie, kompetencje w zakresie realizacji dobrowolnych powrotów należałyby natomiast do Komendanta Głównego Straży Granicznej. W ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się także regulacje dotyczące kwestii pobierania od cudzoziemców poszukujących ochrony w Rzeczypospolitej Polskiej odcisków linii papilarnych w celu zamieszczenia ich w karcie pobytu. Rozszerzony został zakres uprawnień Szefa Urzędu do żądania zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka. Wprowadzono ponadto środki alternatywne w stosunku do detencji. Doprecyzowany został także sposób

postępowania przy przedłużaniu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

Pozostałe zmiany mają charakter porządkujący i wynikają z przeniesienia pewnych regulacji z ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do ustawy o cudzoziemcach, w celu uporządkowania zakresu przedmiotowego obu ustaw. Dotyczy to zwłaszcza regulacji w zakresie wydawania karty pobytu, udzielania zezwolenia na pobyt stały cudzoziemcowi posiadającemu w Polsce azyl, wstrzymania wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz kompleksowego uregulowania procedury powrotowej w ustawie o cudzoziemcach.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych wprowadzona zmiana, polegająca na dodaniu w art. 1 w ust. 2 w pkt 2 lit. d, ma na celu rozszerzenie kręgu osób uprawnionych do świadczeń rodzinnych o cudzoziemców posiadających kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”. Zmiana ta służy wdrożeniu do polskiego porządku prawnego art. 12 ust. 1 lit. e dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim.

W ustawie o pomocy społecznej uwzględniona jest w pełni sytuacja ofiar handlu ludźmi w celu pełnego uwzględnienia art. 11 ust. 5 dyrektywy 2001/36/UE. Art. 5a ustawy o pomocy społecznej określa zakres świadczeń przysługujących ofiarom bez potrzeby przeprowadzenia wywiadu przez pracownika pomocy społecznej. Ponadto ofiarom przysługują wskazane świadczenia, w zakresie interwencji kryzysowej, o których mowa w art. 47 ustawy o pomocy społecznej. Zadanie to realizowane jest zgodnie z art. 18 jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej; kosztem kwalifikowanym w tym zakresie są także usługi tłumacza. Ponadto obecnie trwają prace nad zmianą przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) w celu umożliwienia korzystania ofiarom handlu ludźmi z opieki medycznej.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje się wprowadzenie zmian związanych z dyrektywą 2011/98/UE, w szczególności wynikających z zasady równego traktowania pracowników z „państw

trzecich” oraz wprowadzenia nowych zezwoleń na pobyt i pracę, które mają również na celu zapewnienie spójności z przepisami ustawy o cudzoziemcach.

Zmiany w art. 1 dotyczące ust. 3 pkt 2 ust. 4–5 oraz dodawanego ust. 6 mają na celu zapewnienie możliwości świadczenia usług rynku pracy na rzecz obywateli państw trzecich przyjętych na terytorium RP w innym celu niż wykonywanie pracy, którzy posiadają odpowiedni dokument pobytowy. Dzięki temu wdrożone zostaną (w zakresie usług rynku pracy) następujące postanowienia prawa UE:

- art. 12 dyrektywy 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim,
- art. 23 ust. 2 dyrektywy 2011/95/UE w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony,
- art. 21 ust. 3 dyrektywy 2003/109/WE dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi,
- art. 14 dyrektywy 2003/86/WE w sprawie prawa do łączenia rodzin.

Powyższe propozycje zapewnią również wdrożenie art. 12 dyrektywy 2005/71/WE w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (dzięki możliwości nabycia przez te osoby statusu bezrobotnego oraz prawa do zasiłków i innych świadczeń z tytułu bezrobocia).

W art. 87 ust. 1 pkt 12 lit. f uwzględniono z kolei przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 z 15 marca 2001 r. wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. Urz. UE L 81 z 21.03.2001, str. 1). Jednocześnie przewidziano zmiany mające na celu usunięcie niektórych problemów związanych ze stosowaniem obowiązujących przepisów.

W art. 88 pkt 5 okres, w którym cudzoziemiec wykonujący pracę u pracodawcy zagranicznego i delegowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w innym celu, niż wskazany w pkt 2–4, może wykonywać pracę bez zezwolenia na pracę, został skrócony do 30 dni w roku kalendarzowym. Obecnie okres ten wynosi 3 miesiące w ciągu kolejnych 6 miesięcy, co w praktyce ułatwia obchodzenie wymogu uzyskiwania

zezwolenia na pracę i umożliwia uzyskanie wize w celu wykonywania pracy cudzoziemcom przedstawiającym dokument potwierdzający zatrudnienie u pracodawcy zagranicznego oraz oświadczenie tego pracodawcy o zamiarze powierzenia wykonywania pracy w Polsce.

W art. 88c ust. 2 przewidziano wyraźnie, że podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi występuje do starosty, właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca, o udzielenie informacji o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy. Jednak w przypadkach, gdy nie można określić głównego miejsca wykonywania pracy, właściwość starosty będzie określona według siedziby lub miejsca zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi. Po uzyskaniu tej informacji następowalby obowiązek dołączenia jej do wniosku o wydanie cudzoziemcowi zezwolenia na pracę. Zmiana ta jest konieczna ze względu na zapewnienie przejrzystości postępowania o udzielenie cudzoziemcom zezwolenia na pracę. Ponadto w przepisie tym właściwość starosty do wydania informacji o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy jest określona ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu powierzającego wykonywanie pracy. Doświadczenia związane ze stosowaniem przepisu wskazują, że tak określona właściwość jest jedną z głównych przyczyn nieskuteczności poszukiwania kandydatów do pracy przez powiatowy urząd pracy, gdy pracodawca ma inne miejsce zamieszkania lub siedzibę, niż miejsce, w którym pracownik ma wykonywać pracę. Zaprojektowano zatem określenie właściwości starosty ze względu na główne miejsce wykonywania pracy. W związku z powyższym należałoby przyjąć, że wojewoda stosuje ustalone przez siebie kryteria wydawania zezwoleń na pracę tylko wtedy, gdy główne miejsce wykonywania pracy znajduje się na terytorium danego województwa. Konieczna jest w tej sytuacji zmiana brzmienia art. 88c ust. 3 oraz art. 10 ust. 3. Proponuje się także wydłużenie terminów na przedstawienie przez starostę informacji o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy odpowiednio do 14 i 21 dni. Dotychczasowe terminy 7 i 14 dni, według powiatowych urzędów pracy, były zbyt krótkie.

W celu zapewnienia spójności z przepisami ustawy o cudzoziemcach, proponuje się wprowadzenie w art. 88f przepisu wprowadzającego zasadę, że zmiana siedziby lub

miejsca zamieszkania, a także nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego wykonywanie pracy przez cudzoziemca, jak również przejęcie pracodawcy lub jego części przez innego pracodawcę, nie wymagają zmiany zezwolenia na pracę. Ponadto nowy jest przepis stanowiący, że podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi może powierzyć mu na okresy łącznie nieprzekraczające 30 dni w roku kalendarzowym wykonywanie pracy o innym charakterze lub na innym stanowisku, niż określone to zostało w zezwoleniu na pracę, jeżeli zostały spełnione pozostałe warunki określone w zezwoleniu na pracę oraz wymagania, o których mowa w art. 88d. W konsekwencji wprowadzenia tych przepisów konieczna będzie zmiana brzmienia art. 88i tak, aby wynikał z niego obowiązek pisemnego zawiadomienia wojewody, który wydał zezwolenie na pracę, przez podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, o okolicznościach związanych z wykonywaniem pracy przez cudzoziemca. Proponuje się wprowadzenie odpowiedzialności karno-administracyjnej podmiotu powierzającego wykonywanie pracy za niedopełnienie tego obowiązku.

Dodatkowo w art. 88j ust. 1 pkt 8 proponuje się zastąpić wyraz „dopełnił” wyrazem „dopełnia”. Obecne brzmienie tego przepisu sugeruje, że jednorazowe niedopełnienie obowiązków określonych we wskazanych przepisach skutkuje nieograniczonym w czasie brakiem możliwości uzyskania zezwolenia na pracę dla cudzoziemca, co rażąco narusza zasadę proporcjonalności.

W ustawie o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin konieczna jest zmiana art. 15 ust. 1 pkt 2 oraz art. 20, w celu dostosowania polskiego prawa do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie Antonissen. Ponadto konieczna jest zmiana przepisów rozdziału 5 ustawy. Obowiązujące obecnie przepisy (art. 3 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach) przewidują, że w przypadku procedury wydaleniowej stosowanej wobec obywateli UE i członków ich rodzin zastosowanie mają enumeratywnie wymienione przepisy rozdziału 8 ustawy o cudzoziemcach. Projekt ustawy o cudzoziemcach nie przewiduje już tego typu rozwiązań, ponieważ zastąpiono instytucję zobowiązania cudzoziemca do opuszczenia Polski i wydalenia instytucją zobowiązania cudzoziemca do powrotu. Ponadto rozdział regulujący zobowiązanie cudzoziemca do powrotu wdraża do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie

w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, które nie mają zastosowania do obywateli UE oraz członków ich rodzin. Z uwagi na powyższe konieczne jest dodanie we wspomnianym wyżej rozdziale regulacji pozwalających w pełni realizować procedurę wydalenia obywateli UE i członków ich rodzin z terytorium Polski, a dotyczących pobierania odcisków linii papilarnych od osób wydalanych, sporządzania ich fotografii, przymusowego wykonywania decyzji o wydaleniu, jak również określania kosztów wydalenia. Ponadto projektowane przepisy powinny uwzględniać przepisy Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., w celu uwzględniania dobra dziecka przy orzekaniu o wydaleniu małoletniego obywatela UE. Wprowadzono wreszcie zmianę o charakterze porządkującym w zakresie wskazania tych przepisów projektowanej ustawy o cudzoziemcach, które będą mieć zastosowanie do obywateli państw członkowskich UE oraz członków ich rodzin. W przywołanej ustawie proponuje się również dodanie art. 74b. Dodanie tego przepisu wynika z konieczności wprowadzenia do porządku prawnego przepisu upoważniającego, na podstawie którego minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, treść wniosku o wydanie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o wydaleniu. Obowiązujące rozporządzenie MSWiA z dnia 12 sierpnia 2003 r. w sprawie trybu postępowania organów w postępowaniu w sprawie wydalenia cudzoziemca oraz sposobu odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub decyzji o wydaleniu stosuje się odpowiednio do obywateli UE. Zmiana nazwy decyzji wydawanej na podstawie przepisów projektu ustawy o cudzoziemcach (decyzja o wydaleniu – decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu) powoduje, iż zachodzi potrzeba wydania aktu wykonawczego regulującego przedmiotowe zagadnienie.

W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej proponuje się wprowadzić regulację, zgodnie z którą za wydanie zezwoleń w ramach jednej procedury (zezwolenie na pobyt i pracę) będzie pobierana wyższa opłata skarbowa, tj. 440 zł. Obecne przepisy przewidują pobieranie opłaty skarbowej za wydanie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w wysokości 340 zł. W związku z połączeniem w jedną procedurę dwóch dotychczas odrębnie przeprowadzanych procedur dotyczących zezwolenia na

pracę i zezwolenia pobytowego proponuje się podwyższenie opłaty skarbowej. Zmiany te mają charakter dostosowawczy do projektowanych przepisów ustawy o cudzoziemcach.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym proponowana zmiana art. 3 ust. 1 pkt 7 jest konsekwencją projektowanej w ustawie o cudzoziemcach regulacji, zgodnie z którą w przypadku gdy na cudzoziemcu ciąży obowiązek zwrotu dokumentu, a cudzoziemiec takiego dokumentu nie zwrócił lub nie zawiadomił o jego utracie, organ do którego należało zwrócić dokument, lub organ zawiadomiony o jego utracie, umieszcza informacje o takim dokumencie w Systemie Informacyjnym Schengen w celu jego zajęcia, zgodnie z art. 100 ust. 1 Konwencji Wykonawczej Schengen.

W przepisach przejściowych przyjęto zasadę, że do postępowań administracyjnych, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem, powinny mieć zastosowanie przepisy dotychczasowe, z tym że w decyzji o odmowie lub cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony nie będzie orzekano o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej i zgody na pobyt tolerowany, a także decyzji o pozbawieniu azylu i decyzji o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany, nie będzie orzekać się o wydaleniu z tego terytorium. Po zakończeniu tych postępowań stosowane będą przepisy nowej ustawy o cudzoziemcach dotyczące zobowiązania cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Również do terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemców oraz korzystania przez nich z pomocy w dobrowolnym powrocie, w przypadkach gdy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy została im wydana decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany, będzie się stosowało przepisy dotychczasowe.

Postępowania w sprawie wymiany karty pobytu wydanej cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z udzieleniem mu zgody na pobyt tolerowany ze względu na przesłanki, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, wszczęte i niezakończone przed wejściem w życie ustawy, staną się z tym dniem postępowaniami w sprawie wydania lub wymiany dokumentu o nazwie „zgoda na pobyt tolerowany”.

Zaproszenia wpisane do ewidencji zaproszeń, wizy, karty pobytu i inne dokumenty w sprawach cudzoziemców, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowają ważność przez okres, na jaki zostały wydane. W związku ze zmianami nazw zezwoleń pobytowych, polegającymi na zastąpieniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zezwoleniem na pobyt czasowy oraz zezwolenia ma osiedlenie się zezwoleniem na pobyt stały, przyjęto, że dotychczas wydawane zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony staną się zezwoleniami ma pobyt czasowy, a zezwolenia na osiedlenie się – zezwoleniami na pobyt stały. Z kolei decyzje o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o wydaleniu staną się decyzjami o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z wyjątkiem decyzji o wydaleniu wydanych obywatelom UE lub członkom ich rodzin na podstawie ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, do których nie ma zastosowania dyrektywa Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich.

W związku z nowymi regulacjami dotyczącymi zgody na pobyt tolerowany oraz wprowadzeniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych, konieczne jest uregulowanie kwestii przekształcenia obecnej zgody na pobyt tolerowany odpowiednio w „nową” zgodę na pobyt tolerowany lub zgodę na pobyt ze względów humanitarnych. Decyzje o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydane na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 albo art. 97 ust. 1 pkt 1a ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, staną się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Z kolei decyzje o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, wydane na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ww. ustawy, staną się decyzjami o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, o których mowa w art. 352 pkt 2 lub 3 projektowanej ustawy.

Ze względu na to, że przepisy projektowanej ustawy uzależniają udzielenie cudzoziemcom niektórych przewidzianych nowymi przepisami zezwoleń na pobyt na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od okresu pobytu cudzoziemców na tym terytorium na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy lub w związku z posiadaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych, w przepisach przejściowych przewidziano uwzględnianie okresów pobytu cudzoziemca na terytorium Polski na podstawie zezwoleń pobytowych wydanych zgodnie z dotychczasowymi przepisami. Przewidziano także szczegółowe regulacje dotyczące wydawania i wymiany dokumentów po wejściu w życie nowej ustawy, m.in. w związku z obowiązkiem pobrania odcisków linii papilarnych zamieszczanych na karcie pobytu.

Dane zgromadzone na podstawie dotychczasowych przepisów w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, z dniem wejścia w życie ustawy staną się wpisami do wykazu prowadzonego na podstawie tej ustawy i będą przechowywane przez okres, na jaki zostały w nim zamieszczone. Do orzeczonych w decyzjach wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów zakazów ponownego wjazdu będzie się natomiast stosować przepisy dotyczące umieszczania i przechowywania danych cudzoziemca, wobec którego została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i strefy Schengen.

Zaprojektowane zostały także przepisy pozwalające na dalsze przetwarzanie danych zgromadzonych na podstawie dotychczasowych przepisów w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców prowadzonym na podstawie projektowanej ustawy.

Pozostawia się w mocy akty wykonawcze wydane na podstawie dotychczasowych przepisów do czasu wydania nowych aktów wykonawczych, nie dłużej jednak, niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Wejście w życie projektowanej ustawy proponuje się ustalić na dzień 1 stycznia 2014 r. W związku z zakresem i złożonością proponowanych zmian oraz faktem, że w znacznym stopniu dotyczą one cudzoziemców, którzy będą potrzebowali więcej czasu na zapoznanie się z przepisami regulującymi zasady ich pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Tak określony termin wejścia w życie powinien zapewnić im czas na właściwe zapoznanie się z nowymi przepisami. Jest to też odpowiedni czas dla organów administracji na przygotowanie się do stosowania nowych regulacji.

Wcześniejszy termin wejścia w życie przewidziano w projekcie jedynie dla przepisów dotyczących ośrodków Straży Granicznej, które mają wejść w życie z dniem 1 grudnia 2013 r. Uzasadnione jest to koniecznością zapewnienia czasu na ewentualne prace zmierzające do organizacji i utworzenia ośrodków Straży Granicznej jeszcze przed wejściem w życie ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia go właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt nie określa maksymalnego limitu wydatków jednostek sektora finansów publicznych ani mechanizmów korygujących wymaganych stosownie do art. 50 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ustawa nie spowoduje skutków finansowych dla jednostek sektora finansów publicznych. Nieznaczny wzrost liczby osób mogących nabyć prawo do zasiłków dla bezrobotnych (ok. 700 osób), wynikający z przewidzianych w projekcie ustawy zmian przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nie będzie powodować zmiany poziomu wydatków Funduszu Pracy, a zadania odbywać się będą w ramach aktualnie realizowanych środków. Podobnie skala wzrostu wydatków budżetu państwa na składki na ubezpieczenie zdrowotne za objętych projektowanymi przepisami bezrobotnych cudzoziemców bez prawa do zasiłku/stypendium (0,3%) nie powinna doprowadzić do przekroczenia limitu wydatków budżetu państwa na ten cel. Wzrost liczby osób mogących nabyć prawo do świadczeń rodzinnych i rent socjalnych, wynikający z przewidzianych w projekcie zmian przepisów ustawowych, nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa na te cele ponad kwoty (limity) środków planowanych w budżecie państwa na kolejne lata oraz potrzeby wystąpienia o dodatkowe środki z budżetu państwa. W związku z tym, że wejście w życie nowej ustawy o cudzoziemcach nie będzie wiązało się ze zmianą poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających

z obowiązujących przepisów, nie ma konieczności przedstawiania opisu celów nowych zadań i wskazania konkretnych mierników stopnia ich realizacji.

Projekt przedmiotowej ustawy został opracowany na podstawie założeń projektu ustawy o cudzoziemcach przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 16 sierpnia 2011 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty objęte ustawą

Przepisy ustawy o cudzoziemcach będą oddziaływać na następujące podmioty:

- 1) cudzoziemcy oraz członkowie ich rodzin,
- 2) Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców,
- 3) minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- 4) minister właściwy do spraw zagranicznych,
- 5) minister właściwy do spraw finansów publicznych,
- 6) minister właściwy do spraw zdrowia,
- 7) minister właściwy do spraw nauki,
- 8) minister właściwy do spraw pracy,
- 9) minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego,
- 10) minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego,
- 11) minister właściwy do spraw oświaty i wychowania,
- 12) Minister Sprawiedliwości,
- 13) Minister Obrony Narodowej,
- 14) Komendant Główny Straży Granicznej oraz komendanci oddziałów i placówek Straży Granicznej,
- 15) Komendant Główny Policji oraz komendanci powiatowi (miejscy) Policji i komendanci wojewódzcy Policji,
- 16) Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 17) Szef Agencji Wywiadu,
- 18) Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
- 19) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,
- 20) organy Służby Celnej,
- 21) Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szef Służby Wywiadu Wojskowego,
- 22) wojewodowie,
- 23) konsulowie,
- 24) sądy,
- 25) sądy administracyjne,
- 26) prokuratorzy,

- 27) jednostki naukowe,
- 28) powiaty,
- 29) gminy,
- 30) przewoźnicy przewożący drogą powietrzną, morską lub lądową,
- 31) podmioty powierzające wykonywanie pracy cudzoziemcom.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

W celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie ww. ustawy.

W celu wykonania wynikającego z przepisów obowiązującego prawa obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania następującym podmiotom:

- 1) Krajowej Radzie Radców Prawnych,
- 2) Naczelnej Radzie Adwokackiej,
- 3) Sądowi Najwyższemu,
- 4) Prokuratorowi Generalnemu,
- 5) związkom zawodowym (NSZZ Solidarność, Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych)
- 6) Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa,
- 7) Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych,
- 8) Rzecznikowi Praw Dziecka,
- 9) Rzecznikowi Praw Obywatelskich,
- 10) Radzie do Spraw Uchodźców,
- 11) wojewodom.

Projekt został również przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, która pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt ustawy.

W ramach konsultacji społecznych projekt został przekazany:

- 1) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,

- 2) Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Klasy Średniej UNICORN,
- 3) Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM),
- 4) Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR),
- 5) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,
- 6) Sekcji Praw Człowieka Uniwersyteckiej Poradni Prawnej UJ,
- 7) Stowarzyszeniu Amnesty International,
- 8) Polskiej Akcji Humanitarnej,
- 9) Instytutowi na Rzecz Państwa Prawa,
- 10) Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej,
- 11) Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć,
- 12) Stowarzyszeniu „Emigrant”
- 13) Stowarzyszeniu Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL,
- 14) Caritas Polska,
- 15) Polskiej Organizacji Turystycznej,
- 16) Polskiej Izbie Turystyki.

Swoje spostrzeżenia, uwagi i propozycje przedstawili:

- 1) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 2) Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji (IOM),
- 3) Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR),
- 4) Helsińska Fundacja Praw Człowieka,
- 5) Sekcja Praw Człowieka Uniwersyteckiej Poradni Prawnej UJ,
- 6) Stowarzyszenie Amnesty International,
- 7) Instytut na Rzecz Państwa Prawa,
- 8) Stowarzyszenie Interwencji Prawnej,
- 9) Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć,
- 10) Stowarzyszenie „Emigrant”
- 11) Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL.

Ponadto do konsultacji społecznych włączyli się:

- 1) Fundacja Panoptykon,
- 2) Fundacja Ocalenie,
- 3) Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu – La Strada,
- 4) Fundacja Rozwoju Oprócz Granic,

- 5) Porozumienie Zielonogórskie – Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia,
- 6) Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców działająca przy Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy.

W dniach 29 i 30 stycznia 2013 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa przedmiotowego projektu ustawy. W dniu 29 stycznia 2013 r. w konferencji wzięli udział przedstawiciele poszczególnych centralnych organów administracji oraz wojewodów, a w dniu 30 stycznia 2013 r. – przedstawiciele organów i organizacji biorących udział w konsultacjach, w tym konsultacjach społecznych.

Zgłoszone w toku konsultacji uwagi w zdecydowanej większości zostały uwzględnione. W przypadku uwag nieuwzględnionych stanowisko projektodawcy zostało wyjaśnione. Głównymi powodami niemożności uwzględnienia zgłoszonych uwag i wątpliwości była konieczność zapewnienia zgodności projektu ustawy o cudzoziemcach z przyjętymi przez Radę Ministrów założeniami do przedmiotowego projektu ustawy i prawem Unii Europejskiej oraz konieczność zapewnienia spójności polskiego prawa.

Uwagi dotyczyły głównie następujących kwestii:

- 1) zaproszenia,

Zaproponowano dookreślenie czasu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca, poprzez wskazanie liczby dni pobytu na terytorium RP. Ponadto Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL zwróciło uwagę na zbyt szeroką odpowiedzialność finansową zapraszającego, który jest zobowiązany do pokrycia kosztów cudzoziemca, związanych z jego pobytom na terytorium RP, oraz kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu do powrotu, biorąc pod uwagę, iż przewiduje się możliwość zatrzymania i pozbawienia wolności cudzoziemca przez okres do 12 miesięcy oraz fakt, iż w okresie tym cudzoziemiec pozostaje do wyłącznej dyspozycji organów wykonujących ustawowo nakazane czynności, a także biorąc pod uwagę, że tryb i czas wykonywania tych czynności jest zależny wyłącznie od tych organów. W opinii Stowarzyszenia Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL zakres odpowiedzialności finansowej powinien zostać ograniczony wyłącznie do kosztów powrotu cudzoziemca, względnie kosztów jego pobytu na terytorium RP przez dany okres.

Stanowisko projektodawcy:

W zakresie dookreślenia czasu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca, poprzez wskazanie liczby dni pobytu na terytorium RP, uwaga została uwzględniona.

Odnosząc się do zakresu odpowiedzialności finansowej zapraszającego należy zauważyć, że zapraszający ponosi odpowiedzialność finansową na zasadzie ryzyka. W ocenie projektodawcy zapraszający powinien ponosić pełne koszty wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

2) kryterium dochodowe uwzględniane przy badaniu wniosku cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy,

Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców, Fundacja Rozwoju Oprócz Granic i Helsińska Fundacja Praw Człowieka zakwestionowały proponowany w projekcie sposób badania kryterium dochodowego. Organizacje te uznały za niezasadne, by cudzoziemiec był obowiązany udokumentować fakt posiadania przez siebie źródła stabilnego i regularnego dochodu, z którego dochód powinien wynosić miesięcznie co najmniej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego na podstawie odrębnych przepisów, przy jednoczesnym spełnieniu warunku, że dochód przypadający na każdego członka rodziny pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca będzie musiał być wyższy niż wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Według organizacji pozarządowych taka regulacja nie ułatwia legalizacji pobytu, ale ją utrudnia i ogranicza dostęp cudzoziemców do rynku pracy. Na gruncie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, cudzoziemiec musiał wykazać wyłącznie, iż jego miesięczny dochód jest wyższy – po odliczeniu kosztów zamieszkania – niż 542 złote, jeśli chodzi o osobę samotnie gospodarującą, i 456 złotych, jeśli chodzi o osobę w rodzinie. W projekcie ustawy skierowanym do konsultacji pozostawiono ten wymóg, dodając drugi. Projekt przewidywał, że cudzoziemiec musi dodatkowo wykazać, że jego miesięczny dochód odpowiada co najmniej kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę (1500 złotych w 2012 r. i 1600 złotych w 2013 r.).

Stanowisko projektodawcy:

Proponowane regulacje uległy zmianie w zakresie kryterium dochodowego. Cudzoziemiec będzie musiał wykazać jedynie, iż jego miesięczny dochód jest wyższy od dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej

określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 182), w odniesieniu do cudzoziemca oraz każdego członka rodziny pozostającego na jego utrzymaniu.

3) jednolite zezwolenie na pobyt i pracę,

Fundacja Rozwoju Oprócz Granic, Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji i Helsińska Fundacja Praw Człowieka wyraziły wątpliwości odnośnie do zaproponowanej w projekcie konieczności zmiany zezwolenia na pobyt i pracę w przypadku zmiany stanowiska, otrzymywania mniejszego wynagrodzenia niż określone w zezwoleniu lub wykonywania dodatkowej pracy. Ponadto organizacje uznały za zbyt krótki: proponowany 7-dniowy termin na zawiadomienie wojewody o utracie pracy oraz 30-dniowy okres pozostawania bez pracy.

Stanowisko projektodawcy:

Uwagi te zostały rozpatrzone we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z propozycją MPiPS zezwolenie na pobyt czasowy i pracę będzie mogło być w każdym czasie, na wniosek cudzoziemca, zmienione przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce aktualnego pobytu cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec zamierza wykonywać pracę u innego pracodawcy-użytkownika lub na innych warunkach, niż określone w dotychczasowym zezwoleniu. W zakresie terminów uwagi nie zostały uwzględnione. Proponowany 7-dniowy termin na zawiadomienie wojewody o utracie pracy nie stanowi żadnego utrudnienia dla cudzoziemców. Zawiadomienie to może nastąpić w dowolnym trybie z zachowaniem formy pisemnej. Cudzoziemiec nie musi stawić się osobiście u wojewody w celu zawiadomienia o utracie pracy, wystarczy nadanie przesyłki pocztą. W związku z postulowanym wydłużeniem dozwolonego 30-dniowego okresu pozostawania bez pracy należy wyjaśnić, że wydłużenie tego okresu stanowiłoby zbyt duże obciążenie dla budżetu państwa ze względu na korzystanie przez cudzoziemca z zasiłku dla bezrobotnych.

4) legalizowanie pobytu cudzoziemców – ofiar handlu ludźmi,

Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej oraz Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji zgłosiły zastrzeżenia do proponowanego modelu

legalizowania pobytu ofiar handlu ludźmi w okresie na zastanowienie się. Organizacje pozarządowe zaproponowały wydłużenie okresu ważności zaświadczenia z 2 do 3 miesięcy. Ponadto zwróciły uwagę na konieczność doprecyzowania, na jaki okres będzie wydawane zezwolenie na pobyt czasowy dla cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi.

Stanowisko projektodawcy:

Uwagi te zostały uwzględnione. Okres ważności zezwolenia został wydłużony do 3 miesięcy. Wprowadzono również regulację, zgodnie z którą zezwolenie na pobyt czasowy dla cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi będzie wydawane co najmniej na okres 6 miesięcy.

5) łączenie rodzin,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć i Fundacja Ocalenie zgłosiły zastrzeżenia do rozdziału dotyczącego zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną. Organizacje zaproponowały rozszerzenie katalogu osób mogących ubiegać się o to zezwolenie o cudzoziemców objętych ochroną humanitarną, ochroną uzupełniającą i zgodą na pobyt tolerowany. Ponadto zwróciły uwagę na konieczność szerokiego rozumienia pojęcia „rodziny” i wynikającej z niej potrzeby traktowania osób tworzących związki partnerskie jako członków rodziny. Wątpliwości organizacji pozarządowych budziła również kwestia badania, czy małżeństwo cudzoziemca z obywatelem polskim nie zostało zawarte w celu obejścia przepisów prawa. Mając na uwadze to, że w dobie aktualnej sytuacji na rynku pracy często spotykana jest czasowa rozłąka małżonków w celu zdobycia środków utrzymania, to, że małżonkowie nie zamieszkują wspólnie nie musi oznaczać, że takie małżeństwo nie istnieje.

Stanowisko projektodawcy:

Uwagi dotyczące rozszerzenia katalogu osób mogących się ubiegać o zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną o wskazane grupy nie mogły zostać uwzględnione ze względu na to, że krajowe podstawy ochrony są wyłączone spod dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin zgodnie z treścią art. 3 ust. 2 lit. c. Uwzględniona została uwaga dotycząca traktowania pojęcia „rodziny” szeroko. Wprowadzono możliwość udzielenia

zezwolenia na pobyt czasowy cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ze względu na istniejące stałe więzi, zależność finansową lub bycie członkiem gospodarstwa domowego tego obywatela w kraju, z którego przybył, lub poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki tego obywatela.

Odnosząc się do kwestii badania, czy małżeństwo cudzoziemca z obywatelem polskim nie zostało zawarte w celu obejścia przepisów prawa, należy wyjaśnić, że okoliczność wspólnego zamieszkiwania małżonków musi być badana w postępowaniu, ale samo ustalenie, że tak nie jest, nie przesądza o fikcyjności małżeństwa.

6) zezwolenie na pobyt stały i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego, Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), Instytut na rzecz Państwa Prawa, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL i Stowarzyszenie Interwencji Prawnej zakwestionowały wprowadzenie znajomości języka polskiego co najmniej na poziomie A2 jako obowiązkowej przesłanki warunkującej udzielenie zezwolenia na pobyt stały i zezwolenia pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Ponadto Stowarzyszenie Interwencji Prawnej oraz Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL zwróciły uwagę, że ponownego rozważenia wymaga możliwość cofnięcia zezwolenia na pobyt stały udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z obywatelem polskim, jeżeli cudzoziemiec rozwiódł się w ciągu 3 lat od dnia, w którym uzyskał pobyt stały. Wprowadzenie takiej regulacji wydaje się zbyt daleko idące. Regulacja, z niewiadomych względów, może prowadzić do pozbawienia korzyści płynących z prawa stałego pobytu w Polsce cudzoziemców, których małżeństwo z różnych przyczyn uległo trwałemu i zupełnemu rozpadowi. Przy założeniu, że przepis ma stanowić dodatkową formę kontroli, czy małżeństwo nie zostało zawarte w celu obejścia przepisów, należałoby zastanowić się nad celowością jego wprowadzenia.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Fundacja Rozwoju Oprócz Granic i Stowarzyszenie Interwencji Prawnej uważały, że żądanie wykazania przez

cudzoziemca ubiegającego się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiadania regularnego i stabilnego dochodu wystarczającego do pokrycia kosztów swojego utrzymania i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu w ciągu ostatnich 5 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest nadmierne, bo dotyczy zbyt długiego okresu czasu.

Stanowisko projektodawcy:

Po analizie uwag zdecydowano, że zostanie zniesiony wymóg znajomości języka polskiego co najmniej na poziomie A2.

W zakresie uwagi dotyczącej możliwości cofnięcia zezwolenia na pobyt stały udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z obywatelem polskim, jeżeli cudzoziemiec rozwiódł się w ciągu 3 lat od dnia, w którym uzyskał pobyt stały, należy wyjaśnić, że jest to rozwiązanie zgodne z założeniami przyjętymi przez RM. W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż zgodnie z proponowanym rozwiązaniem organ administracji publicznej nie będzie zobowiązany do cofnięcia zezwolenia w przypadku, jeżeli cudzoziemiec rozwiedzie się w ciągu trzech lat od uzyskania zezwolenia na pobyt stały, ale będzie orzekał o ewentualnym cofnięciu takiego zezwolenia na zasadzie uznania administracyjnego. Organ będzie zobowiązany nie tylko zbadać wszystkie okoliczności sprawy, ale również wziąć pod uwagę słuszny interes strony.

Ponadto proponowane rozwiązanie ma na celu eliminację nadużyć polegających na uzyskiwaniu prawa stałego pobytu, a w konsekwencji obywatelstwa polskiego, przez cudzoziemców, którzy zawierają związki małżeńskie wyłącznie w celu legalizacji pobytu w Polsce. Należy podkreślić, iż małżonek obywatela polskiego uzyskuje zezwolenie na pobyt stały na preferencyjnych zasadach po 3 latach pobytu w Polsce, podczas gdy inni cudzoziemcy są do tego uprawnieni dopiero po 5 latach pobytu. Projektowane rozwiązanie wynika z wieloletniego doświadczenia organów stosujących prawo.

Z kolei wymóg wykazania przez cudzoziemca ubiegającego się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE posiadania regularnego i stabilnego dochodu wystarczającego do pokrycia kosztów swojego utrzymania i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu w ciągu ostatnich 5 lat pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostanie ograniczony do 3 lat.

7) warunki udzielania zgody na pobyt tolerowany i ochrony humanitarnej, Instytut na rzecz Państwa Prawa, Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ, Helsińska Fundacja Praw Człowieka i Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL zgłosiły zastrzeżenia do proponowanego kształtu instytucji zgody na pobyt tolerowany i związanej z nią instytucji ochrony humanitarnej. Uwagi odnosiły się przede wszystkim do przesłanek udzielania zgody na pobyt tolerowany (w szczególności z uwagi na nieuwzględnienie w nich praw dziecka i rodziny) oraz uprawnień przysługujących posiadaczom tej zgody.

Stanowisko projektodawcy:

Uwagi te spowodowały wprowadzenie zasadniczych zmian w stosunku do rozwiązań przyjętych w założeniach i projekcie kierowanym do konsultacji w zakresie regulacji dotyczących zgody na pobyt tolerowany i ochrony humanitarnej. Zaprojektowane przepisy uwzględniają spostrzeżenia organizacji konsultowanych. W obecnym projekcie obie te instytucje są tylko formą ochrony przed wydaleniem, braną pod uwagę z urzędu, z wyraźnym zaznaczeniem granic przesłanek każdej z nich. Dotychczas projektowana ochrona humanitarna, po wprowadzonych zmianach, została przekształcona w zgodę na pobyt ze względów humanitarnych. Zdecydowano również o tym, że uprawnienia cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany nie ulegną zmianie w stosunku do obecnego zakresu. Osoby te będą tylko pozbawione możliwości poruszania się po obszarze Schengen.

8) umieszczanie cudzoziemca w ośrodku detencyjnym

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), Fundacja Ocalenie, Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji Amnesty International, Komisja Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Instytut na rzecz Państwa Prawa, Sekcja Praw Człowieka Poradnia Prawna UJ, Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości – Interkulturalni PL i Stowarzyszenie Interwencji Prawnej zgłosiły szereg uwag dotyczących kwestii zatrzymywania cudzoziemców i umieszczania ich w ośrodku detencyjnym. Zwrócono uwagę na konieczność stosowania w pierwszej kolejności środków alternatywnych w stosunku do detencji. Stosowanie środka detencyjnego powinno mieć bowiem miejsce, o ile w danej sprawie nie mogą zostać zastosowane wystarczające, lecz mniej represyjne środki. Ponadto wskazano, że w ośrodkach strzeżonych nie powinni być umieszczani małoletni, w tym małoletni bez opieki.

Zastrzeżenia budził również okres przebywania w strzeżonym ośrodku, w tym z uwagi na regulację, zgodnie z którą do maksymalnego 12-miesięcznego okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku nie wlicza się okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku ze złożonym przez niego wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy.

Stanowisko projektodawcy:

W wyniku uwag projektowane przepisy uległy zmianie w tym kierunku, że już na etapie zatrzymania cudzoziemca organ Straży Granicznej może zdecydować o zastosowaniu środków alternatywnych, które mogą polegać na nałożeniu na cudzoziemca obowiązku:

- 1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu Straży Granicznej;
- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
- 3) przekazania dokumentu podróży do depozytu organowi Straży Granicznej;
- 4) zamieszkiwania w wyznaczonym miejscu.

Także sąd, do którego zostanie skierowany wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, będzie najpierw rozważał zastosowanie środków alternatywnych w stosunku do detencji. Ponadto zmiana kolejności właściwych przepisów uwypukliła to, że w pierwszej kolejności zastosowanie będą miały środki alternatywne w stosunku do detencji.

W zakresie umieszczania małoletnich w strzeżonych ośrodkach należy wskazać, że małoletnich cudzoziemców bez opieki do 15 roku życia nie będzie się umieszczać w strzeżonych ośrodkach. Co do osób pomiędzy 15 a 18 rokiem życia, sąd, podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki w strzeżonym ośrodku, będzie brał pod uwagę okoliczności zatrzymania, stopień rozwoju małoletniego cudzoziemca oraz jego właściwości i warunki osobiste przemawiające za umieszczeniem w tym ośrodku. Podwyższenie granicy wieku umieszczenia w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki wynika z analizy przesłanek zasadności stosowania tego środka wobec małoletniego cudzoziemca, który nie ukończył 15 roku życia. Wprowadzona w projektowanym przepisie zmiana uwzględnia cechy osobowości małoletniego, jego stopień rozwoju fizycznego i psychicznego oraz konieczność zapewnienia małoletniemu cudzoziemcowi

przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki odpowiednich warunków bezpieczeństwa.

Odnosząc się do długości pobytu w strzeżonym ośrodku należy zauważyć, że projektowane przepisy są w pełni zgodne z treścią wyroku w sprawie C-357/09 Kadzoev, wydanym w trybie prejudycjalnym w dniu 30 listopada 2009 r.

Szczegółowe uwagi zgłoszone w ramach konsultacji, w tym konsultacji społecznych, wraz ze stanowiskiem projektodawcy, zostały przedstawione w tabeli zamieszczonej w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na stronie <http://bip.msw.gov.pl/portal/bip/242/21637>.

3. Wpływ ustawy o cudzoziemcach na sektor finansów publicznych.

A. Ocena skutków regulacji w związku z zapewnieniem prawa do równego traktowania cudzoziemcom posiadającym dostęp do rynku pracy w danym państwie członkowskim (przyznanie nowych uprawnień) na podstawie wdrażanej przedmiotowym projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. Urz. UE L 343 z 23.12.2011 str. 1–9)

Dyrektywa 2011/98 przewiduje, że w zakresie przedmiotowym, określonym w art. 12, równe traktowanie z obywatelami polskimi będzie przysługiwało osobom wymienionym w art. 3.1.b–c, tj.: 1) obywatelom państw trzecich, którzy zostali przyjęci w Polsce w celach innych niż wykonywanie pracy, mają prawo do wykonywania pracy oraz posiadają dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, oraz 2) obywatelom państw trzecich, którzy zostali przyjęci w Polsce w celu wykonywania pracy.

Skutki finansowe związane z przyznaniem nowych uprawnień cudzoziemcom zgodnie z dyrektywą 2011/98/UE będą uzależnione przede wszystkim od liczby uprawnionych cudzoziemców. Należy jednak wspomnieć, że poszerzenie grupy osób uprawnionych do niektórych świadczeń nie będzie powodowało wzrostu wydatków z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (zob. wyjaśnienia dot. szkoleń dla bezrobotnych).

Ze względu na brak pełnych danych statystycznych dotyczących liczby cudzoziemców przebywających obecnie na terytorium Polski, którzy spełniają warunki określone dyrektywą, jak również brak możliwości określenia liczby takich cudzoziemców w przyszłości, liczbę tę można oszacować tylko na podstawie dostępnych danych i przewidywanych trendów.

Biorąc pod uwagę zakres podmiotowy dyrektywy 2011/98 oraz odpowiednie przepisy prawa polskiego, jako podstawę do oszacowania skutków finansowych przyjęto sumę:

- liczby cudzoziemców, którzy w dniu 31.12.2011 r. posiadali kartę pobytu w związku z zezwoleniem na zamieszkanie na czas oznaczony, tj. 41 613¹⁾;
- liczby cudzoziemców, którzy w 2011 r. uzyskali wizę krajową w celu wykonywania pracy na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 7 ustawy o cudzoziemcach (20 830)²⁾, pomnożonej przez wskaźnik 0,8, tj. 16 664;
- liczby cudzoziemców, którzy w 2011 r. uzyskali wizę krajową w celu wykonywania pracy na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (149 806), pomnożonej przez wskaźnik 0,4, tj. 59 922;
- liczby cudzoziemców, którzy w 2011 r. uzyskali wizę Schengen w celu wykonywania pracy na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 5 lub 7 ustawy o cudzoziemcach (16 766), pomnożonej przez wskaźnik 0,1, tj. 1677.

Powyższe wskaźniki dotyczące wiz zostały przyjęte w celu oszacowania średniej liczby osób, które przebywają na terytorium Polski w celu wykonywania pracy, dla całego roku. Wizy krajowe są wydawane na okres pobytu do 6 miesięcy (na podstawie pkt 5) lub 12 miesięcy (na podstawie pkt 7), a wizy Schengen na okres 3 miesięcy i w pewnej liczbie nie są wykorzystywane w ogóle lub przez część okresu pobytu.

Przyjęto jednocześnie założenie, że liczba cudzoziemców, którzy posiadali kartę pobytu w związku z zezwoleniem na zamieszkanie na czas oznaczony w dniu 31.12.2011 r., nie odbiega w sposób znaczący od średniej liczby osób przebywających na terytorium Polski na podstawie tego rodzaju zezwolenia pobytowego w 2011 roku.

Dla uproszczenia, w powyższych obliczeniach nie uwzględniono niewielkiej liczby kart pobytu wydawanych osobom niemającym prawa do wykonywania pracy (które nie będą mogły korzystać z uprawnień określonych dyrektywą) oraz wiz wydawanych osobom niemającym prawa do wykonywania pracy na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 13, 14 i 23

¹⁾ Statystyki UdSC

²⁾ Statystyki MSZ.

ustawy o cudzoziemcach (które z reguły są przyjmowane w celu wykonywania pracy na rzecz polskiego pracodawcy).

Według powyższych obliczeń przyjęto, że liczba cudzoziemców, którzy uzyskają nowe uprawnienia związane z dostępem do rynku pracy, może wynosić w 2014 r. ok. 124 tys. osób. Jednakże niektóre rodzaje uprawnień będą przysługiwały tylko części tej grupy osób (zob. wyjaśnienia dot. zasiłków dla bezrobotnych).

W związku z uwarunkowaniami społeczno-gospodarczymi i demograficznymi zakłada się umiarkowany i regularny wzrost tej liczby w kolejnych latach o 5% rocznie.

Zasada równego traktowania, określona dyrektywą, nie obejmuje pracowników sezonowych. Wyżej określona liczba cudzoziemców obejmuje jednak tę kategorię pracowników z dwóch powodów. Po pierwsze, obecnie obowiązujące w Polsce przepisy nie wyróżniają tej kategorii cudzoziemców. Po drugie, nie można wykluczyć, że po przyjęciu dyrektywy o warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu wykonywania pracy sezonowej ustawodawca zdecyduje, że cudzoziemcy będący pracownikami sezonowymi będą objęci równym traktowaniem w takim samym zakresie, jak inni pracownicy.

Wg art. 12 dyrektywy 2011/98 równe traktowanie będzie przysługiwało, z określonymi wyjątkami, w zakresie:

- a) warunków pracy,
- b) wolności stowarzyszeń i zrzeszania się,
- c) edukacji i szkolenia zawodowego,
- d) uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych,
- e) działań zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004,
- f) ulg podatkowych, pod warunkiem że pracownik jest uznany w danym państwie członkowskim za rezydenta do celów podatkowych,
- g) dostępu do towarów i usług oraz korzystania z towarów i usług dostępnych ogółowi społeczeństwa,
- h) usług doradztwa oferowanych przez biura zatrudnienia.

Gwarancje dla równego traktowania cudzoziemców określonych w art. 3.1.b–c dyrektywy w zakresie punktów a, b, d, f, g nie będą powodować konieczności ponoszenia dodatkowych wydatków z budżetu państwa i budżetów jednostek

samorządu terytorialnego, ponieważ już obecnie zasadą w tych obszarach jest równe traktowanie wszystkich osób.

Równe traktowanie cudzoziemców określonych w art. 3.1.b–c dyrektywy w zakresie edukacji i szkolenia zawodowego będzie oznaczało brak możliwości pobierania od tych osób opłat przez jednostki samorządu terytorialnego za naukę w publicznych szkołach policealnych i artystycznych, zakładach kształcenia nauczycieli i placówkach. Z danych Ministerstwa Edukacji Narodowej wynika, że w chwili obecnej tylko 2 cudzoziemców spoza Unii Europejskiej uczęszcza do szkół publicznych dla dorosłych i ponosi odpłatność za tę naukę.

Rezygnacja z pobierania opłat od 2 osób, przy założeniu, że jedna z nich uiszcza podwyższoną opłatę za pierwszy rok nauki, spowodowałaby zmniejszenie wpływów do budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. o 3200 euro, tj. ok. 13 000 zł (wg kursu Euro przyjętego do założeń budżetu na rok 2013 tj. – 4,05 zł).

Objęcie ww. cudzoziemców możliwością korzystania ze szkolenia zawodowego finansowanego ze środków Funduszu Pracy spowoduje rozszerzenie kręgu osób mogących ubiegać się o takie świadczenia. Nie spowoduje jednak wzrostu wydatków Funduszu Pracy, ponieważ zainteresowani mogą być kierowani na szkolenia finansowane w ramach środków pozostających w dyspozycji dyrektorów powiatowych urzędów pracy. Skutkiem rozszerzenia kręgu osób uprawnionych będzie więc spadek statystycznej wysokości środków przeznaczonych na szkolenia na 1 osobę uprawnioną. Spadek ten będzie bardzo mały ze względu na bardzo niski udział cudzoziemców w rynku pracy.

W zakresie zabezpieczenia społecznego dodatkowe wydatki mogą wiązać się z wypłatą zasiłków dla bezrobotnych, świadczeń rodzinnych i rent socjalnych.

Według projektu ustawy zakres osób, które mogą uzyskać status bezrobotnego, rozszerza się w stosunku do stanu obecnego o cudzoziemców mających zezwolenie na pobyt czasowy lub wizę w celu wykonywania pracy, którzy bezpośrednio przed rejestracją w charakterze bezrobotnego byli zatrudnieni nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 6 miesięcy (jeśli spełnione są również pozostałe warunki nabycia tego statusu). W uproszczeniu można więc przyjąć, że status bezrobotnego mogą potencjalnie nabyć cudzoziemcy posiadający zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony (grupa 41 613 osób według danych na koniec 2011 r.) lub wizę krajową w celu wykonywania pracy na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 7

ustawy o cudzoziemcach (grupa 16 664 osób wg danych za 2011 r.), czyli łącznie ok. 58 277 osób.

Przy szacowaniu liczby cudzoziemców, którzy nabędą status bezrobotnego, można przyjąć niższą stopę bezrobocia dla cudzoziemców uprawnionych do wykonywania pracy w Polsce, niż dla osób stale zamieszkałych w Polsce. Taka prawidłowość jest obserwowana w różnych państwach przyjmujących migrantów zarobkowych, co wiąże się z zarobkowym charakterem pobytu. Ponadto w przypadku Polski stosunek wysokości świadczeń dla bezrobotnych do wynagrodzeń jest na tyle niski, że z reguły nie będzie zachęcał do korzystania z tych świadczeń zamiast wykonywania pracy zarobkowej. Co więcej, projekt zawiera przepisy mające na celu ograniczenie czasu pobytu na terytorium RP w razie braku pracy. W oparciu o aktualną stopę bezrobocia w Polsce (ok. 13,3%) przyjęto zatem dla cudzoziemców stopę bezrobocia 10%, a liczbę bezrobotnych cudzoziemców oszacowano na ok. 5830 osób.

Ze względu na wymagany w celu nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych 12-miesięczny okres zatrudnienia w ciągu 18 miesięcy przyjęto założenie, że tylko 12% bezrobotnych cudzoziemców będzie uprawnionych do zasiłków dla bezrobotnych (podczas gdy ogółem wśród bezrobotnych odsetek ten wynosi ok. 16,5%). Liczbę cudzoziemców, którzy będą uprawnieni do zasiłku, można oszacować na ok. 700 osób, a sumę wypłacanych świadczeń (z pochodnymi) na ok. 560 tys. zł. miesięcznie. Biorąc pod uwagę ograniczenie okresu wypłaty zasiłku do 6 miesięcy, roczne wydatki na zasiłki dla bezrobotnych dla tej grupy cudzoziemców można oszacować na ok. 3 360 tys. zł, co stanowiłoby ok. 0,07% wydatków na zasiłki i świadczenia finansowane z Funduszu Pracy wg planu finansowego Funduszu Pracy na 2012 r.³⁾ Projektowane zmiany w tym zakresie nie wpłyną na zmianę poziomu wydatków Funduszu Pracy, a zadania odbywać się będą w ramach aktualnie realizowanych środków.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego objęci są bezrobotni niepodlegający ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Obowiązek posiadania ubezpieczenia zdrowotnego osób powstaje z dniem uzyskania statusu bezrobotnego, a wygasa z dniem utraty tego statusu. Osoby te zgłaszane są do ubezpieczenia zdrowotnego przez

³⁾ Zob. <http://www.mpips.gov.pl/praca/fundusz-pracy/zestawienie-przychodow-i-wydatkowfp-za-lata-2005-2011-i-plan-2012/>

właściwy powiatowy urząd pracy. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób bezrobotnych jest kwota odpowiadająca wysokości pobieranego zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium, a w przypadku niepobierania przez bezrobotnego zasiłku lub stypendium – kwota odpowiadająca wysokości zasiłku dla bezrobotnych, o której mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 81 ust. 8 pkt 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Zgodnie z art. 86 ust. 1 pkt 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych składki na ubezpieczenie zdrowotne bezrobotnych niepobierających zasiłku lub stypendium oraz osób niepobierających zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, z przyczyn określonych w art. 27 ust. 1 pkt 3–6 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, opłaca właściwy urząd pracy. Składki te są finansowane z budżetu państwa.

Na podstawie obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 maja 2012 r. zasiłek dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne bezrobotnych niepobierających zasiłku lub stypendium, wynosi obecnie 623,60 zł.

Biorąc pod uwagę szacowaną wyżej liczbę bezrobotnych cudzoziemców (ok. 5830 osób) oraz szacowaną liczbę ok. 700 cudzoziemców uprawnionych do zasiłków dla bezrobotnych, przyjąć należy, że maksymalna liczba bezrobotnych cudzoziemców bez prawa do zasiłku/stypendium, za których składki na ubezpieczenie zdrowotne powinien opłacać budżet państwa, wyniesie około 5100.

W związku z powyższym (przy aktualnej wysokości podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku/stypendium równej 623,60 zł i 9% wysokości składki) roczne wydatki budżetu państwa na ten cel mogą wynieść 3 435 tys. zł. Dodać należy, że według sprawozdań generowanych przez NFZ w 2012 r. osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, za które budżet państwa opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne, było średniomiesięcznie 1 855 tys. Kwota opłaconych składek była równa 1 246 884 tys. zł. Zatem zwiększenie wydatków budżetu państwa – przy uwzględnieniu 5100 bezrobotnych cudzoziemców bez prawa do zasiłku/stypendium – wyniesie 0,3%. Wydaje się zatem, że taka skala wzrostu

wydatków nie powinna doprowadzić do przekroczenia limitu wydatków budżetu państwa na ten cel. Składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane z budżetów poszczególnych wojewodów. Budżet wojewody dysponuje limitem wydatków przyznanym na dany rok budżetowy przez Ministra Finansów. Ze środków tych finansowane są składki na ubezpieczenie zdrowotne zarówno obywatele polskich, jak i cudzoziemców, ponieważ nie prowadzi się osobnej ewidencji bezrobotnych cudzoziemców bez prawa do zasiłku. Tym samym składki są przekazywane przez wojewodę ogółem zarówno na obywateli polskich, jak i cudzoziemców.

Jeśli chodzi o wzrost wydatków na świadczenia rodzinne, przy założeniu, że dodatkowo 10 tys. obywateli państw trzecich otrzymałoby takie świadczenia, wzrost wydatków budżetu państwa na ten cel można by oszacować na ok. 23 mln zł rocznie. Ewentualny wzrost liczby świadczeniobiorców świadczeń rodzinnych, który wynikałby z rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do świadczeń rodzinnych o ww. grupę beneficjentów – przy jednoczesnej konieczności spełnienia ww. ograniczeń w ich nabywaniu – nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa na ten cel ponad kwotę (limit) środków zaplanowanych na ten cel w budżecie państwa na dany rok, tzn. ponad limit środków zaplanowanych na ten cel w budżetach poszczególnych wojewodów w rozdziale 85212 klasyfikacji budżetowej – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego” oraz ponad limit środków ze stosownej rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonych na uzupełnienie potencjalnych niedoborów m.in. na sfinansowanie świadczeń rodzinnych. Kwota środków na świadczenia rodzinne, zaplanowana w budżecie państwa na 2013 r., zapewnia realizację wypłat tych świadczeń po uwzględnieniu zmian w art. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Szacunek wzrostu wydatków na renty socjalne może być dokonany w oparciu o następujące dane. W 2011 r. rentę socjalną pobierało ok. 252 tys. osób, co stanowi 0,6% ludności Polski. Jeśli ten wskaźnik zastosuje się do ww. liczby 124 tys. cudzoziemców, liczba cudzoziemców uprawnionych do renty socjalnej wyniosłaby 774 osoby, a roczne wydatki na renty socjalne dla tych osób wyniosłyby ok. 500 tys. zł. Jednakże ze względu na warunki przyznania renty socjalnej (całkowita niezdolność do pracy z uwagi na naruszenie sprawności organizmu powstałe przed 18 rokiem życia lub w okresie nauki w szkole lub szkole wyższej) uprawnienie do renty socjalnej mogą nabyć raczej członkowie rodzin towarzyszący cudzoziemcom przybywającym do Polski

w celu wykonywania pracy. Liczba członków rodzin towarzyszących cudzoziemcom jest trudna do oszacowania, można jednak przyjąć, że nie będzie przekraczać 30% liczby wszystkich cudzoziemców uzyskujących prawo pobytu, z którym związana jest możliwość wykonywania pracy. W uproszczeniu można więc przyjąć, że wydatki na renty socjalne dla nowej grupy cudzoziemców nie będą przekraczać kwoty 150 tys. zł rocznie. Taki wzrost wysokości wydatków z budżetu państwa na ten cel nie spowoduje przekroczenia limitu wydatków określonego w ustawach budżetowych na kolejne lata. Jeśli chodzi o inne działy zabezpieczenia społecznego, prawo polskie zapewnia wszystkim pracownikom równe traktowanie, a więc nie zachodzi potrzeba zmiany przepisów w celu ich dostosowania do dyrektywy oraz ponoszenia dodatkowych wydatków na świadczenia z ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Uwzględniając proporcję szacowanej liczby cudzoziemców bezrobotnych (5830) do wszystkich osób bezrobotnych (1 982 676)⁴⁾, można przyjąć, że liczba osób korzystających z usług doradztwa świadczonych przez urzędy pracy wzrośnie o 0,29%. Taka skala wzrostu w skali kraju nie wpłynie na funkcjonowanie urzędów pracy, chociaż urzędy w miastach przyciągających największą liczbę cudzoziemców (jak Warszawa, a w znacznie mniejszym stopniu Wrocław, Lublin, Kraków, Gdańsk i Katowice) mogą odczuć nieco większy wzrost obciążenia pracą.

(Źródło: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Zdrowia,
Ministerstwo Edukacji Narodowej)

B. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 31 projektu

Koszty zapewnienia opieki medycznej w przypadku cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i którego ze względu na jego stan zdrowia nie przekazano do państwa trzeciego, są finansowane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej. Przedmiotowe koszty będą finansowane z budżetu państwa wyłącznie w przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu potwierdzającego posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) lub podróznego ubezpieczenia medycznego,

⁴⁾ Stan wg informacji sygnałnej grudzień 2011
http://www.psz.praca.gov.pl/_files_/stat_files/strukt_1112_.zip

ważnego przez okres planowanego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przypadku gdy cudzoziemiec nie posiada środków finansowych lub posiadane przez cudzoziemca środki będą niewystarczające. Skutki finansowe projektowanej regulacji zostały oszacowane na ok. 10 000 zł. Przyjęto, iż rocznie może wystąpić 10 przypadków konieczności zapewnienia opieki medycznej cudzoziemcom, o których mowa w art. 31 projektowanej ustawy. Koszt zapewnienia jednemu cudzoziemcowi opieki medycznej może wynosić od 50 zł do 1 500,00 zł, w zależności od rodzaju udzielonych świadczeń zdrowotnych. Przyjęta wysokość kosztów zapewnienia opieki medycznej obejmuje w szczególności opiekę lekarską, opiekę pielęgniarki i interwencję pogotowia ratunkowego. Ww. koszty zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków ustalonego na dany rok z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

C. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 44 ust. 2 projektu

Do pobierania odcisków linii papilarnych w celu zamieszczenia ich w zezwoleniu na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego wykorzystane będą posiadane już przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych skanery Dermalog wykorzystywane do pobierania danych biometrycznych przy paszportach. W związku z tym, że przyjmowanie wniosków odbywa się w większej liczbie stanowisk, konieczne jest wyposażenie tych stanowisk w nowe skanery. Wg szacunków MSZ zakupionych będzie 15 sztuk, co stanowi kwotę ok. 14 000 euro tj. ok. 60 000 zł. Dodatkowo MSZ musi ponieść koszty przystosowania systemu Wiza-Konsul do obsługi biometrii przy sprawach dotyczących zezwoleń na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego. Wartość tej usługi jest trudna do określenia. Według wstępnych szacunków MSZ będzie to kwota w wysokości co najmniej 60 000 zł. Ww. koszty zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków ustalonego na dany rok z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zagranicznych.

(Źródło: Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

D. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 304 ust. 5 i 6 projektu

Koszty zapewnienia opieki medycznej w przypadku cudzoziemca, którego ze względu na stan zdrowia nie przekazano do państwa trzeciego, są finansowane z budżetu

państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej. Skutki finansowe projektowanej regulacji zostały oszacowane na ok. 10 000 zł. Przyjęto, iż rocznie może wystąpić 10 przypadków konieczności zapewnienia opieki medycznej cudzoziemcom, o których mowa w art. 304 ust. 1 pkt 9 projektowanej ustawy. Koszt zapewnienia jednemu cudzoziemcowi opieki medycznej może wynosić od 50 zł do 1 500,00 zł, w zależności od rodzaju udzielonych świadczeń zdrowotnych. Przyjęta wysokość kosztów zapewnienia opieki medycznej obejmuje w szczególności opiekę lekarską, opiekę pielęgniarki i interwencję pogotowia ratunkowego.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

E. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 334 projektu

Zgodnie z art. 334 ust. 1 projektu przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom będą mogli być obecni jako obserwatorzy w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony, podejmowanych w związku z przymusowym wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. W takim przypadku koszty przejazdu nie więcej niż dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, będą finansowane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej. Wprowadzenie takiej regulacji nie wywoła dodatkowych skutków finansowych, gdyż zadanie to będzie realizowane z wykorzystaniem istniejących sił i środków, a ww. koszty zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków ustalonego na dany rok z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

F. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 470 projektu w zakresie zmian w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej

Wprowadzenie do ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.) zadania polegającego na rozpoznawaniu,

zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw określonych w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 8 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny nie wywoła dodatkowych skutków finansowych, gdyż nowe zadania będą realizowane z wykorzystaniem istniejących sił i środków, a ww. koszty zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków ustalonego na dany rok z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Z kolei koszty związane z utworzeniem ośrodków zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków ustalonego w danym roku dla części 42-Sprawy wewnętrzne, bez konieczności jego dodatkowego zwiększania, w tym także w ramach limitu na wynagrodzenia.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

G. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 474 projektu ustawy w zakresie zmian w art. 94a ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Według danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Polsce przebywa około 2–3 cudzoziemców rocznie, mających status osób będących ofiarami handlu ludźmi. Średni koszt kształcenia jednej osoby w szkole ponadgimnazjalnej wynosi około 5000 zł rocznie. Tym samym obciążenie dla budżetu państwa wyniesie około 15 000 zł rocznie i zostanie sfinansowane w ramach limitu wydatków ustalonego na dany rok budżetowy dla części 82 budżetu państwa – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (w zakresie części oświatowej).

(Źródło: Ministerstwo Edukacji Narodowej)

H. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 475 projektu w zakresie zmian w ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego

Zakłada się, że po wejściu w życie niniejszej ustawy nie nastąpi wzrost wydatków z tytułu ulgi 100% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego w czasie wykonywania czynności służbowych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej. Koszty korzystania z przedmiotowej ulgi w ramach czynności związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji, realizowanych na szlakach komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym, będą utrzymane na poziomie dotychczasowych kosztów

związanych z ulgami wykorzystywanymi przy ochronie szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym. Planuje się bowiem utrzymanie podobnej liczby funkcjonariuszy uprawnionych do ulgowych przejazdów środkami transportu zbiorowego w związku z wykonywaniem czynności służbowych. Zmiana w tym zakresie służy racjonalizacji wydatków.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

I. Ocena skutków regulacji dotycząca art. 495 projektu w zakresie zmian w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej

W związku z połączeniem w jedną procedurę dwóch dotychczas odrębnie przeprowadzanych procedur dotyczących zezwolenia na pracę i zezwolenia pobytowego, proponuje się podwyższenie opłaty skarbowej z 340 zł na 440 zł. W latach ubiegłych liczba cudzoziemców, którym udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w celu wykonywania pracy, kształtowała się następująco: w 2010 r. – 11 655, w 2011 r. – 11 876, w 2012 r. – 11 569. Przy założeniu, że rocznie średnio ok. 11 700 cudzoziemcom będzie udzielane zezwolenie na pobyt i pracę zgodnie z projektowanymi zmianami, dochody w tym zakresie wzrosną o 1 170 000 zł (11 700 x 100 zł = 1 170 000 zł).

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

J. Ocena skutków finansowych wynikających z rezygnacji z regulacji umożliwiającej uzależnienie przekroczenia granicy przez cudzoziemca od uiszczenia przez niego opłaty związanej z wjazdem na terytorium RP

Przepis stanowiący, że przekroczenie granicy przez cudzoziemca może być uzależnione od uiszczenia przez niego opłaty związanej z wjazdem na terytorium RP, jeżeli wymaga tego zachowanie zasady wzajemności w stosunkach z innymi krajami, został usunięty w wyniku uwzględnienia uwagi Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach uzgodnień międzyresortowych. MSZ stał na stanowisku, iż przepis jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej. Dokonując oceny skutków finansowych rezygnacji z tej regulacji należy wyjaśnić, że przepis nigdy nie był stosowany, w związku z czym wpływy do budżetu państwa nie ulegną zmianie.

W pozostałym zakresie wejście w życie proponowanych w projekcie ustawy rozwiązań odnoszących się do ustawy o cudzoziemcach oraz zmian w innych ustawach, będących konsekwencją rozwiązań zaproponowanych w ustawie o cudzoziemcach, nie spowoduje

zmiany poziomu wydatków w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, do której to zmiany odnosi się art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Wszelkie zadania będą finansowane na dotychczasowych zasadach, z tych samych części budżetu państwa, z których są finansowane na podstawie obowiązujących przepisów. Jednorazowe koszty związane z działaniami dostosowawczymi, np. dokonanie nowych tłumaczeń pouczeń dla cudzoziemców o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących im prawach i obowiązkach, zmiana nazwy „Areszt w celu wydalenia” na „Areszt dla cudzoziemców” czy zakup sprzętu oraz oprogramowania do elektronicznego pobierania odcisków palców, zostaną pokryte ze środków będących w posiadaniu dysponentów poszczególnych części budżetu, bez konieczności ich zwiększenia. W przypadku gdyby któreś z zadań wymagało jednak poniesienia większych kosztów, ich finansowanie będzie odbywało się poprzez ograniczenie innych wydatków, tak aby nie nastąpiła zmiana poziomu wydatków.

PODSUMOWANIE

Wejście w życie nowej ustawy o cudzoziemcach nie będzie wiązało się ze zmianą poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów. Wdrożenie proponowanych rozwiązań nie będzie angażowało dodatkowych środków budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego ponad te, które są angażowane na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w jakiegokolwiek fazie realizacji omawianego przedsięwzięcia, tak – w części 42 – Sprawy wewnętrzne, jak i poza nią, a w konsekwencji nie będzie generowało zwiększenia kosztów wymagającego dodatkowych środków z budżetu państwa.

ZESTAWIENIE DANYCH STATYSTYCZNYCH

Przedstawione poniżej informacje dotyczące danych statystycznych stanowią dane średnioroczne.

Dane statystyczne dotyczące:

- liczby cudzoziemców ubiegających się o wjazd oraz tych, którym tego wjazdu odmówiono, wraz ze wskazaniem przyczyny odmowy

Liczba przekroczeń granicy państwowej przez cudzoziemców w celu wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – ok. 10 763 870.

Liczba wydanych decyzji o odmowie wjazdu na terytorium RP – ok. 22 047.

Przyczyny odmów wjazdu:

- nie posiada ważnego dokumentu / ważnych dokumentów podróży – ok. 152,
- posiada sfałszowany / podrobiony / przerobiony dokument podróży – ok. 22,
- nie posiada ważnej wizy lub dokumentu pobytowego – ok. 9477,
- posiada sfałszowaną / podrobioną / przerobioną wizę – ok. 22,
- nie posiada odpowiedniej dokumentacji uzasadniającej cel i warunki pobytu – ok. 5835,
- przebywał(-a) już przez trzy miesiące w okresie sześciomiesięcznym na terytorium Państw Członkowskich Unii Europejskiej – ok. 78,
- nie posiada wystarczających środków utrzymania w odniesieniu do okresu i formy pobytu lub środków na powrót do państwa pochodzenia lub tranzytu – ok. 3550,
- jest osobą, wobec której dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu w SIS – ok. 584,
- jest osobą, wobec której dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu w rejestrze krajowym – ok. 448,
- jest uważany(-a) za stanowiącego(-cą) zagrożenie porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego, zdrowia publicznego lub stosunków międzynarodowych jednego lub więcej Państw Członkowskich Unii Europejskiej – ok. 57,
- posiada podrobione lub sfałszowane zezwolenie / nie posiada zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego – ok. 209,
- dane cudzoziemca zamieszczone są w SIS do celów odmowy wjazdu (posiadacze zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego) – ok. 179,
- dane cudzoziemca zamieszczone są w wykazie do celów odmowy wjazdu (posiadacze zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego) – ok. 12,
- wykorzystał(-a) dopuszczalny czas pobytu na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego – ok. 1422.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

- liczby zatrzymanych cudzoziemców, którzy przekroczyli granicę wbrew przepisom, w tym odprowadzonych niezwłocznie do granicy

Liczba zatrzymanych cudzoziemców w trybie ustawy o cudzoziemcach za usiłowanie lub przekroczenie granicy państwowej wbrew przepisom – ok. 788.

Liczba wykonanych przekazania w trybie umowy o readmisji (readmisja uproszczona) – ok. 171.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

- liczby cudzoziemców zamieszkujących w strefie przygranicznej państw, z którymi Polska zawarła umowę o małym ruchu granicznym oraz liczby przyznanych zezwoleń, odmów przyznania zezwolenia oraz unieważnień zezwoleń na przekraczanie granicy w małym ruchu granicznym

Rzeczpospolita Polska jest w chwili obecnej stroną umów o małym ruchu granicznym z Rosją, Białorusią i Ukrainą. Umowa zawarta z Białorusią nie weszła dotychczas w życie. Terytorium ukraińskiej strefy przygranicznej jest zamieszkane przez ok. 1 milion mieszkańców, białoruskiej – ok. 1,1 miliona mieszkańców, a rosyjskiej (obwód kaliningradzki) – ok. 940 tys. mieszkańców. W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. polska służba konsularna wydawała zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego wyłącznie na obszarze Ukrainy. Konsulaty we Lwowie i Łucku wydały w tym okresie 40 217 zezwoleń (odpowiednio: 30 960 i 9 257), a w 212 przypadkach odmówiły wydania zezwolenia (odpowiednio: 185 i 27).

(Źródło: Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. unieważniono 178 zezwoleń na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

- liczby wydanych wiz (krajowych oraz Schengen) według celu wjazdu, liczby odmów wydania wize, wraz z podaniem powodu, a także liczby wydanych zgód oraz odmów na przedłużenie okresu ważności wize lub okresu pobytu oraz liczby cofniętych i unieważnionych wiz

Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych wiz (z podziałem na wize Schengen i krajowe oraz na cele wydania) zawiera załącznik nr 1 do OSR.

Dane statystyczne dotyczące liczby odmów wydania wize zawiera załącznik nr 2 do OSR.

Dane statystyczne dotyczące liczby cofniętych i unieważnionych wiz zawiera załącznik nr 3 do OSR.

(Źródło: Ministerstwo Spraw Zagranicznych)

- liczby wydanych zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony według typów
- Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony zawiera załącznik nr 4 do OSR.

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

- liczby wydanych zezwoleń na osiedlenie się i zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE

Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zezwoleń na osiedlenie się zawiera załącznik nr 5 do OSR.

Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE zawiera załącznik nr 6 do OSR.

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

- liczby odmów wydania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się i zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub cofnięć tych zezwoleń wraz z podaniem powodu

Dane statystyczne dotyczące liczby osób, wobec których wydano negatywne decyzje w sprawach o zamieszkanie na czas oznaczony, osiedlenie się oraz pobyt rezydenta długoterminowego UE, zawiera załącznik nr 7 do OSR.

Dane statystyczne dotyczące liczby osób, wobec których wydano decyzje o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, osiedlenie się oraz pobyt rezydenta długoterminowego UE, zawiera załącznik nr 8 do OSR.

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

- liczby przeprowadzonych kontroli legalności pobytów cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Dane w zakresie dotyczącym działania Straży Granicznej:

Liczba przeprowadzonych kontroli legalności pobytu na terytorium RP – ok. 6423.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

Dane w zakresie dotyczącym działania Służby Celnej:

Liczba przeprowadzonych kontroli przez funkcjonariuszy celnych komórek zwalczania przestępczości – ok. 45.

(Źródło: Służba Celna)

- liczby wydanych decyzji o wydaleniu cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia tego terytorium
- Dane statystyczne dotyczące liczby osób, w stosunku do których wojewodowie wydali decyzje o wydaleniu z terytorium RP, zawiera załącznik nr 9 do OSR.

Dane statystyczne dotyczące liczby osób, wobec których wydano decyzję o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium RP, zawiera załącznik nr 10 do OSR.

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

- liczby wykonań decyzji o wydaleniu cudzoziemca, wydanych przez organy innych państw członkowskich UE

Liczba wykonanych decyzji o wydaleniu cudzoziemca, wydanych przez organ innego państwa członkowskiego – ok. 1.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

- Wysokość kosztów dokonania wydaleń cudzoziemców, wraz z wskazaniem źródeł ich pokrycia

Koszty ponoszone przez Straż Graniczną:

łącznie – ok. 1 728 169,17 zł,

dofinansowanie z Unii Europejskiej (75%) – ok. 1 296 126,88 zł,

udział własny Straży Granicznej (25%) – ok. 432 042,29 zł.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

Dane statystyczne dotyczące wysokości kosztów wydalenia cudzoziemców orzekanych przez wojewodów w decyzji:

Koszty wydalenia orzekane w decyzjach wojewodów wynoszą około 989 345,93 zł, z czego około 936 760,47 zł ponosi Skarb Państwa z uwagi na małą ściągalność ww. należności finansowych od zobowiązanych podmiotów, tj. od cudzoziemca, zapraszającego lub pracodawcy.

(Źródło: Urzędy wojewódzkie)

- liczby wydanych zgód na pobyt tolerowany, odmów wydania zgody oraz cofnięć zgody

Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zgód na pobyt tolerowany, odmów wydania zgody oraz cofnięć zgody zawiera załącznik nr 11 do OSR.

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

- liczby zatrzymań cudzoziemców, umieszczeń w strzeżonych ośrodkach i zastosowań aresztu dla cudzoziemców

Liczba zatrzymanych cudzoziemców w trybie ustawy o cudzoziemcach – ok. 3666, w tym umieszczonych w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców – ok. 711 oraz osadzonych w aresztach w celu wydalenia – ok. 44.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

- liczby strzeżonych ośrodków oraz aresztów dla cudzoziemców, ich wielkość oraz liczby przebywających w nich cudzoziemców, a także informacji o kosztach ich funkcjonowania

Liczba strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców – 6 (liczba miejsc dla cudzoziemców we wszystkich – 650), liczba aresztów w celu wydalenia – 6 (liczba miejsc dla cudzoziemców we wszystkich – 124).

Liczba cudzoziemców:

- umieszczanych (przyjętych) w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców – 1048,
- w aresztach w celu wydalenia – 61.

Roczny koszt utrzymania ośrodków strzeżonych (6 ośrodków) to ok. 250 000–300 000 zł – na każdy z ośrodków. Są to jednak koszty, które nie uwzględniają wydatków na usługi tłumaczy (ok. 70 000 zł rocznie) oraz opieki medycznej udzielanej cudzoziemcom – badań, leczenia (także szpitalnego), lekarstw (150 000–200 000 zł rocznie) – jak również kosztów doprowadzeń, kosztów osobowych funkcjonariuszy i pracowników.

(Źródło: Komenda Główna Straży Granicznej)

- kosztów funkcjonowania systemów informatycznych w zakresie rejestrów cudzoziemców i ewidencji zaproszeń

RODZAJ PONOSZONYCH WYDATKÓW	KOSZT
Aplikacja:	ok. 2 441 550 zł brutto
Sprzęt:	ok. 15 932 190 zł brutto
Roczne utrzymanie systemu:	ok. 150 000 zł brutto
RAZEM:	ok. 18 523 740 zł brutto

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)

- liczby cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany – ok. 11 845 (Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców)
- kosztów wydawania dokumentów cudzoziemcom i źródeł ich pokrycia
 - zaproszenia – ok. 303 030 zł;
 - karta pobytu – ok. 1 934 681,76 zł;
 - zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego – ok. 1 421 696,44 zł;
 - polski dokument podróży dla cudzoziemca – ok. 86 236,92 zł;
 - tymczasowy polski dokument podróży – ok. 734,72 zł;
 - polski dokument tożsamości – ok. 576 zł;
 - dokument „zgoda na pobyt tolerowany” – jest dokumentem nowym, który będzie wydawany na blankiecie ujednoliconym. W 2012 r. cudzoziemcom, którzy posiadali zgodę na pobyt tolerowany, wydano 618 kart pobytu (w tym 369 wydanych na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Zakładając, że dokument ujednolicony będzie zawierał mikroprocesor oraz zabezpieczenia zbliżone do zabezpieczeń kart pobytu, przy zamówieniu przez Centrum Personalizacji Dokumentów nakładu blankietów zbliżonego do kart pobytu, koszt jednostkowy blankietu będzie wynosił ok. 36 zł brutto. Przy założeniu, że ilości wydawanych dokumentów pozostaną takie same jak w roku 2012, roczny szacunkowy koszt zakupu blankietów dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” wyniesie 22 248 zł (36 zł brutto x 618 = 22 248).

Podane kwoty nie uwzględniają niemożliwych do oszacowania kosztów personalizacji dokumentów.

Wydatki związane z wydawaniem i personalizacją dokumentów zostaną pokryte z budżetu państwa, z części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest Minister Spraw Wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Dyrektora Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

(Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców i Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych)

- liczby osób oskarżonych oraz skazanych za zabór lub przywłaszczenie dokumentów wydawanych cudzoziemcom oraz liczby osób odpowiedzialnych za wykroczenia przewidziane w obecnym stanie prawnym

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. w Krajowym Rejestrze Karnym odnotowano 5 skazań za przestępstwo zaboru lub przywłaszczenia dokumentów wydawanych cudzoziemcom (art. 147 ustawy o cudzoziemcach). Odnośnie do osób ukaranych za wykroczenia na podstawie art. 148 ustawy o cudzoziemcach należy wskazać, że zgodnie z ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 654), w Krajowym Rejestrze Karnym gromadzi się wyłącznie przypadki ukarania za wykroczenia, w których orzeczono karę aresztu. Natomiast sankcją przewidzianą za wykroczenia określone w art. 148 ustawy o cudzoziemcach jest wyłącznie kara grzywny.

(Źródło: Ministerstwo Sprawiedliwości)

W zakresie spraw, w których w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. oskarżono o popełnienie przestępstwa z art. 147 ustawy o cudzoziemcach, należy wskazać, że:

- a) średni wskaźnik zagrożenia przestępstwem na 100 tys. ludności 0,1,
- b) liczba postępowań wszczętych po raz pierwszy – 24,
- c) liczba postępowań zakończonych – 23,
- d) liczba przestępstw stwierdzonych – 22,
- e) liczba pokrzywdzonych przestępstwem – 20.

(Źródło: Komenda Główna Policji)

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Ustawa zapewni uporządkowanie i uproszczenie dotychczas obowiązujących rozwiązań dotyczących wjazdu i pobytu cudzoziemców, w tym wprowadzenie nowej instytucji wspólnego zezwolenia na pobyt i pracę. W ten sposób ułatwi pracodawcom

pozyskiwanie pracowników spoza UE, a cudzoziemcom spoza UE – podejmowanie pracy. Nie spowoduje jednak wzmożonego napływu pracowników spoza UE na rynek pracy. Tak więc wpływ ustawy na rynek pracy będzie nieznaczny.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionalny.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO OSR

załącznik nr 1 – Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych wiz (z podziałem na wize Schengen i krajowe oraz na cele wydania)

załącznik nr 2 – Dane statystyczne dotyczące liczby odmów wydania wizey

załącznik nr 3 – Dane statystyczne dotyczące liczby cofniętych i unieważnionych wiz

załącznik nr 4 – Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony

załącznik nr 5 – Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zezwoleń na osiedlenie się

załącznik nr 6 – Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE

załącznik nr 7 – Dane statystyczne dotyczące liczby osób, wobec których wydano negatywne decyzje w sprawach o zamieszkanie na czas oznaczony, osiedlenie się oraz pobyt rezydenta długoterminowego UE

załącznik nr 8 – Dane statystyczne dotyczące liczby osób, wobec których wydano decyzje o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, osiedlenie się oraz pobyt rezydenta długoterminowego UE

załącznik nr 9 – Dane statystyczne dotyczące liczby osób, w stosunku do których wojewodowie wydali decyzje o wydaleniu z terytorium RP

załącznik nr 10 – Dane statystyczne dotyczące liczby osób, wobec których wydano decyzję o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium RP

załącznik nr 11 – Dane statystyczne dotyczące liczby wydanych zgód na pobyt tolerowany, odmów wydania zgody oraz cofnięć zgody

**STATYSTYKA PODJĘTYCH DECYZJI DLA WIZ C I D
W PODZIALE NA CEL WYDANIA WIZY, OBYWATELSTWO
APLIKUJĄCYCH**

Nazwa placówki: **WSZYSTKIE**

Cel wydania: **WSZYSTKIE**

Rodzaj decyzji: **UDZIELENIE WIZY**

Obywatelstwo: **WSZYSTKIE**

Obywatelstwo	Cel wydania	C	D	Razem C i D
		Ilość	Ilość	
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	01	8	0	8
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	02	20	0	20
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	03	31	0	31
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	04	8	0	8
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	08	2	1	3
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	09	4	0	4
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	15	7	3	10
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	20	1	0	1
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE razem		81	4	85
AFGANISTAN	01	23	0	23
AFGANISTAN	02	75	4	79
AFGANISTAN	04	20	0	20
AFGANISTAN	07	0	2	2
AFGANISTAN	08	9	0	9
AFGANISTAN	09	355	5	360
AFGANISTAN	10	1	8	9
AFGANISTAN	11	1	0	1
AFGANISTAN	12	0	2	2
AFGANISTAN	13	10	13	23
AFGANISTAN	15	1	0	1
AFGANISTAN	16	0	2	2
AFGANISTAN	DP	3	0	3
AFGANISTAN razem		498	36	534
ALBANIA	01	1	0	1

ALBANIA	02	61	6	67
ALBANIA	04	1	0	1
ALBANIA	07	1	1	2
ALBANIA	08	1	0	1
ALBANIA	09	2	0	2
ALBANIA	10	0	46	46
ALBANIA	11	0	2	2
ALBANIA	18	2	1	3
ALBANIA razem		69	56	125
ARMENIA	01	350	0	350
ARMENIA	02	557	66	623
ARMENIA	03	180	1	181
ARMENIA	04	204	7	211
ARMENIA	06	6	0	6
ARMENIA	07	3	83	86
ARMENIA	08	400	3	403
ARMENIA	09	111	0	111
ARMENIA	10	2	8	10
ARMENIA	11	74	1	75
ARMENIA	12	69	14	83
ARMENIA	13	2	2	4
ARMENIA	14	11	2	13
ARMENIA	15	5	0	5
ARMENIA	16	10	11	21
ARMENIA	17	3	1	4
ARMENIA	18	41	4	45
ARMENIA	19	4	0	4
ARMENIA	20	135	7	142
ARMENIA	23	0	1	1
ARMENIA	DP	1	0	1
ARMENIA	TR	9	0	9
ARMENIA razem		2177	211	2388
ANGOLA	01	106	0	106
ANGOLA	02	76	3	79
ANGOLA	03	15	0	15
ANGOLA	04	2	0	2
ANGOLA	08	10	0	10
ANGOLA	09	18	0	18
ANGOLA	10	5	39	44
ANGOLA	11	5	0	5
ANGOLA	12	0	1	1
ANGOLA	13	0	1	1
ANGOLA	15	2	0	2
ANGOLA	16	1	0	1
ANGOLA	DP	2	0	2

ANGOLA razem		242	44	286
PALESTYNA	01	45	0	45
PALESTYNA	02	73	2	75
PALESTYNA	03	9	0	9
PALESTYNA	04	16	1	17
PALESTYNA	07	0	3	3
PALESTYNA	08	29	0	29
PALESTYNA	09	3	2	5
PALESTYNA	10	0	11	11
PALESTYNA	11	4	0	4
PALESTYNA	12	1	1	2
PALESTYNA	13	6	0	6
PALESTYNA	15	2	0	2
PALESTYNA	16	1	0	1
PALESTYNA	18	2	0	2
PALESTYNA	20	1	0	1
PALESTYNA	DP	1	0	1
PALESTYNA razem		193	20	213
ARGENTYNA	01	1	0	1
ARGENTYNA	02	0	6	6
ARGENTYNA	07	0	17	17
ARGENTYNA	10	0	6	6
ARGENTYNA	12	1	1	2
ARGENTYNA	14	0	1	1
ARGENTYNA	18	0	1	1
ARGENTYNA	20	0	4	4
ARGENTYNA razem		2	36	38
SAMOA	DP	1	0	1
SAMOA razem		1	0	1
AUSTRALIA	01	0	2	2
AUSTRALIA	02	0	10	10
AUSTRALIA	03	0	1	1
AUSTRALIA	07	1	54	55
AUSTRALIA	10	1	1	2
AUSTRALIA	12	0	2	2
AUSTRALIA	16	1	1	2
AUSTRALIA	17	0	1	1
AUSTRALIA	18	0	7	7
AUSTRALIA	20	0	3	3
AUSTRALIA	DP	0	2	2
AUSTRALIA razem		3	84	87
AZERBEJDŻAN	01	123	0	123
AZERBEJDŻAN	02	126	1	127
AZERBEJDŻAN	03	228	21	249
AZERBEJDŻAN	04	291	2	293
AZERBEJDŻAN	06	32	0	32

AZERBEJDŽAN	07	11	18	29
AZERBEJDŽAN	08	217	0	217
AZERBEJDŽAN	09	89	0	89
AZERBEJDŽAN	10	21	27	48
AZERBEJDŽAN	11	86	1	87
AZERBEJDŽAN	12	11	4	15
AZERBEJDŽAN	13	33	0	33
AZERBEJDŽAN	14	1	0	1
AZERBEJDŽAN	15	8	1	9
AZERBEJDŽAN	16	0	2	2
AZERBEJDŽAN	18	14	1	15
AZERBEJDŽAN	20	35	2	37
AZERBEJDŽAN	23	0	3	3
AZERBEJDŽAN	24	0	2	2
AZERBEJDŽAN	25	0	3	3
AZERBEJDŽAN	SL	1	1	2
AZERBEJDŽAN razem		1327	89	1416
BOŠNIA I HERCEGOWINA	01	2	0	2
BOŠNIA I HERCEGOWINA	02	5	15	20
BOŠNIA I HERCEGOWINA	03	2	1	3
BOŠNIA I HERCEGOWINA	04	5	0	5
BOŠNIA I HERCEGOWINA	05	0	1	1
BOŠNIA I HERCEGOWINA	06	0	53	53
BOŠNIA I HERCEGOWINA	07	0	32	32
BOŠNIA I HERCEGOWINA	08	2	0	2
BOŠNIA I HERCEGOWINA	09	5	3	8
BOŠNIA I HERCEGOWINA	10	0	1	1
BOŠNIA I HERCEGOWINA	11	3	0	3
BOŠNIA I HERCEGOWINA	12	2	3	5
BOŠNIA I HERCEGOWINA	13	1	2	3
BOŠNIA I HERCEGOWINA	18	1	2	3
BOŠNIA I HERCEGOWINA	DP	6	0	6
BOŠNIA I HERCEGOWINA	TR	4	0	4
BOŠNIA I HERCEGOWINA razem		38	113	151
BANGLADESZ	01	31	0	31
BANGLADESZ	02	48	0	48
BANGLADESZ	04	20	0	20
BANGLADESZ	07	0	6	6
BANGLADESZ	08	11	0	11
BANGLADESZ	09	1	0	1
BANGLADESZ	10	6	7	13
BANGLADESZ	11	2	0	2
BANGLADESZ	12	0	3	3
BANGLADESZ	16	0	3	3
BANGLADESZ	20	1	0	1

BANGLADESZ razem		120	19	139
BURKINA FASO (GÓRNA WOLTA)	01	1	0	1
BURKINA FASO (GÓRNA WOLTA)	08	7	0	7
BURKINA FASO (GÓRNA WOLTA) razem		8	0	8
BULGARIA	03	1	0	1
BULGARIA	08	1	0	1
BULGARIA	12	0	1	1
BULGARIA razem		2	1	3
BAHRAJN	01	14	0	14
BAHRAJN	02	13	0	13
BAHRAJN	03	55	0	55
BAHRAJN	04	6	0	6
BAHRAJN	08	1	0	1
BAHRAJN	09	4	0	4
BAHRAJN	11	15	0	15
BAHRAJN	20	4	0	4
BAHRAJN razem		112	0	112
BURUNDI	02	1	0	1
BURUNDI	03	3	0	3
BURUNDI	08	2	0	2
BURUNDI	09	3	0	3
BURUNDI	10	0	1	1
BURUNDI	12	0	1	1
BURUNDI	13	1	0	1
BURUNDI razem		10	2	12
BENIN (DAHOMI)	02	5	0	5
BENIN (DAHOMI)	04	1	0	1
BENIN (DAHOMI)	20	1	0	1
BENIN (DAHOMI) razem		7	0	7
BOLIWIA	01	6	0	6
BOLIWIA	02	21	1	22
BOLIWIA	04	4	0	4
BOLIWIA	07	0	1	1
BOLIWIA	08	1	0	1
BOLIWIA	09	1	0	1
BOLIWIA	11	0	1	1
BOLIWIA	16	2	0	2
BOLIWIA	23	0	1	1
BOLIWIA razem		35	4	39
BRAZYLIA	01	3	1	4
BRAZYLIA	02	1	3	4
BRAZYLIA	07	2	56	58
BRAZYLIA	10	1	15	16
BRAZYLIA	11	0	2	2

BRAZYLIA	12	0	12	12
BRAZYLIA	14	0	1	1
BRAZYLIA	18	0	10	10
BRAZYLIA	20	1	0	1
BRAZYLIA	SL	0	1	1
BRAZYLIA razem		8	101	109
BHUTAN	08	14	0	14
BHUTAN	10	0	3	3
BHUTAN razem		14	3	17
BOTSWANA	01	1	0	1
BOTSWANA	02	7	0	7
BOTSWANA	03	1	0	1
BOTSWANA	04	4	0	4
BOTSWANA	08	5	0	5
BOTSWANA	10	0	2	2
BOTSWANA	11	0	3	3
BOTSWANA razem		18	5	23
BIALORUŚ	01	24967	2	24969
BIALORUŚ	02	10538	21881	32419
BIALORUŚ	03	7193	418	7611
BIALORUŚ	04	47558	217	47775
BIALORUŚ	05	278	1918	2196
BIALORUŚ	06	195	508	703
BIALORUŚ	07	17	1161	1178
BIALORUŚ	08	31321	3770	35091
BIALORUŚ	09	528	195	723
BIALORUŚ	10	130	1375	1505
BIALORUŚ	11	482	51	533
BIALORUŚ	12	452	188	640
BIALORUŚ	13	22	6	28
BIALORUŚ	14	146	11	157
BIALORUŚ	15	73	17	90
BIALORUŚ	16	10	69	79
BIALORUŚ	17	0	1	1
BIALORUŚ	18	13	0	13
BIALORUŚ	19	270	3	273
BIALORUŚ	20	115727	8868	124595
BIALORUŚ	23	0	6137	6137
BIALORUŚ	24	0	8205	8205
BIALORUŚ	25	0	2	2
BIALORUŚ	DP	26	0	26
BIALORUŚ	SL	8	1	9
BIALORUŚ	TR	1925	0	1925
BIALORUŚ razem		241879	55004	296883
BELIZE	02	1	0	1

BELIZE	04	1	0	1
BELIZE	16	0	1	1
BELIZE	20	1	0	1
BELIZE razem		3	1	4
KANADA	01	2	0	2
KANADA	02	0	13	13
KANADA	04	0	1	1
KANADA	07	1	27	28
KANADA	10	1	151	152
KANADA	11	0	1	1
KANADA	12	1	22	23
KANADA	13	0	1	1
KANADA	14	0	1	1
KANADA	16	1	3	4
KANADA	18	0	9	9
KANADA	20	0	1	1
KANADA	DP	5	0	5
KANADA	SL	0	1	1
KANADA razem		11	231	242
CZARNOGÓRA	02	0	2	2
CZARNOGÓRA	07	0	12	12
CZARNOGÓRA	10	0	3	3
CZARNOGÓRA razem		0	17	17
REPUBLIKA ŚRODKOWOAFRYKAŃSKA	08	1	0	1
REPUBLIKA ŚRODKOWOAFRYKAŃSKA razem		1	0	1
KONGO	01	11	0	11
KONGO	02	8	1	9
KONGO	08	1	0	1
KONGO	09	1	0	1
KONGO	10	0	2	2
KONGO	20	2	0	2
KONGO	DP	2	0	2
KONGO razem		25	3	28
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	01	2	0	2
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	02	12	1	13
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	03	1	0	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	07	0	2	2
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	08	1	0	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	09	1	0	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	10	0	2	2
WYBRZEŻE KOŚCI	11	1	0	1

SŁONIOWEJ				
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	12	0	1	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	13	1	0	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	16	1	0	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ razem		20	6	26
CHILE	02	0	1	1
CHILE	07	0	1	1
CHILE	10	0	1	1
CHILE razem		0	3	3
KAMERUN	01	41	0	41
KAMERUN	02	36	4	40
KAMERUN	03	3	2	5
KAMERUN	04	4	0	4
KAMERUN	07	0	2	2
KAMERUN	08	2	1	3
KAMERUN	09	1	0	1
KAMERUN	10	2	11	13
KAMERUN	12	0	3	3
KAMERUN	14	0	2	2
KAMERUN	15	1	0	1
KAMERUN	16	1	0	1
KAMERUN	17	1	0	1
KAMERUN	20	1	0	1
KAMERUN razem		93	25	118
CHINY	01	1060	0	1060
CHINY	02	549	118	667
CHINY	03	369	4	373
CHINY	04	7186	26	7212
CHINY	05	0	6	6
CHINY	07	21	1609	1630
CHINY	08	812	2	814
CHINY	09	93	6	99
CHINY	10	24	238	262
CHINY	11	200	6	206
CHINY	12	72	138	210
CHINY	13	63	8	71
CHINY	14	25	5	30
CHINY	16	29	11	40
CHINY	17	2	0	2
CHINY	18	46	30	76
CHINY	19	0	1	1
CHINY	20	47	2	49
CHINY	TR	1	0	1
CHINY razem		10599	2210	12809

KOLUMBIA	01	243	2	245
KOLUMBIA	02	209	13	222
KOLUMBIA	03	10	0	10
KOLUMBIA	04	44	1	45
KOLUMBIA	07	4	11	15
KOLUMBIA	08	177	2	179
KOLUMBIA	09	4	0	4
KOLUMBIA	10	3	15	18
KOLUMBIA	11	11	0	11
KOLUMBIA	12	5	5	10
KOLUMBIA	13	1	0	1
KOLUMBIA	14	3	0	3
KOLUMBIA	18	5	12	17
KOLUMBIA	20	3	0	3
KOLUMBIA	DP	1	0	1
KOLUMBIA	TR	17	0	17
KOLUMBIA razem		740	61	801
KOSTARYKA	02	0	1	1
KOSTARYKA	07	0	2	2
KOSTARYKA razem		0	3	3
KUBA	01	17	0	17
KUBA	02	75	0	75
KUBA	03	26	0	26
KUBA	04	8	0	8
KUBA	07	0	4	4
KUBA	08	12	1	13
KUBA	09	3	0	3
KUBA	10	0	2	2
KUBA	11	3	0	3
KUBA	12	2	1	3
KUBA	13	1	0	1
KUBA	14	0	1	1
KUBA	16	1	0	1
KUBA	17	1	0	1
KUBA	20	5	0	5
KUBA	DP	0	2	2
KUBA razem		154	11	165
REPUBLIKA ZIELONEGO PRZYŁĄDKA	01	1	0	1
REPUBLIKA ZIELONEGO PRZYŁĄDKA	02	1	0	1
REPUBLIKA ZIELONEGO PRZYŁĄDKA	08	10	0	10
REPUBLIKA ZIELONEGO PRZYŁĄDKA	12	0	1	1
REPUBLIKA ZIELONEGO PRZYŁĄDKA	17	1	0	1
REPUBLIKA ZIELONEGO		13	1	14

PRZYŁĄDKA razem				
DOMINIKA	02	1	0	1
DOMINIKA razem		1	0	1
DOMINIKANA	01	18	0	18
DOMINIKANA	02	21	1	22
DOMINIKANA	03	2	0	2
DOMINIKANA	04	4	0	4
DOMINIKANA	07	0	2	2
DOMINIKANA	08	6	0	6
DOMINIKANA	10	0	1	1
DOMINIKANA	11	3	0	3
DOMINIKANA	12	1	1	2
DOMINIKANA	18	12	0	12
DOMINIKANA	TR	10	0	10
DOMINIKANA razem		77	5	82
ALGERIA	01	71	0	71
ALGERIA	02	428	1	429
ALGERIA	03	166	0	166
ALGERIA	04	149	0	149
ALGERIA	07	0	6	6
ALGERIA	08	184	0	184
ALGERIA	09	56	4	60
ALGERIA	10	2	5	7
ALGERIA	11	109	0	109
ALGERIA	12	0	5	5
ALGERIA	13	1	0	1
ALGERIA	14	7	1	8
ALGERIA	16	0	25	25
ALGERIA	DP	6	3	9
ALGERIA razem		1179	50	1229
EKWADOR	01	15	0	15
EKWADOR	02	42	2	44
EKWADOR	04	2	1	3
EKWADOR	07	0	1	1
EKWADOR	10	0	3	3
EKWADOR	16	0	1	1
EKWADOR	17	2	0	2
EKWADOR	TR	1	0	1
EKWADOR razem		62	8	70
EGIPT	01	296	2	298
EGIPT	02	498	7	505
EGIPT	03	60	0	60
EGIPT	04	497	4	501
EGIPT	07	0	23	23
EGIPT	08	158	1	159
EGIPT	09	21	0	21

EGIPT	10	2	14	16
EGIPT	11	7	0	7
EGIPT	12	23	13	36
EGIPT	14	19	0	19
EGIPT	15	32	0	32
EGIPT	16	4	2	6
EGIPT	18	40	0	40
EGIPT	19	2	0	2
EGIPT	20	2	0	2
EGIPT	DP	5	0	5
EGIPT	SL	4	0	4
EGIPT	TR	1	0	1
EGIPT razem		1671	66	1737
ERYTREA	01	44	0	44
ERYTREA	02	2	0	2
ERYTREA	04	3	0	3
ERYTREA	08	1	0	1
ERYTREA	12	0	1	1
ERYTREA razem		50	1	51
ETIOPIA	01	15	0	15
ETIOPIA	02	30	4	34
ETIOPIA	03	12	1	13
ETIOPIA	04	12	0	12
ETIOPIA	08	11	0	11
ETIOPIA	09	3	0	3
ETIOPIA	10	1	9	10
ETIOPIA	11	12	0	12
ETIOPIA	13	1	0	1
ETIOPIA	16	1	0	1
ETIOPIA	20	1	0	1
ETIOPIA razem		99	14	113
FIDŹI	01	1	0	1
FIDŹI	02	3	0	3
FIDŹI	03	1	0	1
FIDŹI	08	4	0	4
FIDŹI	13	1	0	1
FIDŹI razem		10	0	10
GABON	02	1	0	1
GABON	11	1	0	1
GABON razem		2	0	2
WIELKA BRYTANIA - OBYWATEL TERYTORIUM ZALEŹNEGO	02	1	0	1
WIELKA BRYTANIA - OBYWATEL TERYTORIUM ZALEŹNEGO	08	1	0	1
WIELKA BRYTANIA - OBYWATEL		2	0	2

TERYTORIUM ZALEŻNEGO razem				
WIELKA BRYTANIA - TERYTORIUM ZAMORSKIE	02	3	0	3
WIELKA BRYTANIA - TERYTORIUM ZAMORSKIE	04	3	0	3
WIELKA BRYTANIA - TERYTORIUM ZAMORSKIE	11	1	0	1
WIELKA BRYTANIA - TERYTORIUM ZAMORSKIE razem		7	0	7
GRENADA	01	1	0	1
GRENADA	02	0	1	1
GRENADA razem		1	1	2
GRUZJA	01	11	0	11
GRUZJA	02	23	2	25
GRUZJA	03	7	0	7
GRUZJA	04	64	5	69
GRUZJA	05	11	78	89
GRUZJA	07	0	6	6
GRUZJA	08	14	0	14
GRUZJA	09	13	0	13
GRUZJA	10	1	3	4
GRUZJA	11	10	0	10
GRUZJA	12	16	12	28
GRUZJA	16	3	0	3
GRUZJA	20	14	3	17
GRUZJA	24	0	1	1
GRUZJA razem		187	110	297
GRUZJA	01	99	0	99
GRUZJA	02	168	11	179
GRUZJA	03	303	0	303
GRUZJA	04	286	6	292
GRUZJA	05	1	326	327
GRUZJA	06	32	3	35
GRUZJA	07	0	23	23
GRUZJA	08	773	2	775
GRUZJA	09	297	0	297
GRUZJA	10	1	32	33
GRUZJA	11	91	2	93
GRUZJA	12	77	22	99
GRUZJA	13	7	4	11
GRUZJA	14	4	0	4
GRUZJA	15	1	1	2
GRUZJA	16	6	0	6
GRUZJA	17	1	4	5
GRUZJA	18	231	17	248

GRUZJA	20	47	6	53
GRUZJA	22	0	1	1
GRUZJA	23	0	5	5
GRUZJA	24	0	5	5
GRUZJA	DP	1	1	2
GRUZJA	TR	2	0	2
GRUZJA razem		2428	471	2899
GHANA	01	17	0	17
GHANA	02	87	2	89
GHANA	03	2	0	2
GHANA	04	5	0	5
GHANA	07	0	2	2
GHANA	08	6	0	6
GHANA	10	0	11	11
GHANA	12	0	2	2
GHANA	13	1	1	2
GHANA	14	0	1	1
GHANA	15	2	0	2
GHANA	16	0	2	2
GHANA	18	0	1	1
GHANA	20	6	0	6
GHANA	TR	1	0	1
GHANA razem		127	22	149
GAMBIA	01	1	0	1
GAMBIA	02	22	0	22
GAMBIA	08	1	0	1
GAMBIA	10	0	1	1
GAMBIA	11	1	0	1
GAMBIA razem		25	1	26
GWINEA	01	8	0	8
GWINEA	02	13	1	14
GWINEA	03	2	0	2
GWINEA	04	1	0	1
GWINEA	10	0	1	1
GWINEA	12	1	0	1
GWINEA	14	2	0	2
GWINEA	15	2	0	2
GWINEA	18	1	0	1
GWINEA	20	5	0	5
GWINEA razem		35	2	37
GWINEA RÓWNIKOWA	03	2	0	2
GWINEA RÓWNIKOWA	10	0	2	2
GWINEA RÓWNIKOWA razem		2	2	4
GEORGIA POŁUDNIOWA I WYSPA SANDWICH POŁUDNIOWY	02	1	0	1

GEORGIA POŁUDNIOWA I WYSPA SANDWICH POŁUDNIOWY razem		1	0	1
GWATEMALA	07	0	9	9
GWATEMALA razem		0	9	9
GWINEA - BISSAU	01	9	0	9
GWINEA - BISSAU	02	3	0	3
GWINEA - BISSAU	10	0	1	1
GWINEA - BISSAU	17	1	0	1
GWINEA - BISSAU razem		13	1	14
GUJANA	01	1	0	1
GUJANA	02	3	0	3
GUJANA	08	1	0	1
GUJANA razem		5	0	5
HONG KONG	10	0	3	3
HONG KONG razem		0	3	3
CHORWACJA	02	0	4	4
CHORWACJA	06	0	4	4
CHORWACJA	07	0	34	34
CHORWACJA	10	2	47	49
CHORWACJA	11	0	1	1
CHORWACJA	12	1	0	1
CHORWACJA razem		3	90	93
HAITI	01	3	0	3
HAITI	02	15	0	15
HAITI	07	1	0	1
HAITI razem		19	0	19
INDONEZJA	01	998	0	998
INDONEZJA	02	44	10	54
INDONEZJA	03	15	0	15
INDONEZJA	04	76	0	76
INDONEZJA	07	0	31	31
INDONEZJA	08	217	1	218
INDONEZJA	09	67	0	67
INDONEZJA	10	2	10	12
INDONEZJA	11	18	0	18
INDONEZJA	12	0	2	2
INDONEZJA	13	26	2	28
INDONEZJA	14	0	4	4
INDONEZJA	15	0	1	1
INDONEZJA	16	0	2	2
INDONEZJA	18	2	0	2
INDONEZJA	20	4	3	7
INDONEZJA	DP	2	0	2
INDONEZJA	SL	1	1	2
INDONEZJA	TR	14	0	14
INDONEZJA razem		1486	67	1553

IZRAEL	01	14	0	14
IZRAEL	02	0	4	4
IZRAEL	04	1	0	1
IZRAEL	07	0	17	17
IZRAEL	08	0	1	1
IZRAEL	09	0	2	2
IZRAEL	10	0	11	11
IZRAEL	14	0	2	2
IZRAEL	20	0	1	1
IZRAEL razem		15	38	53
INDIE	01	757	0	757
INDIE	02	921	35	956
INDIE	03	111	0	111
INDIE	04	2899	16	2915
INDIE	05	0	1	1
INDIE	07	97	208	305
INDIE	08	643	1	644
INDIE	09	80	0	80
INDIE	10	1	99	100
INDIE	11	73	0	73
INDIE	12	28	13	41
INDIE	13	10	1	11
INDIE	14	17	5	22
INDIE	15	4	0	4
INDIE	16	48	3	51
INDIE	17	2	0	2
INDIE	18	5	0	5
INDIE	20	73	41	114
INDIE	DP	4	1	5
INDIE	SL	2	0	2
INDIE	TR	2	0	2
INDIE razem		5777	424	6201
IRAK	01	241	0	241
IRAK	02	336	6	342
IRAK	03	34	0	34
IRAK	04	457	0	457
IRAK	05	1	0	1
IRAK	07	1	6	7
IRAK	08	98	0	98
IRAK	09	49	1	50
IRAK	10	3	18	21
IRAK	11	81	1	82
IRAK	12	0	2	2
IRAK	13	24	16	40
IRAK	14	4	1	5

IRAK	15	212	0	212
IRAK	16	1	3	4
IRAK	20	8	6	14
IRAK	DP	18	9	27
IRAK	SL	3	28	31
IRAK razem		1571	97	1668
IRAN	01	603	1	604
IRAN	02	242	14	256
IRAN	03	255	1	256
IRAN	04	322	5	327
IRAN	05	1	0	1
IRAN	07	3	3	6
IRAN	08	344	0	344
IRAN	09	5	0	5
IRAN	10	6	62	68
IRAN	11	32	3	35
IRAN	12	2	8	10
IRAN	13	1	0	1
IRAN	14	3	0	3
IRAN	15	31	1	32
IRAN	16	4	1	5
IRAN	18	1	0	1
IRAN	20	21	1	22
IRAN	SL	4	1	5
IRAN razem		1880	101	1981
JAMAJKA	01	6	0	6
JAMAJKA	02	36	2	38
JAMAJKA	03	2	0	2
JAMAJKA	04	1	0	1
JAMAJKA	07	3	1	4
JAMAJKA	08	24	1	25
JAMAJKA	09	1	0	1
JAMAJKA	10	0	1	1
JAMAJKA	11	1	0	1
JAMAJKA	13	0	1	1
JAMAJKA	15	6	0	6
JAMAJKA	20	2	0	2
JAMAJKA razem		82	6	88
JORDANIA	01	111	0	111
JORDANIA	02	110	4	114
JORDANIA	03	12	0	12
JORDANIA	04	165	1	166
JORDANIA	07	0	1	1
JORDANIA	08	74	0	74
JORDANIA	09	43	0	43

JORDANIA	10	1	9	10
JORDANIA	11	8	0	8
JORDANIA	12	2	1	3
JORDANIA	13	1	0	1
JORDANIA	14	1	0	1
JORDANIA	15	9	0	9
JORDANIA	16	1	0	1
JORDANIA	18	2	0	2
JORDANIA	20	1	0	1
JORDANIA razem		541	16	557
JAPONIA	03	2	0	2
JAPONIA	07	0	91	91
JAPONIA	10	1	10	11
JAPONIA	12	0	43	43
JAPONIA	13	0	16	16
JAPONIA	14	0	2	2
JAPONIA razem		3	162	165
KENIA	01	44	0	44
KENIA	02	88	3	91
KENIA	03	60	0	60
KENIA	04	60	0	60
KENIA	07	1	9	10
KENIA	08	70	2	72
KENIA	09	16	0	16
KENIA	10	10	19	29
KENIA	11	4	0	4
KENIA	12	0	1	1
KENIA	13	2	0	2
KENIA	16	2	0	2
KENIA	17	1	0	1
KENIA razem		358	34	392
KIRGISTAN	01	327	1	328
KIRGISTAN	02	70	2	72
KIRGISTAN	03	30	0	30
KIRGISTAN	04	94	0	94
KIRGISTAN	05	0	1	1
KIRGISTAN	07	0	25	25
KIRGISTAN	08	112	0	112
KIRGISTAN	09	10	0	10
KIRGISTAN	10	0	15	15
KIRGISTAN	11	5	0	5
KIRGISTAN	12	4	9	13
KIRGISTAN	13	8	0	8
KIRGISTAN	15	1	0	1
KIRGISTAN	18	1	0	1

KIRGISTAN	20	56	1	57
KIRGISTAN	23	0	1	1
KIRGISTAN razem		718	55	773
KAMBODŹA (KAMPUCZA)	02	3	0	3
KAMBODŹA (KAMPUCZA)	08	1	0	1
KAMBODŹA (KAMPUCZA)	10	0	3	3
KAMBODŹA (KAMPUCZA)	16	0	2	2
KAMBODŹA (KAMPUCZA)	18	1	0	1
KAMBODŹA (KAMPUCZA) razem		5	5	10
KIRIBATI	DP	2	0	2
KIRIBATI	SL	2	0	2
KIRIBATI razem		4	0	4
KOMORY	07	1	0	1
KOMORY razem		1	0	1
KOREA PÓLNOCNA (KOREAŃSKA REP.LUDOWO- DEMOKRAT.)	02	1	0	1
KOREA PÓLNOCNA (KOREAŃSKA REP.LUDOWO- DEMOKRAT.)	04	5	0	5
KOREA PÓLNOCNA (KOREAŃSKA REP.LUDOWO- DEMOKRAT.)	07	0	111	111
KOREA PÓLNOCNA (KOREAŃSKA REP.LUDOWO- DEMOKRAT.)	09	14	10	24
KOREA PÓLNOCNA (KOREAŃSKA REP.LUDOWO- DEMOKRAT.)	DP	0	3	3
KOREA PÓLNOCNA (KOREAŃSKA REP.LUDOWO-DEMOKRAT.) razem		20	124	144
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	01	1	0	1
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	02	0	28	28
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	04	0	12	12
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	05	0	2	2
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	07	1	80	81
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	08	1	1	2
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	10	0	110	110
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	11	0	4	4
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	12	0	51	51
KOREA POŁUDNIOWA	13	0	1	1

(REPUBLIKA KOREI)				
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	14	0	1	1
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	16	1	0	1
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI)	20	0	68	68
KOREA POŁUDNIOWA (REPUBLIKA KOREI) razem		4	358	362
KUWEJT	01	372	1	373
KUWEJT	02	92	1	93
KUWEJT	03	51	0	51
KUWEJT	04	8	0	8
KUWEJT	08	11	0	11
KUWEJT	09	15	0	15
KUWEJT	14	2	0	2
KUWEJT	15	1	0	1
KUWEJT	18	0	1	1
KUWEJT	DP	12	0	12
KUWEJT razem		564	3	567
KAZACHSTAN	01	2494	0	2494
KAZACHSTAN	02	433	17	450
KAZACHSTAN	03	267	20	287
KAZACHSTAN	04	848	5	853
KAZACHSTAN	06	50	1	51
KAZACHSTAN	07	0	9	9
KAZACHSTAN	08	337	6	343
KAZACHSTAN	09	170	0	170
KAZACHSTAN	10	39	141	180
KAZACHSTAN	11	121	2	123
KAZACHSTAN	12	187	39	226
KAZACHSTAN	13	10	14	24
KAZACHSTAN	14	54	3	57
KAZACHSTAN	15	15	0	15
KAZACHSTAN	16	0	2	2
KAZACHSTAN	17	1	0	1
KAZACHSTAN	18	49	1	50
KAZACHSTAN	20	714	20	734
KAZACHSTAN	22	0	2	2
KAZACHSTAN	23	0	144	144
KAZACHSTAN	24	0	165	165
KAZACHSTAN	25	0	75	75
KAZACHSTAN	TR	12	0	12
KAZACHSTAN razem		5801	666	6467
LAOS	02	6	0	6
LAOS	04	1	0	1
LAOS	07	5	0	5

LAOS	08	1	0	1
LAOS	10	0	6	6
LAOS razem		13	6	19
LIBAN	01	654	0	654
LIBAN	02	238	0	238
LIBAN	03	12	0	12
LIBAN	04	133	0	133
LIBAN	07	0	11	11
LIBAN	08	58	1	59
LIBAN	09	8	1	9
LIBAN	10	5	4	9
LIBAN	11	3	1	4
LIBAN	12	9	3	12
LIBAN	13	2	0	2
LIBAN	15	2	0	2
LIBAN	16	7	0	7
LIBAN	18	1	0	1
LIBAN	20	11	0	11
LIBAN	DP	5	1	6
LIBAN	TR	2	0	2
LIBAN razem		1150	22	1172
SAINT LUCIA	02	7	0	7
SAINT LUCIA	04	1	0	1
SAINT LUCIA	08	3	0	3
SAINT LUCIA razem		11	0	11
SRI LANKA	01	61	0	61
SRI LANKA	02	53	3	56
SRI LANKA	04	8	2	10
SRI LANKA	07	0	7	7
SRI LANKA	08	6	1	7
SRI LANKA	09	1	0	1
SRI LANKA	10	0	3	3
SRI LANKA	11	2	0	2
SRI LANKA	12	1	0	1
SRI LANKA	16	1	0	1
SRI LANKA	20	3	2	5
SRI LANKA razem		136	18	154
LIBERIA	01	2	0	2
LIBERIA	02	1	2	3
LIBERIA	08	1	0	1
LIBERIA	12	0	1	1
LIBERIA	15	1	0	1
LIBERIA razem		5	3	8
LESOTHO	08	1	0	1
LESOTHO razem		1	0	1
LIBIA	01	22	0	22

LIBIA	02	72	0	72
LIBIA	04	40	0	40
LIBIA	07	0	4	4
LIBIA	08	5	0	5
LIBIA	09	22	0	22
LIBIA	10	1	1	2
LIBIA	11	1	0	1
LIBIA	12	1	0	1
LIBIA	14	1	0	1
LIBIA	15	8	0	8
LIBIA	16	1	0	1
LIBIA	19	5	0	5
LIBIA	20	6	0	6
LIBIA razem		185	5	190
MAROKO	01	163	0	163
MAROKO	02	173	8	181
MAROKO	03	14	0	14
MAROKO	04	41	1	42
MAROKO	06	1	0	1
MAROKO	07	0	12	12
MAROKO	08	72	1	73
MAROKO	09	19	0	19
MAROKO	10	2	12	14
MAROKO	11	70	0	70
MAROKO	12	2	6	8
MAROKO	18	1	0	1
MAROKO	20	7	0	7
MAROKO	SL	1	1	2
MAROKO razem		566	41	607
MONAKO	05	0	2	2
MONAKO razem		0	2	2
MOŁDOWA	01	136	0	136
MOŁDOWA	02	330	16	346
MOŁDOWA	03	627	0	627
MOŁDOWA	04	1208	2	1210
MOŁDOWA	05	622	6023	6645
MOŁDOWA	06	978	1	979
MOŁDOWA	07	0	619	619
MOŁDOWA	08	1219	2	1221
MOŁDOWA	09	194	2	196
MOŁDOWA	10	10	33	43
MOŁDOWA	11	181	0	181
MOŁDOWA	12	147	15	162
MOŁDOWA	13	23	1	24
MOŁDOWA	14	4	0	4

MOŁDOWA	16	1	4	5
MOŁDOWA	18	1	1	2
MOŁDOWA	20	270	8	278
MOŁDOWA	23	0	94	94
MOŁDOWA	24	0	111	111
MOŁDOWA	SL	0	1	1
MOŁDOWA	TR	82	0	82
MOŁDOWA razem		6033	6933	12966
MADAGASKAR	01	3	0	3
MADAGASKAR	02	3	2	5
MADAGASKAR	08	4	0	4
MADAGASKAR	10	0	3	3
MADAGASKAR razem		10	5	15
MACEDONIA (FYROM)	02	6	0	6
MACEDONIA (FYROM)	03	1	0	1
MACEDONIA (FYROM)	06	0	15	15
MACEDONIA (FYROM)	07	0	20	20
MACEDONIA (FYROM)	08	6	0	6
MACEDONIA (FYROM)	09	3	1	4
MACEDONIA (FYROM)	10	0	3	3
MACEDONIA (FYROM)	11	0	1	1
MACEDONIA (FYROM)	13	1	1	2
MACEDONIA (FYROM)	16	1	0	1
MACEDONIA (FYROM)	18	1	2	3
MACEDONIA (FYROM) razem		19	43	62
MALI	02	5	0	5
MALI	04	14	0	14
MALI	07	0	1	1
MALI	08	2	0	2
MALI	10	0	1	1
MALI	20	1	0	1
MALI razem		22	2	24
BIRMA	01	4	0	4
BIRMA	02	9	0	9
BIRMA	04	3	0	3
BIRMA	07	0	3	3
BIRMA	08	4	0	4
BIRMA	09	2	0	2
BIRMA	11	1	0	1
BIRMA	12	8	1	9
BIRMA	18	0	1	1
BIRMA	20	2	0	2
BIRMA razem		33	5	38
MONGOLIA	01	1302	0	1302
MONGOLIA	02	657	7	664
MONGOLIA	03	91	0	91

MONGOLIA	04	506	0	506
MONGOLIA	06	1	0	1
MONGOLIA	07	0	23	23
MONGOLIA	08	37	0	37
MONGOLIA	09	34	0	34
MONGOLIA	10	3	40	43
MONGOLIA	11	19	0	19
MONGOLIA	12	48	73	121
MONGOLIA	15	8	1	9
MONGOLIA	16	1	0	1
MONGOLIA	20	17	7	24
MONGOLIA razem		2724	151	2875
MAURITIUS	02	1	0	1
MAURITIUS	10	0	2	2
MAURITIUS razem		1	2	3
MALEDIWY	02	1	0	1
MALEDIWY razem		1	0	1
MALAWI	02	12	0	12
MALAWI	04	2	0	2
MALAWI	08	1	0	1
MALAWI	10	0	1	1
MALAWI	13	1	0	1
MALAWI	14	0	1	1
MALAWI razem		16	2	18
MEKSYK	02	2	21	23
MEKSYK	04	1	5	6
MEKSYK	05	0	1	1
MEKSYK	07	0	32	32
MEKSYK	10	0	26	26
MEKSYK	11	0	3	3
MEKSYK	12	1	13	14
MEKSYK	13	2	0	2
MEKSYK	18	0	4	4
MEKSYK	TR	1	0	1
MEKSYK razem		7	105	112
MALEZJA	02	1	4	5
MALEZJA	07	0	2	2
MALEZJA	08	0	1	1
MALEZJA	10	0	47	47
MALEZJA	11	0	1	1
MALEZJA	12	0	1	1
MALEZJA	18	0	1	1
MALEZJA razem		1	57	58
MOZAMBIK	01	2	0	2
MOZAMBIK	02	3	2	5
MOZAMBIK	04	7	0	7

MOZAMBIK	05	0	1	1
MOZAMBIK	08	1	0	1
MOZAMBIK razem		13	3	16
NAMIBIA	01	5	0	5
NAMIBIA	02	11	0	11
NAMIBIA	04	4	0	4
NAMIBIA	07	0	1	1
NAMIBIA	08	11	0	11
NAMIBIA razem		31	1	32
NIGER	09	1	0	1
NIGER	SL	21	0	21
NIGER razem		22	0	22
NIGERIA	01	175	0	175
NIGERIA	02	439	21	460
NIGERIA	03	13	3	16
NIGERIA	04	100	1	101
NIGERIA	07	0	5	5
NIGERIA	08	118	0	118
NIGERIA	09	27	3	30
NIGERIA	10	4	52	56
NIGERIA	11	22	1	23
NIGERIA	12	7	12	19
NIGERIA	13	5	47	52
NIGERIA	14	2	1	3
NIGERIA	15	3	0	3
NIGERIA	16	12	4	16
NIGERIA	17	0	1	1
NIGERIA	20	7	1	8
NIGERIA	DP	0	3	3
NIGERIA	SL	0	2	2
NIGERIA	TR	1	0	1
NIGERIA razem		935	157	1092
NEPAL	01	28	0	28
NEPAL	02	77	5	82
NEPAL	04	27	0	27
NEPAL	07	2	16	18
NEPAL	08	16	1	17
NEPAL	10	1	45	46
NEPAL	11	1	0	1
NEPAL	12	0	5	5
NEPAL	13	2	0	2
NEPAL	14	3	1	4
NEPAL	16	1	1	2
NEPAL	17	0	1	1
NEPAL	18	5	0	5

NEPAL	20	2	1	3
NEPAL razem		165	76	241
NOWA ZELANDIA	07	2	9	11
NOWA ZELANDIA	10	0	1	1
NOWA ZELANDIA	12	0	4	4
NOWA ZELANDIA	18	0	2	2
NOWA ZELANDIA	DP	1	3	4
NOWA ZELANDIA razem		3	19	22
OMAN	01	6	0	6
OMAN	02	8	1	9
OMAN	03	8	0	8
OMAN	04	6	0	6
OMAN	08	4	0	4
OMAN	09	5	0	5
OMAN	10	1	0	1
OMAN razem		38	1	39
PANAMA	08	0	1	1
PANAMA	10	0	1	1
PANAMA razem		0	2	2
PERU	01	52	1	53
PERU	02	95	1	96
PERU	03	21	0	21
PERU	04	20	0	20
PERU	07	0	1	1
PERU	08	44	0	44
PERU	09	1	1	2
PERU	10	0	3	3
PERU	11	3	0	3
PERU	12	3	0	3
PERU	16	0	3	3
PERU	20	1	0	1
PERU	SL	1	0	1
PERU	TR	4	0	4
PERU razem		245	10	255
PAPUA - NOWA GWINEA	02	5	0	5
PAPUA - NOWA GWINEA	08	10	0	10
PAPUA - NOWA GWINEA	20	1	0	1
PAPUA - NOWA GWINEA razem		16	0	16
FILIPINY	01	182	0	182
FILIPINY	02	145	9	154
FILIPINY	03	1	0	1
FILIPINY	04	66	0	66
FILIPINY	05	0	3	3
FILIPINY	07	7	41	48
FILIPINY	08	6	1	7
FILIPINY	09	7	0	7

FILIPINY	10	0	7	7
FILIPINY	11	4	0	4
FILIPINY	12	0	1	1
FILIPINY	13	0	1	1
FILIPINY	15	2	0	2
FILIPINY	16	1	1	2
FILIPINY	20	3	3	6
FILIPINY razem		424	67	491
PAKISTAN	01	166	0	166
PAKISTAN	02	313	13	326
PAKISTAN	03	8	0	8
PAKISTAN	04	201	7	208
PAKISTAN	07	0	29	29
PAKISTAN	08	28	0	28
PAKISTAN	09	13	0	13
PAKISTAN	10	3	31	34
PAKISTAN	11	29	0	29
PAKISTAN	12	3	3	6
PAKISTAN	13	2	0	2
PAKISTAN	14	1	0	1
PAKISTAN	15	6	0	6
PAKISTAN	16	0	1	1
PAKISTAN	20	4	1	5
PAKISTAN	DP	1	0	1
PAKISTAN	TR	1	0	1
PAKISTAN razem		779	85	864
PALAU	02	2	0	2
PALAU razem		2	0	2
PARAGWAJ	02	0	1	1
PARAGWAJ	07	0	4	4
PARAGWAJ razem		0	5	5
KATAR	01	24	0	24
KATAR	02	11	0	11
KATAR	03	1	0	1
KATAR	04	1	0	1
KATAR razem		37	0	37
REUNION	05	0	1	1
REUNION	08	1	0	1
REUNION	15	1	0	1
REUNION	20	1	0	1
REUNION razem		3	1	4
KOSOWO	01	15	0	15
KOSOWO	02	83	3	86
KOSOWO	03	57	0	57
KOSOWO	04	69	0	69
KOSOWO	06	1	0	1

KOSOWO	07	0	11	11
KOSOWO	08	28	0	28
KOSOWO	09	31	0	31
KOSOWO	10	0	2	2
KOSOWO	11	9	0	9
KOSOWO	12	5	3	8
KOSOWO	13	1	0	1
KOSOWO	16	1	0	1
KOSOWO	20	2	0	2
KOSOWO razem		302	19	321
RUMUNIA	01	1	0	1
RUMUNIA	04	1	0	1
RUMUNIA razem		2	0	2
ROSJA	01	95607	6	95613
ROSJA	02	5356	139	5495
ROSJA	03	6711	22	6733
ROSJA	04	36470	13	36483
ROSJA	05	58	601	659
ROSJA	06	4930	2	4932
ROSJA	07	12	256	268
ROSJA	08	10397	43	10440
ROSJA	09	220	1	221
ROSJA	10	58	271	329
ROSJA	11	181	7	188
ROSJA	12	642	101	743
ROSJA	13	91	5	96
ROSJA	14	390	5	395
ROSJA	15	261	5	266
ROSJA	16	32	29	61
ROSJA	17	2	2	4
ROSJA	18	8893	41	8934
ROSJA	19	45	0	45
ROSJA	20	32734	451	33185
ROSJA	22	0	4	4
ROSJA	23	0	376	376
ROSJA	24	0	498	498
ROSJA	25	0	10	10
ROSJA	DP	0	29	29
ROSJA	SL	2	83	85
ROSJA	TR	8562	0	8562
ROSJA razem		211654	3000	214654
RWANDA	01	3	0	3
RWANDA	02	8	0	8
RWANDA	08	28	0	28
RWANDA	10	0	2	2

RWANDA	12	0	2	2
RWANDA	15	1	0	1
RWANDA	18	1	0	1
RWANDA razem		41	4	45
ARABIA SAUDYJSKA	01	485	2	487
ARABIA SAUDYJSKA	02	49	19	68
ARABIA SAUDYJSKA	03	58	0	58
ARABIA SAUDYJSKA	04	74	1	75
ARABIA SAUDYJSKA	07	0	1	1
ARABIA SAUDYJSKA	08	12	0	12
ARABIA SAUDYJSKA	09	30	0	30
ARABIA SAUDYJSKA	10	15	447	462
ARABIA SAUDYJSKA	11	8	0	8
ARABIA SAUDYJSKA	12	0	4	4
ARABIA SAUDYJSKA	15	3	2	5
ARABIA SAUDYJSKA	20	3	93	96
ARABIA SAUDYJSKA	22	0	2	2
ARABIA SAUDYJSKA	DP	2	47	49
ARABIA SAUDYJSKA	SL	3	8	11
ARABIA SAUDYJSKA razem		742	626	1368
WYSPY SALOMONA	01	1	0	1
WYSPY SALOMONA	03	1	0	1
WYSPY SALOMONA	04	1	0	1
WYSPY SALOMONA	SL	1	0	1
WYSPY SALOMONA razem		4	0	4
SUDAN	01	3	0	3
SUDAN	02	17	0	17
SUDAN	04	7	0	7
SUDAN	08	10	0	10
SUDAN	09	1	0	1
SUDAN	10	0	3	3
SUDAN	11	1	0	1
SUDAN	12	3	2	5
SUDAN	18	2	0	2
SUDAN razem		44	5	49
SINGAPUR	07	0	2	2
SINGAPUR	10	0	37	37
SINGAPUR	12	0	2	2
SINGAPUR razem		0	41	41
SIERRA LEONE	02	5	0	5
SIERRA LEONE	04	3	0	3
SIERRA LEONE	08	2	0	2
SIERRA LEONE	11	1	0	1
SIERRA LEONE	TR	1	0	1
SIERRA LEONE razem		12	0	12
SENEGAL	01	9	0	9

SENEGAL	02	13	1	14
SENEGAL	03	18	0	18
SENEGAL	04	1	0	1
SENEGAL	07	0	4	4
SENEGAL	08	13	0	13
SENEGAL	09	2	0	2
SENEGAL	10	1	2	3
SENEGAL	11	0	1	1
SENEGAL	DP	1	0	1
SENEGAL	TR	2	0	2
SENEGAL razem		60	8	68
SOMALIA	01	24	0	24
SOMALIA	02	3	2	5
SOMALIA	07	0	1	1
SOMALIA	12	1	0	1
SOMALIA	16	0	2	2
SOMALIA razem		28	5	33
SERBIA	01	2	0	2
SERBIA	02	8	11	19
SERBIA	03	1	0	1
SERBIA	04	6	0	6
SERBIA	06	4	3	7
SERBIA	07	0	53	53
SERBIA	08	3	0	3
SERBIA	09	1	0	1
SERBIA	10	0	36	36
SERBIA	12	1	6	7
SERBIA	13	0	5	5
SERBIA	17	0	2	2
SERBIA	18	0	1	1
SERBIA	TR	1	0	1
SERBIA razem		27	117	144
WYSPY ŚWIĘTEGO TOMASZA I KSIĄŻĘCA	02	1	0	1
WYSPY ŚWIĘTEGO TOMASZA I KSIĄŻĘCA	18	0	1	1
WYSPY ŚWIĘTEGO TOMASZA I KSIĄŻĘCA razem		1	1	2
SALWADOR	07	0	1	1
SALWADOR razem		0	1	1
SYRIA	01	77	0	77
SYRIA	02	230	1	231
SYRIA	03	2	0	2
SYRIA	04	210	0	210
SYRIA	07	1	32	33
SYRIA	08	35	0	35
SYRIA	09	14	0	14

SYRIA	10	4	2	6
SYRIA	11	6	0	6
SYRIA	12	11	1	12
SYRIA	13	1	1	2
SYRIA	14	2	0	2
SYRIA	15	4	0	4
SYRIA	16	4	0	4
SYRIA	20	2	0	2
SYRIA	DP	3	0	3
SYRIA	TR	1	0	1
SYRIA razem		607	37	644
SUAZI	02	2	0	2
SUAZI	04	1	0	1
SUAZI	08	1	0	1
SUAZI razem		4	0	4
TOGO	01	2	0	2
TOGO	02	9	0	9
TOGO	04	2	0	2
TOGO razem		13	0	13
TAJLANDIA	01	581	2	583
TAJLANDIA	02	161	7	168
TAJLANDIA	03	28	0	28
TAJLANDIA	04	230	0	230
TAJLANDIA	07	0	91	91
TAJLANDIA	08	124	0	124
TAJLANDIA	10	1	2	3
TAJLANDIA	11	15	1	16
TAJLANDIA	12	1	0	1
TAJLANDIA	13	3	0	3
TAJLANDIA	16	4	2	6
TAJLANDIA	18	5	2	7
TAJLANDIA	20	3	2	5
TAJLANDIA	DP	0	1	1
TAJLANDIA razem		1156	110	1266
TADŻYKISTAN	01	32	0	32
TADŻYKISTAN	02	9	1	10
TADŻYKISTAN	04	39	0	39
TADŻYKISTAN	07	0	52	52
TADŻYKISTAN	08	63	1	64
TADŻYKISTAN	09	11	0	11
TADŻYKISTAN	10	1	5	6
TADŻYKISTAN	11	7	0	7
TADŻYKISTAN	12	14	8	22
TADŻYKISTAN	13	0	2	2
TADŻYKISTAN	14	1	0	1

TADŻYKISTAN	18	1	0	1
TADŻYKISTAN	20	1	2	3
TADŻYKISTAN	TR	1	0	1
TADŻYKISTAN razem		180	71	251
TURKMENISTAN	01	13	0	13
TURKMENISTAN	02	56	6	62
TURKMENISTAN	03	37	0	37
TURKMENISTAN	04	15	5	20
TURKMENISTAN	08	43	0	43
TURKMENISTAN	09	17	1	18
TURKMENISTAN	10	1	30	31
TURKMENISTAN	11	14	0	14
TURKMENISTAN	12	9	4	13
TURKMENISTAN	18	0	1	1
TURKMENISTAN	20	44	0	44
TURKMENISTAN	24	0	4	4
TURKMENISTAN razem		249	51	300
TUNEZJA	01	54	0	54
TUNEZJA	02	242	6	248
TUNEZJA	03	24	0	24
TUNEZJA	04	31	0	31
TUNEZJA	07	2	10	12
TUNEZJA	08	18	0	18
TUNEZJA	09	105	0	105
TUNEZJA	10	2	3	5
TUNEZJA	11	10	0	10
TUNEZJA	12	11	6	17
TUNEZJA	13	3	1	4
TUNEZJA	14	4	0	4
TUNEZJA	15	2	0	2
TUNEZJA	16	7	0	7
TUNEZJA	17	7	2	9
TUNEZJA	19	1	0	1
TUNEZJA	20	2	0	2
TUNEZJA	TR	3	0	3
TUNEZJA razem		528	28	556
TONGA	01	1	0	1
TONGA	08	3	0	3
TONGA razem		4	0	4
TIMOR WSCHODNI	08	1	0	1
TIMOR WSCHODNI razem		1	0	1
TURCJA	01	1561	1	1562
TURCJA	02	1000	24	1024
TURCJA	03	146	0	146
TURCJA	04	2236	10	2246
TURCJA	05	2	4	6

TURCJA	06	1135	0	1135
TURCJA	07	32	361	393
TURCJA	08	291	0	291
TURCJA	09	20	0	20
TURCJA	10	7	231	238
TURCJA	11	191	37	228
TURCJA	12	30	2002	2032
TURCJA	13	23	2	25
TURCJA	14	8	6	14
TURCJA	16	28	38	66
TURCJA	17	2	0	2
TURCJA	18	307	46	353
TURCJA	20	82	10	92
TURCJA	TR	1	0	1
TURCJA razem		7102	2772	9874
TRYNIDAD I TOBAGO	01	7	0	7
TRYNIDAD I TOBAGO	02	32	0	32
TRYNIDAD I TOBAGO	03	2	2	4
TRYNIDAD I TOBAGO	04	2	0	2
TRYNIDAD I TOBAGO	08	7	0	7
TRYNIDAD I TOBAGO	11	1	0	1
TRYNIDAD I TOBAGO	12	1	0	1
TRYNIDAD I TOBAGO	13	1	0	1
TRYNIDAD I TOBAGO	15	1	0	1
TRYNIDAD I TOBAGO razem		54	2	56
TAJWAN	02	1	14	15
TAJWAN	04	2	0	2
TAJWAN	07	0	15	15
TAJWAN	10	2	145	147
TAJWAN	12	0	33	33
TAJWAN	13	0	1	1
TAJWAN	16	0	2	2
TAJWAN	17	0	1	1
TAJWAN	18	0	1	1
TAJWAN	DP	0	2	2
TAJWAN razem		5	214	219
TANZANIA	01	16	0	16
TANZANIA	02	22	2	24
TANZANIA	03	21	0	21
TANZANIA	04	6	0	6
TANZANIA	05	1	0	1
TANZANIA	08	4	0	4
TANZANIA	10	2	1	3
TANZANIA	11	1	0	1
TANZANIA	12	1	1	2

TANZANIA	13	0	1	1
TANZANIA	16	1	0	1
TANZANIA razem		75	5	80
UKRAINA	01	73395	3	73398
UKRAINA	02	21180	9745	30925
UKRAINA	03	17645	56	17701
UKRAINA	04	138292	581	138873
UKRAINA	05	15467	140834	156301
UKRAINA	06	14080	128	14208
UKRAINA	07	85	14519	14604
UKRAINA	08	45916	11213	57129
UKRAINA	09	764	5	769
UKRAINA	10	596	3954	4550
UKRAINA	11	1152	67	1219
UKRAINA	12	2229	670	2899
UKRAINA	13	296	20	316
UKRAINA	14	461	21	482
UKRAINA	15	511	53	564
UKRAINA	16	148	115	263
UKRAINA	17	5	3	8
UKRAINA	18	11219	168	11387
UKRAINA	19	38	1	39
UKRAINA	20	23864	1837	25701
UKRAINA	22	0	1	1
UKRAINA	23	0	8559	8559
UKRAINA	24	0	7626	7626
UKRAINA	25	0	5	5
UKRAINA	DP	22	0	22
UKRAINA	SL	14	2	16
UKRAINA	TR	2950	0	2950
UKRAINA razem		370329	200186	570515
UGANDA	01	7	0	7
UGANDA	02	26	1	27
UGANDA	03	19	0	19
UGANDA	04	51	0	51
UGANDA	08	33	0	33
UGANDA	09	4	0	4
UGANDA	10	1	2	3
UGANDA	11	3	0	3
UGANDA	13	1	0	1
UGANDA	14	1	0	1
UGANDA	15	1	0	1
UGANDA	23	0	1	1
UGANDA razem		147	4	151
UNHCR	01	1	0	1

UNHCR	20	0	2	2
UNHCR razem		1	2	3
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	02	1	19	20
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	04	0	6	6
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	05	0	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	07	4	228	232
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	08	0	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	09	0	6	6
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	10	0	353	353
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	11	0	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	12	0	155	155
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	13	0	21	21
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	14	0	2	2
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	16	0	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	17	0	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	18	0	2	2
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	20	0	66	66
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	23	0	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	DP	1	124	125
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	SL	0	61	61
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI razem		6	1049	1055
URUGWAJ	02	1	0	1
URUGWAJ	06	1	0	1
URUGWAJ	07	0	3	3
URUGWAJ	20	1	0	1
URUGWAJ	23	0	1	1
URUGWAJ razem		3	4	7
UZBEKISTAN	01	93	0	93
UZBEKISTAN	02	85	9	94
UZBEKISTAN	03	52	1	53
UZBEKISTAN	04	1118	10	1128
UZBEKISTAN	06	2	0	2
UZBEKISTAN	07	2	300	302
UZBEKISTAN	08	108	1	109
UZBEKISTAN	09	14	3	17

UZBEKISTAN	10	0	26	26
UZBEKISTAN	11	19	1	20
UZBEKISTAN	12	41	13	54
UZBEKISTAN	15	1	0	1
UZBEKISTAN	16	2	0	2
UZBEKISTAN	18	3	0	3
UZBEKISTAN	20	6	0	6
UZBEKISTAN	22	0	3	3
UZBEKISTAN	23	0	2	2
UZBEKISTAN	24	0	12	12
UZBEKISTAN	25	0	12	12
UZBEKISTAN	DP	8	0	8
UZBEKISTAN	SL	1	0	1
UZBEKISTAN razem		1555	393	1948
SAINT VINCENT I GRENADYNY	02	2	0	2
SAINT VINCENT I GRENADYNY	03	1	0	1
SAINT VINCENT I GRENADYNY razem		3	0	3
WENEZUELA	02	2	1	3
WENEZUELA	03	2	0	2
WENEZUELA	10	0	3	3
WENEZUELA	12	0	1	1
WENEZUELA	13	0	1	1
WENEZUELA	18	0	2	2
WENEZUELA	20	0	1	1
WENEZUELA razem		4	9	13
WIETNAM	01	30	0	30
WIETNAM	02	220	10	230
WIETNAM	03	12	0	12
WIETNAM	04	169	3	172
WIETNAM	05	0	2	2
WIETNAM	07	1	234	235
WIETNAM	08	116	3	119
WIETNAM	09	77	0	77
WIETNAM	10	1	24	25
WIETNAM	11	52	5	57
WIETNAM	12	10	6	16
WIETNAM	13	2	0	2
WIETNAM	14	1	0	1
WIETNAM	16	17	54	71
WIETNAM	18	9	1	10
WIETNAM	20	9	1	10
WIETNAM	DP	1	9	10
WIETNAM	SL	0	4	4
WIETNAM razem		727	356	1083

WALLIS I FUTUNA	03	1	0	1
WALLIS I FUTUNA	06	1	0	1
WALLIS I FUTUNA	08	0	1	1
WALLIS I FUTUNA razem		2	1	3
BEZPAŃSTWOWCY	01	24	0	24
BEZPAŃSTWOWCY	02	58	0	58
BEZPAŃSTWOWCY	04	13	0	13
BEZPAŃSTWOWCY	07	0	2	2
BEZPAŃSTWOWCY	08	37	1	38
BEZPAŃSTWOWCY	10	1	2	3
BEZPAŃSTWOWCY	11	2	1	3
BEZPAŃSTWOWCY	12	2	2	4
BEZPAŃSTWOWCY	16	1	1	2
BEZPAŃSTWOWCY	20	15	0	15
BEZPAŃSTWOWCY	23	0	1	1
BEZPAŃSTWOWCY	TR	3	0	3
BEZPAŃSTWOWCY razem		156	10	166
UCHODŹCY (KONWENCJA Z 1954 R.)	01	6	0	6
UCHODŹCY (KONWENCJA Z 1954 R.)	02	17	0	17
UCHODŹCY (KONWENCJA Z 1954 R.)	04	2	0	2
UCHODŹCY (KONWENCJA Z 1954 R.)	20	1	0	1
UCHODŹCY (KONWENCJA Z 1954 R.) razem		26	0	26
UCHODŹCY (POZA KONWENCJĄ)	01	1	0	1
UCHODŹCY (POZA KONWENCJĄ)	04	1	0	1
UCHODŹCY (POZA KONWENCJĄ)	08	0	1	1
UCHODŹCY (POZA KONWENCJĄ) razem		2	1	3
NIEOKREŚLONE	01	18	0	18
NIEOKREŚLONE	02	3	0	3
NIEOKREŚLONE	03	2	0	2
NIEOKREŚLONE razem		23	0	23
JEMEN	01	8	0	8
JEMEN	02	12	10	22
JEMEN	04	5	0	5
JEMEN	08	5	0	5
JEMEN	10	1	9	10
JEMEN	13	1	0	1
JEMEN	20	0	2	2
JEMEN	DP	0	4	4
JEMEN razem		32	25	57
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	01	403	0	403

REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	02	664	6	670
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	03	130	0	130
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	04	500	1	501
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	07	1	10	11
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	08	188	0	188
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	09	10	0	10
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	10	1	5	6
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	11	3	0	3
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	12	1	0	1
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	13	3	0	3
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	14	16	1	17
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	15	2	0	2
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	16	3	0	3
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	17	0	1	1
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	20	5	0	5
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	DP	0	1	1
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	TR	2	0	2
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI razem		1932	25	1957
ZAMBIA	01	4	0	4
ZAMBIA	02	37	0	37
ZAMBIA	04	5	0	5
ZAMBIA	07	0	1	1
ZAMBIA	08	5	0	5
ZAMBIA	12	1	0	1
ZAMBIA	14	4	0	4
ZAMBIA razem		56	1	57
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	01	21	0	21
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	02	11	0	11
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	04	13	0	13
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	08	14	1	15
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	09	2	0	2
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	10	1	3	4

KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	11	0	1	1
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	20	1	0	1
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR) razem		63	5	68
ZIMBABWE	01	12	0	12
ZIMBABWE	02	73	2	75
ZIMBABWE	03	8	1	9
ZIMBABWE	04	6	0	6
ZIMBABWE	07	0	1	1
ZIMBABWE	08	12	0	12
ZIMBABWE	10	1	2	3
ZIMBABWE	12	2	0	2
ZIMBABWE	13	0	1	1
ZIMBABWE	15	1	0	1
ZIMBABWE	17	1	0	1
ZIMBABWE	20	4	0	4
ZIMBABWE razem		120	7	127
Cel wydania razem	01	209141	27	209168
Cel wydania razem	02	48644	32469	81113
Cel wydania razem	03	35298	555	35853
Cel wydania razem	04	243316	958	244274
Cel wydania razem	05	16442	149806	166248
Cel wydania razem	06	21449	718	22167
Cel wydania razem	07	325	20830	21155
Cel wydania razem	08	95317	15071	110388
Cel wydania razem	09	3747	252	3999
Cel wydania razem	10	996	8540	9536
Cel wydania razem	11	3477	210	3687
Cel wydania razem	12	4204	3789	7993
Cel wydania razem	13	698	200	898
Cel wydania razem	14	1198	82	1280
Cel wydania razem	15	1234	85	1319
Cel wydania razem	16	403	404	807
Cel wydania razem	17	33	21	54
Cel wydania razem	18	20918	374	21292
Cel wydania razem	19	365	5	370
Cel wydania razem	20	174034	11527	185561
Cel wydania razem	22	0	13	13
Cel wydania razem	23	0	15327	15327
Cel wydania razem	24	0	16629	16629
Cel wydania razem	25	0	107	107
Cel wydania razem	DP	143	245	388
Cel wydania razem	SL	69	196	265
Cel wydania razem	TR	13617	0	13617
Razem		895068	278440	1173508

**STATYSTYKA PODJĘTYCH DECYZJI DLA WIZ C I D
W PODZIALE NA CEL WYDANIA WIZY, OBYWATELSTWO
APLIKUJĄCYCH**

Nazwa placówki: **WSZYSTKIE**

Cel wydania: **WSZYSTKIE**

Rodzaj decyzji: **ODMOWA UDZIELENIA WIZY**

Obywatelstwo: **WSZYSTKIE**

Obywatelstwo	Cel wydania	C	D	Razem C i D
		Ilość	Ilość	
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	01	1	0	1
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE razem		1	0	1
AFGANISTAN	01	30	0	30
AFGANISTAN	02	32	0	32
AFGANISTAN	03	1	0	1
AFGANISTAN	04	6	0	6
AFGANISTAN	09	5	0	5
AFGANISTAN razem		74	0	74
ALBANIA	02	0	1	1
ALBANIA razem		0	1	1
ARMENIA	01	75	0	75
ARMENIA	02	115	8	123
ARMENIA	03	33	0	33
ARMENIA	04	14	1	15
ARMENIA	07	3	34	37
ARMENIA	08	0	1	1
ARMENIA	09	5	1	6
ARMENIA	11	6	0	6
ARMENIA	12	3	1	4
ARMENIA	15	2	0	2
ARMENIA	20	15	0	15
ARMENIA razem		271	46	317
ANGOLA	01	96	0	96
ANGOLA	08	4	0	4
ANGOLA	10	1	0	1
ANGOLA razem		101	0	101
PALESTYNA	01	22	1	23

PALESTYNA	02	24	1	25
PALESTYNA	03	8	0	8
PALESTYNA	04	2	0	2
PALESTYNA	08	1	0	1
PALESTYNA	09	1	0	1
PALESTYNA	10	0	4	4
PALESTYNA	12	0	1	1
PALESTYNA	15	11	1	12
PALESTYNA razem		69	8	77
AZERBEJDŻAN	01	15	0	15
AZERBEJDŻAN	02	19	0	19
AZERBEJDŻAN	03	3	0	3
AZERBEJDŻAN	04	21	0	21
AZERBEJDŻAN	07	0	2	2
AZERBEJDŻAN	08	1	0	1
AZERBEJDŻAN	09	2	1	3
AZERBEJDŻAN	10	6	0	6
AZERBEJDŻAN	13	2	0	2
AZERBEJDŻAN	18	1	0	1
AZERBEJDŻAN razem		70	3	73
BOŚNIA I HERCEGOWINA	02	1	0	1
BOŚNIA I HERCEGOWINA razem		1	0	1
BANGLADESZ	01	33	0	33
BANGLADESZ	02	41	0	41
BANGLADESZ	03	9	0	9
BANGLADESZ	04	42	0	42
BANGLADESZ	05	0	4	4
BANGLADESZ	07	0	293	293
BANGLADESZ	08	10	0	10
BANGLADESZ	10	1	3	4
BANGLADESZ	11	1	0	1
BANGLADESZ	12	1	2	3
BANGLADESZ	15	1	0	1
BANGLADESZ razem		139	302	441
BAHRAJN	01	1	0	1
BAHRAJN razem		1	0	1
BURUNDI	04	2	0	2
BURUNDI	08	16	0	16
BURUNDI razem		18	0	18
BENIN (DAHOMI)	02	2	0	2
BENIN (DAHOMI)	04	1	0	1
BENIN (DAHOMI) razem		3	0	3
BIAŁORUŚ	01	102	0	102
BIAŁORUŚ	02	13	87	100

BIALORUŚ	03	17	0	17
BIALORUŚ	04	83	0	83
BIALORUŚ	05	0	14	14
BIALORUŚ	06	0	1	1
BIALORUŚ	07	0	2	2
BIALORUŚ	08	21	13	34
BIALORUŚ	09	1	0	1
BIALORUŚ	10	0	2	2
BIALORUŚ	20	112	2	114
BIALORUŚ	23	0	15	15
BIALORUŚ	24	0	5	5
BIALORUŚ	TR	1	0	1
BIALORUŚ razem		350	141	491
KONGO	01	19	0	19
KONGO	10	3	0	3
KONGO razem		22	0	22
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	01	9	0	9
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	02	1	0	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ razem		10	0	10
KAMERUN	01	31	0	31
KAMERUN	02	5	0	5
KAMERUN	03	15	0	15
KAMERUN	04	3	0	3
KAMERUN	10	0	2	2
KAMERUN	12	3	4	7
KAMERUN	18	2	0	2
KAMERUN	TR	2	0	2
KAMERUN razem		61	6	67
CHINY	01	30	0	30
CHINY	02	17	1	18
CHINY	03	2	0	2
CHINY	04	365	3	368
CHINY	05	0	1	1
CHINY	07	1	1518	1519
CHINY	08	20	0	20
CHINY	09	4	0	4
CHINY	10	0	16	16
CHINY	11	14	0	14
CHINY	12	2	47	49
CHINY razem		455	1586	2041
KOLUMBIA	01	31	0	31
KOLUMBIA	02	3	1	4
KOLUMBIA	04	4	0	4
KOLUMBIA razem		38	1	39

KUBA	01	1	0	1
KUBA	02	1	0	1
KUBA razem		2	0	2
DŽIBUTI	01	7	0	7
DŽIBUTI razem		7	0	7
DOMINIKANA	01	18	0	18
DOMINIKANA	02	5	1	6
DOMINIKANA	03	14	0	14
DOMINIKANA	07	0	4	4
DOMINIKANA	08	8	0	8
DOMINIKANA razem		45	5	50
ALGERIA	01	76	0	76
ALGERIA	02	66	0	66
ALGERIA	03	2	0	2
ALGERIA	04	7	0	7
ALGERIA	07	0	1	1
ALGERIA	08	26	0	26
ALGERIA	09	1	1	2
ALGERIA razem		178	2	180
EGIPT	01	152	0	152
EGIPT	02	103	1	104
EGIPT	03	13	0	13
EGIPT	04	114	16	130
EGIPT	07	1	13	14
EGIPT	08	1	0	1
EGIPT	09	7	3	10
EGIPT	10	0	2	2
EGIPT	11	0	1	1
EGIPT	12	2	0	2
EGIPT	15	3	0	3
EGIPT razem		396	36	432
ERYTREA	01	13	0	13
ERYTREA	04	3	0	3
ERYTREA	12	0	5	5
ERYTREA razem		16	5	21
ETIOPIA	01	11	0	11
ETIOPIA	02	9	0	9
ETIOPIA	03	12	0	12
ETIOPIA	04	10	0	10
ETIOPIA	08	5	0	5
ETIOPIA	10	0	2	2
ETIOPIA	15	2	0	2
ETIOPIA razem		49	2	51
FIDŽI	20	1	0	1
FIDŽI razem		1	0	1
GABON	12	0	2	2

GABON razem		0	2	2
GRUZJA	01	10	0	10
GRUZJA	04	9	0	9
GRUZJA	05	15	38	53
GRUZJA	08	3	0	3
GRUZJA	16	1	0	1
GRUZJA razem		38	38	76
GRUZJA	01	40	0	40
GRUZJA	02	48	4	52
GRUZJA	03	8	0	8
GRUZJA	04	43	4	47
GRUZJA	05	18	343	361
GRUZJA	06	1	2	3
GRUZJA	07	0	25	25
GRUZJA	08	66	0	66
GRUZJA	09	5	0	5
GRUZJA	10	0	2	2
GRUZJA	12	3	4	7
GRUZJA	15	1	0	1
GRUZJA	18	14	0	14
GRUZJA	20	6	0	6
GRUZJA razem		253	384	637
GHANA	01	8	0	8
GHANA	02	1	1	2
GHANA	03	0	4	4
GHANA	04	4	0	4
GHANA	08	2	0	2
GHANA	09	2	0	2
GHANA razem		17	5	22
GAMBIA	01	3	0	3
GAMBIA	02	2	0	2
GAMBIA razem		5	0	5
GWINEA	01	20	0	20
GWINEA	03	2	0	2
GWINEA	09	1	0	1
GWINEA	TR	1	0	1
GWINEA razem		24	0	24
GWINEA - BISSAU	01	6	0	6
GWINEA - BISSAU razem		6	0	6
CHORWACJA	07	0	1	1
CHORWACJA razem		0	1	1
INDONEZJA	01	6	0	6
INDONEZJA	07	0	9	9
INDONEZJA	08	3	0	3
INDONEZJA	18	1	0	1
INDONEZJA razem		10	9	19

INDIE	01	55	0	55
INDIE	02	62	5	67
INDIE	03	6	0	6
INDIE	04	94	3	97
INDIE	05	0	2	2
INDIE	07	2	280	282
INDIE	08	21	0	21
INDIE	09	1	1	2
INDIE	10	0	70	70
INDIE	11	1	0	1
INDIE	12	4	75	79
INDIE	13	0	1	1
INDIE	16	1	0	1
INDIE	18	6	0	6
INDIE	20	2	1	3
INDIE	TR	2	0	2
INDIE razem		257	438	695
IRAK	01	146	0	146
IRAK	02	69	3	72
IRAK	03	12	0	12
IRAK	04	96	0	96
IRAK	08	1	4	5
IRAK	09	14	2	16
IRAK	15	32	0	32
IRAK	20	1	0	1
IRAK	TR	1	0	1
IRAK razem		372	9	381
IRAN	01	231	1	232
IRAN	02	17	1	18
IRAN	03	27	0	27
IRAN	04	37	0	37
IRAN	08	65	0	65
IRAN	10	0	1	1
IRAN	12	0	2	2
IRAN	15	4	0	4
IRAN	20	3	0	3
IRAN	TR	1	0	1
IRAN razem		385	5	390
JAMAJKA	07	1	0	1
JAMAJKA razem		1	0	1
JORDANIA	01	13	0	13
JORDANIA	02	4	1	5
JORDANIA	03	19	0	19
JORDANIA	04	4	0	4
JORDANIA	08	12	0	12

JORDANIA	09	1	0	1
JORDANIA	12	1	1	2
JORDANIA	15	3	0	3
JORDANIA razem		57	2	59
KENIA	01	31	0	31
KENIA	02	12	0	12
KENIA	03	28	0	28
KENIA	04	50	0	50
KENIA	08	56	0	56
KENIA	15	1	0	1
KENIA razem		178	0	178
KIRGISTAN	01	37	0	37
KIRGISTAN	20	2	0	2
KIRGISTAN razem		39	0	39
KAMBODŹA (KAMPUCZA)	02	1	0	1
KAMBODŹA (KAMPUCZA) razem		1	0	1
KOMORY	01	4	0	4
KOMORY	03	1	0	1
KOMORY	04	5	0	5
KOMORY razem		10	0	10
KUWEJT	01	1	0	1
KUWEJT razem		1	0	1
KAZACHSTAN	01	99	1	100
KAZACHSTAN	04	3	0	3
KAZACHSTAN	09	2	0	2
KAZACHSTAN	20	1	0	1
KAZACHSTAN razem		105	1	106
LAOS	12	0	2	2
LAOS razem		0	2	2
LIBAN	01	88	0	88
LIBAN	02	9	0	9
LIBAN	04	7	0	7
LIBAN	20	2	0	2
LIBAN razem		106	0	106
SRI LANKA	01	1	1	2
SRI LANKA	02	12	0	12
SRI LANKA	04	5	0	5
SRI LANKA	07	0	18	18
SRI LANKA	08	0	1	1
SRI LANKA	09	2	0	2
SRI LANKA	10	1	7	8
SRI LANKA	12	0	8	8
SRI LANKA	20	0	3	3
SRI LANKA razem		21	38	59
LIBERIA	10	0	1	1

LIBERIA razem		0	1	1
LESOTHO	01	1	0	1
LESOTHO razem		1	0	1
LIBIA	01	5	0	5
LIBIA	02	2	0	2
LIBIA	04	10	0	10
LIBIA	07	0	1	1
LIBIA	10	0	1	1
LIBIA	15	8	0	8
LIBIA razem		25	2	27
MAROKO	01	137	0	137
MAROKO	02	13	1	14
MAROKO	03	15	0	15
MAROKO	04	2	0	2
MAROKO	07	0	1	1
MAROKO	08	1	0	1
MAROKO	09	1	0	1
MAROKO razem		169	2	171
MOŁDOWA	01	13	0	13
MOŁDOWA	02	13	0	13
MOŁDOWA	03	3	0	3
MOŁDOWA	04	92	10	102
MOŁDOWA	05	397	1570	1967
MOŁDOWA	06	39	1	40
MOŁDOWA	07	0	94	94
MOŁDOWA	08	21	0	21
MOŁDOWA	11	1	0	1
MOŁDOWA	12	1	0	1
MOŁDOWA	20	13	0	13
MOŁDOWA	TR	17	0	17
MOŁDOWA razem		610	1675	2285
MADAGASKAR	04	1	0	1
MADAGASKAR razem		1	0	1
MALI	01	18	0	18
MALI	02	2	0	2
MALI	04	24	0	24
MALI razem		44	0	44
BIRMA	01	2	0	2
BIRMA	02	1	0	1
BIRMA razem		3	0	3
MONGOLIA	01	108	0	108
MONGOLIA	02	68	0	68
MONGOLIA	03	2	0	2
MONGOLIA	04	82	0	82
MONGOLIA	07	2	17	19
MONGOLIA	09	1	0	1

MONGOLIA	10	0	1	1
MONGOLIA	12	4	13	17
MONGOLIA	15	2	0	2
MONGOLIA razem		269	31	300
MAKAU	05	0	1	1
MAKAU razem		0	1	1
MAURETANIA	01	1	0	1
MAURETANIA	04	1	0	1
MAURETANIA razem		2	0	2
MALAWI	01	1	0	1
MALAWI razem		1	0	1
MOZAMBIK	05	0	1	1
MOZAMBIK razem		0	1	1
NAMIBIA	01	1	0	1
NAMIBIA razem		1	0	1
NIGER	01	1	0	1
NIGER	08	2	0	2
NIGER razem		3	0	3
NIGERIA	01	146	0	146
NIGERIA	02	67	5	72
NIGERIA	03	26	8	34
NIGERIA	04	55	1	56
NIGERIA	05	0	1	1
NIGERIA	08	56	0	56
NIGERIA	09	23	1	24
NIGERIA	10	0	4	4
NIGERIA	12	7	1	8
NIGERIA	13	1	0	1
NIGERIA	15	3	0	3
NIGERIA razem		384	21	405
NEPAL	01	19	1	20
NEPAL	02	41	3	44
NEPAL	03	20	0	20
NEPAL	04	45	0	45
NEPAL	07	0	177	177
NEPAL	08	26	0	26
NEPAL	09	2	0	2
NEPAL	10	0	41	41
NEPAL	12	0	19	19
NEPAL	20	0	1	1
NEPAL razem		153	242	395
OMAN	01	3	0	3
OMAN razem		3	0	3
PERU	01	9	0	9
PERU	02	18	1	19
PERU	03	2	0	2

PERU	04	1	0	1
PERU	08	5	0	5
PERU razem		35	1	36
FILIPINY	01	4	0	4
FILIPINY razem		4	0	4
PAKISTAN	01	60	5	65
PAKISTAN	02	46	2	48
PAKISTAN	03	1	0	1
PAKISTAN	04	47	0	47
PAKISTAN	07	0	19	19
PAKISTAN	08	4	0	4
PAKISTAN	09	1	0	1
PAKISTAN	10	1	30	31
PAKISTAN	12	0	22	22
PAKISTAN razem		160	78	238
KOSOWO	01	26	0	26
KOSOWO	02	58	2	60
KOSOWO	03	5	0	5
KOSOWO	04	51	0	51
KOSOWO	08	2	0	2
KOSOWO	09	4	0	4
KOSOWO razem		146	2	148
ROSJA	01	326	0	326
ROSJA	02	13	0	13
ROSJA	03	46	0	46
ROSJA	04	527	0	527
ROSJA	05	4	10	14
ROSJA	06	4	0	4
ROSJA	07	0	1	1
ROSJA	08	15	0	15
ROSJA	09	4	0	4
ROSJA	10	1	0	1
ROSJA	15	23	7	30
ROSJA	18	3	0	3
ROSJA	20	77	2	79
ROSJA	TR	4	0	4
ROSJA razem		1047	20	1067
RWANDA	01	2	0	2
RWANDA	08	8	0	8
RWANDA razem		10	0	10
ARABIA SAUDYJSKA	01	11	0	11
ARABIA SAUDYJSKA	10	0	1	1
ARABIA SAUDYJSKA razem		11	1	12
SUDAN	07	0	1	1

SUDAN	08	1	0	1
SUDAN	10	0	1	1
SUDAN	12	0	2	2
SUDAN razem		1	4	5
SIERRA LEONE	02	1	0	1
SIERRA LEONE razem		1	0	1
SENEGAL	01	9	0	9
SENEGAL	02	2	0	2
SENEGAL	03	29	0	29
SENEGAL	04	2	0	2
SENEGAL	08	1	0	1
SENEGAL	09	4	0	4
SENEGAL	20	2	0	2
SENEGAL razem		49	0	49
SOMALIA	01	9	0	9
SOMALIA	04	2	0	2
SOMALIA	05	0	1	1
SOMALIA	07	0	1	1
SOMALIA	10	1	0	1
SOMALIA razem		12	2	14
SERBIA	02	2	0	2
SERBIA	04	2	0	2
SERBIA razem		4	0	4
SYRIA	01	63	0	63
SYRIA	02	30	0	30
SYRIA	04	55	0	55
SYRIA	05	0	1	1
SYRIA	07	0	7	7
SYRIA	08	1	0	1
SYRIA	10	0	4	4
SYRIA	11	0	2	2
SYRIA	TR	3	0	3
SYRIA razem		152	14	166
TAJLANDIA	01	32	0	32
TAJLANDIA	02	13	0	13
TAJLANDIA	04	2	0	2
TAJLANDIA	07	0	17	17
TAJLANDIA	08	1	0	1
TAJLANDIA razem		48	17	65
TADŻYKISTAN	04	1	0	1
TADŻYKISTAN	10	1	0	1
TADŻYKISTAN razem		2	0	2
TURKMENISTAN	08	1	0	1
TURKMENISTAN razem		1	0	1
TUNEZJA	01	86	1	87
TUNEZJA	02	92	3	95

TUNEZJA	03	2	0	2
TUNEZJA	04	1	2	3
TUNEZJA	07	2	25	27
TUNEZJA	09	2	0	2
TUNEZJA	10	0	3	3
TUNEZJA	11	0	1	1
TUNEZJA	12	1	18	19
TUNEZJA	17	1	0	1
TUNEZJA	20	1	0	1
TUNEZJA razem		188	53	241
TURCJA	01	141	0	141
TURCJA	02	67	4	71
TURCJA	04	66	5	71
TURCJA	06	9	0	9
TURCJA	07	0	34	34
TURCJA	09	0	1	1
TURCJA	12	0	4	4
TURCJA	16	4	1	5
TURCJA	18	1	0	1
TURCJA razem		288	49	337
TANZANIA	01	18	0	18
TANZANIA	03	23	1	24
TANZANIA	04	1	0	1
TANZANIA	08	4	0	4
TANZANIA razem		46	1	47
UKRAINA	01	1119	0	1119
UKRAINA	02	92	65	157
UKRAINA	03	247	0	247
UKRAINA	04	5095	23	5118
UKRAINA	05	990	3856	4846
UKRAINA	06	28	2	30
UKRAINA	07	2	186	188
UKRAINA	08	317	131	448
UKRAINA	09	10	0	10
UKRAINA	10	0	4	4
UKRAINA	11	4	0	4
UKRAINA	12	2	4	6
UKRAINA	13	2	0	2
UKRAINA	14	2	0	2
UKRAINA	15	1	0	1
UKRAINA	16	0	1	1
UKRAINA	18	103	3	106
UKRAINA	20	275	19	294
UKRAINA	23	0	23	23
UKRAINA	24	0	20	20

UKRAINA	TR	18	0	18
UKRAINA razem		8307	4337	12644
UGANDA	01	19	0	19
UGANDA	02	3	0	3
UGANDA	03	1	0	1
UGANDA	04	17	0	17
UGANDA	08	24	1	25
UGANDA	09	0	1	1
UGANDA razem		64	2	66
UZBEKISTAN	01	11	0	11
UZBEKISTAN	02	8	0	8
UZBEKISTAN	04	13	2	15
UZBEKISTAN	07	0	30	30
UZBEKISTAN	08	10	0	10
UZBEKISTAN	20	1	0	1
UZBEKISTAN razem		43	32	75
WIETNAM	01	1	0	1
WIETNAM	02	21	0	21
WIETNAM	04	3	0	3
WIETNAM	07	0	6	6
WIETNAM	09	2	0	2
WIETNAM	16	0	2	2
WIETNAM	18	1	0	1
WIETNAM razem		28	8	36
BEZPAŃSTWOWCY	01	20	0	20
BEZPAŃSTWOWCY	02	19	0	19
BEZPAŃSTWOWCY	03	1	0	1
BEZPAŃSTWOWCY	04	3	0	3
BEZPAŃSTWOWCY	08	4	4	8
BEZPAŃSTWOWCY	15	1	0	1
BEZPAŃSTWOWCY	20	2	0	2
BEZPAŃSTWOWCY razem		50	4	54
JEMEN	01	26	0	26
JEMEN	02	4	0	4
JEMEN	04	3	0	3
JEMEN	08	1	0	1
JEMEN razem		34	0	34
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	01	10	0	10
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	02	1	0	1
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI razem		11	0	11
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	01	17	0	17
KONGO, REP. DEM.	02	2	0	2

(B. ZAIR)				
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	04	4	0	4
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	08	7	0	7
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	09	1	0	1
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR)	10	0	4	4
KONGO, REP. DEM. (B. ZAIR) razem		31	4	35
Cel wydania razem	01	4047	11	4058
Cel wydania razem	02	1393	202	1595
Cel wydania razem	03	655	13	668
Cel wydania razem	04	7242	70	7312
Cel wydania razem	05	1424	5843	7267
Cel wydania razem	06	81	6	87
Cel wydania razem	07	14	2817	2831
Cel wydania razem	08	854	155	1009
Cel wydania razem	09	109	12	121
Cel wydania razem	10	16	206	222
Cel wydania razem	11	27	4	31
Cel wydania razem	12	34	237	271
Cel wydania razem	13	5	1	6
Cel wydania razem	14	2	0	2
Cel wydania razem	15	98	8	106
Cel wydania razem	16	6	4	10
Cel wydania razem	17	1	0	1
Cel wydania razem	18	132	3	135
Cel wydania razem	20	516	28	544
Cel wydania razem	23	0	38	38
Cel wydania razem	24	0	25	25
Cel wydania razem	TR	50	0	50
Razem		16706	9683	26389

**STATYSTYKA DOTYCZĄCA LICZBY
UNIEWAŻNIONYCH I COFNIĘTYCH WIZ**

Cel wydania: **WSZYSTKIE**

Placówka	Stan wizy	Ważna na	ilość
ABU ZABI	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
ABU ZABI Suma			1
ABUDŻA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
ABUDŻA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
ABUDŻA	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
ABUDŻA Suma			6
AŁMATY	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
AŁMATY	COFNIĘTA	POLSKA	4
AŁMATY Suma			7
AMMAN	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	8
AMMAN Suma			8
ANKARA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	33
ANKARA	COFNIĘTA	POLSKA	17
ANKARA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
ANKARA	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
ANKARA Suma			52
ASTANA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	5
ASTANA	COFNIĘTA	POLSKA	9
ASTANA Suma			14
ASZCHABAD	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1

ASZCHABAD Suma			1
ATENY	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
ATENY Suma			1
BAGDAD	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	4
BAGDAD Suma			4
BAKU	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
BAKU Suma			2
BANGKOK	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
BANGKOK	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	12
BANGKOK Suma			15
BEJRUT	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
BEJRUT Suma			2
BELGRAD	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
BELGRAD	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
BELGRAD Suma			2
BERLIN	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
BERLIN Suma			1
BOGOTA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
BOGOTA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	4
BOGOTA	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
BOGOTA Suma			6
BRZEŚĆ	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	190
BRZEŚĆ	COFNIĘTA	POLSKA	86
BRZEŚĆ Suma			276
BUKARESZT	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
BUKARESZT Suma			1
CHARKÓW	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	171
CHARKÓW	COFNIĘTA	POLSKA	326
CHARKÓW	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	4
CHARKÓW	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	5
CHARKÓW Suma			506

DAMASZEK	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
DAMASZEK	COFNIĘTA	POLSKA	2
DAMASZEK			4
DOHA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
DOHA Suma			2
DUBLIN	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
DUBLIN Suma			3
ERYWAŃ	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
ERYWAŃ	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	7
ERYWAŃ Suma			9
GRODNO	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	268
GRODNO	COFNIĘTA	POLSKA	163
GRODNO	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	5
GRODNO Suma			436
HANOI	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	5
HANOI Suma			5
HAWANA	COFNIĘTA	POLSKA	1
HAWANA Suma			1
IRKUCK	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	6
IRKUCK	COFNIĘTA	POLSKA	2
IRKUCK	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	15
IRKUCK	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	4
IRKUCK Suma			27
KAIR	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
KAIR	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
KAIR Suma			3
KANTON	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	49
KANTON Suma			49
KIJÓW	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	167
KIJÓW	COFNIĘTA	POLSKA	249
KIJÓW	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	9
KIJÓW	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	11

KIJÓW Suma			436
KISZYNIÓW	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	12
KISZYNIÓW	COFNIĘTA	POLSKA	22
KISZYNIÓW	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	9
KISZYNIÓW	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	14
KISZYNIÓW Suma			57
KUALA LUMPUR	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
KUALA LUMPUR Suma			1
LONDYN	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	12
LONDYN Suma			12
LOS ANGELES	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
LOS ANGELES Suma			1
LWÓW	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	91
LWÓW	COFNIĘTA	POLSKA	1552
LWÓW	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
LWÓW	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
LWÓW Suma			1645
LWÓW BIS	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	836
LWÓW BIS	COFNIĘTA	POLSKA	3668
LWÓW BIS	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	53
LWÓW BIS	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	13
LWÓW BIS Suma			4570
ŁUCK	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	504
ŁUCK	COFNIĘTA	POLSKA	1276
ŁUCK	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	27
ŁUCK	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	3
ŁUCK Suma			1810
MANCHESTER	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
MANCHESTER Suma			2
MEKSYK	COFNIĘTA	POLSKA	1

MEKSYK	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
MEKSYK	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	3
MEKSYK Suma			6
MIŃSK	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	63
MIŃSK	COFNIĘTA	POLSKA	47
MIŃSK	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	8
MIŃSK	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	3
MIŃSK Suma			121
MOSKWA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	195
MOSKWA	COFNIĘTA	POLSKA	22
MOSKWA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
MOSKWA Suma			220
MUMBAJ	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
MUMBAJ	COFNIĘTA	POLSKA	1
MUMBAJ	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
MUMBAJ Suma			6
NAIROBI	COFNIĘTA	POLSKA	2
NAIROBI Suma			2
NEW DELHI	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	6
NEW DELHI	COFNIĘTA	POLSKA	2
NEW DELHI	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	8
NEW DELHI	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	3
NEW DELHI Suma			19
NIKOZJA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
NIKOZJA Suma			2
OBWÓD KALININGRADZKI	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	860
OBWÓD KALININGRADZKI	COFNIĘTA	POLSKA	25
OBWÓD KALININGRADZKI	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	10
OBWÓD KALININGRADZKI Suma			895

ODESSA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	179
ODESSA	COFNIĘTA	POLSKA	398
ODESSA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	15
ODESSA	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	20
ODESSA Suma			612
PEKIN	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	17
PEKIN	COFNIĘTA	POLSKA	255
PEKIN	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	5
PEKIN Suma			277
PRAGA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	7
PRAGA	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	281
PRAGA Suma			288
PRETORIA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
PRETORIA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
PRETORIA Suma			3
RABAT	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	4
RABAT	COFNIĘTA	POLSKA	1
RABAT Suma			5
SANKT PETERSBURG	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	30
SANKT PETERSBURG	COFNIĘTA	POLSKA	4
SANKT PETERSBURG Suma			34
SAO PAULO	COFNIĘTA	POLSKA	1
SAO PAULO Suma			1
SARAJEWO	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
SARAJEWO Suma			1
SEUL	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
SEUL Suma			1
SEWASTOPOL	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	12

SEWASTOPOL	COFNIĘTA	POLSKA	5
SEWASTOPOL Suma			17
SINGAPUR	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
SINGAPUR	COFNIĘTA	POLSKA	1
SINGAPUR Suma			4
SKOPJE	COFNIĘTA	POLSKA	1
SKOPJE	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN (-SK,GR,ES)	1
SKOPJE Suma			2
STAMBUŁ	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	34
STAMBUŁ	COFNIĘTA	POLSKA	7
STAMBUŁ	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
STAMBUŁ	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
STAMBUŁ Suma			45
SZANGHAJ	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	12
SZANGHAJ	COFNIĘTA	POLSKA	200
SZANGHAJ	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
SZANGHAJ Suma			215
TAJPEJ	COFNIĘTA	POLSKA	32
TAJPEJ Suma			32
TASZKIENT	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
TASZKIENT	COFNIĘTA	POLSKA	6
TASZKIENT	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	3
TASZKIENT	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
TASZKIENT Suma			12
TBILISI	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
TBILISI	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
TBILISI Suma			3
TEHERAN	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	1
TEHERAN Suma			1
TEL-AVIV	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	2
TEL-AVIV	UNIEWAŻNIONA	POLSKA	2

TEL-AVIV Suma			4
TRYPOLIS	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
TRYPOLIS Suma			1
WINNICA	COFNIĘTA	PAŃSTWA SCHENGEN	175
WINNICA	COFNIĘTA	POLSKA	720
WINNICA	UNIEWAŻNIONA	PAŃSTWA SCHENGEN	1
WINNICA Suma			896
Suma końcowa			13703

BURKINA FASO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3
BURUNDI	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
CHILE	-	1	1	2	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	30
CHINY	7	9	2	186	1	21	1	1	-	1806	-	-	30	3	-	411	-	-	75	-	-	-	-	-	-	50	77	-	-	-	80	-	1	-	-	2761	
CHORWACJA	-	1	2	14	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	21	4	-	-	-	-	-	-	3	-	70	
CZAD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
CZARNOGÓRA	-	1	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	
DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	10	
DOMINIKANA	-	-	2	4	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	
EGIPT	7	1	1	19	1	2	-	-	-	101	-	-	-	-	-	17	-	-	2	-	1	-	-	230	2	-	-	-	21	-	-	-	-	-	405		
EKWADOR	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	16		
ERYTREA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3		
ETIOPIA	-	-	1	1	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	26		
FILIPINY	-	-	3	15	-	6	-	-	-	84	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	42	12	-	-	1	1	3	-	-	-	-	170		
GAMBIA	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12		
GHANA	1	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39		
GRUZJA	2	-	1	39	-	6	-	-	-	68	-	-	4	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	27	9	-	-	9	-	1	-	-	-	198			
GUJANA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
GWATEMALA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	9		
GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	16		
GWINEA BISSAU	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4			
GWINEA RÓWNIKOWA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2		
HONDURAS	-	-	1	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9		
HONGKONG	-	-	-	3	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15		
INDIE	1	4	5	144	1	7	-	-	-	445	-	-	6	-	-	77	-	-	15	-	-	-	165	107	-	-	21	2	7	2	-	-	1009				
INDONEZJA	1	1	1	5	-	-	-	-	-	24	-	-	1	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	4	-	-	-	57			
IRAK	2	4	-	54	-	8	-	-	-	17	-	-	1	-	-	79	-	-	-	-	2	-	19	10	-	-	5	-	-	-	-	-	-	201			
IRAN	4	1	-	10	-	3	-	-	-	5	-	-	-	-	-	68	-	-	1	-	1	-	13	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	112			
IZRAEL	-	1	1	21	-	2	-	-	-	21	-	-	8	-	-	19	-	-	3	-	-	-	15	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-	101			

JAMAJKA	-	-	-	1	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9						
JAPONIA	2	3	-	150	1	1	-	-	-	206	-	-	4	-	-	18	1	-	4	1	-	-	45	36	-	-	-	9	2	-	-	483
JEMEN	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	9	-	-	-	-	-	-	4	8	-	1	-	4	-	-	-	29
JORDANIA	1	1	-	1	-	1	-	-	-	5	-	-	1	-	-	9	-	-	1	-	-	-	27	5	-	-	-	2	-	-	-	54
KAMBODŻA	-	-	-	3	-	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
KAMERUN	2	-	2	3	-	1	-	-	-	11	-	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	10	2	2	-	116
KANADA	1	1	-	43	-	2	-	-	-	32	-	-	-	-	-	60	-	-	3	-	-	-	32	6	-	-	-	1	-	2	-	183
KAZACHSTAN	2	5	1	9	-	3	-	-	-	15	-	-	2	-	-	199	-	-	-	-	-	-	15	6	-	-	-	23	-	8	-	288
KENIA	2	-	1	2	-	1	-	-	-	9	-	-	1	-	-	27	-	-	-	-	-	-	11	2	-	-	-	4	-	-	-	60
KIRGISTAN	-	-	-	2	-	2	-	-	-	11	-	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	5	-	-	-	34
KIRIBATI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
KOLUMBIA	2	1	1	10	-	2	-	-	-	15	-	-	1	-	-	7	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	2	-	-	-	61
KONGO	2	1	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	10	-	-	-	41
KOREA POŁUDNIOWA	9	-	-	349	-	1	-	-	-	429	-	1	6	-	-	9	-	-	17	-	3	-	12	120	-	1	-	12	-	2	-	971
KOREAŃSKA REPUBLIKA LUDOWO- DEMOKRATYCZNA	-	-	-	2	-	-	-	-	-	275	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	279
KOSOWO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	22
KOSTARYKA	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	9
KUBA	-	1	-	5	-	1	-	-	-	17	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	19	-	-	-	-	2	-	-	-	47
KUWEJT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
LAOS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
LIBAN	-	-	-	6	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	17	2	-	-	-	2	-	-	-	47
LIBERIA	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
LIBIA	-	1	-	2	-	5	-	-	-	8	-	-	2	-	-	12	-	-	-	-	-	-	14	6	-	-	-	4	-	-	-	54
MACEDONIA	-	1	-	3	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	14	2	-	-	-	-	-	-	-	30
MADAGASKAR	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	4
MALAWI	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
MALEZJA	-	-	-	4	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	132	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	1	-	153
MALI	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	1	-	-	-	11

MAROKO	2	-	-	6	-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	87	-	-	-	-	3	-	-	-	-	133
MAURETANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
MAURITIUS	-	-	-	1	-	1	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	17	
MEKSYK	1	1	1	10	-	1	-	-	-	30	-	-	-	-	-	15	-	-	-	1	-	-	74	5	-	-	-	4	-	2	-	145	
MOŁDOWA	1	6	1	13	-	5	-	-	-	189	-	-	4	-	-	31	-	-	-	-	-	1	37	21	-	-	-	6	-	-	-	315	
MONGOLIA	6	5	-	30	-	5	-	-	-	58	-	-	10	-	-	84	-	-	4	-	-	-	31	34	-	1	-	14	-	-	-	282	
MYANMAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	9	
NAMIBIA	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
NEPAL	-	-	-	5	-	6	-	-	-	326	-	-	-	-	-	37	-	-	1	-	1	-	19	4	-	-	-	9	-	-	-	408	
NIEOKREŚLONE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	4	
NIGER	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
NIGERIA	8	2	2	3	-	11	-	-	-	33	-	-	3	-	-	112	-	-	1	-	1	-	195	9	-	-	-	45	5	-	-	430	
NIKARAGUA	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4	
NOWA ZELANDIA	-	-	-	3	-	-	-	-	-	8	-	-	1	-	-	13	-	-	1	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	34	
PAKISTAN	1	-	-	4	-	2	-	-	-	41	-	-	1	-	-	11	-	-	2	-	-	-	43	7	-	-	-	8	-	-	1	121	
PALESTYNA	-	2	-	-	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	21	5	-	-	-	1	-	-	-	60	
PANAMA	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
PARAGWAJ	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
PERU	-	-	-	1	-	1	-	-	-	8	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	30	
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	-	1	-	3	-	1	-	-	-	13	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	28	1	-	-	-	-	-	-	-	50	
REPUBLIKA ŚRODKOWOAFRYKAŃS KA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
ROSJA	6	58	6	184	-	19	-	-	-	323	-	2	25	-	-	179	2	-	23	1	6	-	298	114	1	4	-	64	6	6	-	1327	
RWANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-	13	
SAINT VINCENT I GRENADYNY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
SALWADOR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
SENEGAL	-	-	-	-	-	1	-	-	-	9	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	2	-	-	-	27	
SERBIA	-	1	-	19	-	1	-	-	-	43	-	-	1	-	-	3	1	-	2	-	-	-	22	2	-	-	-	2	-	-	-	97	

Średnia roczna liczba osób, które uzyskały zezwolenie na osiedlenie się (podstawy prawne)

OBYWATELSTWO	art.52 ust.5 (konstytucja)	art.64 ust.1 pkt 1	art.64 ust.1 pkt 1	art.64 ust.1 pkt 2	art.64 ust.1 pkt 2	art.64 ust.1 pkt 3	art.64 ust.1 pkt 3	art.64 ust.1 pkt 4	art.64 ust.1 pkt 4	art.71 ust.1	art.71 ust.1	RAZEM
AFGANISTAN					3							3
ALBANIA					18							18
ALGERIA			1	34	2							37
ANGOLA				2								2
ARGENTYNA				3								3
ARMENIA			7	66	4				6		3	86
AUSTRALIA	1			5								6
AZERBEJDŻAN				3								3
BANGLADESZ				9								9
BEZ OBYWATELSTWA	1			3			1					5
BIAŁORUŚ	425	10		177			3		7	6		628
BOLIWIA				5								5
BOŚNIA-HERCEGOWINA				1								1
BRAZYLIA				15								15
BURKINA FASO				2								2
CHILE				5								5
CHINY		4		17								21
CHORWACJA	1			5								6
CZARNOGÓRA				2								2
DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA				4								4
DOMINIKANA				1								1
EGIPT	1			68								69
EKWADOR				1				1				2
ETIOPIA		1						1				2

FILIPINY				7		1						8
GHANA				5						1		6
GRUZJA	4	1		11								16
GWATEMALA				1						1		2
GWINEA				2								2
HAITI				1								1
INDIE		1		34						1		36
INDONEZJA				3								3
IRAK				12								12
IRAN				9		1						10
IZRAEL	3			9								12
JAMAJKA				1								1
JAPONIA				11						1		12
JEMEN				4					2			6
JORDANIA				2				1				3
KAMERUN				11								11
KANADA		1		11				2	1			15
KAZACHSTAN	40			8				1		1		50
KENIA				6								6
KIRGISTAN				4								4
KOLUMBIA				6								6
KONGO				8				1				9
KOREA POŁUDNIOWA				4						1		5
KOSOWO				2								2
KOSTARYKA				1								1
KUBA				6						1		7
LIBAN				2				2				4
LIBIA				1								1
MACEDONIA	1			1								2
MALI				5								5
MAROKO	1			39						1		41
MAURITIUS				1								1
MEKSYK				22								22
MOŁDOWA	3			21						1		25
MONGOLIA		1		9						2		12

NEPAL		1		6								7
NIGERIA				99								99
PAKISTAN				13								13
PALESTYNA				5						1		6
PERU				9								9
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI				6								6
ROSJA	69	9		139	4		7		2			230
RUMUNIA									1			1
SENEGAL				1								1
SERBIA				13								13
SIERRA LEONE				3								3
SINGAPUR				1								1
SRI LANKA				1	2							3
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	3			52					3			58
SUDAN				2								2
SYRIA		1		9								10
TADŻYKISTAN				1								1
TAJLANDIA				8								8
TAJWAN				2								2
TANZANIA				4			1					5
TOGO				1	1							2
TUNEZJA		1		75					2			78
TURCJA				64	6				2			72
TURKMENISTAN	3			1	1							5
UGANDA					1							1
UKRAINA	753	45		819			54		32			1703
URUGWAJ				1								1
UZBEKISTAN	3			9	1							13
WENEZUELA				3								3
WIETNAM		37	1	36			3					77
ZAMBIA				2								2
ZIMBABWE				1					1			2
RAZEM	1312	113	9	2094	27	18	4	74	16	60	4	3731

Średnia roczna liczba osób, które uzyskały zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE (podstawy prawne)

OBYWATELSTWO	art.65 ust.1
AFGANISTAN	1
ALGERIA	1
ARMENIA	59
AZERBEJDŻAN	1
B.J. REPUBLIKA MACEDONII	1
BEZ OBYWATELSTWA	2
BIAŁORUŚ	46
BOŚNIA-HERCEGOWINA	3
BRAZYLIA	3
BURKINA FASO	1
CHINY	29
CHORWACJA	1
EGIPT	3
FILIPINY	3
GHANA	1
GRUZJA	4
INDIE	23
INDONEZJA	1
IRAN	2
JAPONIA	6
JEMEN	2
KAMERUN	3
KANADA	3
KAZACHSTAN	4
KENIA	2
KIRGISTAN	1
KOLUMBIA	1
KONGO	1
KOREA POŁUDNIOWA	21
LIBAN	1
MADAGASKAR	1
MALI	2
MAROKO	2
MEKSYK	1
MOŁDOWA	12
MONGOLIA	14
NEPAL	3
NIEOKREŚLONE	1
NIGERIA	5
PAKISTAN	3
PALESTYNA	1

REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	1
ROSJA	47
SERBIA	5
SRI LANKA	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	10
SYRIA	12
TAJLANDIA	1
TUNEZJA	3
TURCJA	37
UKRAINA	264
UZBEKISTAN	2
WENEZUELA	1
WIETNAM	121
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	1
RAZEM	781

DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA	1	1									1									3
EGIPT	11	30			23	5	1	2	2		2	5							1	82
EKWADOR		1																		1
ETIOPIA		2									1									3
FILIPINY	3	2		1				2		1	1	1								11
GAMBIA	3	4																		7
GHANA		4		1							1	1						2		9
GRUZJA	9	18	2	3	2	3	2	4	1		4									48
GWINEA		1										1								2
HAITI		1																		1
HONGKONG		2																		2
INDIE	23	49	2	2	17	3		10	4		3	5	1					1	9	129
INDONEZJA	2	2																		4
IRAK	6	10			1	1		1			1									21
IRAN	6	9						1			1	2	1							20
IZRAEL	3	2																		5
JAPONIA		3																		5
JEMEN	2	2																		5
JORDANIA		4			1	1														6
KAMERUN	6	9			2	2		2	2		1	1								25
KANADA	2	3			1						1									7
KAZACHSTAN	12	21			2				1		2	4	1							43
KENIA	2	5			1						1	1	2							12
KIRGISTAN	3	2																		5
KOLUMBIA	1	2									1									4
KOMORY			1	1																2
KONGO	2	11				1					1									15
KOREA POŁUDNIOWA	12	18						2	1		7									40
KOREAŃSKA REPUBLIKA LUDOWO-DEMOKRATYCZNA		1																		1
KOSOWO	3	1				1		1	1				1						1	9
KOSTARYKA								1	1				1							3

KUBA		3									1											4
LIBAN	8	14			4		1	2			1	3									2	35
LIBIA	3	2			3			2			1	1										12
MACEDONIA						1					1											2
MALEZJA	1										1	1	1								1	5
MALI	1																					1
MAROKO	7	3		1	3	3		1	1		1	4		1								25
MAURETANIA		1																				1
MAURITIUS		1											1									2
MEKSYK		1			1								1								1	4
MOŁDOWA	11	13			2			1	1		3	3		1							2	37
MONGOLIA	6	27			4	2	3	2	2		4	1	2					1		10	1	65
NEPAL	5	21	1	1	11			3			3	6	1									52
NIGERIA	16	34	1	4	4	6	1	11	6		5	2	7		2							99
PAKISTAN	11	22		1	3	3	1	1			1	6									1	50
PALESTYNA	1	3	1	1	1								1			1				1		10
PERU																				1		1
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	2										1											3
ROSJA	31	73	2	10	9	3	3	4	4		1	7	3	10	1	2	1			1	12	177
SENEGAL		1											1									2
SERBIA	6	5						1	1		2		2						1		1	19
SIERRA LEONE								1														1
SINGAPUR		1																				1
SRI LANKA		6				1					1	1	1									10
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	16	18										12		4							3	53
SYRIA	6	8	1	1				1			2	1	1								3	24
TADŻYKISTAN		1										1										2
TAJLANDIA	3	3			2			2	1		1		3									15
TAJWAN	1				1																	2
TANZANIA					1								1									2
TOGO	1	1										1										3
TUNEZJA	13	25	2	4	7	9	3	4	3		8	2	5		1					1	6	93

TURCJA	36	63	3	6	3	6	1	4	1		3	8		1						1	1		7		144	
UKRAINA	210	466	20	12	73	27	3	54	20	1	14	31	6	41			3	2	3	1	1	11		65	1	1065
URUGWAJ	1	1																							2	
UZBEKISTAN	8	9	3	2	3				1																26	
WENEZUELA	3	2										2													7	
WIETNAM	49	129	6	9	72	14	2	25	15		5	32	2	2						1		1		29	393	
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ																							1		1	
WYSPIY ŚW. TOMASZA I KSIĄŻĘCA	1																								1	
ZAMBIA	1																								1	
ZIMBABWE	1	1	1					1																	4	
RAZEM	750	1460	71	82	322	126	29	187	95	1	47	225	54	120	0	6	6	6	3	3	4	30	0	189	3	3819

34/06/BS

JORDANIA				1												1
KANADA		3	0													3
KAZACHSTAN		2														2
KENIA		2														2
KIRGISTAN		1														1
KOLUMBIA		0	1													1
KONGO		2														2
KOREA POŁUDNIOWA	1	59	8													68
KOREAŃSKA REPUBLIKA LUDOWO-DEMOKRATYCZNA		1														1
KOSOWO		1														1
LIBAN		0	0													0
MACEDONIA		4														4
MALEZJA		1														1
MAROKO		2														2
MAURITIUS	1															1
MEKSYK		1	0													1
MOŁDOWA		37	1													38
MONGOLIA	0	6														6
NEPAL		43	2													45
NIGERIA	0	2														2
PAKISTAN	1	7														8
PERU		0														0
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI		1														1
ROSJA		13	5	1	1					1						21
SENEGAL		2	1													3
SERBIA I CZARNOGÓRA				2				2								4
SINGAPUR			1													1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI		19	7													26
SYRIA		2														2
TAJLANDIA		6														6
TAJWAN		3														3

TANZANIA	1	1													2
TOGO		1													1
TUNEZJA	0	13	1	1											15
TURCJA	1	30		2	1	1				1	1				37
UKRAINA	14	118		3											135
UZBEKISTAN	1	6		1											8
WENEZUELA		0													0
WIETNAM	3	17			1			1						1	23
ZIMBABWE		1													1
RAZEM	32	601	4	110	6	5	1	3	3	2	2	2	2	1	774

Średnia roczna liczba osób, w stosunku do których wojewodowie wydali decyzje o wydaleniu z terytorium RP

OBYWATELSTWO	Liczba osób
AFGANISTAN	7
ALBANIA	2
ALGERIA	6
ANGOLA	1
ARMENIA	58
AZERBEJDŻAN	1
BANGLADESZ	5
BEZ OBYWATELSTWA	10
BIAŁORUŚ	51
BOŚNIA-HERCEGOWINA	1
BURUNDI	1
CHINY	26
CZARNOGÓRA	1
EGIPT	9
ETIOPIA	1
GHANA	4
GRECJA	1
GRUZJA	81
INDIE	11
INDONEZJA	1
IRAK	6
IRAN	4
IZRAEL	3
JORDANIA	2
KAMERUN	3
KAZACHSTAN	3

KENIA	1
KIRGISTAN	5
KONGO	1
KOREA POŁUDNIOWA	2
LIBAN	8
LIBIA	4
MACEDONIA	1
MAROKO	4
MEKSYK	2
MOŁDOWA	10
MONGOLIA	18
NEPAL	13
NIEOKREŚLONE	6
NIGERIA	13
PAKISTAN	6
PALESTYNA	1
PARAGWAJ	2
ROSJA	183
RUMUNIA	5
RWANDA	2
SENEGAL	1
SERBIA	3
SOMALIA	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	2
SUDAN	1
SYRIA	3
TUNEZJA	14
TURCJA	13
UGANDA	2
UKRAINA	368
UZBEKISTAN	6
WIETNAM	134
Suma	1134

Średnia roczna liczba osób, wobec których wydano decyzję o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium RP

Obywatelstwo	Ilość osób
AFGANISTAN	3
ALBANIA	5
ALGERIA	1
ANGOLA	2
ARABIA SAUDYJSKA	1
ARMENIA	40
AZERBEJDŻAN	6
BEZ OBYWATELSTWA	12
BIAŁORUŚ	527
BOŚNIA-HERCEGOWINA	4
BRAZYLIA	2
CHINY	20
CHORWACJA	3
DOMINIKANA	1
EGIPT	4
EKWADOR	1
FILIPINY	11
GHANA	1
GRUZJA	15
GWINEA BISSAU	1
HONGKONG	1
INDIE	11
INDONEZJA	4
IRAK	7
IRAN	3
IZRAEL	5
JAPONIA	1
JORDANIA	3
JUGOSŁAWIA	1
KAMERUN	2
KANADA	3
KAZACHSTAN	24
KENIA	1

KIRGISTAN	12
KOLUMBIA	2
KOREA POŁUDNIOWA	1
KOSOWO	9
KUBA	4
KUWEJT	3
LIBAN	7
LIBIA	3
MACEDONIA	6
MADAGASKAR	1
MAROKO	2
MOŁDOWA	51
MONGOLIA	40
MYANMAR	1
NEPAL	7
NIEOKREŚLONE	2
NIGERIA	8
NOWA ZELANDIA	1
PAKISTAN	2
PERU	2
REP. ZIELONEGO PRZYLĄDKA	1
ROSJA	843
SERBIA	13
SRI LANKA	1
STANY ZJEDN. AMERYKI	4
SYRIA	5
TADŻYKISTAN	3
TAJLANDIA	1
TAJWAN	1
TOGO	2
TUNEZJA	9
TURCJA	123
UKRAINA	4322
UZBEKISTAN	25
WIETNAM	58
ZIMBABWE	1
Suma	6302

Średnia roczna liczba osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany, wydano decyzje negatywną w tej sprawie lub cofnięto zgodę

OBYWATELSTWO	NEGATYWNA	ZGODA NA POBYT TOLEROWANY	COFNIĘCIE
AFGANISTAN		1	
ARMENIA		47	3
AZERBEJDŻAN		2	
BEZ OBYWATELSTWA		3	
BIAŁORUŚ		3	1
CHINY	1	3	
EGIPT		1	
GRUZJA		5	
INDIE	3	2	
KAMERUN		2	
KENIA		2	
KIRGISTAN		7	
KUBA		2	
LIBIA		1	
MACEDONIA		1	
MAROKO		1	
MOŁDOWA		1	
MONGOLIA		15	
NEPAL		1	
NIEOKREŚLONE		2	1
NIGERIA		1	
PAKISTAN	4	2	
ROSJA		115	1
SERBIA		2	

SIERRA LEONE	3		
SRI LANKA		2	1
SYRIA		1	
UKRAINA	1	5	
WIETNAM	5	11	1
RAZEM	17	241	8

38/06/BS

Warszawa, dnia czerwca 2013 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - *283* 13/kp/8

DPUE.920.275.2013 / 29 / kp

dot.: RM-10-55-11 z 27.06.2013 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o cudzoziemcach* wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym *projektem ustawy o cudzoziemcach* pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z upoważnienia
MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH
PODSIEKRETARZ STANU
B. Stelmach
Beata Stelmach

Do wiadomości:

Pan Bartłomiej Sienkiewicz
Minister Spraw Wewnętrznych